V. razred 1910.

GRČKA VJEŽBENICA

ZA VIŠE RAZREDE GIMNAZIJSKE.

PO Dru. K. SCHENKLU

SASTAVIO

Dr. AVGUST MUSIĆ.

18037

GRČKA VJEŽBENICA

ZA VIŠE RAZREDE GIMNAZIJSKE,

PO Dru. K. SCHENKLU

SASTAVIO

Dr. AVGUST MUSIĆ.

KRUTO VEZANA STOJI 90 NQVČ.

U ZAGREBU.

TROŠKOM I NAKLADOM KR. HRV.-SLAV.-DALM. ZEM. VLADE.

1891.

Ova knjiga ne smije se skuplje prodavati, nego za cienu na prednjoj strani naznačenu.

Tiskarski zavod „Narodnih Novinah“.

Predgovor.

Ova knjiga ima tri diela. Rečenice za prvi dio uzete su koje iz Schenklove knjige: Griechisches Elementarbuch, 13. vollständig umgestaltete Auflage, Wien und Prag 1888. (i to iz onoga diela, kojemu je naslov: Sätze zur Einübung der Syntax), koje iz 3. hrvatskoga izdanja iste knjige (i to iz onoga diela, kojemu je naslov: Sintaktički zadatci), koje iz Schenklove knjige: Uebungsbuch zum Uebersetzen aus dem Deutschen und Lateinischen ins Griechische für die Classen des Obergymnasiums, 7. Auflage, Prag-Wien-Leipzig 1889. (i to iz onoga diela, kojemu je naslov: Vorübungen, Beispiele zur Einübung der Moduslehre). Njeke sam rečenice i sâm izvadio iz pisaca. Drugi i treći dio uzeti su iz pomenutoga Schenklova Uebungsbucha, gdje se nalaze pod naslovom: Erster Cursus, A. Deutsche Uebungen, B. Lateinische Uebungen.

Namienjen je pak prvi dio V. i VI. razredu (za prevodjenje u gramatičkih urah i za zadaće), drugi dio VII. i VIII. razredu (za zadaće), a treći dio naročito sveučilištnim slušateljem klasične filologije. Ali će se po koja lakša vježba iz drugoga diela moći zadati za zadaću i u V. i VI. razredu, a po koja iz trećega diela i u VII. i VIII. razredu. Razumieva se samo po sebi, da se sav ovaj materijal ne može uzeti, nego učitelj valja da bira, što mu se čini najprikladnije.

Ovoliko materijala bit će za naše prilike dosta. Ono, što se u Schenklovu Uebungsbuchu nalazi pod naslovom: Zweiter Cursus na savjet njeke gg. kolega niesam recipirao.

Sve, čemu sam ikako mogao grčki original naći, prevedeno je s grčkoga na hrvatski. Ovo vriedi naročito za drugi dio, gdje su sve vježbe prevedene s grčkoga na hrvatski.

Napokon zahvaljujem od srca gospodinu prof. L. Jurmiću na trudu, s kojim je po nalogu visoke kr. zem. vlade rukopis ove knjige pregledao i upozorio me na njeke nedostatke.

Gdje su u hrvatskom zagradjene rieči: (da), (neka), (te), ondje treba u grčkom upotrebiti infinitiv, a gdje su u hrvatskom zagradjene rieči: (gdje), (kako), ondje treba u grčkom upotrebiti particip.

Na strani 62. u bilježci 17. valja čitati ἐπάρχω mj. ἐπαρχῶ.

U Zagrebu, mjeseca kolovoza 1891.

Dr. **A. Musić.**

Gdje je što.

Dio prvi.

Dio drugi.

Spolnik.

1. §. 370.—374.

1. Svjetina drži, da su nam naslade najkoristnije [1]) za liep život [2]). 2. Poslanike athenske Meljani ne odvedoše pred narod [3]), nego (im) zapovjediše, (da) govore upraviteljem [4]) i oligarchom. 3. Dobro reče onaj, koji veljaše, da je tèžênje početak ostalih vještina. 4. U oligarchijah ne tuži onaj, koji hoće, nego onaj, koji vlada. 5. Sokrat veljaše, da kraljevi i vladaoci niesu oni, koji skeptre drže, nego oni, koji umiju vladati. 6. Navoditi nastoje dobri na na dobro, a opaki na opako. 7. Djela [5]) duše znamenitija [6]) su nego djela tiela. 8. Kyr podsjedaše Milet i na kopnu i na moru. 9. Sredinom Tarsa [7]) teče rieka Kydnos po imenu, široka dva plethra [8]). 10. Medja lydske i medske vlasti bješe rieka Halys. 11. Selo je Tripodisk pod gorom Geranejom.

[1]) najbolje *κράτιστος* 3. — [2]) liep život *τὸ εὖ ζῆν*. — [3]) *τὸ πλῆθος*. — [4]) upravitelj *ἡ ἀρχή*; metni priedlog *ἐν*. — [5]) spoln. §. 373. — [6]) *πρεσβύτερος* 3. — [7]) §. 378., 2.; metni priedlog *διά* s gen. — [8]) u širinu od dva plethra (gen.).

2. §. 375.—379.

1. Mnogo se većma bojte zakona gradskih nego pogibli od [1]) neprijateljâ! 2. Velike naslade i velika dobra pribavljaju napori i pogibli u pravo vrieme [2]). 3. Kad si sretan, sjećaj se predjašnje [3]) (svoje) sudbine! 4. Prenite se iz prevelikoga [4]) nemara! 5. Sreću imamo [5]) kratkovječnu. 6. Lokrani imaju, čini se, najbolje zakone [6]) izmedju ljudi [7]) oko onoga kraja. 7. Ova zemlja rodi naše djedove. 8. Athenjani veoma ohrabrivši se poradi mirovanja Mytilenjana gradjahu (sebi) pristaništa u obje luke. 9. Kyr zaustavi [8]) bojna kola pred sredinom phalange pa posla tumača Pigresa k vojvodam hellenskim. 10. Kad su već mnogi bivali ranjeni [9]), uzma-

koše Lakedaemonjani u krajnji obkop. 11. Kralj je sâm (glavom) vojvoda. 12. Koji su u istoj kući odrasli[10]) i od istih roditelja ljubljeni bivaju i istu mater (materom) i istoga otca (otcem) zovu, kako oni[11]) niesu najsrodniji od sviju? 13. Velim, da je u svih gradovih isto pravedno. 14. Težko je, (da) se i jedan (jedini) čovjek neradljiv hrani, a još mnogo teže, (da se) ciela kuća. 15. Svaki čovjek treba da bježi od velike ljubavi[12]) samoga sebe. 16. Svi su ljudi istim načinom dobri.

[1]) πρός s ak. — [2]) οἱ ἐν τῷ καιρῷ; §. 375., 4. — [3]) πρότερον (adv.). — [4]) ἄγαν. — [5]) stekli smo; §. 456. — [6]) imam dobre zakone εὔνομος (2.) γέγονα. — [7]) §. 373. — [8]) partic. — [9]) gen. abs. — [10]) partic. od glagola αὐξάνεσθαι (P.). — [11]) οὗτος. — [12]) velika ljubav τὸ σφόδρα φιλεῖν (s ak.).

Padeži.

I. Akuzativ.

3. §. 381.—384.

1. Vladaoci su najsposobniji neprijateljem nauditi, a prijateljem koristiti. 2. Ne škodi nigda nikomu ničim[1]) s[2]) namjerom! 3. Kako da priljubimo[3]) prijateljstvo onih, koji svojim dobročincem zlo čine, a laskaju onim, koji[4]) im krivo čine? 4. Ne nadaj se nigda, da ćeš se sakriti, ako[5]) što sramotno učiniš, jer ako se drugim i sakriješ, znat ćeš sâm o sebi. 5. Kad[6]) je Kyr pustinjom[7]) pokraj Euphrata išao, premače se vojsci žita. 6. Čuvaj se opadanja[8]), i ako[9]) je lažno; jer svjetina ne poznaje istine te gleda samo na prividjanje. 7. Ako se ne žacaš od ljudi, žacaj se od boga, koji[10]) oštro kazni, ako tko komu krivo učini. 8. Sokrat se nigda nije zakleo bogovima, nego guskom ili psom, jer[11]) je držao za bezbožno zaklinjati se bogovima.

[1]) μηδέν; §. 391. — [2]) ἐκ. — [3]) χρὴ ἀγαπῆσαι. — [4]) partic. — [5]) partic. — [6]) partic. — [7]) διά s gen. — [8]) plur. — [9]) κἄν (= καὶ ἐάν). — [10]) partic. — [11]) partic.

4. §. 385.

1. Athenjani ratovahu s Megarani dug rat za[1]) otok Salaminu. 2. Nije li dužnost valjanih ljudi svaku brigu imati[2]) za dječake, da[3]) bi jednom sami valjani ljudi postali? 3. Kad[4]) su Helleni uz vodjenje Xenophontovo[5]) k moru došli, žrtvovaše Zeusu žrtvu zahvalnicu za spasenje. 4. Theron, tiranin akragantski, pobiedi 56. olympijade[6]) na olympijskih igrah četveroprežnim kolima. 5. Thračani igrahu u[7]) oružju po[8]) fruli te skakahu visoko. 6. Ne boj se[9])! pravda ima veliku moć.

[1]) ἕνεκα. — [2]) ἐπιμέλεσθαι DP. — [3]) §. 472. — [4]) part. — [5]) gen. abs. — [6]) metni priedlog ἐν. — [7]) σύν. — [8]) πρός s ak. — [9]) ne bojati se θαρρεῖν.

5. §. 386.—388.

1. Nije pravo, (da) prijateljem nesreću sakrivaš; jer sažaljavanjem prijateljâ žalostnik se oblakšava. 2. Kad[1]) je njetko Agesilaju tvrde zidove svoga grada pokazao pa (ga) upitao, čine li mu se liepi, odgovori on: „Tako mi Zeusa! veoma liepi; ali nješto ću te zapitati: Stanuju li ljudi ili žene u ovom gradu?“ 3. Kambys posla glasnika u Egipat te[2]) iskaše od kralja Amasisa kćer (za ženu). 4. Athenjani utjerivahu od otočana svake godine[3]) šestdeset talanata dauka[4]). 5. Astyjag obuče dječaku Kyru, kad[5]) je k njemu u pohode došao, liepu haljinu i nakiti ga ogrlicami i narukvicami. 6. Često čovjeku jedan dan otme svu sreću. 7. Nije li od boga zapušten onaj, koji, da bi se neprijatelju osvetio, ne oklieva otačbini zlo učiniti[6]). 8. Kad[7]) su poslanici spartanski mnogo zla[8]) o Thebancih govorili, reče Epaminonda: „Oni su ipak vašim kratkim riečim[9]) kraj učinili[10])“. 9. Aeschin obtuži Ktesiphonta za nezakonit priedlog[11]). 10. Grci dieljahu[12]) dan na četiri diela: jutro, podne, popodne, večer. 11. Pošto[13]) su se poslanici hellenski na Isthmu sakupili, izabraše Aleksandra za vojskovodju protiv Persijanaca. 12. Lysandar dobi od hellenskih gradova krune na dar[14]).

[1]) partic. — [2]) part. — [3]) metni priedlog κατά s ak. — [4]) (kao) danak. — [5]) part. — [6]) κακὸν (κακά) ποιεῖν. — [7]) part. — [8]) mnogo i zlo; izp. lat. *multa et mala*. — [9]) βραχυλογεῖν. — [10]) παύειν; §. 501., c, bilj. 2. — [11]) §. 387. i 406., 2., a. — [12]) διαιρεῖν s dva ak.; izp. §. 387. — [13]) part. — [14]) §. 388.

6. §. 389.—390.

1. Homer kaže, da je Achillej brzonog[1]) bio. 2. Ako[2]) imaš dušu čistu, čist si na cielom tielu. 3. Ako[3]) tko tvrdi, da je vješt

svirač ili kojoj mu drago drugoj umjetnosti vješt, kojoj nije, podsmievaju mu se. 4. Lysandar udari na grad Athenjanom[4]) saveznički, Kedriju po imenu, te ga uze na juriš. 5. Miltijad odplovi ne obavivši ništa, pošto[5]) je dvadeset i šest dana Paros podsjedao. 6. Kad[6]) je Caesar htio[7]) iz Britannije da odplovi, bi mu javljeno, da mu je umrla kći Julija, koja[8]) se prije četiri godine za Pompeja udala.

[1]) brz u nogama: „bio“ inf. perf. od *γίγνομαι*. — [2]) *ἐάν*. — [3]) *ἐάν*. — [4]) gen. — [5]) part. — [6]) partic. — [7]) §. 455., bilj. — [8]) part.

II. Genitiv.

7. §. 393.—394.

1. Athenjani poslaše Themistokla, Habronicha, (sina) Lysiklova, i Aristida, (sina) Lysimachova, kao poslanike u Lakedaemon. 2. (Boginja) Dika vidi sva (djela) ljudska. 3. Silna je (moć) nužde. 4. Kad[1]) se dogodila bitka kod Tanagre u Boeotiji, Lakedaemonjani i saveznici njihovi pobiediše Athenjane. 5. Otci kad[2]) djecu k učiteljem šalju, silno[3]) im nalažu, (da) se za čednost dječakâ većma staraju[4]) nego za čitanje i pisanje i udaranje u kitharu. 6. Orop pripadaše njegda Boeotiji; a 68. olympijade[5]) pripade Athenjanom. 7. Ne misle li mnogi ljudi, da smrt pripada medju najveća zla? 8. Pogibli i napori neka pripadaju[6]) nama, a slava državi! 9. Vuci bjehu Aresu posvećeni. 10. Parthenon na akropoli athenskoj zvaše se[7]) po Atheni Partheni. 11. Tko u tudjini ne ćuti čeznuća za domovinom? 12. Athenjani preuzeše zapovjedničtvo s voljom[8]) saveznikâ poradi mržnje (njihove) na Pausaniju. 13. Niesi li čuo za onu presudu o bogovih Atheni i Posidonu, koju su Athenjani za vladanja Kekropova[9]) izrekli? 14. Ako[10]) hoćeš da postaneš taktik, treba da slušaš[11]) učitelja, koji[12]) je ratnoj vještini vješt.

[1]) partic. — [2]) partic. — [3]) *πολύς* 3. — [4]) *ἐπιμέλεσθαί τινος*; §. 400., 1. — [5]) *ἐν*. — [6]) *ἴδιός εἰμι*. — [7]) zovem se po — *ἐπώνυμός* (2.) *εἰμί τινος*. — [8]) *ἑκών, οὖσα, ὄν* (-*όντος*); gen. abs. — [9]) §. 436., A., b. — [10]) *ἐάν*. — [11]) *χρῆσθαι*. — [12]) partic. konstr.

8. §. 395.—398.

1. Kod Arkadjana držaše se[1]) Pan za najstarijega i najčastnijega od bogova. 2. Kad[2]) je Lysandar kod Aegospotama na brodovlje athensko iznenada udario, uteče od svih brodova samo devet. 3. U novcih imaju diel i zli; ali u dobru[3]) glasu oni ne mogu[4]) imati diela. 4. Ne pripada[5]) li oproštenje onim, koji[6]) preko volje grieše? 5. Kad su drugovi Odyssejevi lota jeli, ne šćahu se kući vratiti, nego (šćahu) kod Lotophagâ ostati. 6. Kad[7]) su Athenjani Salaminu opet uzeli, dadoše se većma na pomorstvo. 7. Najvećma bi se (ti) sklonio (na to), (da) težiš na plemenita[8]) djela, ako bi spoznao[9]), da su najčistije i naslade[10]), koje od njih (dolaze[11]). 8. Težko je onomu, koji[12]) život velika čovjeka crta, veličinu njegovih djela riečju dostojno prikazati[13]). 9. Kad[14]) je Diogen vidio strjeljača, gdje[15]) je često biljegu promašio, sjede do nje govoreći: „Da ne budem pogodjen“. 10. Nesreća je prevariti se[16]) u istini. 11. Lakedaemonjani nagovoriše Kyra mladjega, (da) se s bratom Artaxerxom oko vlasti otima. 12. Kad[17]) je Kyr na medje Babylonije stigao, razmišljaše, na kojem bi mjestu zemlje neprijateljske provalio[18]).

[1]) bijaše. — [2]) partic. — [3]) *καλός* 3. — [4]) = nemoguće im je. — [5]) *μέτεστι*. — [6]) partic. — [7]) partic. — [8]) *καλός* 3. — [9]) *καταμανθάνειν*. — [10]) da i naslade . . . (kao) najčistije (*γνήσιος* 3., superl. s pomoću *μάλιστα*) imamo. — [11]) *τὰς ἡδονὰς τὰς ἐκ τούτων*; §. 375, 4. — [12]) partic. — [13]) dostići (*ἐφικνεῖσθαι*). — [14]) partic. — [15]) §. 502., a. — [16]) inf. perf. — [17]) part. — [18]) §. 463., 2. pa §. 469.

9. §. 400.—401.

1. Ephori kazniše njekoga Spartanca, što je svoga pokojnoga prijatelja zaboravio. 2. Ne zanemaruj ništa; jer kao iz iskre plamen tako iz posve malena zla često nastaje veliko. 3. Kyr obdari prijatelje sjajno te[1]) učini, (da) se za spremnost nigda niesu pokajali. 4. Želja za osvetom čini, da ljudi pogibli zaboravljaju[2]). 5. Uran vladaše prvi cielim svietom. 6. Tko ima vlast[3]) nad željom za čašću, uteći će mnogim smutnjam u životu.

[1]) part. konstr. — [2]) čini (*καθιστάναι*) ljude zaboravne (*ἀμνήμων* 2.) za pogibli. — [3]) u grčkom adjektiv.

10. §. 402.—405.

1. Thesej izbavi Athenu od sramotna danka tim, što [1]) je Minotaura ubio. 2. Demosthen kaže: „Bila bi najveća sramota [2]), ljudi Athenjani, kad [3]) bismo nepozvani i svojevoljno Filipu svoju slobodu prodali [4]). 3. O consualskoj svetkovini počivahu kod Rimljana konji, magarci i volovi od posla te bivahu cviećem ovjenčani. 4. Kad [5]) su Lakedaemonjani opazili [6]), da su Argivci utvrde sagradili, navališe na Argos. 5. Pošto [7]) je Filip Thrakiju pokorio, obilovaše novcima i vojnicima. 6. Kako bi se tko bez [8]) oružja s oružanim čovjekom borio? 7. Kad je njeki lochag spartanski momčad nagovarao, (neka) junački na neprijatelja udare, reče jedan od mladjih: „Dosta toga! Manje rieči, više koraka!“ 8. Ne zaostaje li ono, što postižemo, često za našimi nadami? 9. Budi zadovoljan s onim, što imaš [9]), pa ne zavidi nikomu, i ako [10]) je njegov imutak više puta toliki kao tvoj! 10. Demosthen kaže: „Filip, koji [11]) se trudi i nà vôjsku ide, nadjačava dakako nas, koji [12]) oklievamo i (samo) zaključujemo“. 11. Sokrat mišljaše, da on malene žrtve prinoseći ne zaostaje za onimi, koji [13]) mnoge i velike žrtve prinose. 12. Kip Athenin, djelo Phidijino, bješe od zlata i slonove kosti načinjen.

[1]) part. — [2]) najsramotnije. — [3]) akuzativ c. inf. — [4]) *παραχωρεῖν τινί τινος*; §. 402., 1., a. — [5]) part. — [6]) opažam, da tko što radi *αἰσθάνομαί τινός τι ποιοῦντος*, §. 402., 1., c. i 502., a. — [7]) partic. — [8]) *γυμνὸς ὤν*. — [9]) *τὰ ὑπάρχοντα*. — [10]) *ἐάν*. — [11]) part. — [12]) part. — [13]) part.

11. §. 406.—407.

1. Ne valja li Sokrata sretnim cieniti značaja radi, kad [1]) je tako bez straha i (tako) plemenito umr'o? 2. Kad [2]) je Kyr poslije bitke kod Sarda doznao, da mu je prijatelj njegov Abradat pao, zaplaka pa reče: „Jao, kolika li [3]) jada! jao, vjerna i valjana li čovjeka!“ 3. Athenjani obtužiše Aeschyla za bezbožnost, što [4]) je nješto od mysterijâ na pozornicu iznio. 4. Bolje je, (da) mnogi krivi na sud ne [5]) dodju, nego da se jednomu nekrivomu o glavi sudi. 5. Sokrat reče sudcem: „Ne ištite, da kad me je Melet za bezbožnost obtužio [6]), braneći se činim (ono), što ni za pobožno ni za pravedno ne držim; jer vas ne ću da molim, (da) me oprostite“. 6. Tko ne zna, da često (oni, koji) niesu krivi nesreći, trpe (zajedno)

s (onimi, koji) su krivi? 7. Thračani kupuju žene od njihovih roditelja za velike novce. 8. Ako [7]) tko novce nepošteno steći želi, prodaje dušu za malko zlata. 9. Amphiktyonci povjeriše gradnju hrama u Delphih za tri sta talanata. 10. Tko bi konja, koji tri mine vriedi [8]), za dvojinu [9]) kupio? 11. Kad bi blaženstvo za novce na prodaju bilo, ne bi li ga bogataši kupili?

[1]) part. — [2]) part. — [3]) mjesto „kolika li“ u grčkom spolnik. — [4]) *ὡς* s part.; §. 503., 2., bilj. — [5]) *μή*. — [6]) kad sam od Meleta . . . obtužen (*φεύγειν*; part). — [7]) *ἐάν*. — [8]) koji vriedi *ἄξιος* 3. — [9]) *διπλάσιος* 3.

12. §. 408.—409.

1. Sokrat bješe odjeven istom haljinom ljeti i zimi. 2. Grad Magnesija nošaše [1]) svake godine petdeset talanata. 3. Nikomachu bi naloženo, (da) za četiri mjeseca zakone Solonove (pregleda pa) napiše. 4. Pred Attikom su [2]) visoke gore (kao) utvrda protiv Boeotije [3]). 5. Sokrat okrivi s ludosti one, koji [4]) čuvajući se zla glasa kod ljudi rade štogod protiv onoga, što [5]) bogovi objavljuju. 6. Zakoni, koje je Solon dao, kažu: „Ako [6]) se tko s kradje obliči pa mu se ne dosudi smrt, neka se osim globe još na tamnicu osudi“.

[1]) *προσφέρειν*. — [2]) *προκεῖσθαι*. — [3]) gen. obj. §. 394., 1. — [4]) part. — [5]) part. (pas.). — [6]) *ἐάν*.

III. Dativ.

13. §. 411.—413.

1. U Sparti gradjani kraljevom ne zavidjahu časti, koje [1]) su im bile službeno priznate, nego čuvahu sve, što [2]) je bilo zakonima odredjeno. 2. Pazi, da nam se ne dogodi isto, što drugim zamjeravamo, da [3]) bismo (naime) tvrdnju izrekli pa (onda) porekli. 3. Antalkida koraše Agesilaja, što je neprestanimi vojnami na Thebance njih, koji [4]) se niesu umjeli boriti, (tomu) naučio. 4. Persijanci se ne šćahu na moru da biju (jer mišljahu [5]), da niesu dorasli Hellenom), nego odploviše u Mykalu. 5. Hitnja i strast protivne su promišljanju. 6. Kaže se, da su Hesiod i Phokylid bili [6]) najbolji

savjetnici za život ljudski. 7. Athenjani kod Marathona, kad se na barbare nalietahu, ne imadijahu[7]) ni konjanika ni striela. 8. Oni, koji[8]) napore i pogibli jedan s drugim diele, jedan su drugomu veoma[9]) prijateljski. 9. Ne druži se sa zlimi; jer družba je zlih zator (dobrih) svojstava. 10. Tissaphren se ne sćaše biti, nego posla k Derkylidi te[10]) mu poruči, da se želi s njim razgovarati. 11. Suze su radosti i žalosti zajedničke. 12. Nije li duša čovječja srodna božanstvu? 13. Dioskuri spasavaju u buri[11]) brodove zajedno s brodari, koji[12]) već misle, da će umrieti. 14. Mislite, da istu kazan kao i oni, koji[13]) grieše, zaslužuju oni, koji[14]) (grieh) sakrivaju! 15. Zlo je, ako strašljiv (čovjek) jednaku čast uživa[15]), kao i junački.

1) part. — 2) part. — 3) substantivirani infinitiv; §. 497. — 4) part. — 5) *δοκεῖν*. — 6) perf. od *γίγνεσθαι*. — 7) *εἶναι*. — 8) partic. — 9) *ὅτι μάλιστα*. — 10) part. konstr. — 11) kad bura nastane (gen. abs.). — 12) part. — 13) part. — 14) part. — 15) *τῶν ἴσων τυγχάνειν* (subst. inf.); izp. §. 413., 3.

14. §. 414.—416.

1. Persijanci poharaše svetinje i grad athenski ognjem i mačem[1]). 2. Još nigda nitko slavu kreposti ne steče bezobraštinom, nego marljivošću, plemenitošću i čednošću. 3. Sokrat reče sudcem: „Čini se, da je Melet ovu tužbu podigao od obiesti, razkalašnosti i mladenačke nestašnosti“. 4. Sokrat mišljaše, da se bogovi najvećma raduju častim, (koje im) od posve pobožnih (ljudi dolaze). 5. Svi ljudi od naravi žale na one, koji[2]) sami sebe hvale. 6. Miltijad ne mogaše nikakvim načinom Paros uzeti. 7. Homer kaže, da su se Trojanci približavali s bukom i vikom, a Achaejci tiho i mirno[3]). 8. Semiramida je živjela[4]) za pet ljudskih viekova prije nego Nitokrida. 9. Ktesiphont predloži[5]), neka vieće i narod athenski zaključi[6]) Demosthena pohvaliti i o Dionysovoj svetkovini zlatnim viencem ovjenčati, i neka[7]) glasnik u kazalištu Hellenom oglasi, da ga narod athenski ovjenčava za[8]) vrlinu i poštenje njegovo, i što[9]) svagda[10]) govori i radi (ono, što je) najbolje za narod. 10. Peloponneski se rat poče petnaeste godine tridesetljetnoga mira[11]), (koji se sklopio) nakon uzeća Euboeje. 11. Sreća je saveznica mudrih. 12. Mnogi tuguju s prijatelji, ako su nesrećni[12]), ali im zavide, ako im je dobro[13]). 13. Tko će hvaliti čovjeka, kojega se djela

s riečmi ne slažu? 14. Kod Marathona pobi se Miltijad, vojskovodja athenski, s Datisom, vodjem persijanskim, te[14]) pobiedi barbare. 15. Mnoga su zla skopčana[15]) s dubokom starošću.

1) željezom *(igni ferroque)*. — 2) part. — 3) „tiho i mirno“ prevedi substantivima. — 4) *γίγνεσθαι* (aor.). — 5) reče. — 6) *δοκεῖ*; inf. perf. pas.; izp. §. 493., 2. — 7) ak. c. inf.; izp. §. 493., 2. i 491., 1.; „Hellenom“ konstruiraj s priedlogom *πρός* s ak. — 8) *ἕνεκα*. — 9) *ὅτι*. — 10) *διατελεῖν*; §. 501., b. — 11) *τριακονταετίδες σπονδαί*. — 12) *ἀτυχεῖν* part. — 13) *εὖ* (*καλῶς*) *πράττειν*; part. — 14) part. konstr. — 15) perf. od *ἐμφύειν*.

Priedlozi.

15. §. 417., 419.—421.

1. Bez kreposti ne nastaje stalno prijateljstvo. 2. Samo ono, što u duši[1]) imaš, doista je blago. 3. Nijedno ljudsko djelo čini se da ne stoji bliže[2]) božanstvu, nego (nastojanje) drugim činiti dobro. 4. Kad[3]) bi Agesilaj htio, (da) vojnici njegovi koji posao brzo izvrše[4]), prihvatio bi ga se sâm pred svimi. 5. Themistoklo utjera od otočana mnogo novaca bez znanja[5]) ostalih vojskovodja. 6. Acheront utječe u Acherusijsko jezero. 7. Valjan čovjek[6]) ostavlja spomenik svoje vrline na sve vrieme. 8. Syennesis dade Kyru mnogo novaca za vojsku. 9. Blažen (je onaj), tko je sretan u[7]) djeci. 10. Kod[8]) Chaeroneje pade do tisuću athenskih oklopnika. 11. Uz rieku brodovi ne mogu ploviti, nego se s[9]) kopna vuku[10]). 12. Ljudi dobra čovjeka pohvalno[11]) spominju[12]). 13. Veli se, da je Filip poslao poslanike k persijskomu kralju.

1) *διάνοια*. — 2) §. 204. — 3) *ὁπότε*; §. 488., 2., b. — 4) pas. — 5) *λάθρᾳ* s gen. — 6) prevedi po lat. *viri boni est*. — 7) *εἰς*. — 8) *ἐν*. — 9) *ἐκ*. — 10) *παρέλκειν*. — 11) hvaleći. — 12) u (*ἀνά*) ustih imaju.

16. §. 422.—425.

1. Tko bi uzeo[1]) zlo za dobro? 2. Kyr snovaše, kako[2]) bi se zakraljio mjesto brata. 3. Ephes je od Sarda tri dana puta[3]) daleko.

4. Kralj persijski usudjuje se pisati, da je gospodar svih ljudi od iztoka sunca do zapada[4]. 5. Athenjani življahu od starine[5] na poljih. 6. Klearch sakupi vojsku za[6] novce, koje mu Kyr dade. 7. Kilikiju obkoljava strma i visoka gora od (jednoga) mora do[7] (drugoga) mora. 8. Nemoguće je, (da) od bogova zlo polazi. 9. Čovjeku[8] se ćud poznaje po govoru. 10. Većma treba suditi[9] po djelih nego po riečih. 11. Otok Minoa leži pred Megarom. 12. Prije smrti nikoga ne zovi sretnim!

1) *ἀλλάττεσθαι* M. — 2) *ὅπως* s opt. fut.; §. 472. — 3) u grč. „put od tri dana". — 4) *ab oriente* (*ἀνιέναι*) *sole usque ad* (*μέχρι* s gen.) *occidentem* (*δύεσθαι*). — 5) od veoma stara vremena (*τὸ πάνυ ἀρχαῖον*). — 6) *ἀπό*. — 7) *εἰς*. — 8) gen. — 9) *ψῆφον φέρειν*.

17. §. 426.—427.

1. Zmije imaju otrov u zubih. 2. U Magnesiji je spomenik Themistoklov na trgu. 3. Kad je bila[1] bitka kod Tanagre, pobiediše Lakedaemonjani. 4. Zakoni kretski niesu uzalud kod svih Hellena osobito ugledni. 5. U dugom vremenu može se koješta dogoditi[2]. 6. S božjom pomoću spasavaju se dobri i iz velikih pogibli[3]. 3. Kyr dojaha s tumačem i s drugom trojicom ili četvoricom[4].

1) *γίγνεσθαι*; abs. gen. — 2) opt. s *ἄν*. — 3) *τὰ πάνυ δεινά*. — 4) *cum aliis tribus* . . .

18. §. 428.—431.

1. Striele karduške prodirahu kroz štite i oklope. 2. Tissaphren se preko tumača razgovaraše s vojvodom athenskim. 3. Nebrojene neprilike zadaje nam tielo radi potrebne njege. 4. Junačtvom, ne slučajem pobiediše Athenjani kod Marathona. 5. Athenjani gonjeni od Syrakužana bacahu se[1] s obronaka te pogibahu. 6. O svakom se pristoji istinu kazati. 7. Helleni pobiediše Persijance i na kopnu i na moru. 8. Grad nagoni gradjane, (da) žive po zakonih. 9. Jezik po govorniku Lysiji nema ni mnogo ni malo pameti. 10. Svi vojnici u vojsci Xerxovoj idjahu po narodih i plemenih. 11. Sokrat nije s mnogo suza molio sudce, već pouzdavši se u svoju nedužnost pošao u najveću pogibao[2]. 12. Poslije Darija zakraljeva Xerxes Persijancima. 13. Bog postavi sunce nad zemlju. 14. Ako[3] smo spravni za pravdu[4] mrieti, bit ćemo slavni. 15. Mahnitost je činiti što preko snage.

1) part. — 2) *κινδυνεύειν κίνδυνον*. — 3) *ἐάν*. — 4) *δίκαιος* 3.

19. §. 432.—433.

1. Kyr lovljaše često na[1] medjah Medije i Armenije. 2. Na otoku Kreti bješe oko sto gradova. 3. Pravedan sudac o istom uviek isto sudi[2]. 4. Syrakužani se borahu za otačbinu i svaki za svoje[3] spasenje. 5. Lavovi, risovi i medvjedi hvataju se oko Pangaejske gore. 6. Thračani nose košulje ne samo oko prsiju nego i oko bokova.

1) *ἀμφί*. — 2) *γιγνώσκειν*. — 3) *ἴδιος* 3.

20. §. 434. i 435.

1. Sokrat ne primi ni od koga ni darova ni plaće. 2. Od mudra se čovjeka treba što mudro učiti. 3. Kod Athenjana nošahu djevojke metoekâ kćerim Athenjana na[1] obhodih hladnike. 4. Bolje je kod pametnih nego kod ostalih na glasu biti. 5. Vojska Kyrova idjaše tri dana pokraj rieke Euphrata. 6. Ne samo Athenjani, nego i drugi kazne onoga, koji[2] što protiv zakona radi. 7. Prema drugim živim bićima žive ljudi kao bogovi. 8. Od valjana čovjeka ne boj se[3] nikakva zla. 9. Oni Indijanci, koji[4] sa sjevera nastavaju[5], veoma su bojeviti. 10. Rieke kod izvorâ niesu velike. 11. Vrieme izvodi istinu na vidjelo. 12. Nil krivuda sad prema iztoku sad prema zapadu. 13. Gorgija reče, da će na sve odgovoriti. 14. Uviek treba prema sadašnjemu položaju[6] odlučivati. 15. Najviše govornika athenskih bijaše se naviklo govoriti narodu[7] po volji.

1) *ἐν*. — 2) part. — 3) *ἐννοεῖν* s ak. — 4) part. — 5) *οἰκεῖν* (perf. pas.). — 6) *τὸ παρόν*. — 7) gen.

21. §. 436. i 437.

1. Terete nose u Egiptu muževi na glavah, a žene na ramenih. 2. Athenjani odploviše sa deset brodova[1] put Lesba. 3. Za

Titova vladanja baci Vesuv vatru te uništi mnogo gradova. 4. Gorga, žena Leonidina, dade [2]) svomu sinu, kad [3]) je na vojsku polazio, štit (pa) mu reče: „Ili ovaj (donesi) ili na ovom (budi donesen)“. 5. Romulu se kod osnivanja Rima pojavi dvanaest jastrebova. 6. Heraklu se dive [4]) radi postojanosti i jakosti tjelesne. 7. Ne valja vatru nositi [5]) k vatri. 8. Lakedaemonjani ne gonjahu Athenjana daleko [6]). 9. Kad [7]) Lusitanci idu na neprijatelje, pjevaju bojne pjesme. 10. U hramu Vestinu čuvahu [8]) vječni oganj svete djevice. 11. Vidjet ćeš, da nijedan od onih, koji [9]) što znamenito izgube, od tuge ne može spavati [10]). 12. Pod ovim javorom teče veoma dražestno vrelo. 13. Klearch nije htio da dade, da se vojska penje [11]) na brežuljak, nego je postavi pod njim.

[1]) dat. — [2]) *ἐπιδιδόναι* (part.). — [3]) part. — [4]) pas. — [5]) *ὀχετεύειν*. — [6]) *ἐπὶ πολύ*. — [7]) part. — [8]) pas. — [9]) part. — [10]) §. 502., a. — [11]) „dati da se tko penje“ *ἀναβιβάζειν τινά*; ono, što u hrvatskom glagol „htjeti“ znači, bit će u grčkom izrečeno, ako se glagol *ἀναβ.* metne u imperf.

Zamjenice.

22. §. 438.—446.

1. Klearch šćaše, (da) sva vojska uza nj pristaje. 2. Čist čuvaj svoj značaj! 3. Većma vjerujte svojim očima nego riečima drugih! 4. Oni, koji [1]) pobjedjuju, spasavaju sve svoje [2]) i dobivaju k tomu stvari [3]) onih, koji [4]) bivaju pobiedjeni; a oni, koji bivaju pobiedjeni, zajedno sebe i sve svoje gube. 5. Što je sramotno činiti, to misli da nije liepo ni govoriti! 6. Gdjegdje je mučanje bolje od govorenja, a gdjegdje govorenje (bolje) od mučanja. 7. Nama su saveznici bogovi, koji [5]) lako [6]) mogu [7]) i velike malenimi činiti i male spasavati. 8. Koja je korist bogovom od darova, koje od nas primaju? 9. Od kako Lakedaemonjani prvenstvo na moru dobiše [8]), ne življahu [9]) više po zakonih, koje od otaca primiše, niti se držahu običaja, koje prije imadijahu. 10. Drži [10]) bogatstvo za posljednje od dobara, jer je najnestalnije od onoga, što imamo [11]). 11. Bio (ti) sretan i postigao ono, što želiš! 12. Kad je Kyr odlazio [12]), praćahu ga svi i svatko [13]) se vraćaše plačući. 13. Athenjani odbiše i Lakedaemonjane, koji morem i čitavom suhom

zemljom vladahu i kralja (persijskoga) za saveznika imadijahu i ništa im [14]) ne odolievaše. 14. Ne valja se starati, što će reći svjetina, nego (što će reći) onaj, koji [15]) je vještak u stvarih pravednih i nepravednih. 15. Ne znam, kako bi tko bogovom utekao.

[1]) part. — [2]) §. 373. — [3]) §. 373. — [4]) part. — [5]) *qui quidem*. — [6]) *ταχύ*. — [7]) *ἱκανός εἰμι*. — [8]) *ἔχειν*. — [9]) *χρῆσθαι*. — [10]) *τιθέναι*. — [11]) = što smo stekli. — [12]) part. — [13]) §. 444., bilj. 2. — [14]) t. j. Lakedaemonjanom. — [15]) partic.

Glagol.

Vrste glagolske.

23. §. 447.—449.

1. Svim se čini potrebno [1]) boriti se, kad [2]) neprijatelji u zemlju provale. 2. Alkmaeonovci biše od tiranâ prognani. 3. Treba se prati i vježbati. 4. Sparta se pokaza [3]) najmoćnija i najznamenitija u Helladi. 5. Kod svakoga izbora treba birati najvještijega. 6. Nastojte s bogovi počinjati svaki posao. 7. Od hellenskih gradova Athenjani prvi sebi zakone dadoše i ustav urediše [4]). 8. Najdova Athenjani prvi sebi zakone dadoše i ustav urediše — 8. Najdova: većma poštuju svi one, koji umiju [5]) i gradjanske dužnosti vršiti [6]) i vojsci zapoviedati [7]). 9. Imutak sam stekao ne prući se, nego radeći. 10. Palameda svi slave, što je poginuo zato, što mu je Odyssej radi mudrosti zavidio [8]).

[1]) čini mi se potrebno *δοκεῖ μοι*. — [2]) *ἐπειδάν*. — [3]) izp. §. 295., 2. — [4]) *καθιστάναι* M. — [5]) *δύνασθαι*. — [6]) §. 448., 3. — [7]) v. z. *στρατηγεῖν*. — [8]) pasiv; partic.

Vremena §. 450.—459.

24.

1. Kad se Kyr, dok [1]) je još dječak bio, odgajaše i s bratom i s ostalimi dječaci, držaše se u svemu za najvaljanijega od sviju. 2. Filip davaše Athenjanom (otok) Halonnes, ali ih Demosthen odvraćaše, (da) ga ne prime. 3. Klearch reče poslanikom Arijaejevim: „Javite Arijaeju, da smo mi pobiedili kralja, i kao što vidite, nitko

se s nami ne bori". 4. Athenjani pobiedivši kod Oenophyte dovedoše po pravdi natrag u domovinu one Boeoćane, koji [2]) su po nepravdi bili prognani. 5. Poslije Kambysa postade kralj [3]) perzijski Darije. 6. Svaki broj postane odmah drugi, ako [4]) (mu) što oduzmeš ili dodaš. 7. Kad [5]) tko po lakomstvu i zloći ojača, prvi povod i malena nezgoda sve premetne i poruši. 8. Ja ću vas povesti na mjesto, odakle ćete more vidjeti. 9. Kad [6]) hoćeš što da radiš, ne kaži [7]) napried nikomu. 10. Polemarchu naložiše trideseto-rica, (da) pije otrov, prije nego [8]) su mu kazali uzrok, za koji je valjalo da umre.

[1]) part. — [2]) part. — [3]) izrazi glagolom *βασιλεύειν*. — [4]) *ἐάν*. — [5]) *ὅταν*. — [6]) part. — [7]) izp. §. 463., 3. — [8]) izp. §. 488., bilj. 1.

25.

1. Homer je napisao dvie pjesme, Ilijadu i Odysseju. 2. Većma se bojim [1]) naših vlastitih pogrješaka nego odluka protivničkih. 3. Athenjani poslaše na Siciliju Eurymedonta i Sophokla, jer treći, Pythodor, bješe već prije došao na Siciliju. 4. Toxaris, Skytha, bješe u Atheni pokopan i na grobnom stupu njegovu usječen Skytha [2]), koji je u lievoj (ruci) držao napet luk, a u desnoj knjigu. 5. Svagdje će gradjanom naredjeno biti, (da) slušaju zakone državne. 6. (Ljudi) se ne će diviti [3]), ako [4]) tko mnogo govori, nego ako koristno govori. 7. Ako [5]) tko vino s mjerom pije, koristi tielu, a duši ne škodi; ali ako tko do [6]) prekomjernosti pije te se već opija, sramoti se [7]) i pruža drugim smiešan prizor. 8. Diogen došavši u Mynd i vidjevši, da [8]) su vrata velika, a grad malen, reče: „Ljudi Myndjani, zatvorite vrata, da [9]) da vam grad ne izide!" 9. Helleni se zakleše kod Plataeje, (da) će mržnju na Persijance predati svojim unukom [10]). 10. Mnogo dara i mnogo znanja [11]) treba da ima onaj, koji će biti dobar vojskovodja [12]).

[1]) *φοβεῖσθαι* perf. — [2]) *Σκύθης ἀνήρ*. — [3]) pasiv. — [4]) *ἐάν*. — [5]) *ἐάν*. — [6]) *πρός* s akuz. — [7]) *αἰσχρὰ πάσχειν*. — [8]) = i vidjevši (*θεᾶσθαι* DM.) vrata velika a grad m. — [9]) izp. §. 470. — [10]) djeci djece. [11]) = mnogo (plur.) treba da ima od prirode (dat.) i po znanju (*ἐπιστήμη*; dat.). — [12]) dobar sam vojskovodja *εὖ στρατηγέω* (part.).

26.

1. U Amykli, koja bješe dvadeset stadija daleko od Sparte, stajaše kip Apollonov od mjedi, koji je osim glave, krajeva od nogu, i (osim) ruku bio nalik [1]) na stup. Na glavi imadijaše bog kacidu, u rukama koplje i luk. Kip, koji [2]) je bio prastar i bez umjetnosti [3]) izradjen, bješe trideset lakata visok [4]). U podnožju, koje oblik žrtvenika pokazivaše [5]), bješe, kao što se govorilo [6]), Hyjakinth pokopan, i o Hyjakinthijah prinošahu pred žrtvom Apollonovom, ušavši kroz mjedena vrata, u ovoj komori Hyjakinthu mrtvačke žrtve. 2. Za Libyjom prolažaše [7]) Heraklo Egiptom, kojim vladaše Busiris, sin Posidonov. On žrtvovaše tudjince na žrtveniku Zeusovu po [8]) proročtvu, jer bješe devet godina nerodica Egipat uhvatila [9]). A Phrasije, vidjelac po znanju [10]), koji [11]) je s Kypra došao, reče, da će nerodica prestati, ako [12]) svake godine Zeusu tudjinca zakolju. I Busiris zakla [13]) najprije ovoga vidioca pa (onda) klaše tudjince, koji [14]) su pristajali. I Herakla dakle zgrabiše [15]) i dovukoše k žrtveniku; ali on raztrže [16]) puta pa ubi Busirisa i sina njegova Amphidamanta.

[1]) part. perf. pas. od *εἰκάζειν* [činiti (nješto) nalik (na nješto)]. — [2]) part. — [3]) ne s umjetnošću. — [4]) = veličina kipa bješe (*ἦσαν*) t. l. — [5]) *παρέχεσθαι* M. — [6]) glavni glagol. — [7]) *διεξιέναι* s akuz. — [8]) *κατά* s ak. — [9]) *καταλαμβάνειν* aor. — [10]) §. 389. — [11]) part. — [12]) *ἐάν*. — [13]) part. — [14]) part. — [15]) pas.; part. — [16]) part.

Načini u samostalnih rečenicah §. 460.—462.

27.

1. Pravedno bi bilo nagradu dati onomu, koji [1]) se pokazuje najposlušniji zakonom. 2. Malo ne mimoidoh ono, što bi najvećma trebalo da vam kažem. 3. Athenjani Aleksandra, poslanika od Xerxa, zato što [2]) je zemlje i vode zaiskao, gotovo kamenovaše. 4. (Kamo sreće) da imaš bolju pamet! 5. Da te nigda vidio niesam! 6. Kralj persijski bio bi Athenjane rado [3]) za saveznike prihvatio [4]) poradi pogibli, koje su mu prietile [5]). 7. Na Agesilaju [6]) hvastavosti nitko ne bi bio vidio, a ljubaznost bio bi i ne tražeći opazio. 8. Kad je Xerxes Athos prokopavši i Hellespont premostivši s nebrojenom vojskom na Helladu išao, tko bi igda bio pomislio, da je Hellenom

spasenje bud na kopnu bud na moru? 9. Iphikrat reče, da je (ovo) najgori izgovor vojskovodje: „To ne bih bio očekivao“. 10. Žena bi Intaphrenova dolazeći na dvor kraljev plakala i naricala.

1) partic. — 2) *ὅτι.* — 3) *ἄσμενος* 3. — 4) *εἰς συμμαχίαν προσδέχεσθαι.* — 5) *ἐπιφέρεσθαί* (P.) *τινι* (part.). — 6) gen.

28.

1. Sjetimo se 1) slave svojih otaca pa se življe prihvatimo 2) rata, i ne očekujmo pomoć od drugih 3), nego nastojmo sami sadašnju nesreću odvratiti! 2. Kad je Aristid, koji 4) je Themistoklu bio neprijatelj, s njim kao poslanik poslan bio 5), reče: „Hoćeš li 6), Themistoklo, da svoju mržnju ostavimo na 7) medjah otačbine?“ 3. Da najmimo 8) glasnika ili da sam oglasim 9), da je sin Aristonov najboljega i najpravednijega za najblaženijega proglasio 10)? 4. I ako 11) si sâm, ne reci i ne učini ništa zla! 5. Sokrat reče umirući: „Kritone, Asklepiju dugujemo pietla; tâ 12) dajte 13) ga i ne zaboravite 14)!“ 6. Drugovao (ti) svagda s takovim ljudima, od kojih se možeš nješto dobro naučiti! 7. Sveti stide! bio 15) (ti) u svih ljudi, a bezsramnost 16) bila iz duša iztjerana 17)! 8. Tko svojih roditelja ne poštuje 18), ne može se ni bogovom ni ljudem militi. 9. Za najhrabrije 19) bi se (ljude) s pravom proglasili 20) oni, koji 21) težkoće 22) i ugodnosti 23) poznaju pa se zato od pogibli ne žacaju 24).

1) *ἀναμιμνήσκεσθαι* (P.); partic. — 2) *ἀντιλαμβάνεσθαί* (M.) *τινος.* — 3) §. 375., 4. — 4) partic. — 5) *ἐκπέμπειν.* — 6) *βούλει* s konj.; izp. *visne dicam.* — 7) *ἐπί* s gen. — 8) §. 448., 2. — 9) *ἀναγορεύειν* (aor. *ἀνειπεῖν*). — 10) *κρίνειν.* — 11) *κἄν* (*καὶ ἐάν*). — 12) *ἀλλά.* — 13) *ἀποδιδόναι.* — 14) *ἀμελεῖν.* — 15) *συνεῖναι.* — 16) *τὸ ἀναίσχυντον.* — 17) *ἐξαιρεῖν.* — 18) partic; izp. §. 509., 2., b. — 19) *κράτιστος τὴν ψυχήν.* — 20) *κρίνειν.* — 21) part. — 22) *τὰ δεινά.* — 23) *τὰ ἡδέα.* — 24) *ἀποτρέπεσθαι* (M.) *ἔκ τινος.*

Načini u podložnih rečenicah.

29. §. 467.

1. Sjećaj se 1), da svi ljudi mudrost za najveće dobro drže 2), ali ih samo malo ima, koji ovo najveće dobro steći mogu 3)! 2. Mislim, da je svim jasno, da ljudskoj naravi ne pripada 4) budućnost napried vidjeti. 3. Kad su prognani 5) Korinćani (Agesilaju) kazali 6), da će im se grad predati, i strojeve pokazali 7), kojimi se nadahu da će zidove osvojiti 8), on 9) ne šćaše navaliti 10) govoreći, da hellenske gradove ne valja zarobljivati 11), nego opamećivati 12). 4. To je ipak 13) jasno, da onaj, koji sâm za ništa 14) koristan nije, ni drugoga za što koristna učiniti ne može. 5. Za Daedala 15) smo čuli, da ga je Minos radi mudrosti njegove uhvatio 16) pa prisilio, (da) mu služi. 6. Prije bitke kod Leuktre bi Thebancem javljeno, da su se svi hramovi u gradu 17) sami 18) otvorili i svećenice izjavile 19), da bogovi pobjedu obećavaju 20). 7. Aristip reče svomu bratu: „Sjećaj se, da si ti svadju počeo, a ja pomirbu!“ 8. Lakedaemonjani poslaše u Elidu poslanike pa rekoše, da se vladi 21) u Lakedaemonu čini, da je pravedno, da Elejani gradove, koji su u njihovoj zemlji 22), za samostalne priznadu 23). A kad su oni odgovorili 24), da to ne će učiniti, jer imaju gradove u vlasti po ratnom pravu 25), odrediše ephori vojnu 26).

1) *ὑπομιμνήσκειν ἑαυτόν.* — 2) *λέγειν* s ak. c. inf. — 3) partic. — 4) *εἶναι*; izp. §. 393., 2. — 5) §. 453., 2. — 6) abs. gen. — 7) *ἐπιδεικνύναι.* — 8) *αἱρεῖν.* — 9) Agesilaj. — 10) *προσβάλλειν.* — 11) *ἀνδραποδίζεσθαι.* — 12) *σωφρονίζειν.* — 13) *γέ* (enkl.). — 14) *μηδέν*; izp. vj. 28., bilj. 18. — 15) §. 466., 2. — 16) pasiv; part. — 17) izp. vj. 28., bilj. 3. — 18) *αὐτόματος* 2. — 19) *λέγειν.* — 20) *φαίνειν.* — 21) *τὰ τέλη.* — 22) *αἱ περιοικίδες πόλεις.* — 23) *αὐτόνομόν τινα ἀφιέναι.* — 24) abs. gen.; izp. §. 370., 2. — 25) *ἐπιλῃίδα ἔχειν πόλιν.* — 26) *φρουρὰν φαίνειν.*

30. §. 468.

1. Aleksandar zapali kraljevski dvor u Persepolu, jer i Persijanci hellenske hramove i gradove vatrom i mačem 1) razoriše. 2. Pjesniku Pindaru divljahu se Athenjani za jednu jedinu rieč 2), zato što je grad njihov podporom Hellade nazvao. 3. Kad vi ne ćete sa mnom da idete, treba dakle 3) (da) ili vas izdam 4) pa Kyrovim se prijateljstvom poslužim, ili (da) njemu slažêm pa s vami budem. 4. Ja ne držim za najblaženije one, koji 5) najviše imaju i najviše čuvaju, jer bi oni, koji 6) zidove čuvaju, najblaženiji bili, jer čuvaju sve, što je u gradovih 7). 5. Kad je Aleksandar Darija pobiedio 8), naloži Hellenom, (da) ga zaključkom za boga proglase 9).

*

Jedni dakle zaključiše ovo, drugi ono[10]), a Lakedaemonjani ovo: „Kad već Aleksandar hoće da bude bog, neka bude!“ 6. Mene srdi, što njeke od vas peku novci, ako budu razgrabljeni, a ne peče Hellada, koju Filip grabi. 7. Helleni se čudjahu, što se Kyr nigdje ne pokazuje niti je drugi tko od njega nazočan.

1) željezom. — 2) *τὸ ῥῆμα.* — 3) *ἀνάγκη δή μοι.* — 4) partic. — 5) part. — 6) part. — 7) §. 373. — 8) partic. — 9) z. p. *ψηφίζεσθαι* (M.). — 10) *ἄλλοι ἄλλα.*

31. §. 469.

1. Theokrit odgovori na pitanje njekoga brbljavca[1]), gdje će ga sjutra vidjeti: „Gdje tebe ne ću vidjeti“. 2. Agis, kralj lakedaemonski, reče, da Lakedaemonjani ne pitaju, koliko je (neprijatelja), nego gdje su neprijatelji. 3. Kad je njeki opak čovjek na svoju kuću napisao[2]): „Ništa zla neka ne ulazi“, reče Diogen: „Ja doista[3]) ne znam, gdje će gospodar kuće ulaziti“. 4. Njekomu, koji se tim hvastao, što je iz[4]) velikoga grada, reče Aristotel: „Ne valja na to gledati[5]), nego je li tko svoga velikoga rodnoga grada[6]) dostojan“. 5. Za persijskoga kralja putuju[7]) ljudi po čitavoj zemlji tražeći[8]), što bi s nasladom pio[9]). 6. Ne mislimo[10]) na to, gdje da se borimo, nego kako da pobiedimo! 7. Kad je Lysimach pjesnika komedija Philippida, koji mu je bio[11]) prijatelj i pouzdanik, zapitao, u čemu da mu dade diel, odgovori on: „U svemu, u čemu hoćeš, samo ne[12]) u tvojih tajnah“. 8. Kad je Lakedaemonjanin Lykurg u hram delphski[13]) ušao[14]), kaže se, da mu je bog ovako progovorio: „Kolebam se[15]), bih li te bogom ili čovjekom nazvao[16])“. 9. Kad su Helleni na rieku Tigris došli, dogovarahu se vojskovodje, kako bi najbolje preko rieke prešli. 10. Kad su se Pompej i Caesar zavadili, reče Ciceron: „Znam, od koga da bježim, ali ne znam, kakomu da bježim“.

1) upitan bivši od b. — 2) *ἐπιγράφειν* (abs. gen.). — 3) *ἐγὼ τοίνυν.* — 4) *ἀπό.* — 5) *σκοπεῖν τι* — 6) r. g. *πόλις.* — 7) *περιέρχεσθαί τι.* — 8) *μαστεύειν.* — 9) aor. — 10) *σκοπεῖν.* — 11) part. — 12) *πλήν* s gen. — 13) izp. vj. 28., bilj 3. — 14) part. — 15) *φροντίζειν.* — 16) *λέγειν.*

32. §. 470.

1. Uviek pazi[1]) na svoje govore i djela, da u što manje pogrješaka zapadneš[2]). 2. Razlikuj one, koji himbeno[3]) laskaju[4]), i one, koji dobrohotno[5]) ugadjaju[6]), da zlim ne bude bolje[7]) nego dobrim. 3. Lykurg zapovjedi Lakedaemonjanom, da ne ratuju često s istimi neprijatelji, da ih preko volje[8]) ne nauče ratovati. 4. Agesilaj napuni svoje vojnike[9]) pouzdanjem u se, da bi, s kim bi se godj valjalo[10]) boriti, sposobni bili. 5. Lykurg odlikova kraljeve kod ručka dvjema dielovima[11]), ne da bi dvostruko[12]) jeli[13]), nego da bi, ako bi htjeli, koga[14]) tim[15]) počastiti mogli[16]). 6. Zenon reče njekomu, koji je htio[17]) više da govori nego sluša: „Priroda nam je dala jedan jezik a dva uha, da dva puta toliko slušamo koliko govorimo[18])“. 7. Nastoj[19]) o plemenitih stvarih[20]) govoriti, da se navikneš[21]) misliti onako, kako govoriš[22]). 8. Lokrani provališe u zemlju rheginsku s čitavom vojskom[23]), da (Rheginjani) ne bi Messenjanom pomogli. 9. Kad se Bijas njegda s bezbožnim (ljudima) na ladji vozio[24]), reče, kad je ladju bura gonila[25]) i oni bogove zazivali: „Šutite, da bogovi ne opaze[26]), da ovuda plovite“. 10. Da si bio ovdje[27]), da bi bio slušao razgovor[28]) ljudi, koji su sada u takovih iztraživanjih najmudriji od svih[29])!

1) *ἐπισκοπεῖν τι.* — 2) *περιπίπτειν τινί.* — 3) s himbom (*τέχνῃ*). — 4) part. — 5) s (*μετά*) dobrohotnošću. — 6) *θεραπεύειν.* — 7) bolje mi je *πλέον ἔχω.* — 8) *ἄκων* 3. — 9) *militum animos.* — 10) *δεῖ* (opt.) — 11) dva diela *διμοιρία.* — 12) plur. — 13) *κατεσθίειν* (aor.). — 14) ako bi koga htjeli (opt.). — 15) *ἀπὸ τοῦδε.* — 16) *ἔχειν.* — 17) part. — 18) da slušamo dvostruko od onoga, što (atrakcija) govorimo. — 19) *μελετᾶν.* — 20) *τὸ ἐπιτήδευμα.* — 21) *συνεθίζειν* (pas.). — 22) *φρονεῖν ὅμοια τοῖς εἰρημένοις.* — 23) *πανστρατιᾷ.* — 24) na ladji voziti se *συμπλεῖν* (partic.). — 25) kad je ladja burom gonjena bila: *χειμάζεσθαι* P. — 26) §. 502., a. — 27) *παραγίγνεσθαι.* — 28) *διαλέγεσθαι* DP. — 29) *τῶν περὶ τοὺς τοιούτους λόγους σοφώτατοι.*

33. §. 471.—472.

1. Akarnanjani se bojahu, da će Athenjani, ako budu Amprakiju imali[1]), za njih još pogibeljniji[2]) susjedi[3]) biti. 2. Kolik[4]) je teret strah, vidi se[5]) odatle, što njeki, koji se boje[6]), da će uhvaćeni biti[7]) pa umrieti, od[8]) straha prije umiru[9]). 3. Alkibijad

bijaše čedan[10]), dok sa Sokratom drugovaše, ne zato, što bi se bio bojao[11]), da ga Sokrat ne bi kaznio[12]), nego zato, što onda mišljaše, da je najbolje to raditi. 4. Budući da su se Korinćani bojali[13]), da njeki ne bi njihov grad izdali[14]), poslaše po Iphikrata. 5. Kad je kralja Antigona sin zapitao[15]), kad valja[16]) da krenu, odgovori on: „Zašto se ti jedini bojiš, da ne ćeš trube čuti?“ 6. Dok sam bio bogat, reče Charmid, koji je od bogataša siromašan postao, bojah se uviek, da mi ne bi tko u kuću provalio[17]), novce uzeo i napokon kakvo zlo učinio. A sada, odkad ništa nemam, spavam mirno i sladko[18]). 7. Vojvode athenske prihvatiše pogodbu, jer se bojahu, da se ne će moći s čitavim Lesbom boriti[19]). 8. Samo da ne bi medju najteže stvari pripadalo[20]) drugimi vladati! 9. Možda treba da na to gledamo[21]), da li, ako to činimo[22]), pravo radimo[23]) ili u istinu[24]) nepravdu činimo! 10. Možda nije težko smrti uteći, nego kud i kamo teže je zloći (uteći), jer leti brže od smrti. 11. Ako[25]) Athenjani pobiede, Peloponnežani doista ne će u njihovu zemlju provaliti. 12. Smrti sigurno ne ćeš uteći. 13. Kyr zapovjedi Pherauli, da se stara za to, da polazak bude[26]) sjutra, kao što su se dogovorili[27]). 14. Ako[28]) tko od tvoje čeljadi[29]) oboli, treba da se staraš za to[30]), da se njeguje. 15. Kralj treba da gleda[31]) na to, da najbolji časti postižu[32]), a ostali nepravde ne trpe[33]). 16. (Čuvajmo se), da nas sophista ne prevari hvaleći ono, što prodaje, kao trgovac ili piljar!

1) partic. — 2) *χαλεπός* 3. — 3) *πάροικος*. — 4) *οἷός* 3. — 5) *φανερόν ἐστιν*. — 6) partic. — 7) partic. — 8) §. 437., A., b., *β*. — 9) *προαποθνήσκειν*. — 10) *σωφρονεῖν*. — 11) partic. — 12) pasiv. — 13) particip. — 14) pasiv. — 15) kralj A., kad ga je sin zapitao (abs. gen.), . . . reče. — 16) *μέλλειν*. — 17) *διορύττειν τὴν οἰκίαν*. — 18) *ἡδέως*. — 19) *πολεμεῖν*. — 20) §. 393., 2. — 21) *σκοπεῖν τι*; glagolski pridavnik (§. 507., 2.). — 22) partic. — 23) *δίκαια πράττειν*. — 24) *τῇ ἀληθείᾳ*. — 25) *ἐάν*. — 26) *γίγνεσθαι*. — 27) *ὥσπερ ἔδοξε καλῶς ἔχειν*. — 28) *ἦν*. — 29) *οἱ οἰκέται*. — 30) treba da se za nj staraš (§. 466., 2.). — 31) *σκοπεῖν*. — 32) *ἔχειν*. — 33) *ἀδικεῖσθαι* (P).

34. §. 473.

1. K Agesilaju dodjoše od svih naroda poslanici, da se s njim o prijateljstvu dogovaraju[1]), mnogi se (narodi) k njemu i odmetnuše, te je bio gospodar[2]) ne samo Hellena, nego i mnogih barbara. 2. Kamen[3]), koji je Euripid magnetskim[4]) nazvao, a najviše njih heraklejskim, privlači[5]) ne samo sâm željezne kolute, nego radja[6]) i u kolutih silu, da mogu opet činiti isto, što kamen, (naime) druge kolute privlačiti. 3. Xerxes, kralj od Azije, idjaše[7]) s dvanaest stotina brodova na Helladu, a kopnene vojske vodjaše sa sobom tako golemo[8]) množtvo, te bi velik posao bio[9]) nabrojiti narŏde, koji su s njim išli[10]). 4. Gdjekoji[11]) su (ljudi) tako mrzovoljasti, te radije[12]) slušaju[13]), da se hvale oni, za koje ne znaju, jesu li igda živjeli nego oni, od kojih su baš[14]) dobro primili[15]). 5. Thesej učini grad, koji je razasut i na sela razdieljen[16]) stajao[17]), združivši[18]) gradjane tolikim, da je još i sada od onoga vremena najveći od hellenskih gradova. 6. Kad je Filip jednom njeki osobito tvrd[19]) grad htio[20]) da uzme i tamošnji mu stanovnici poručili[21]), da se silom[22]) ne može uzeti[23]), zapita ih, jeli tako tvrd, da magarac zlatom natovaren[24]) ne bi preko zidova prešao. 7. Kleon mirovaše u Eionu čekajući[25]) Makedonce i Thračane; a Brasida, kad je to doznao, stade takodjer u ǒkô prema njemu[26]) na Kerdyliju[27]); jer odanle[28]) se mogaše sve vidjeti[29]), te Kleon ne bi mogao potajno[30]) sa svoga mjesta[31]) s vojskom[32]) krenuti. 8. Pokazuj se (čovjekom), koji istinu tako cieni[33]), da se rieči tvoje čine pouzdanije nego zakletve drugih. 9. Tako čist treba da bude život razborita čovjeka, da ni prividnost podle[34]) objede ne dopušta. 10. Pausanija bješe odviše željan časti[35]), da bi ga Spartanci podnosili. 11. Thebanci dopustiše Korinćanom i Phlijunćanom mir pod pogodbom, da svatko svoje[36]) zadrži. 12. Nikija imadijaše u srebrnih rudnicih tisuću robova, koje Thračaninu Sosiji dade u najam pod pogodbom, da mu svaki dan[37]) za svakoga plati obol bez odbitka[38]). 13. Neprijatelji izjaviše, da hoće mrtvace da vrate pod pogodbom, da se sela ne zapale[39]). 14. U staro vrieme[40]) obradjivaše[41]) svatko od Hellena svoja polja[42]) samo toliko, da je odatle živio[43]). 15. Dobri su ljudi pravedni i ne takovi, da bi nepravdu činili. 16. Ja sam ne samo sada, nego svagda takav, da se za ničim drugim ne povodim[44]) nego za onim razlogom[45]), koji mi se, kad razmišljam[46]), najbolji pokaže.

1) biše poslani poslanici (*πρεσβευόμενοι*) prijateljstva radi. — 2) *ἡγεμών*. — 3) *ἡ λίθος*. — 4) *Μαγνῆτις, ιδος*. — 5) *ἄγειν*. — 6) *ἐντιθέναι τινί*. — 7) *στρατεύεσθαι* M. — 8) *ἄπειρος* 2. — 9) *πολὺ ἔργον εἶναι*. — 10) *ἀκολουθεῖν μετά τινος* (partic.). —

[11]) §. 443, bilj. 2. — [12]) *ἥδιον*. — [13]) §. 502., a. i bilj. 4. — [14]) *τυγχάνειν*; §. 501., b. — [15]) *εὖ πάσχειν*. — [16]) *κατὰ κώμας*. — [17]) *οἰκεῖν*. — [18]) *εἰς ταὐτὸν συνάγειν*. — [19]) *τῇ ὀχυρότητι διαφέρων*. — [20]) part. — [21]) budući da su mu tamošnji (spoln.) stanovnici (*ἐπιχώριος*) poručili (*λέγειν*; abs. gen.). — [22]) u grč. metni priedlog *ἐκ*. — [23]) *ἀνάλωτόν ἐστί τι*. — [24]) zlato noseći. — [25]) *περιμένειν τινά*. — [26]) *ἀντικαθῆσθαι καὶ αὐτόν (et ipsum)*. — [27]) visina na desnoj obali Strymona. — [28]) *αὐτόθεν*. — [29]) vidjaše se (*καταφαίνεσθαι* DP.) sve. — [30]) §. 501., b. — [31]) *αὐτόθεν*. — [32]) dat.; §. 413, 2. — [33]) *προτιμᾶν*; §. 501, b. — [34]) *πονηρός* 3. — [35]) komparat. — [36]) §. 373. — [37]) §. 408., 1. — [38]) *ἀτελής* 2. — [39]) *κάειν*. — [40]) *τὸ πάλαι* — [41]) *νέμεσθαι* (M.). — [42]) izp. bilj. 36. — [43]) *ἀποζῆν*. — [44]) *πείθεσθαί* (P.) *τινι*. — [45]) *λόγος*. — [46]) *λογίζεσθαι* DM. (partic.)

35. §. 474.—479.

1. Ako je sve zemaljsko prolazno, zašto da idemo za njim? 2. Ako hoćeš pravednu presudu da izrečeš, ne mari [1]) ni za koga od onih, koji se pravdaju [2]), nego samo za stvar [3]). 3. Ako hoćeš da ti bogovi budu milostivi, treba da bogove poštuješ. 4. Kad je Asklepijad, sin Hipparchov, Athenjanom javio, da je Aleksandar umr'o, nasta velik nemir u narodu, koji je bio gotov na novotarije [4]). Napokon reče Phokion: „Ta [5]) ako je Aleksandar danas mrtav, bit će i sjutra i prekosjutra [6]) mrtav, tako da se s mirom ili bolje [7]) sa [8]) sigurnošću možete dogovarati“. 5. Drži za najljepšu žrtvu i za najkrasniju [9]) službu božju, ako se što [10]) bolji i pravedniji pokazuješ [11]). 6. Ako ono, što je prošlo [12]), u pameti zadržiš [13]), bolje ćeš se o budućnosti svjetovati [14]). 7. Ako kod Phryžana [15]) tko ornoga vola ubije ili od onoga, što je za teženje potrebno [16]), što ukrade, kazni se smrću. 8. Solon dade zakon: „Ako tko svojih roditelja ne hrani, neka bude bezčastan“. 9. Kad je Pyrrho u dvie bitke, u kojih je Rimljane pobiedio, mnoge od svojih tjelesnih stražara i častnika izgubio [17]), reče: „Ako Rimljane još u jednoj bitci pobiedimo [18]), izgubljeni smo“. 10. Svietle se boje pokazuju još svjetlije, ako se tamna [19]) do njih metne [20]) 11. Demosthen reče jednom [21]): „Athenjani će te ubiti, Phokione, ako pomahnitaju [22])“. A Phokion odgovori: „Da [23]), mene, ako pomahnitaju, a tebe kod hladna razmišljanja [24])“. 12. Konji persijski stoje svezanih nogu kod jasala [25]), i ako tko na njih udari [26]), težko ih je [27]) odriešiti i zauzdati i osedlati. 13. Ako bi Kyr kojega od svojih prijatelja kod svjetine htio da počasti [28]), poslao bi mu jelâ od svoga stola.

[1]) *ἐπιγιγνώσκειν τι*. — [2]) *δικάζεσθαι* M. (part.). — [3]) *δίκη*. — [4]) budući da je narod bio gotov na novotarije (*νεωτερίζειν*; abs. gen.). — [5]) *οὐκοῦν*. — [6]) *εἰς τρίτην* (*ἡμέραν*). — [7]) *μᾶλλον δέ*. — [8]) *μετά*. — [9]) najveću. — [10]) *ὡς* sa superl. — [11]) *παρέχειν*. — [12]) *παρεληλυθώς, υῖα, ός*. — [13]) *μνημονεύειν*. — [14]) *βουλεύεσθαι* M. — [15]) Phryžani, ako kod njih tko itd. — [16]) *τὰ περὶ τὴν γεωργίαν σκεύη*. — [17]) Kad je P. R., pobivši se (*συμβάλλειν*) dva puta s njimi, pobiedio, reče, budući da je . . . izgubio (particip). — [18]) *μάχην νικᾶν τινα*; §. 385., 2. — [19]) *φαιός* 3 — [20]) *παρατιθέναι*. — [21]) kad D. jednom reče (abs. gen.) . . . odgovori (reče) Ph. — [22]) *μαίνεσθαι* (DP.). — [23]) *ναί*. — [24]) *σωφρονεῖν*. — [25]) Persijanci imaju konje svezanih nogu (*πεποδισμένος*) kod j. — [26]) *ἰέναι ἐπί τινα*. — [27]) *ἔργον* (*ἐστί*), koje se kod pojedinih članova ponavlja sa *μέν* i *δέ*. — [28]) *βούλεσθαί τινα θεραπεύεσθαι ὑπό* . . .

36.

1. Ako bi tko nevješt sviranju [1]) u kazalištu izišao [2]) pa svirao, ne bi li platio tim, da bi ga kamenjem obasuli [3])? 2. Anacharsis odgovori na pitanje [4]), kako se tko ne bi opio: „Ako bi vidio, što pijani (ljudi) rade“. 3. Ne bi li dobar gospodar i drugom kućom dobro upravljao [5]), ako bi mu se povjerila? 4. Ne bismo ni [6]) vrućine ni zime podnosili [7]), ako bi iznenada nastala. 5. Da su Lakedaemonjani imali isto mišljenje kao Thebanci [8]), ne bi bilo ništa smetalo, te bi Athenjani, koji su sve Hellene spasli [9]), sami od Hellena u roblje prodani [10]) bili i u najveću nevolju [11]) zapali [12]). 6. Niesi li opazio [13]), da Lykurg ne bi bio Spartu nad ostale gradove uzdigao [14]), da nije u njoj naročito pokórnôst [15]) prema zakonom uveo [16])? 7. Kad je Diogen njekoga razsipnoga mladića [17]), koji je očinstvo [18]) prosuo, vidio, (gdje) maslinke i kruh jede i vodu pije, reče: „Da si tako s voljom [19]) doručkovao, ne bi tako protiv volje [20]) ručao [21])“. 8. Kad bi svi, koji se poučavanjem bave [22]), istinu govorili i ne činili veća obećanja, nego što ih (kasnije) izpunjavaju [23]), ne bi kod neukih na zlu glasu bili [24]). 9. Diogen je jednom prao povrće. A kad je Aristip prolazio, naruga mu se [25])

te reče: „Da si se naučio ovakova jela[26] uživati, ne bi se na dvorovih tiranskih udvoravao[27]“. A on odgovori[28]: „A ti, da se znaš s ljudima družiti, ne bi povrće prao“. 10. Kad je njeki Seriphljanin[29] Themistoklu kazao[30], da nije kroz sebe, neko kroz svoj rodni grad[31] slavan postao, reče on: „Istinu govoriš, ali niti bih ja bio slavan postao kao Seriphljanin[32], ni ti kao Athenjanin“. 11. Kad su Athenjani s Eumolpom, kraljem thračkim, ratovali[33], Erechthej, kralj attički, dobi odgovor proročišta, da će neprijatelje pobiediti, ako najstariju od svojih kćeri Persephoni žrtvuje. 12. Pluton obeća Orpheju, da će mu ženu vratiti, ako se na putu[34] ne okrene, dok[35] u svoju kuću ne dodje.

[1] οὐκ ὢν αὐλητικός. — [2] παριέναι (εἶμι) εἰς τὸ θέατρον (particip). — [3] ne bi li platio (δίκην διδόναι) kamenjem obasut (βάλλειν). — [4] zapitan. — [5] εὖ οἰκεῖν (τι). — [6] οὐ . . . οὔτε . . . οὔτε; §. 510. — [7] ὑποφέρειν. — [8] §. 413., 3. — [9] αἴτιον τῆς σωτηρίας γίγνεσθαι (particip). — [10] ἐξανδραποδίζειν; izp. §. 509., 2, c, bilj. 3. — [11] συμφορά (plur.). — [12] περιπίπτειν τινί. — [13] καταμανθάνειν; izp. §. 466., 2. — [14] διάφορον ποιεῖν τί τινος. — [15] τὸ πείθεσθαι. — [16] ἐνεργάζεσθαί (M.) τί τινι. — [17] τὸ μειράκιον. — [18] τὰ πατρῷα. — [19] κατὰ γνώμην. — [20] κατ᾽ ἀνάγκην. — [21] δειπνεῖν. — [22] ἐπιχειρεῖν παιδεύειν (partic.). — [23] ὧν ἔμελλον ἐπιτελεῖν. — [24] κακῶς ἀκούειν ὑπό τινος. — [25] Kad je . . . prao (part.), naruga se Aristipu, koji je prolazio (part.), te reče — [26] ovakovo. — [27] θεραπεύειν τὰς τῶν τυράννων αὐλάς. — [28] reče. — [29] Seriph je bio jedan od kykladskih otoka s kamenitim i neplodnim zemljištem; zato je na njemu bilo malo stanovnika i otok je bio neznatan. — [30] abs. gen. — [31] πόλις. — [32] Σ. ὤν. — [33] abs. gen. — [34] πορεύεσθαι (DP.). — [35] πρίν (i to πρὶν ἄν s konjunktivom ili πρίν s optativom prema tomu. stoji li u predjašnjoj rečenici ἐάν ili εἰ s opt.); doći παραγίγνεσθαι.

37.

1. Kad je njetko Lakedaemonjanina Pausaniju korio[1], što o njekom liečniku govori zlo[2], a da ga nije izkušao[3], reče on: „Da sam ga izkušao[4], ne bih više živio“. 2. Pittak odredi[5] za pijane (ljude), ako pogrieše[6], dvostruku kazan, da se gradjani ne bi opijali. 3. Diogen odgovori na pitanje[7], kako bi tko sam sebi učitelj postao: „Ako bi za ono, za što druge kori[8], najvećma sebe korio“. 4. Ako one, koji su sagriešili[9], kaznite[10], vaši će zakoni dobri biti i valjati[11]; ako li ih (nekažnjene) pustite[12], samo će dobri biti, ali valjati ne će više. 5. Kad bi smrt bila izbava[13] svega, bila bi za zle ljude sreća[14] (to, što) bi smrću[15] ne samo tiela nego zajedno s dušom i svoje zloće izbavljeni bili[16]. 6. To ne bi pravo bilo[17], ako bi tko zato, što[18] je posve[19] valjan čovjek postao, manju hvalu[20] postigao[21]. 7. Ako opazim[22], da sam gori postao, kako bih još veselo[23] živio? 8. Da je Sokrat što zlo[24] učinio, valjao bi bio dakako za opaka[25]; ako je pak sâm uviek[26] razborit bio[27], kako bi s pravom odgovarao[28] za opačinu, koje u njega nije bilo[29]? 9. Ako je tko sposoban koji posao voditi[30], jamačno[31] može i drugoga učiti ono, što sam razumije. 10. To držim velikim svjedočanstvom za vrstnoću vladaočevu, ako mu se podložnici rado pokoravaju i (ako) su spremni u pogiblih[32] (kod njega) ostajati. 11. Kad je Katon Lucija Murenu za nezakonito iskanje služaba obtužio[33], idjahu po njekom običaju[34] za njim (ljudi), koji bi djela[35] njegova motrili[36]. Često bi ga dakle zapitali, hoće[37] li danas za obtužbu što da učini[38], i ako bi porekao[39] vjerovali bi mu pa otišli.

[1] gen. abs. — [2] κακῶς λέγειν τινα. — [3] πεῖραν ἔχειν τινός (partic.). — [4] πειρᾶσθαι (DP.). — [5] τιθέναι. — [6] ἁμαρτάνειν τι. — [7] izp. vj. 36., bilj. 4. — [8] ἐπιτιμᾶν τινι ὑπέρ τινος. — [9] §. 453., 2. — [10] κολάζειν. — [11] dobri (καλός 3.) i valjani (κύριος 3.) biti. — [12] ἀφιέναι. — [13] ἀπαλλαγή τινος. — [14] nalazak sreće ἕρμαιον. — [15] ἀποθνήσκειν. — [16] ἀπαλλάττεσθαι (DP.) (inf.). — [17] καλῶς ἔχειν. — [18] prevedi: „što je . . . postao, zato“. — [19] τελέως. — [20] plur. *laudes*. — [21] τυγχάνειν. — [22] αἰσθάνεσθαι (DM.); §. 502., a. — [23] ἡδέως. — [24] φαῦλον. — [25] πονηρός 3. — [26] διατελεῖν, §. 501., b. — [27] σωφρονεῖν. — [28] αἰτίαν ἔχειν τινός. — [29] ἐνεῖναί τινι (partic.). — [30] προστατεῖν τινος. — [31] δή που. — [32] τὰ δεινά. — [33] διώκειν τινὰ ἐριθείας. — [34] νόμῳ τινί. — [35] τὰ πραττόμενα. — [36] φυλάττειν; §. 503., 3. — [37] μέλλειν. — [38] πραγματεύεσθαι (DM.) περί τι. — [39] οὔ φημι; §. 509., c, bilj. 1.

38. §. 481.—486.

1. Za prijatelje ne uzimaj[1] sve, koji (to) hoće[2], nego one, koji su tebe[3] dostojni, i ne takove, s kojimi najugodnije živjeti[4],

nego s kojimi svoje poslove [5]) najbolje obavljati možeš. 2. Put, za koji je kralj persijski trebao čitavu godinu [6]), svrši [7]) Agesilaj u manje nego mjesec dana. 3. Na što se srdite, ako vam se od drugih dogadja [8]), to ne činite drugim! 4. Tako se vladaj [9]) prema roditeljem, kako bi želio da se tvoja djeca prema tebi vladaju! 5. Što bi svojoj djeci preporučivao, toga se imaj volju [10]) i sam držati [11])! 6. Sudac treba da odluke o onom, o čemu se ljudi jedni s drugimi pravdaju [12]), ne izriče [13]) ljubavi radi [14]) ni jedne drugim protivne [15]), nego da svagda o istih (slučajevih) isto sudi [16]). 7. Ne drži za pouzdane one, koji hvale [17]) sve, što činiš ili govoriš! 8. Valjani ljudi treba da pod zaštitom [18]) vesele nade [18]) k svakomu plemenitomu djelu [19]) pristupaju [20]) pa [21]), što god bog dade, srčano podnose. 9. Rieke kod izvorâ niesu velike, nego se lako pregaze [22]); a što se većma [23]) od njih udaljuju [24]), to im jači čine tiek one (rieke), koje u njih utječu [25]). 10. Što ti se godj, kad razmišljaš [26]), najbolje čini, to izvodi [27]) činom [28]). 11. Oni, koji, premda niesu obrazovani [29]), misle, da su mudri, kud i kamo su nesretniji od svih drugih. 12. Kad su Lakedaemonjani Thibrona u Aziju poslali [30]), zaiska [31]) on od Athenjana tri sta konjanika. I poslaše mu ih; jer tada slušahu sve države ono, što bi čovjek Lakedaemonjanin naredio. 13. Tko bi se manje bojao ili većma uzdao nego onaj, koji ne bi ni za kakvu nepravdu znao [32])? 14. Lykurg dopusti spartanskim dječakom, (da) ukradu, što mogu: ali oni, koji bi se zatekli [33]), (gdje) kradu, kaznili bi se oštro. 15. U ugovoru [34]) izmedju Lakedaemonjana [35]) i Athenjana bješe napisano, da nije protiv zakletve [36]) štogod dodati ili izpustiti [37]), što obje države zajednički zaključe [38]).

[1]) *κτᾶσθαι*. — [2]) *βούλεσθαι* (part.). — [3]) tvoje naravi (*φύσις*). — [4]) *διατρίβειν*. — [5]) §. 373. — [6]) *ἐνιαυσίαν ποιεῖσθαι* (aor.) *τὴν ὁδόν*. — [7]) *κατανύειν*. — [8]) *ὀργίζεσθαι* (DP.) *πάσχοντά τι*. — [9]) *τοιοῦτον γίγνεσθαι περί τινα*. — [10]) *ἀξιοῦν*. — [11]) *ἐμμένειν τινί*. — [12]) *ἀμφισβητεῖν πρός τινα*. — [13]) *ποιεῖσθαι*. — [14]) *πρὸς χάριν*. — [15]) *ἐναντίος* 3. — [16]) *γιγνώσκειν*. — [17]) part. — [18]) *ἀγαθὴν προβάλλεσθαι* (part.) *ἐλπίδα*. — [19]) *ἅπαντα τὰ καλά*. — [20]) *ἐγχειρεῖν τινι*. — [21]) rečenice se spajaju riečmi *μέν* i *δέ*. — [22]) *εὐδιάβατος* 2. — [23]) *πορρωτέρω*. — [24]) *γίγνεσθαι*. — [25]) *ἐπεμβάλλειν* (part.). — [26]) *λογίζεσθαι* (DM.); part. — [27]) *ἐπιτελεῖν*. — [28]) *ἔργον* (plur.). — [29]) *ἀμαθῆ εἶναι* (part.). — [30]) pasiv; particip. — [31]) *αἰτεῖσθαι* (M.) *παρά τινος*. — [32]) *συνειδέναι ἑαυτῷ κακὸν οὐδέν*; izp. §. 509., 2., b. — [33]) *ἁλίσκεσθαι*. — [34]) *σπονδαί*. — [35]) gen. — [36]) *εὔορκον εἶναι*. — [37]) oduzeti (*ἀφαιρεῖν*). — [38]) *δοκεῖ τινι*.

39.

1. Tako se vladaj [1]) prema nižim [2]), kako bi želio [3]) da (se) viši [4]) prema tebi (vladaju)! 2. Tko bi mrzio na čovjeka, za kojega bi znao [5]), da ga poštenim (čovjekom) drži? 3. Kad je Katon još dječak bio [6]), činio je, što bi mu učitelj [7]) naložio, ali je svagda pitao [8]) za uzrok [9]) svakomu nalogu [10]). 4. Sokrat nazivaše [11]) one, koji su za poučavanje [12]) platu primali [13]), prodavaocima svoje slobode [14]) zato, što im se valjalo [15]) razgovarati sa svakim, od koga bi platu primili. 5. Ljudi ne mare baš [16]) za ljude, koje svaki dan [17]) vide ili kojim se, ako hoće, približiti [18]) mogu; a k onim, koje kadšto [19]) vide ili kojih nigda vidjeli niesu [20]), obraćaju se [21]). 6. Tridesetorica laskahu svakakvim načinom [22]) Kallibiju, da bi odobrio [23]) sve, što bi učinili. 7. Bješe zakon u Atheni, da tko na nepokopano tielo čovječje nagazi, bar [24]) zemlje na nj baci [25]) i tako ga položi, da [26]) prema zapadu gleda. 8. Lakedaemonjani bi odmah [27]) u početku [28]) rata pogubili kao [29]) neprijatelje sve, koje bi na moru uhvatili. 9. Agesilaj je svagda radio [30]), da su saveznici bolje prolazili [31]) nego neprijatelji, tim, što je ove varao [32]), gdje bi prilika bila, prestizao ih, gdje bi se brzina iskala [33]), a sakrivao se [34]), gdje bi to korist donosilo [35]).

[1]) *ὁμιλεῖν πρός τινα*. — [2]) *ἥττων*. — [3]) *ἀξιοῦν*. — [4]) *κρείττων*. — [5]) od kojega bi znao da biva poštenim (*καλὸς κἀγαθός*) (čovjekom) držan (*νομίζειν*; §. 502., a. i bilj. 2.). — [6]) part. — [7]) *παιδαγωγός*. — [8]) *πυνθάνεσθαί* (DM.) *τι*. — [9]) *τὸ διὰ τί*. — [10]) svačemu (*ἕκαστον*, gen.). — [11]) *ἀποκαλεῖν*. — [12]) *ὁμιλία*. — [13]) part. — [14]) *ἀνδραποδιστὰς ἑαυτῶν*. — [15]) *ἀναγκαῖόν ἐστι*; §. 497. — [16]) *οὐ πάνυ*. — [17]) *ἀεί*. — [18]) *προσέρχεσθαί τινι*. — [19]) *διὰ χρόνου*. — [20]) *τυγχάνειν*; §. 501., b. — [21]) *τρέπεσθαι* (M.) *πρός τινα*. — [22]) *θεραπεύειν τινὰ πάσῃ θεραπείᾳ*. — [23]) *ἐπαινεῖν*. — [24]) svakako (*πάντως*). — [25]) *ἐπιβάλλειν τινί*. — [26]) *ὥστε*. — [27]) *εὐθύς*; §. 503., 1., bilj. — [28]) *ἄρχεσθαι*. — [29]) *ὡς*. — [30]) *μηχανᾶσθαι* (M.) s inf. — [31]) *πλέον ἔχειν τινός*. — [32]) part. — [33]) *δεῖ τινος*. — [34]) *λανθάνειν*. — [35]) k. d. *συμφέρειν*.

40. §. 487.—488.

1. Kad bijahu još po prilici jedan stadij [1]) jedni od drugih udaljeni, povikaše [2]) Thebanci pa poletješe [3]) na Lakedaemonjane. 2. Kad je pjesnik Stesichor u uvodu [4]) svoje pjesme na Helenu pohulio [5]), ustade lišen očiju; a kad je uzrok svojoj nesreći [6]) spoznao pa tako zvanu [7]) palinodiju spjevao, postavi ga (boginja) opet u predjašnji prirodni položaj [8]). 3. Dotle [9]) se Lasthen zvaše [10]) prijatelj Filipov, dok mu izda Olynth, dotle Timolaj, dok pogubi Thebu. 4. Kad neprijatelji želeći mir dogovaranja počeše [11]), oduprie se [12]) Agesilaj miru, dok Korinćane i Thebance prisili, da (ljude) radi Lakedaemonjana prognane (opet) kući prime [13]). 5. Helleni u svakoj znanosti brzo napredovahu, odkad se filosofija kod njih podiže. 6. Budući da su Lakedaemonjani Lykurgu uredjenje ustava [14]) povjerili [15]), odvojiše toliko od Hellenâ [16]), da jedini od svi ju i na moru i na kopnu vladu stekoše [17]) i neprestance je držahu [18]), dok im je [19]) Thebanci pa odmah za njimi Makedonci oteše. 7. Kad tko od kućana umre, donese [20]) se najprije obol pa mu se metne [21]) u usta, da mu bude [22]) plata za vozara u podzemlju [23]). 8. Kad kod Indijanaca tko umre, spali se [24]) (s tielom) ona od njegovih žena, koja mu je najmilija bila [25]). 9. Agesilaj se ne okani [26]) ratovanja s Akarnanjani, dok ih Achaejcem za prijatelje, a sebi za saveznike ne učini. 10. Pripovieda se, da je Knošanin Epimenid ušavši [27]) u pećinu zaspao, pa da ga san nije pustio [28]), dok nije za vrieme njegova spavanja četrdeset godina prošlo [29]). 11. Lakedaemonjani osvojiše [30]) Messenu prije, nego su Persijanci vladu u Aziji [31]) dobili [32]) i suhu zemlju svladali i prije nego su njeki od tamošnjih [33]) hellenskih gradova osnovani bili.

[1]) *ὅσον στάδιον.* — [2]) *ἀλαλάζειν* (partic.). — [3]) *δρόμῳ φέρεσθαι* (P.) *ἐπί τινα.* — [4]) *ἄρχεσθαι.* — [5]) *βλασφημεῖν τι περί τινος.* — [6]) *συμφορά* (gen.). — [7]) *καλούμενος.* — [8]) *εἰς τὴν αὐτὴν φύσιν.* — [9]) *μέχρι τούτου.* — [10]) *ὀνομάζεσθαι* (P.). — [11]) *πρεσβεύεσθαι* (DM.). — [12]) *ἀντιλέγειν* (aor. *ἀντειπεῖν*) *τινί.* — [13]) *οἴκαδε καταδέχεσθαι* (DM.). — [14]) ustav (*πολιτεία*). — [15]) *ἐπιτρέπειν.* — [16]) *ὑπερβάλλεσθαι* (M.) *τοσοῦτόν τινα.* — [17]) v. s. *ἐπάρχειν.* — [18]) *διατελεῖν ἄρχοντα;* §. 501., b. — [19]) *ἡγεμονία.* — [20]) *φέρειν* (part.). — [21]) *κατατιθέναι εἴς τι.* — [22]) *γίγνεσθαι;* §. 503., 3. — [23]) §. 375., 4. — [24]) Indijanci spale, kad tko umre, zajedno (*συγκατακάειν*). — [25]) najmiliju (*προσφιλής* 2.) od njegovih žena. — [26]) *λήγειν;* §. 501., c. — [27]) *εἰσέρχεσθαι εἰς τι.* — [28]) *ἀνιέναι* (*ἵημι*). — [29]) *τετταρακοστόν μοι ἔτος γίγνεται καθεύδοντι.* — [30]) *αἱρεῖν.* — [31]) v. bilj. 23. — [32]) *λαμβάνειν.* — [33]) §. 375., 5.

41.

1. Mislim, da dobri (ljudi) bivaju veoma zlovoljni [1]), kad vide, da oni poslove obavljaju [2]), a oni, koji niti se hoće [3]) da trude niti, ako treba, u pogibao da zalaze, istu platu kao oni dobivaju [4]). 2. Na pitanje, o kojoj uri treba doručkovati, odgovori Diogen [5]): „Ako si bogat [6]), kad hoćeš, ako li si siromašan, kad imaš“. 3. Matica [7]) ostaje u košnici pa [8]) ne da [9]), (da) pčele bezposliče, nego izašilje one, koje treba na polju da rade, na posao, i zna, što koja [10]) od njih unosi, prima (to) te čuva [11]), dok se treba [12]). 4. Kad kralj lakedaemonski s vojskom izlazi, žrtvuje najprije kod kuće [13]) Zeusu, i ako žrtva uspije [14]), uzme vatronoša [15]) vatre sa žrtvenika pa ide (s njom) napried [16]) do medja zemaljskih; a kralj ovdje [17]) opet žrtvuje Zeusu i Atheni. Pa ako žrtve i ovdje uspiju [18]), onda [19]) priedje preko medja zemaljskih. 5. Pjesnik je lako i krilato i sveto biće [20]) i ne može pjevati, dok se ne zanese i izvan sebe ne bude [21]) i sviest ne izgubi [22]); dok do toga ne dodje [23]), svaki je čovjek nesposoban pjevati i proricati. 6. Kad bi prebjezi k Agesilaju došli pa htjeli blago da mu izdadu [24]), svagda bi se postarao, da ga prijatelji njegovi zapliene [25]), da bi se obogatili [26]) i zajedno slavniji postali. 7. Kaže se, da je lernaejska zmija petdeset glava na jednom trupu [27]) imala, pa kad bi godj Heraklo koju glavu odbio [28]), izrasle bi [29]) dvie. 8. Kad je Manija, žena Zenisova, gospodarica od Aeolije postala [30]), ne plaćaše [31]) Pharnabazu samo danak kao i [32]) muž njezin, nego kad bi godj k Pharnabazu došla, svagda bi mu doniela [33]) darova, i kad bi godj on u pokrajinu došao [34]), dočekala bi ga od svih namjestnika najsjajnije i najlaskavije [35]). 9. Čuo sam od njekih starijih [36]) ljudi, kad je jednom razmirica izmedju Athenjana i Lakedaemonjana [37]) nastala [38]), da bi se gradu athenskomu na moru i na kopnu, kad bi se godj bitka zametnula [39]), svaki put [40]) dogodilo, da zlo prodje [41]). 10. Helleni se kod Plataeje zakleše, da će mržnju na Persijance [42]) svojim unukom [43]) predavati [44]), dok budu rieke u more tekle, (dok) bude ljudskoga roda i (dok) bude zemlja plodove nosila. 11. Vojskovodje athenske spraviše [45]) uhvaćene Kerkyrane na otok Ptychiju [46]) pod [47]) stražu, dok se u

Athenu pošalju. 12. Tridesetorica poslaše Aeschina i Aristotela u Lakedaemon pa nagovoriše Lysandra, (neka) radi [48]) o tom, da dobiju posadu [49]), dok zle (gradjane) s puta uklone [50]) i ustav utvrde [51]). 13. Vidjelac javi [52]) Thrasybulu i njegovim ljudem [53]), (neka) na protivnike ne udare, dok koji od njihovih ne padne ili ranjen ne bude.

[1]) *πάνυ ἐγγίγνεται ἀθυμία τινί.* — [2]) *καταπράττειν* (pasiv.). — [3]) part. — [4]) *τῶν ὁμοίων τυγχάνειν τινί.* — [5]) njekomu, koji ga je zapitao (*πυνθάνεσθαι* DM.; part.) . . . reče D. 6.). — [6]) §. 501., b. — [7]) kraljica (*ἡ ἡγεμών*) pčelâ. — [8]) part. — [9]) *οὐκ ἐῶ.* — [10]) svaka. — [11]) *σῴζειν.* — [12]) dok treba (*δεῖ*) da se upotrebljava. — [13]) *οἴκοι ὤν.* — [14]) ako žrtvu s uspjehom obavi (*καλλιερεῖν*). — [15]) *πυρφόρος* (svećenik). — [16]) *προηγεῖσθαι.* — [17]) *ἐκεῖ.* — [18]) žrtva uspieva *καλλιερεῖται* (P.). — [19]) *τότε.* — [20]) *τὸ χρῆμα.* — [21]) *ἔνθεόν τε καὶ ἔκφρονα γίγνεσθαι.* — [22]) dok nije više sviesti (*νοῦς*) u njemu (*ἐνεῖναί τινι*). — [23]) *ἔχειν τουτὶ τὸ κτῆμα.* — [24]) pokažu (*ἀφηγεῖσθαι*). — [25]) pas. (*ἁλίσκεσθαι*). — [26]) *χρηματίζεσθαι* M. (članove treba spojiti riečmi *ἅμα μέν* i *ἅμα δέ*). — [27]) a (samo) jedno tielo. — [28]) *ἀφαιρεῖσθαι* (DM.). — [29]) *ἀναφύεσθαι* (DM.). — [30]) part. — [31]) *ἀποδιδόναι.* — [32]) *οὐδὲν ἧττον.* — [33]) *ἄγειν.* — [34]) *καταβαίνειν εἰς τὴν χώραν.* — [35]) *κάλλιστα καὶ ἥδιστα δέχεσθαί* (DM.) *τινα.* — [36]) *πρεσβύτερος.* — [37]) dat. — [38]) *διαφορὰ γίγνεται.* — [39]) *γίγνεσθαι.* — [40]) *ἀεί.* — [41]) *δυστυχεῖν.* — [42]) §. 375. — [43]) djeci djece. — [44]) *παραδιδόναι.* — [45]) *διακομίζειν.* — [46]) *ἡ νῆσος ἡ Πτυχία.* — [47]) *εἰς.* — [48]) *συμπράττειν.* — [49]) da za njih posada (*φρουροί*) dodje. — [50]) *ἐκποδὼν ποιεῖσθαι* (part.). — [51]) *καθίστασθαι.* — [52]) *παραγγέλλειν.* — [53]) *οἱ ἀμφὶ Θρασύβουλον*; §. 373.

Infinitiv.

42. §. 490.—493.

1. Onoga treba većma pohvaliti, koji [1]) u [2]) siromaštvu, nego onoga, koji u bogatstvu starost mirno [3]) podnosi. 2. I bez zlata mogu [4]) ljudi sretni biti. 3. Što bi vam bilo povoljnije nego (to), što [5]) vam je sada moguće [6]), da nam postanete stalni prijatelji [7])? 4. Kod Rimljana je ženam zabranjeno [8]) vino piti. 5. Nije lako zlu ćud preokrenuti [9]). 6. Čini se [10]), da se bogovi za ljude mnogo brinu [11]) 7. Persijanci imadijahu slavu, da su na moru nepredo-

bitni. 8. Kaže se, da je Anaxagora za pogrdu zakona [12]) obtužen bio [13]), što je sunce vatrenom grudom [14]) nazvao. 9. Od svih se priznaje, da je Kyr upravo kraljevski [15]) čovjek bio [16]). 10. Svi priznajemo, da je krepost najveće dobro. 11. Štogod radiš, misli, da bog vidi! 12. Ne nadaj se, da ćeš se, ako što sramotno [17]) učiniš, bezsmrtnikom sakriti. 13. Kad su se bogovi na Spartance ljutili [18]) zato, što su Darijeve glasnike ubili [19]), zatekoše se Sperthija i Bulis, dva plemenita i ugledna čovjeka, dragovoljno, da će Xerxu dati odmazdu (za) glasnike Darijeve u Sparti poginule. I kad kralju na oči [20]) dodjoše, rekoše ovo: „Kralju Medjana! poslali su nas Lakedaemonjani, da ti damo [21]) odmazdu za glasnike Darijeve u Sparti poginule“. Ali Xerxes reče plemenito [22]), da on ne će biti jednak Lakedaemonjanom, jer oni su (tim), što su glasnike ubili [23]), zakone [24]) svih ljudi pogazili [25]); a on ne će učiniti ono, što njim zamjerava [26]), niti njih ubivši Lakedaemonjane od krivnje izbaviti. 14. Svi mole [27]) bogove, da zlo [28]) odvrate, a dobro da dadu. 15. Lykurg zapovjedi gradjanom, da samo gvozden novac upotrebljavaju.

[1]) part. — [2]) *μετά* s gen. — [3]) *εὐκόλως.* — [4]) moguće je (*ἔστι*). — [5]) *ὅτι.* — [6]) *ἔξεστι.* — [7]) *βεβαίως φίλος.* — [8]) *ἀπείρηται.* — [9]) *μεταβάλλειν.* — [10]) *ἐοικέναι.* — [11]) *πολλὴν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι.* — [12]) p. z. *ἀσέβεια.* — [13]) *κρίνειν.* — [14]) *μύδρος διάπυρος.* — [15]) u. kr. *βασιλικός* 3. superl. — [16]) *γίγνεσθαι.* — [17]) *μηδὲν αἰσχρόν*; §. 510. — [18]) abs. gen. — [19]) §. 497.; inf. perf. od *ἀναιρεῖν.* — [20]) *εἰς ὄψιν.* — [21]) part. fut.; „za“ *ἀντί.* — [22]) od (*ὑπό*) plemenitosti. — [23]) partic. — [24]) *τὰ νόμινα.* — [25]) sasuli (*συγχεῖν*). — [26]) *ἐπιπλήττειν.* — [27]) *αἰτεῖσθαι.* — [28]) *φαῦλος* 3.

43. §. 494.—497.

1. Opadači [1]) zaslužuju [2]), da najgore [3]) pretrpe. 2. Phokion bješe veoma vješt u govoru [4]). 3. Phlijunćani predaše svoj grad Lakedaemonjanom na čuvanje. 4. Kad dorasteš, da u vojsci služiš, (onda) ćeš od otačbine dobiti oružje. 5. Sami su sebi dobrostivi gotovo [5]) svi ljudi. 6. Siromašnu biti nije sramotno, nego iz sramotna uzroka siromašnu biti jest sramota [6]). 7. Životu [7]) je nješto protivno, kao što (je) budnosti [8]) spavanje [9]), (naime) smrt [10]). 8. Krepost je svagdje i svagda drugarica [11]) onoga, koji [12]) je ima, zato što u duši prebiva i (što) je bezsmrtna. 9. Trgovci preplovljuju

mora, da umnože[13]) imutak, koji imaju[14]). 10. Najviše ljudi teče dobra tim, što dobro promišljaju, ali ih ne će istim načinom[15]) da uzdrže. 11. Agesilaj se ne ponošaše toliko[16]) tim, što je drugimi kraljevao, koliko tim, što je sam sobom vladao. 12. Nije li tisuću Athenjana kod Chaeroneje palo, da se ustav i zakoni ne unište, i nije li ih grad o javnom trošku pokopao?

1) *διαβάλλειν* (part.). — 2) *ἄξιός εἰμι.* — 3) *ἔσχατος* 3. — 4) aor. — 5) tako reći. — 6) *τὸ ὄνειδος.* — 7) *ζῆν.* — 8) *ἐγείρειν* (inf. perf.). — 9) *καθεύδειν.* — 10) inf. perf. od *ἀποθνήσκειν.* — 11) *παρεῖναί τινι.* — 12) part. — 13) veći (*πλέων*) učine (inf. s *ἕνεκα*). — 14) koji (im) pripada (*ὑπάρχειν*; part.). — 15) istim (dat. plur.). — 16) toliko — koliko = tako — kako.

Particip.

44. §. 498.—502.

1. Bješe zakon athenski: Tko roditelje bije ili ne[1]) hrani ili im stan i što im treba[2]) ne daje, neka bude bezčastan! 2. Nitko od smrtnikâ nije još potajno[3]) od bezsmrtnikâ prevario gosta ili pribjegara. 3. Samo slava kreposti živi[4]) uviek[5]). 4. Ne čudiš li se, da su Athenjani tužiteljem Sokratovim[6]) vjerovali, koji su kazali[7]), da ne priznaje bogove, koje država (priznaje)? — jer je, (kako je poznato bilo[8]), često žrtvovao kod kuće, često na zajedničkih žrtvenicih gradskih, (a) i vračanjem se služio, kako nije nepoznato bilo[9]). 5. Ako se pokaže, da ti ništa zlo učinio niesam i da nigda niesam htio (što zlo) da učinim, ne ćeš li opet[10]) i ti priznati, da ti se od mene nije krivo dogodilo. 6. Kad su Athenjani poslije persijskoga rata počeli grad iznova graditi[11]), dodjoše poslanici spartanski te zaiskaše[12]), (neka grad) ne utvrdjuju. 7. Treće godine osamdesete olympijade počeše Athenjani graditi duge zidove, one u Phaleron i one k Piraeju. 8. Požude nigda ne prestaju mučiti[13]) tjelesa ljudska i duše njihove i kuće njihove, dok[14]) njimi vladaju. 9. Valjan čovjek ne će nigda propustiti, koliko[15]) može, drugim dobro činiti. 10. Nije li plemenit čovjek onaj, koji nastoji[16]), da u dobročinstvih[17]) ne zaostaje za onimi, koji mu dobro čine[18])? 11. Kad je njeki izdajnik Diogena grdio[19]), reče on: „Drago mi je[20]), što sam ti neprijatelj postao, jer ne činiš zlo neprijateljem, nego prijateljem“. 12. Kyr reče Medjanom i saveznikom: „Znam

dobro[21]), da nieste sa mnom izišli zato, što biste bili željni[22]) novaca, nego zato, što ste htjeli da mi ugodite i da me počastite. Za to sám vam dakle zahvalan; ali (da) bih vam (hvalu) vratio, mislim, da nemam još dovoljno sile. I ne stidim se to kazati; ali kazati: ‚Ako kod mene ostanete, vratit ću vam (je)‘ stidio bih se“. 13. Kao što vidimo, da pčela na sve trave sjeda, ali od svake najbolje uzima, tako treba da i oni, koji na obrazovanje teže[23]), ničemu ne budu nevješti, ali da odasvud[24]) koristno sabiraju. 14. Diogen čuvši liepa[25]) mladića, gdje nepristojno govori[26]), reče: „Ne stidiš li se iz nožnice od slonove kosti vaditi olovan mač?“ 15. Najugodnije je biti sviestnu, da (čovjek) ništa sagriešio nije[27]). 16. Derkylida vidjevši[28]), da su Tissaphren i Pharnabaz jedan drugomu zazorni, dogovori se s Tissaphrenom pa[29]) odvede vojsku u zemlju Pharnabazovu, jer je volio, da radije s jednim od njih dvojice nego zajedno s obojicom ratuje. 17. Budući da je Epaminonda htio[30]) Achaejce k sebi da privuče, da bi Arkadjani i ostali saveznici za nj većma marili, odluči[31]) na Achaju udariti. 18. Naći ćemo, da je govor vodj i djelâ i odlukâ. 19. Demosthen dokaza, da je Filip Athenjanom kojekako[32]) krivo učinio.

1) §. 509., 2., b. — 2) *τὰ ἐπιτήδεια.* — 3) *λανθάνειν.* — 4) *εἶναι.* — 5) *διατελεῖν.* — 6) *οἱ γραψάμενοι Σωκράτην.* — 7) part. — 8) *φανερός εἰμι.* — 9) *ἀφανής εἰμι.* — 10) *αὖ.* — 11) *ἀνοικοδομεῖν.* — 12) *ἀξιοῦν.* — 13) *αἰκίζεσθαι* M. — 14) *ἔστ᾽ ἄν.* — 15) *ὅ τι.* — 16) *φιλονῑκεῖν ὅπως . . .* — 17) glagol. — 18) part. — 19) *κακῶς λέγειν*; abs. gen. — 20) radujem se. — 21) *σαφῶς.* — 22) *δεῖσθαι*; part. — 23) part. — 24) *πανταχόθεν.* — 25) *εὐπρεπής* 2. — 26) *λαλεῖν.* — 27) *ἐξαμαρτάνειν* (perf.). — 28) *γιγνώσκειν.* — 29) part. konstr. — 30) part. — 31) *γιγνώσκειν.* — 32) *πολλά.*

45. §. 503.—505.

1. Aleksandar ubi Klita usred[1]) gostbe[2]), jer se usudio pohvaliti Filipa prema[3]) njegovim (Aleksandrovim) djelima. 2. Sokrat činjaše[4]) tim, što je dobro[5]) govorio[6]) i sam radio, one, koji su se s njim družili[7]), pobožnije i pametnije. 3. Kyr prepusti Hellenom Lykaoniju, kao[8]) neprijateljsku zemlju[9]), (da) je opliene. 4. Bojimo se smrti, kao da dobro znamo, da je najveće zlo[10]). 5. Sudci u hadu pošiljahu opake na mjesto bezbožnih, da se ondje

prema[11]) krivdi svojoj kazne[12]). 6. Thrasyl odplovi u Athenu, da ište[13]) vojske i brodova. 7. Zašto čovjek, premda zlo poznaje, da je zlo, opet ga čini? 8. Premda[14]) se Demosthen s[15]) Olympiodorom nije htio da pre. jer[16]) mu je bio rodjak i brat žene njegove, opet ga nepravda Olympiodorova natjera (na to). 9. Kad ljetne kiše prestanu[17]), prestaje Nil rasti[18]). 10. Kao što tielo lišeno duše pada, tako propada i država, ako nema[19]) zakona. 11. Tko bi pio[20]) mutnu vodu, ako može[21]) piti čistu; a tko bi se družio[22]) sa zlimi, ako se može družiti s dobrimi? 12. Pošto su Helleni to odlučili[23]), poslaše poslanike k Arijaeju. 13. Otci odvraćaju sinove, i ako[24]) su pametni, od zlih ljudi znajući, da[25]) je družtvo dobrih vježbanje u kreposti[26]), a družtvo zlih uništenje (kreposti).

1) *μεταξύ*. — 2) *δειπνεῖν*. — 3) *πρός* s ak. — 4) *παρασκευάζειν*. — 5) *καλά*. — 6) part. — 7) *συνεῖναι*; part. — 8) *ὥς*. — 9) *πολεμία* (*χώρα*). — 10) najveće od zala. — 11) *κατὰ λόγον* s gen. — 12) part. — 13) part. — 14) Demosthena, premda (*καίπερ* s part.) . . . — 15) *πρός* s ak. — 16) part. — 17) abs. gen. — 18) prestaje rastenje (*ἡ πλημμυρίς, ίδος*) Nila. — 19) abs. gen. — 20) aor. — 21) *ἔξεστι*; part. — 22) aor. — 23) *δοκεῖν*; part. — 24) *κἄν* = *καὶ ἐάν*. — 25) znajući da: *ὡς* s abs. ak. — 26) gen.

46. §. 506.

1. Mislim, da bi se svi složili, da je dužnost onih, koji vladaju[1]), (da) državu, ako je u nesreći[2]), (od nje) izbave[3]), ako li je u sreći[4]), (u njoj) uzdrže[5]). 2. Kad se Platon jednom na jednoga od svojih robova ljutio, reče[6]) mu, (neka) bogovom hvali, što se on ljuti; jer bi sigurno bio kažnjen, kad se on ne bi ljutio. 3. Kad su Persijanci na Helladu zavojštili, pristadoše[7]) kod Marathona misleći, da će tako najlakše sve Hellene pokoriti, ako najprije na Athenjane same[8]) udare. 4. Misliš li, da bi bogovi bili ljudem usadili vjeru, da mogu dobro i zlo činiti, kad ne bi mogli[9])? 5. Mislim, da nitko[10]) od ljudi dobročinstva bogova dostojnom hvalom[11]) vratiti ne može. 6. Kad je Sokrat od Meleta obtužen bio[12]), nije htio ništa od onoga da radi, što drugi protiv zakona na sudu[13]) (raditi) običavaju, da (naime) sudcem laskaju i uz[14]) mnogo ih suza mole, nego premda bi lako od sudaca oslobodjen bio[15]),

da je samo donjekle[16]) nješto takovo učinio, opet je volio[17]) umrieti pa zakonom vjeran ostati[18]) nego živjeti pa (njih) prekršiti[19]). 7. Ostalo mimoilazim[20]), premda bih mogao[21]) veoma mnogo govoriti (o tom), koliko vam je dobročinstava ovaj čovjek učinio. 8. Znam, da će Athenjani, ako i niesu u svemu[22]) s nami[23]), bar[24]) za naše spasenje sve, što mogu, učiniti[25]). 9. Lakedaemonsko konjaničtvo bješe veoma rdjavo[26]). Bogataši naime hranjahu konje; ako bi se dakle vojna naredila[27]), onda bi došao[28]) odredjeni[29]) (čovjek) pa uzeo[30]) konja i oružje, kakvo bi mu se dalo[31]), te odmah[32]) pošao na vojsku. 10. Ako one, koji bi nam pomogli bili, sada sami neprijateljima učinimo[33]), ne ćemo imati saveznikâ.

1) part. — 2) *δυστυχεῖν* (part.). — 3) *παύειν*. — 4) *καλῶς πράττειν*. — 5) *διαφυλάττειν*. — 6) *κελεύειν*. — 7) *ἀποβαίνειν εἰς χώραν τινά*. — 8) *ἔρημος ὤν*. — 9) *δυνατὸν εἶναι*. — 10) *οὐδ᾽ εἷς*. — 11) plur. — 12) *τὴν ὑπό τινος γραφὴν φεύγειν*. — 13) *ἐν τοῖς δικαστηρίοις*. — 14) *μετά*. — 15) *ἀφιέναι*. — 16) *μετρίως*. — 17) *προαιρεῖσθαι μᾶλλον*. — 18) zakonom vjeran ostajući (*ἐμμένειν τινί*) umrieti. — 19) *παρανομεῖν*. — 20) *σιωπᾶν*. — 21) *ἔχειν* (part.). — 22) *πάντα*. — 23) *μετά τινος εἶναι*. — 24) *ἀλλὰ . . . γε*; §. 515., 1. — 25) *ὁτιοῦν ποιεῖν*. — 26) *πονηρὸν εἶναι*. — 27) *φρουρὰ φαίνεται*. — 28) *ἧκον* s aoristnim značenjem. — 29) *ὁ συντεταγμένος*. — 30) part. — 31) kakvo bi mu on (onaj, koji je konja hranio) dao. — 32) *ἐκ τοῦ παραχρῆμα*. — 33) *ἐχθρόν τινα κτᾶσθαι*.

DIO DRUGI.

1. Djetinja ljubav*).

Kad su jednom iz Aetne potoci lave provalili [1]) i prema zemlji katanskoj [2]) tekli [3]), pripovieda se, da su stanovnici nagli u bieg [4]) misleći svatko samo na svoju sigurnost [5]); a dva mladića, Amphinom i Anapija, koji vidješe, da otac njihov, kako je bio star [6]), ne može izmaći, digoše [7]) ga na ramena pa nošahu. Obterećeni [8]) ovim teretom ne mogahu trčati [9]) te [10]) ih stiže potok lave. Onda [11]) se mogaše vidjeti [12]), kako je božanstvo dobrim ljudem milostivo; jer vatra [13]) ono mjesto, gdje stadoše, obteče okrugom, (tako) da njim ne naškodi, dok [14]) su mnogi drugi, koji brzo pobjegoše [15]), poginuli. A mjesto, gdje se mladići i otac njihov spasoše, zove se još [16]) sada mjesto pobožnih sinova [17]).

1) *γίγνεσθαι*; abs. gen. — 2) zemlja k. *ἡ Καταναία (χώρα)*. — 3) *καταφέρεσθαι* (P.). — 4) nagnuti u bieg *ὁρμᾶν πρὸς φυγήν*. — 5) svatko svoje vlastito spasenje tražeći (*ζητεῖν*). — 6) budući da je bio (partic.) prestar (*πρεσβύτερος*). — 7) digoše ga (*αἴρεσθαι* M.) (pa) nošahu na ramenih. — 8) dodaj *δέ*, jer je asyndetičko spajanje rečenica u grčkom jeziku samo izuzetak. — 9) *προτρέχειν*. — 10) partic. konstr. — 11) *ἔνθα δή*. — 12) *γιγνώσκω*; izp. §. 462., 2. — 13) jer vatra, koja je . . . obtekla (partic.), ne naškodi njim.

---

*) Ako naslov samo pokazuje, što je sastavak, koji sliedi, u grčkom jeziku, kao i u latinskom, stoji nominativ, n. pr. *ἐπιστολαί*, *Οἰκονομικός (λόγος)*, *Ἑλληνικά* itd.; ako li naslov pokazuje, o čemu radi sastavak, koji sliedi, meće se *περί* s gen., n. pr. *περὶ ἀδολεσχίας*, *περὶ τῆς Ἡροδότου κακοηθείας* itd.; tako i ovdje: *περὶ τῆς πρὸς τοὺς γονέας εὐσεβείας*. Kadšto se naslov kazuje podložnom rečenicom, kojoj treba glagol, o kojem visi, u misli dodati, n. pr. *τίνες τῶν εὐεργεσιῶν ἐμνήσθησαν*; *ὅτι τὴν παιδείαν ἐτίμησε Φίλιππος* itd. I u obliku glavne rečenice dolazi naslov, n. pr. *Ἀλέξανδρος πείθει τοὺς στρατιώτας ἐπιχειρεῖν τῇ Τύρῳ* itd.

— [14]) abs. gen. — [15]) ταχεῖαν ποιεῖσθαι φυγήν. — [16]) καί. — [17]) pobožnikâ (εὐσεβής 2.).

2. Govornik Demad[1]).

Govornik je Demad jednom govorio u skupštini[2]). A kad ga Athenjani niesu baš pozorno slušali[3]), zamoli ih, neka mu dopuste, da[4]) Aesopovu basnu pripovjedi. Oni mu dopustiše, i[5]) on poče (svoje) pripoviedanje ovako: „Demetra, lastavica i jegulja idjahu istim putem[6]). A kad su na njeku rieku došle[7]), lastavica uzletje, a jegulja zaroni (u vodu)“. To rekavši zašutje. A Athenjani[8]), koji ga veoma pozorno slušahu[9]), zapitaše: „A što se Demetri dogodi[10])?“ On pak reče: „Razljutila se[11]) na vas, što[12]) državne poslove pustiste[13]), pa za Aesopove basne marite“.

[1]) *Περὶ Δημάδου τοῦ ῥήτορος* (D., vršnjak i politički potivnik Demosthenov, bio je darovit, ali izvikan govornik). — [2]) govoriti u skupštini *δημηγορεῖν*; prevedi: „Kad je D . . . govorio (partic.), zamoli A., koji . . . slušali“ (particip). — [3]) pozorno slušati koga *προσέχειν τινί*. — [4]) inf. — [5]) Kad su mu dopustili (abs. gen); §. 370., 2. — [6]) akuz., izp. *viam ire*. — [7]) abs. gen. — [8]) A kad (*ἐπεὶ δέ*) . . . zapitaše, reče. — [9]) *ἐπιμελῶς προσέχειν τινί*. — [10]) *πάσχειν τι*. — [11]) pas. perf. od *χολοῦν* (s dat.). — [12]) *οἵτινές γε*. — [13]) partic.

3. Nagon životinjski.

Prävo[1]) čini mi se da je Aristotel kazao: „Tko[2]) život[3]) životinja promotri[4]), naći će, da ima njeke sličnosti sa životom ljudi[5]); i više bi oštroumlja[6]) opazio[7]) kod[8]) manjih nego kod većih životinja“. Da istinu ove rečenice dokažemo[9]), (hajde) da iznova pripovjedimo[10]) nješto[11]), što nam je (ovaj) mudrac[12]) u svojoj poviesti životinja[13]) predao. — Lastavica gradi[14]) gniezdo tako, da slamu i blato tako isto mieša[15]), kao i oni, koji kuću grade. Ako pak nema[16]) blata, nakvasi se[17]) pa se krilima valja u[18]) prahu te upotrebi za gradjenje blato, koje joj na krilih ostane[19]). I ležište sprema sebi onako, kao ljudi, podloživši najprije (ono, što je) tvrdo[20]), pa izjednačivši ga sa svojom veličinom[21]). Za hranitbu mladih staraju

se i mužjak i ženka. Ali kad im hranu donose[22]), paze dobro, da[23]) ono, koje je prije (svoju hranu) dobilo[24]), ne dobije dva puta.

[1]) *ὀρθῶς*. — [2]) §. 486., 2. — [3]) *βίος*; plur. — [4]) *θεωρεῖν*. — [5]) da su mu njeke sličnosti sa životom (dat.) lj. (§. 502., a.). — [6]) *ἡ τῆς διανοίας ἀκρίβεια*. — [7]) *ὁρᾶν*. — [8]) *ἐπί* s gen. — [9]) da ovu rečenicu kao istinitu dokažemo (*ἐπιδεικνύναι*); §. 502., b. — [10]) iznova pripoviedati *ὑποδεξάμενον διέρχεσθαι*; §. 463., 1. — [11]) plur. — [12]) *ὁ φιλόσοφος*. — [13]) *ἡ περὶ τῶν ζῴων ἱστορία*. — [14]) sprema sebi. — [15]) *συμπλέκειν*; particip. — [16]) *ἀπορεῖν*. — [17]) n. se *βρέχειν ἑαυτόν*; part. — [18]) *πρός* s ak. — [19]) part. aor. pas. od *συμπεριπηγνύναι*. — [20]) plur. — [21]) načinivši ga (ležište) po veličini (dat.) složno (*σύμμετρος* 2) sa (*πρός* s ak.) sobom. — [22]) *προσφέρειν*; part. — [23]) *ὅπως ἄν*. — [24]) *προλαμβάνειν*; partic.

4. Nastavak.

Kad ždralovi u jeseni iz hladnijih krajeva u toplije idu[1]), lete visoko[2]), da mogu daleko vidjeti[3]); pa ako vide, da su se približile[4]) bure, spuste se[5]) te počivaju. Oni imaju vodja, kojega glas[6]) razumiju[7]). Kad sjede[8]), ostali spavaju držeći glavu pod krilima i stojeći naizmjence na jednoj nozi; a vodj ima[9]) glavu nepokritu pa gleda u daljinu[10]), i ako što opazi, javlja vikom[11]). — Jarebice i prepelice zgrću piesak[12]) pod grmljem, klasjem i sličnim[13]) pa nose tu jaja te ih legu. Kad mlade izlegu[14]), odmah ih izvode, jer[15]) im ne mogu leteći hrane donositi. A ne nose i (ne) legu na istom mjestu, da ako bi duže[16]) boravile[17]), ne bi tko gniezdo njihovo uvrebao. Ako pak tko slučajno na gniezdo nagazi[18]), lepřšâ se[19]) jarebica pred čovjekom, kao da bi se lako uhvatila[20]), dok[21]) mladi iz gniezda uteku[22]). A onda poleti pa prizove opet mlade k sebi[23]).

[1]) partic. — [2]) *εἰς ὕψος*. — [3]) *καθορᾶν τὰ πόρρω*; §. 497.; *πρός* s ak. (inf.). — [4]) *προσγίγνεσθαι* (aor.). — [5]) *καταπέτεσθαι* (part.). — [6]) *φωνή*. — [7]) *συνίημι*; §. 402., c. — [8]) *καθέζεσθαι*. — [9]) part. — [10]) *προορᾶν*. — [11]) *βοᾶν*; part — [12]) prave sebi ležište od pieska (*κονίστραν ποιεῖσθαι*; part.). — [13]) *τοιοῦτος* 3. — [14]) kad mlade izljušte (*ἐκλέπειν*; part.). — [15]) *διὰ τὸ* . . .; izp. bilj. 3. — [16]) više vremena. — [17]) *προσδιατρίβειν*; abs. gen. — [18]) slučajno nagaziti

na što *περιπίπτειν τινί*. — 19) *προκαλινδεῖσθαι*; §. 409. — 20) *ἐπίληπτός* (2.) *εἶμι* (part.). — 21) §. 488., 2., a. — 22) *διαδιδράσκειν*. — 23) prizvati opet k sebi *ἀνακαλεῖσθαι*.

5. Svršetak.

Pauk tka najprije one niti [1]), koje se svuda [2]) do krajeva [3]) protežu; onda položi od sredine osnovne niti [4]) pogadjajući [5]) svagda upravo sredinu; zatim [6]) položi na to poprečne niti [7]) pa (ih) satka. A ležište i mjesto, gdje plien spravlja [8]), načini sebi drugdje. I ako što upadne, razdrma tkanje u sredini [9]) pa obavezuje i obavija ono, što je upalo [10]), nitima, dok [11]) ga učini nemoćno; a onda ga odnese [12]) na odredjeno mjesto. Pa ako [13]) je baš [14]) gladan, izsisa [15]) ga, ako li ne [16]), pohiti opet na vrebanje [17]) popravivši najprije razderanu mrežu. Ako mu tko mrežu pokvari [18]), započne opet tkanje, kad sunce izlazi ili zalazi [19]), jer [20]) u ovih urah ponajviše upadaju životinje. A radi i lovi samo ženka, a mužjak dobiva dio [21]) pliena.

1) ono, što se proteže (*διατείνειν*; plur.). — 2) *πανταχόθεν*. — 3) *τὸ πέρας*. — 4) osnovne niti položiti *στημονίζεσθαι*. — 5) *λαμβάνειν*. — 6) *δέ*. — 7) kao potke *ὥςπερ κρόκας*. — 8) *ἡ τῆς θήρας ἀπόθεσις*. — 9) razdrma sredinu (partic. konstr.). — 10) ga. — 11) vidi vj. 4, bilj. 21. — 12) *ἀποκομίζειν*. — 13) *ἐὰν μὲν οὖν*. — 14) *τυγχάνω*; §. 501., b. — 15) §. 454., bilj. 2. — 16) *εἰ δὲ μή* stalna formula, i poslije *ἐάν*; §. 479., 3., b. — 17) *ὁρμᾶν πρὸς τὴν θήραν*. — 18) *λυμαίνεσθαι* (DM.). — 19) abs. gen. — 20) *διὰ τὸ* . . .; v. vj. 4., bilj. 15. — 21) dobivati dio čega *ἀπολαύειν τινός*.

6. Domišljate rečenice Lakedaemonjana.

Prȁvo [1]) čini mi se da je Platon njegdje o [2]) Lakedaemonjanih rekao: „Ako se tko s najprostijim Lakedaemonjaninom stane razgovarati [3]), on će mu se iz početka [4]) u razgovoru prilično neznatan [5]) činiti; a onda, gdje u govoru zgoda dodje [6]), baci [7]) kao dobar [8]) strjeljač kratku i jezgrovitu znamenitu rieč, te se onaj, koji se s njim razgovara [9]), prema njemu kao dječak [10]) pokazuje". Ovu izjavu posvjedočavaju [11]) i (one) mnoge domišljate rečenice Lakedaemonjana, koje su nam Herodot i Plutarch i drugi predali [12]),

pa i to, da [13]) se ona lakedaemonska kratkorekost kod Hellena kao poslovica spominjala. Budući dakle da takove rečenice (tako) čisto kao u ogledalu mišljenje ljudi pokazuju [14]), ne će biti s gorega [15]), ako njeke dosjetljive i zgodne rečenice slavnih lakedaemonskih ljudi kažem [16]).

1) *ὀρθῶς*. — 2) *περί* s gen. — 3) s. r. *συγγίγνεσθαι*. — 4) *τὰ πρῶτα*. — 5) *φαῦλός τις*; *τις* preinačuje značenje od *φαῦλος*, izp. Xen. Kyr. I., 4., 12. *δέδοικα μὴ παντάπασι βλάξ τις καὶ ἠλίθιος γένωμαι*. — 6) *ὅπου ἂν . . . τύχῃ*, §. 486., 2.; govor *τὰ λεγόμενα*, §. 398., a. — 7) umetne; §. 454., bilj. 2. — 8) *δεινός*. — 9) *προσδιαλέγεσθαι* (partic.). — 10) ništa bolji od dječaka. — 11) *ἐπιμαρτυρεῖν τινι*. — 12) partic. — 13) metni substantivirani infinitiv, §. 497. — 14) pružaju za gledanje, *παρέχειν ἀποθεωρεῖν*. — 15) bit će zgodno, *ἐν καιρῷ γίγνεσθαι* (opt. s *ἄν*). — 16) *διηγεῖσθαι* (inf.).

7. Nastavak.

Kad je njeki attički govornik Lakedaemonjane (kao) neuke grdio [1]), reče Plistoanax, sin Pausanijin [2]): „Pravo govoriš [3]); jer mi se jedini od Hellena niesmo ništa zla od vas naučili". — Kad Paedaret nije bio uvršten [4]) medju tri sta vitezova, koji se u Sparti od hippagretâ izmedju svih kolikih mladića [5]) birahu, ode veseo i smiešeći se. Onda ga ephori natrag pozvaše [6]) i upitaše, zašto se smije [7]); a on odgovori: „Radujem se, da grad ima [8]) tri sta valjanijih gradjana od mene". — Kad su njeki prognanici Pausaniju, sina Kleombrotova [9]), nagovarali [10]), (da) vojsku protiv Athenjana vodi, i kazivali, da su oni jedini psikali, kad ga je kod olympijskih igara [11]) glasnik oglašivao [12]), reče: „Što mislite da će oni istom u nesreći [13]) učiniti, koji su (tada), kad im dobro bijaše, psikali?"

1) *ἀποκαλεῖν*. — 2) kralj spartanski 458.—445. — 3) *ὀρθῶς λέγειν*. — 4) *ἐγκρίνειν* (partic.). — 5) *σύμπαντες οἱ ἔφηβοι*. — 6) a kad ga e. natrag pozvaše. — 7) §. 469. — 8) radujem se s gradom (*συγχαίρω τινί*), da ima; §. 501., e. — 9) pobjednik kod Plataeje, regent u Sparti mjesto nedorasloga Plistarcha 480.—467. — 10) abs. gen. — 11) dat. §. 415., 2., a. — 12) *ἀνακηρύττειν* (pas.; partic.). — 13) istom u nesreći *κακῶς γε παθόντες*.

8. Nastavak.

Pausanija, sin Plistoanaktov[1], reče njekomu, koji ga je upitao[2], zašto kod Lakedaemonjana nije dopušteno koji od starinskih zakona mienjati[3]: „(Zato), što valja[4], da zakoni ljudima, a ne ljudi zakonima gospoduju[5]“. — Kad je Aleksandar Hellenom zapovjedio[6], da ga narodnom odlukom bogom proglase[7], reče Spartanac Damis: „Dopuštamo Aleksandru, da se, ako hoće, bog zove“. — Kad je njeki sophista htio[8] da čita hvalu Heraklovu, reče Antalkida: „A[9] tko ga kudi?“ — Demarata[10] upitaše[11] jednom u vieću, da li od[12] ludosti ili od nestašice rièčî šuti. A on odgovori: „Tà ludak ne bi ni[13] mogao šutjeti“.

[1] kralj od 445.—394. — [2] partic. — [3] *κινεῖν*. — [4] *δεῖ*. — [5] *κύριον εἶναι* s gen. — [6] gen. abs. — [7] narodnom odlukom koga bogom proglasiti *ψηφίζεσθαί τινα θεόν*. — [8] *μέλλειν*; abs. gen. — [9] *γάρ*. — [10] kralj od 510.—491. — [11] kad je D. bio upitan (partic.). — [12] *διά* s akuz. — [13] *μωρός γε οὐδείς*.

9. Nastavak.

Kad su se jednom gymnopaedije svetkovale, postavi kororednik Agesilaja[1], koji je još dječak bio[2], na niže[3] mjesto. I on[4] posluša, premda[5] je brat kraljev bio, pa reče: „Dobro[6]! Pokazat ću, da ne časti[7] mjesto čovjeka, nego čovjek mjesto“. — Jednom sasta Agesilaja, kad se šetao[8], tragički glumac Kallipid, koji je ime i glas kod Hellena imao[9] i od sviju poštovan bio[10], i pošto je kralja pozdravio[11], pomieša se medju[12] njegove pratioce[13] te se svakojako izticaše[14] misleći, da će mu on prvi kakvu prijaznu rieč kazati[15]. A napokon vidjevši, da kralj za nj ne mari[16], reče: „Ne poznaješ li me, kralju, i niesi li čuo, tko sam?“ A Agesilaj pogleda[17] na nj pa reče: „Ta niesi li Kallipid, komedijaš?“ Tako naime[18] Lakedaemonjani zvahu glumce. — Kad je njetko pitao, što dječaci treba da se uče, reče Agesilaj: „Ono, što će trebati[19], kad ljudi postanu[20]“.

[1] kralj od 397.—371. — [2] partic. — [3] neznatno. — [4] *ὁ δέ* §. 370., 2. — [5] §. 503., 5, bilj. 1. — [6] *εὖ γε*. — [7] *ἔντιμόν τινα ἐπιδεικνύναι*. — [8] partic. — [9] partic. — [10] *σπουδάζεσθαι* (P). — [11] *προσαγορεύειν* (*προσειπεῖν*); partic. — [12] miešati se medju . . . *ἐμβάλλειν ἑαυτὸν εἰς* . . . [13] *συμπεριπατεῖν*. — [14] izticati se *ἐπιδείκνυσθαι* (M.). — [15] da će on kakvu prijaznost početi. — [16] ne mariti za koga *ὀλιγωρεῖν τινος*. — [17] partic. — [18] *δέ*. — [19] *χρῆσθαί τινι*. — [20] partic.

10. Nastavak.

Kad je Agesilaj u početku[1] rata, koji se korinthski zove[2], od ephora iz Azije pozvan bio[3], podnie (to) težko[4] uzimajući na um, kojih[5] se časti i kojih nada lišava; ali ipak reče[6], da se dobar vladalac treba zakonom da pokorava[7], sakupi vojsku pa[8] krenu na put. Prešavši preko Hellesponta idjaše Thrakijom, da nije nikoga od barbarâ zamolio[9], da bi mu dopustio proći[10], nego samo upitao, bi li njihovom zemljom kao[25] prijateljskom ili kao neprijateljskom išao[11]. Ostali ga dakle[12] prijazno primahu i izpraćahu. A Traljani, kojim se kaže da je isti[13] Xerxes darova dao, zaiskaše (kao) cienu[14] za prolazak od Agesilaja sto talanata srebra i isto toliko žena. A on reče gorko podrugavši se[15]: „Zašto niesu odmah došli da uzmu[16]?“, i kako su uvrstani stajali[17], udari[18] na njih pa ih razbi te[19] poubija mnoge. Isto pitanje posla[20] kralju makedonskomu. A kad on odgovori, da će se promisliti[21], reče Agesilaj: „Neka se dakle[22] promišlja; a mi ćemo ići“. Začudivši se smjelosti[23] njegovoj i zajedno uplašivši se[24] pozva ga kralj, da kao[25] prijatelj prodje.

[1] jaki aor. glagola *συνιστάναι*. — [2] *καλούμενος* (korinthski je rat trajao od 394.—387.). — [3] *μεταπέμπειν* (partic.). — [4] *βαρέως φέρειν*. — [5] *οἷος* 3. — [6] partic.; particip je subordiniran onomu, koji sliedi. — [7] d. vladalac (*ἄρχων*) treba da bude pod vlašću zakonâ. — [8] part. — [9] part. — [10] d. p. *διαπέμπειν*. — [11] §. 463., 2. i §. 467. — [12] *μὲν οὖν*. — [13] *καί*. — [14] *μισθός*. — [15] *πικρῶς κατειρωνεύεσθαι*. — [16] §. 503., 3. — [17] part. med. perf. od *παρατάττειν*. — [18] *συμβάλλειν*; partic., v. bilj. 6. — [19] partic. — [20] *προσπέμπειν*. — [21] §. 491., 2. — [22] *τοίνυν* (postpositivno). — [23] *τόλμα*. — [24] *δείδω*. — [25] *ὡς*.

11. Svršetak.

A što su ljudi tako[1] govorili[2], ne bi se baš[3] čudno činilo; ali da su se žene u tom s ljudima nadmetale[4], to će jamačno za-

služiti čudjenje [5]. Tako Argileonida [6], Brasidina mati, kad joj se javilo [7], da joj je sin u boju kod Amphipola [8] pao, najprije upita, je li Brasida slavno pao. A kad su ga glasnici hvalili i govorili, da neima nitko drugi takav, reče: „Varate se [9] ljudi, Brasida bijaše valjan čovjek, ali u Sparti ima mnogo valjanijih od njega". — Kad je Aristagora Milećanin Kleomena, kralja spartanskoga, nagovarao, da u ratu protiv kralja persijskoga učestvuje, te mu najprije [10] deset talanata, zatim sve povisujući [11] napokon petdeset talanata obećavao, reče Gorga, kći Kleomenova, kojoj je bilo osam ili devet godina [12]: „Otče, tudjin će te podmititi, ako odmah ne odeš".

[1]) takovo. — [2]) substantivirani inf.; izp. vj. 6., bilj. 13. — [3]) *μάλα*. — [4]) nadmetati se s kim u čemu *φιλονικεῖν τινι περί τι*. — [5]) vriedno biti čudjenja. — [6]) A. naime (*γάρ*). — [7]) *ἀγγελθέντος*; §. 504., bilj. 1., a. — [8]) kad se boj kod (*ἐν*) Amphipola bio (*γίγνεσθαι*; abs. gen.). — [9]) ne znate (*ἀγνοεῖν*). — [10]) *πρῶτον μέν*. — [11]) *ὑπερβάλλω*. — [12]) od osam ili devet godina po d[ob]i (*ἡλικία*). §. 389.

12. Razgovor u hadu [1]).

Diogen i Mausol [2]).

D. Karanine! čim se toliko ponosiš [3]), te hoćeš [4]) da se častiš pred nami svimi [5])? — **M.** Kraljevanjem svojim, jer [6]) cielom Karijom vladah i diel Lydije [7]) i njeke otoke i Joniju do Mileta pokorih; zatim bijah još [8]) liep i hrabar čovjek; a što je najznatnije [9]), u Halikarnasu imam na sebi [10]) prevelik spomenik, kao [11]) nijedan drugi mrtvac, od najljepšega mramora [12]) sagradjen [13]) i krasnimi kipovi urešen, koje su Skopa i Leochar načinili [14]). Ne čini li ti se, da se s pravom tim ponosim? — **D.** Dakle vladanjem i ljepotom i veličinom spomenika ponosiš se? — **M.** Da, tako mi Zeusa! tim.

[1]) §. 393., 1., bilj. — [2]) D., poznati kynik; M., kralj od Karije 377.—353. — [3]) *τοσοῦτον φρονεῖν ἐπί τινι*. — [4]) *ἀξιοῦν*. — [5]) častiti se pred . . . *προτιμᾶσθαι* (P.), §. 409. — [6]) koji. — [7]) njeke (*ἔνιοι*) Lydjane. — [8]) zatim još *ἔπειτα*. — [9]) *τὸ δὲ μέγιστον*, apozicija k onoj rečenici, koja sliedi. — [10]) *ἐπικείμενον*. — [11]) *ἡλίκον*. — [12]) *λίθος*, §. 405. — [13]) *ποιεῖν*. — [14]) *πλάττειν* (aor.).

13. Svršetak.

D. Ali liepi Mausole, ta ti nemaš [1]) više ni ljepote one ni jakosti. Tvoja je lubanja tako gola i ćelava, kao moja; mjesto očiju i nosa imamo rupe [2]), nalikujemo dimu ili sjeni i cvrčimo kao ptice [3]). A što se spomenika tvoga tiče [4]), Halikarnašani ga mogu tudjincima pokazivati [5]) i njim se dičiti [6]), ali što ti od njega imaš [7]), ne znam kazati [8]), već ako [9]) te veseli uviek toliku težinu kamenja na sebi nositi [10]). — **M.** To će mi dakle sve biti bez koristi [11]) i Mausol će biti u istom redu [12]) s Diogenom? — **D.** Nipošto [13]), predragi moj [14])! Jer Mausol će jadikovati, ako se sjeti [15]) onih stvari, koje je na [16]) zemlji ostavio [17]); a Diogen će mu se smijati, jer za takove stvari nije mario [18]), pa ako i nema [19]) dragocjena spomenika, opet je iza sebe ostavio slavu, (da) je živio život čovjeka [20]), spomenik, koji je viši i na tvrdjoj osnovi sagradjen [21]) nego tvoj.

[1]) *πάρεστί σοι*. — [2]) očiju smo i nosa lišeni (*ἀφαιρεῖσθαι* [P.]); §. 386. — [3]), *οἰωνός*, izp. Od. XI., 605. — [4]) A spomenik tvoj mogu H. itd. — [5]) *ἐπιδεικνύναι* (opt. s *ἄν*). — [6]) njim se dičeći. — [7]) *ἀπολαύειν τινός τι*. — [8]) *οὐκ ἔχειν εἰπεῖν*. — [9]) *εἰ μή*. — [10]) §. 501., e. — [11]) *ἀνόνητος* 2. — [12]) biti u istom redu s kim *ἰσότιμον εἶναί τινι*. — [13]) *οὐδαμῶς γε*. — [14]) *ὦ γενναιότατε*. — [15]) partic. — [16]) *ὑπέρ*. — [17]) partic. — [18]) *μέλει μοί τινος*. — [19]) partic. — [20]) *ἀνδρὸς βίον βιοῦν*. — [21]) partic.; na tvrdjem (*βέβαιος*) mjestu postavljen.

14. Filip, prijatelj znanosti [1]).

Filip, otac Aleksandrov, bijaše ne samo valjan vojnik [2]) i dobar govornik [3]), nego i znanosti veoma cienjaše. Najveći je dokaz za to, što je Aristotela svomu sinu za učitelja pozvao [4]) i Aleksandra opomenuo, (neka) mudraca sluša, da ne bi što takovo radio, za što bi se poslije kajao [5]). I kad se već Aleksandar rodio [6]), kažu, da je ovaj list Aristotelu pisao [7]): „Filip pozdravlja [8]) Aristotela. Znaj, da mi se sin rodio [9]). Ja sam dakle veoma zahvalan [10]) bogovom, ne toliko [11]) zato [12]), što se dječak rodio, koliko zato, što [13]) se za [14]) tvoga života rodio. Jer se nadam, da će od tebe odgojen i obrazovan dostojan biti i nas i nasljedstva vlade [15])".

[1]) da je F. obrazovanost cienio (aor.). — [2]) valjan u vojničtvu (§. 389.) — [3]) §. 494. — [4]) *ἐπάγεσθαι* M. — [5]) kajati se za što *μεταμέλεσθαι ἐπί τινι*, §. 486., 2. i 476., 2., b. — [6]) abs. gen. — [7]) aor. — [8]) *χαίρειν* (*λέγει*). — [9]) §. 502., a. — [10]) *πολλὴν χάριν ἔχειν τινί*. — [11]) tako — kako. — [12]) poradi (*ἐπί* s dat.) rodjenja dječaka. — [13]) *ἐπὶ τῷ . . .*; §. 497. — [14]) *κατά*. — [15]) *τὰ πράγματα*.

15. Ždralovi Ibykovi.

Pjesnika Ibyka[1]) na putu[2]) razbojnici napadoše[3]) i smrtno raniše[4]); a on[5]), kad nije ni[6]) pomoćnika ni svjedoka za nasilje imao[7]), reče videći ždralove gdje prolieću: „Vi, ždralovi, osvetite moje umorstvo!“ A dok je oblast ubilce[8]) tražila[9]) i ne mogla ih iznaći, dogodi se ovo[10]). Kad se u Korinthu igra prikazivala[11]), kod koje slučajno ubilci nazočni bijahu[12]), proletješe iznenada ždralovi. Videći ubilci ždralove sa[13]) smiehom jedan drugomu prišaptaše[14]): „Evo[15]) osvetnika Ibykovih!“ Ali jedan od onih, koji su do njih sjedjeli[16]), začu to[17]) pa javi oblasti, i zločinci biše uhvaćeni te priznaše umorstvo[18]).

[1]) *Ἴβυκος ὁ ποιητής* (I. iz Rhegija u Donjoj Italiji, glasovit lirski pjesnik oko g. 530. pr. Hr.). — [2]) *ἐν ὁδῷ*. — [3]) *ἐφορμᾶν τινι*; partic. — [4]) *καιρίαν πληγὴν προστρίβειν τινί*. — [5]) *ὁ δέ*. — [6]) *οὐδένα οὔτε . . . οὔτε*, §. 510. — [7]) partic. — [8]) part. aor. od *φονεύειν*. — [9]) abs. gen. — [10]) *τοιόνδε*. — [11]) *θέαν ἐπιτελεῖν*; abs. gen. — [12]) nazočnu biti kod čega *παραγίγνεσθαί τινι*; slučajno *τυγχάνειν* §. 501., b. — [13]) *ἅμα* s dat. — [14]) *ψιθυρίζειν πρός τινα*. — [15]) *ἰδού*, *ecce*. — [16]) *ὁ πλησίον καθήμενος*. — [17]) particip. — [18]) i zločinci (*κακοῦργος*) uhvaćeni bivši (*συλλαμβάνειν*) priznaše u.

16. Mati i kćeri.

Njeka žena, koja je bila[1]) mati dviju kćeri, udade[2]) jednu za vrtara, a drugu za lončara. Poslije njekoga vremena[3]) dodje dakle k onoj, koja je bila za vrtara udata[4]), te[5]) je zapita, kako živi i kako posao uspieva[6]). A ona[7]) odgovori: „Majko! inače živim

dobro; ali vidiš, kako nam je škodljiva neprestana vrućina; moli se dakle bogovom za kišu[8]), da povrće uspieva“. Otišavši (odanle) dodje mati k ženi lončarevoj te zapita isto. A ona reče: „Inače živimo sasvim dobro, majko! Ali se bojim, da će skoro kiša pasti; moli se dakle bogovom za vedrinu i sunce[9]), da se gnjila suši“. Čuvši to mati reče smiešeći se: „Ako ti išteš vedrinu, a tvoja sestra buru i kišu, s kojom od vas dviju da se molim[10]) bogovom?“

[1]) partic. — [2]) *συνοικίζω τινί*. — [3]) Pošto je njeko vrieme prošlo; abs. gen. — [4]) udata sam za koga *συνοικῶ τινι* ptc. — [5]) ptc. — [6]) §. 469. — [7]) §. 370., 2. — [8]) da kiša padne (*προσγίγνεσθαι*; ak. c. inf. fut.) — [9]) da v. i s. ostane (*ἐπιμένειν*). — [10]) moliti se s kim *συνεύχεσθαί τινι*; izp. §. 463., 2.

17. Hram Zeusa olympijskoga[1]).

U Pisatidi, ne posve[2]) tri sta stadija od Elide daleko stoji[3]) svetinja Zeusova; pred njom je[4]) gaj divljih maslina, u kojem je trkalište. Pokraj njega teče Alphej, koji iz Arkadije dolazi pa medju zapadom i jugom u Triphylsko more utječe[5]). Hram[6]) i kip načiniše Elejani Zeusu od[7]) pliena, kad su pokorili[8]) Pižane i koji su se još[9]) od okolišnjakā zajedno (od njih) odmetnuli bili[10]). Hram, koji je sagradjen[11]) od domaćega kamena „pora“[12]), izveden je u dorskom slogu[13]); visina do zabata[14]) iznosi 68, širina 75, dužina 230 stopa. Krov nije od pečene zemlje, nego od pentelskoga mramora, koji je poput opeka rezan[15]). Graditelj bijaše domorodac po imenu[16]) Libon. Na svakom kraju krova stoji[17]) pozlaćena zdjela, a u sredini zabata Nika, takodjer[18]) pozlaćena; a pod ovim kipom visi[19]) zlatan štit, na kojem je Gorgona Medusa načinjena[20]); ovaj štit[21]) posvetiše Tanagrani, kad su s pomoću[22]) Lakedaemonjana Athenjane pobiedili[23]).

[1]) *ὁ Διὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ νεώς*. — [2]) manje nego. — [3]) d. st. *ἀπέχειν τινός*. — [4]) *προκεῖσθαι*. — [5]) koji iz A. u T. m. teče (partic.). — [6]) dodaj *δέ*. — [7]) *ἀπό*. — [8]) partic. — [9]) *ὅσοι ἄλλοι*. — [10]) zajedno odmetnuti se *συναποστῆναι*. — [11]) partic. — [12]) *πῶρος*; §. 405. — [13]) slog (djelo *ἐργασία*) hrama je dorski. — [14]) *τὸ δ᾽ ὕψος τὸ εἰς τὸν ἀετὸν ἀνῆκον*. — [15]) načinjen (partic). —

*

[16]) §. 389. — [17]) *ἐπικεῖσθαι*. — [18]) *καὶ αὐτή (et ipsa)*; izp. §. 441., 2. — [19]) postavljen je kao zavjetni dar (*ἀνακεῖσθαι*). — [20]) koji ima (partic.) na sebi načinjenu (*ἐπεργάζεσθαι*) G. M. — [21]) prev. „koji T. posvetiše". — [22]) *συμμαχεῖν*; abs. gen. — [23]) partic.; ova je bitka bila godine 457.

18. Nastavak.

Na [1]) pojasu, koji spolja nad [2]) stupovi naokolo ide [3]), jesu pozlaćeni štitovi, 21 na broj [4]), zavjetni dar vojvode rimskoga Mummija, kad je Achaejce pobiedio i Korinth uzeo [5]). A na prednjem od zabatâ jest natjecanje Pelopa i Oenomaja, na stražnjem boj Lapithâ protiv Kentaurâ kod svatbe Pirithojeve. Ako se kroz mjedena vrata udje, ide se [6]) kao [7]) triemom ka kipu, jer sa svake strane puta stoje [8]) stupovi. Bog sjedi na priestolju, načinjen od zlata i slonove kosti; na glavi mu stoji [9]) vienac, koji maslinove grane oponaša [10]); u desnici drži [11]) Niku, takodjer [12]) od slonove kosti i zlata, koja ima vrvcu u ruci [13]) i vienac na glavi; u ljevici je [14]) žezlo, svimi kovinami izšarano [15]), na kojem orao sjedi. U zlatnom su odielu životinje i ljiljani utisnuti [16]).

[1]) *κατά*. — [2]) *ὑπέρ*. — [3]) partic. — [4]) izp. vj 17., bilj. 16. — [5]) partic. — [6]) tko . . . udje (partic.), ide (*προσέρχεσθαι*). — [7]) njekakvim (*τὶς* enkl.). — [8]) abs. gen. — [9]) *ἐπικεῖσθαι*. — [10]) partic. — [11]) nosi. — [12]) izp. vj. 17., bilj. 18. — [13]) imati u ruci *ἔχειν* (partic.). — [14]) *ἐπεῖναι*. — [15]) *διανθίζειν*. — [16]) *ἐμποιεῖν*.

19. Nastavak.

A priestolje je bogato urešeno [1]) zlatom i kamenjem, ebanovinom [2]) i slonovom košću; i životinje su na njemu bojami [3]) oponašane i kipovi načinjeni [4]). Na vrhu priestolja [5]) nad [6]) glavom od kipa umjetnik je na jednoj strani [7]) Charite, na drugoj Hore načinio, po tri na broj [8]). Podloga pod nogama Zeusovima, koju Attičani [9]) podnožjem zovu [10]), pokazuje [11]) zlatne lavove i boj Thesejev protiv Amazonaka izbočeno načinjen [12]). Na podstavi, koja priestolje nosi [13]), takodjer [14]) su zlatni kipovi. A da je Phidija ovaj kip načinio [15]), dokazuje i nadpis, koji je pod nogami Zeusovimi napisan [16]):

Phidija, Charmidov sin, Athenjanin, sâtvorî [17]) mene.

A tim, što je Phidija boga tolikoga načinio [18]), te se sjedeći tjemenom stropa od hrama dotiče, ako i jest [19]) (strop) veoma visok, čini se, da je naznačio, da ni [20]) najveća gradjevina ne može obuhvatiti otca bogova i ljudi.

[1]) *ποικίλος μὲν*. — [2]) metni pred ovu rieč *ποικίλος δέ*. — [3]) slikanjem. — [4]) *ἐργάζεσθαι*. — [5]) na (*ἐπί* s dat.) najgornjih dielovih (*τὰ ἀνώτατα*) priestolja. — [6]) *ὑπέρ* s ak. — [7]) *τοῦτο μὲν . . . τοῦτο δέ*. — [8]) *ἑκάτερος* 3. — [9]) *οἱ ἐν τῇ Ἀττικῇ*. — [10]) partic. — [11]) ima. — [12]) i. n. *ἐπεργάζεσθαι* (DM.). — [13]) *ἀνέχειν* partic. — [14]) izp. vj. 18., bilj. 12. — [15]) *ποιεῖν*. — [16]) partic. — [17]) *ποιεῖν*. — [18]) *ἐργάζεσθαι*. — [19]) partic. — [20]) *καί*.

20. Svršetak.

Kažu, da je Phidija slikaru Panaenu, koji ga je zapitao [1]), po [2]) kojem uzoru hoće [3]) kip [4]) Zeusov da načini, rekao, po onom, što je Homer nacrtao [5]) u [6]) stihovih:

Reče i obrvama Kroniôn namagne mrkim,
A ambrosijska kosa koliko se Gospodu prospe
S bezsmrtne glave, sav se potrésê visoki Olymp [7]).

Pa tako ga je načinio [8]) veličanstvena i blaga, kao [9]) gospodara svemira, davača života i svakoga dobra, zajedničkoga otca ljudi i spasitelja i čuvara, koliko [10]) čovjek može [11]) božansku narav oponašati [12]). Zato je, čini mi se, Filip u epigramu, koji je za ovaj kip spjevao [13]), s pravom rekao:

Bog sam [14]) na [15]) zemlju dodje, da svoje (ti) pokaže [16]) lice,
Phidija, ili pak ti [17]) vidjeti [18]) podje ga sam.

Takodjer kažu, da je bog sam umjetnost Phidijinu posvjedočio [19]). Jer kad [20]) je već kip gotov bio [21]), zamoli [22]) Phidija boga, (da) mu dâ znak, da li mu je djelo po volji [23]). I [24]) odmah kažu da je grom udario na ono mjesto [25]), gdje još [27]) sada mjedena džara stoji [28]).

[1]) partic. — [2]) *πρός* s ak. — [3]) §. 455., bilj. — [4]) *εἰκών*. — [5]) *ἐκτιθέναι*; partic. — [6]) *διά*. — [7]) Il. I., 528. i dalje. —

[8]) aor. — [9]) ὡς. — [10]) καϑ' ὅσον. — [11]) koliko je čovjeku moguće (οἷόν τέ ἐστιν). — [12]) aor. — [13]) part. — [14]) ili dodje bog (bez spolnika, kao što kod pjesnikâ često ne stoji spolnik). — [15]) ἐπί. — [16]) part. fut.; (svoje) lice. — [17]) ili ti (σύ γε) podje vidjeti boga. — [18]) part. fut. — [19]) svjedok za (εἰς) Ph. umjetnost postao. — [20]) ὡς γάρ. — [21]) dogotovljen bio. — [22]) εὔχεσϑαι (DM.). — [23]) κατὰ γνώμην. — [24]) δέ. — [25]) prev. „na ono mjesto tálâ" εἰς τοῦτο τοῦ ἐδάφους. — [27]) καί. — [28]) ἐπικεῖσϑαι.

21. Brbljava žena.

Rimski senat [1]) viećaše jednoć mnogo dana [2]) u tajnom vieću [3]). Pa budući da je stvar, kad je posve nepoznata bila, strah zadavala [4]), njeka inače čedna žena salietaše svoga muža vrućimi molbami, da bi joj tajnu kazao [5]). Tu bijaše [6]) zaklinjanjâ i proklinjanjâ o njezinu mučanju i suza i tužaba, što tako malo pouzdanja uživa [7]). Napokon reče muž, da bi nerazboritost njezinu dokazao: „Pobiedila si [8]), ženo, ali čuj groznu i čudnu stvar. Svećenici su nam naime javili [9]), da se vidjela ševa, (gdje) leti sa [10]) zlatnom kacidom i kopljem; pa [11]) viećamo, je li znak dobar ili zao, i savjetujemo se [12]) s vidioci. Nego šuti"! Kad je to [13]) rekao [14]), ode [15]) na trg; a ona se, kako [16]) prva služkinja [17]) udje, udaraše na prsi i čupaše kosu govoreći: „Jao momu mužu i otačbini [18])! Što će nam se dogoditi [19])?" Na pitanje služkinje [20]), što se zbilo, pripovjedi joj dogadjaj [21]) dodavši obični dodatak [22]) svih brbljavaca: „Ne kazuj [23]) to nikomu, nego šuti!"

[1]) ἡ τῶν Ῥωμαίων σύγκλητος. — [2]) ἐπί s ak. — [3]) βουλὴν βουλεύεσϑαι. — [4]) Pa budući da je stvar mnogu nejasnoću i bojazan (u sebi) imala (abs. gen.). — [5]) vruće moleći, (da) bi tajnu saznala. — [6]) γίγνεσϑαι. — [7]) i suzâ, dok se tužila (ὀδύρεσϑαι; abs. gen.), kao da pouzdanja ne uživa (ima; ὡς s part.). — [8]) §. 453., 2. — [9]) pas. — [10]) imajući. — [11]) δή (postpos.). — [12]) συνδιαπορεῖν. — [13]) plur. — [14]) partic. — [15]) impf. od οἴχεσϑαι, koji ima i aoristno značenje (§. 453., 2.). — [16]) ἐπεί. — [17]) ϑεραπαινὶς ἡ τυχοῦσα. — [18]) §. 406., 1, bilj. 1. — [19]) dogadja mi se što πάσχω τι. — [20]) kad je služkinja zapitala (abs. gen.). — [21]) λόγος. — [22]) ἐπῳδός. — [23]) aor.

22. Svršetak.

Tek što [1]) ode služkinja od nje, pripovjedi [2]) jednoj od svojih drugarica robinjâ, koju je bez posla [3]) vidjela; a ona odkri svomu ljubovniku, koji je k njoj došao [4]). I tako se brzo glas razširio na trg, da je pretekao onoga, koji ga je izmislio [5]); jer kad je on došao [6]) na trg, sasta [7]) ga jedan od njegovih znanaca pa reče: „(Jamačno) baš dolaziš [8]) od kuće [9]) na trg?" „Baš" odgovori on. „Dakle [10]) niesi ništa nova [11]) čuo?" „Ima [12]) li [13]) što novo?" „Vidjela se ševa, (gdje) leti sa zlatnom kacidom i kopljem, i zato hoće [14]) konsuli senat da drže". Na to reče on nasmijavši se: „Liepo [15])! koja brzina [16]), ženo! gdje je moja rieč došla [17]) na trg i prije [18]) mene!" Pošto je dakle ljude od straha izbavio [19]), podje kući, pa, da bi se osvetio, reče ženi ovo: „Pogubila si [20]) me, ženo! Jer se našlo [21]), da je tajna iz moje kuće na javu došla; meni valja dakle tvoje brbljavosti radi u progonstvo ići [22])". A ona udari u bah pa mu reče [23]): „Nije li [24]) ih tri sta to čulo?" „Kakvih tri sta [25])?" odgovori on; „budući da si me nagonila [26]), izmislih [27]), da bih te kušao".

[1]) οὐκ ἔφϑη ἡ ϑεραπαινὶς ἀποχωρήσασα αὐτῆς, καὶ εὐϑύς (upravo: služkinja nije prije otišla od nje = s. nije pravo ni otišla od nje, i odmah . . .; izp. §. 501., b.). — [2]) ἐμβάλλειν. — [3]) σχολάζειν. — [4]) παραγίγνεσϑαι πρός τινα; partic. — [5]) πλάττειν (M.); partic. — [6]) partic. — [7]) partic. — [8]) καταβαίνειν. — [9]) οἴκοϑεν. — [10]) §. 516., 2. — [11]) νεώτερον. — [12]) γέγονε. — [13]) γάρ. — [14]) §. 455., bilj. — [15]) εὖ. — [16]) brzine (li)! (§. 406., bilj. 1.). — [17]) substantivirani inf. u uzkliku kao prosti akuz.; doći προιέναι. — [18]) φϑάνειν; §. 501., b; izp. i napried bilj. 1. — [19]) partic. — [20]) ἀπολλύναι; aor. — [21]) φωρᾶν; izp. §. 502., b. — [22]) od otačbine bježati (φεύγειν s ak.); glagolski pridavnik; §. 507., 2., b. — [23]) a budući da je ona udarila u bah i rekla (abs. gen.), odgovori on. — [24]) γάρ. — [25]) ποῖοι τριακόσιοι. — [26]) abs. gen. — [27]) v. bilj. 5.

23. Svirač i ribe.

Kako [1]) su Lydjani od Persijanaca pokoreni bili, poslaše Jonjani i Aeoljani poslanike u Sardes ka kralju s porukom [2]), da mu hoće da budu pokorni pod istimi pogodbami kao [3]) Kroesu. A Kyr

čuvši, što obećavaju[4]), pripovjedi im priču[5]), kako je jednoć svirač, kad je ribe u moru vidio[6]), u sviralu svirao misleći, da će na suho izići. A kad se u nadi prevario[7]), (kaže se), da je uzeo[8]) mrežu pa množtvo riba uhvatio[9]) te izvukao. I kako[10]) ih je vidio, gdje se praćakaju, (kaže se), da im je onda[11]) rekao: „Prestanite sada igrati[12]), jer[13]) kad sam ja svirao[14]), nieste htjele igrajući da izidete“. Tu im je priču pripovjedio zato, što (prije), kad (ih) je on po poslanicih molio[15]), (da) se od Kroesa odmetnu, niesu slušali, a onda, kad je sve[16]) gotovo bilo[17]), bili su spremni slušati.

1) *ὡς τάχιστα* (ove dvie rieči svagda razstavlja jedna ili više rieči). — 2) *λέγειν*. — 3) *ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς οἷς* (mj. *ἐφ᾽ οἷς*; ako naime demonstrativna rečenica stoji pred relativnom, priedlog, koji je objema zajednički, obično se ne ponavlja u relativnoj, ako je relativna rečenica kao atribut (a rieč je u istom padežu). — 4) *ἐπαγγέλλεσθαι*. — 5) prip. ovu priču, da . . . — 6) partic. — 7) *ὡς δὲ ψευσθῆναι τῆς ἐλπίδος*. — 8) partic. — 9) *περιβάλλειν*. — 10) *ὡς*. — 11) *ἄρα*. — 12) §. 501., c — 13) *ἐπεί γε*. — 14) gen. abs. — 15) gen. abs. — 16) *τὰ πράγματα*. — 17) *κατεργάζεσθαι*; abs. gen., perf.

24. Lukavština mazgovljeva.

Njeki mazgar, koji s mazgovi[1]) tovare soli u njeki susjedni grad nošaše, trebaše[2]) na putu rieku da prelazi. A kad je (jednom) opet rieku prelazio[3]), jedan se mazgov slučajno[4]) pokliznu i[5]) prebaci[6]). Nakvašena se sol dakako raztopi[7]) i mazgov, kad je ustao[8]), opazi, da[9]) mu je tovar lakši postao[10]). A kad je drugi dan[11]) preko rieke išao[12]), baci se[13]) hotimice te se ni udarcima[14]) ne mogaše odmah skloniti[15]), (da) ustane. Mazgar pripovjedi[16]) to Thalesu Milećaninu, i on ga nasvjetova, da mazgova spužvami i vunom natovari[17]) pa tako preko rieke vodi. Mazgov, koji (za) osnovu nije znao[18]), baci se odmah, kako su u rieci bili[19]). Ali mu se domišljaj[20]) na zlo okrenu[21]); jer se spužve i vuna tako napuniše vode, te mu se teret podvostručio. I od onda kažu da se nigda više nije u rieci pokliznuo.

1) §. 414., 1. — 2) *δεῖ*. — 3) abs. gen. — 4) *κατὰ τύχην*. — 5) partic. konstr. — 6) jaki pasivni aor. od *περιτρέπειν*. —

7) budući da se nakvašena sol dakako (*ὡς εἰκός*) raztopila (abs. gen.). opazi . . . — 8) partic. — 9) *ὅτι*. — 10) aor. — 11) *ἡ ἑξῆς ἡμέρα*; §. 415., 2., a. — 12) part. — 13) pade. — 14) *τύπτειν*. — 15) *πείθειν* (impf.) — 16) kad je mazgar to pripovjedio (abs. gen.), nasvjetova (*κελεύειν*) ga Th. M. — 17) partic. — 18) partic. — 19) abs. gen. — 20) *τὸ σόφισμα*. — 21) *ἐπὶ κακῷ τρέπεσθαι*.

25. Kako se treba prema prijateljem vladati[1]).

Budi uljudan[2]) prema svim, ali druži se samo s najboljimi. Ne čini nikoga sebi prijateljem, dok ne[3]) izpitaš, kako je s predjašnjimi svojimi prijatelji[4]) postupio; jer valja očekivati[5]), da će i prema tebi biti onakav[6]), kakav je prema njim bio. Postaj sporo prijatelj, ali kad postaneš[7]), nastoj da ostaneš; jer je tako isto sramotno nijednoga prijatelja ne imati, kao[8]) znance često[9]) mienjati. Niti kušaj[10]) prijatelje na[11]) njihovu štetu niti ostavljaj znance nekušane[12]). A to ćeš postići[13]), ako se budeš gradio, (da) (nješto) trebaš, a ne budeš trebao[14]), i ako budeš stvari, o kojih je slobodno govoriti[15]), kao tajne (im) kazivao[16]); jer ne podje li ti za rukom[17]), ne ćeš štetovati, a podje li ti za rukom, bolje[18]) ćeš značaj njihov poznati. Izpituj prijatelje po[19]) njihovu učešću u nesreći[20]) i u pogiblih; jer zlato kušamo u vatri, a prijatelje razpoznajemo u nesreći. Najbolje ćeš se prema prijateljem vladati[21]), ako ne budeš čekao molbe njihove, nego im bez poziva u nevoljah pomagao.

1) *ποῖον χρὴ γενέσθαι περὶ τοὺς φίλους*. — 2) *ἡδέως ἔχειν πρός τινα*. — 3) *πρίν*, §. 488., bilj. 1. — 4) *οἱ πρότερον φίλοι*. — 5) nadaj se. — 6) izp. bilj. 1. — 7) partic. — 8) *καί*; §. 513., 1. — 9) mnoge znance m. — 10) *πειρᾶσθαι* (DP.); §. 396., d. — 11) *μετά*. — 12) niti imaj volju biti neizkusan u znancih. — 13) *ποιεῖν*. — 14) partic. — 15) *τὰ ῥητά*. — 16) *ἀνακοινοῦσθαι* (DM.) *περί τινος* — 17) polazi mi za rukom *τυγχάνω*; partic. — 18) *μᾶλλον*. — 19) *ἐκ*. — 20) *ἀτυχία* (plur.). — 21) *χρῆσθαι* (*uti*).

26. Poslušni rob.

Govornik Pupije Pison, da ne bi bio smetan[1]), zapovjedi robovom, da samo na pitanja[2]) govore, a inače ne[3]). A jednom

htjede pučkoga tribuna Clodija počastiti[4]) pa zapovjedi, da ga pozovu na ručak, koji dakako sjajno pripravi. Kad (odredjeno) doba dodje[5]), bijahu ostali (gosti) nazočni, a Clodije se još očekivaše. Pison odasla često roba, koji je običavao[6]) pozivati, da vidi[7]), dolazi[8]) li; a kad je došla večer i on svu nadu izgubio[9]), reče robu: „Jesi li ga doista[10]) pozvao?“ „Jesam[11])“ reče (rob). „A zašto nije došao?“ „Jer je odbio“. „Zašto[12]) niesi to odmah javio?“ „Jer me niesi zapitao“.

[1]) budući da nije htio (partic.) (da) bude smetan. — [2]) *πρὸς τὰ ἐρωτώμενα.* — [3]) i ne više. — [4]) kad je . . . počastiti (*δεξιοῦσθαι*) htio, zapovjedi, da ga pozovu, pa pripravi, kao što je naravno bilo (*ὡς εἰκός*), sjajan (*λαμπρός*) ručak. — [5]) nastade (*ἐνίστασθαι*). — [6]) *εἰωθέναι* (partic.). — [7]) §. 503., 3. — [8]) *προσιέναι.* — [9]) a kad je, budući da je večer nastala (abs. gen.), svu nadu izgubio (svu nadu izgubiti *ἀπογιγνώσκειν*; partic.). — [10]) *καί.* — [11]) *Ἔγωγε.* — [12]) *Πῶς.*

27. Epaminondino uzdržanje.

Epaminonda imadijaše jedan jedini iznošen plašt[1]). Ako bi on bio prljav[2]), te bi ga dao[3]) u valjaonicu, s[4]) nestašice drugoga ostao bi kod kuće. A kad mu je kralj persijski Artaxerxes Mnemon trideset tisuća darika na dar poslao[5]), ukori oštro[6]) donosioca[7]) Diomedonta, što[8]) je tako daleko doplovio[9]), da Epaminondu podmiti[10]); a kralju naloži mu da kaže, ako snuje[11]) ono, što Thebancem koristi[12]), on će Epaminondu badava imati za prijatelja, ako li ne[13]), za neprijatelja. Tako jednostavan bijaše u životu[14]), te bivši od susjeda pozvan na ručak, gdje[15]) je kolače i poslastice i pomasti pripravljene[16]) našao, odmah je otišao rekavši: „Mišljah, da ćeš žrtvovati, a ne razsipnu gostbu pripraviti[17])“.

[1]) iznošen plašt *ὁ τρίβων, ωνος.* — [2]) prljavu biti *ῥυπᾶν*; partic. — [3]) §. 476., 2., b. — [4]) *διά.* — [5]) abs. gen. — [6]) *πικρῶς καθάπτεσθαί* (M.) *τινος.* — [7]) *κομίζειν*, aor. — [8]) §. 468., bilj. — — [9]) toliku plovitbu preplovio (*πλοῦν πλεῖν*). — [10]) *διαφθείρειν*; §. 503., 3. — [11]) *φρονεῖν*; partic. — [12]) koristno (plur.; *συμφέρειν*). — [13]) ako li nekoristno (§. 509., 2., b.). — [14]) *δίαιτα*; §. 389.

— [15]) *ἐπεί.* — [16]) pripravu (*παρασκευή*) kolačâ itd. — [17]) da žrtvuješ, (a) ne razasipaš.

28. Hvastanje.

Hvastanje se može držati za[1]) hinjenje izvrština, kojih čovjek nema[2]), a hvastavac za čovjeka[3]), koji na lučkom nasipu stojeći tudjincem pripovieda, da ima[4]) mnogo blaga na moru, i o mjenjačkom poslu obširno govori[5]), kako je znamenit[6]) i što je sam dobio ili izgubio. I dok tako naklapa[7]), šalje[8]) svoje momče k mjenjačkomu stolu, premda (ondje) za nj ni drahma ne leži[9]). Ako dobije[10]) putnoga druga, umije[11]) putem pripoviedati, da je s Aleksandrom pošao na vojsku, i kako je s njim bio[12]), i koliko je čaša, dragu-ljima obloženih, sa sobom donio; i o umjetnicih u Aziji[13]) (umije) tvrditi, da su bolji od onih u Evropi, i tako[14]) blebetati, premda se nigda iz grada nije udaljio[15]). Onda kaže[16]), da je primio[17]) list od Antipatra, koji ga već po treći put[18]) poziva[19]), da dodje[20]) u Makedoniju.

[1]) h. se može činiti (opt. aor. s *ἄν*) da je. — [2]) kojih (u istinu) nije; partic. konstr. — [3]) za takovoga *τοιοῦτος οἷος*; §. 473., bilj. 5. — [4]) izp. *bona mihi sunt.* — [5]) obširno govoriti *διεξιέναι.* — [6]) kolik je. — [7]) takove (stvari); plur.; izp. §. 503., 1., bilj. (*ἅμα*). — [8]) u grčkom valja izreku tako konstruirati, kao da visi o *οἷος* (izp. bilj. 3). — [9]) abs. gen. („ni“ *μηδέ*). — [10]) *ἀπολαύειν τινός.* — [11]) *δεινὸν εἶναι.* — [12]) *ἔχειν πρός.* — [13]) §. 375., 4. — [14]) takove (stvari); plur. — [15]) partic. — [16]) a i kazati (umije); „a i“ *καὶ . . . δέ*; §. 513., 1. — [17]) *ὡς πάρεστιν αὐτῷ . . .* [18]) *τρίτον.* — [19]) partic. — [20]) *παραγίγνεσθαι.*

29. Svršetak.

I da mu je kralj slobodan izvoz dŕvâ davao[1]), ali je on odbio[2]), da ga ne bi tko biedio[3]). A za vrieme[4]) skupoće, kaže[5]), da je više nego pet talanata potrošio davajući siromašnim gradjanom; jer on ne može odbijati. Ako do njega sjede[6]) ljudi, koji ga ne poznaju[7]), pozove jednoga od njih, da svote[8]) pobilježi[9]) i zbroji; onda ih nabroji[10]) 600 po[11]) (jednu) minu, pa doda uvjer-

ljivo svakoj ime te dobije pače deset talanata; toliko je, kaže, prinio k prilogom[12]), a opremanje[13]) brodova ne računa, ni ostale državne radnje[14]). On ide k[15]) onim, koji konje utrkivaoce prodaju[16]), pa se gradi, da hoće da kupi[17]); ulazi[18]) u dućane, pa traži plašt za dva talanta[19]), i grdi svoga momka, što ide za njim ne uzevši[20]) (sa sobom) novaca. I premda u najmljenoj kući stanuje[21]), opet kaže onomu, koji (to) ne zna[22]), da je ovu kuću od otca nasliedio[23]), ali je hoće[24]) da proda, jer[25]) mu je za posjete[26]) premalena.

1) i premda mu je . . . davao (abs. gen). — 2) on da je odbio. — 3) pas. — 4) *ἐν*. — 5) izp. vj. 28., bilj. 8. — 6) abs. gen. — 7) čovjek, koji (ga) ne poznaje *ἀγνώς, ῶτος*. — 8) *ἡ ψῆφος*. — 9) *τιθέναι*. — 10) onda nabrojivši (*τιθέναι*) . . . pa dodavši . . . dobije (*ποιεῖν*). — 11) *κατά*; §. 429., B., d. — 12) *ἔρανος*. — 13) plur. — 14) d. r. *λειτουργία*. — 15) *προσέρχεσθαί τινι* (part.). — 16) partic. — 17) htjeti kupiti *ὠνητιᾶν*. — 18) part. — 19) *διτάλαντος* 2. — 20) imajući. — 21) partic. — 22) part. — 23) da je ova od otca nasliedjena (*πατρῷος* 3.). — 24) §. 455., bilj. — 25) izp. vj. 4., bilj. 15. — 26) za primanje stranaca (*ξενοδοκία*); plur.

30. Zakletva učenika Hippokratovih[1]).

Zaklinjem se Apollonom, bogom liečnikom[2]), i Asklepijem i Hygijejom i Panakejom, te zazivam[3]) sve bogove i boginje za svjedoke, da[4]) ću, koliko budem mogao i umio[5]), ovu zakletvu i ovu pismenu obvezu[6]) izpunjavati[7]); ja ću (naime)[8]) onoga, koji me je ovu vještinu naučio[9]), poput svojih roditelja poštovati[10]) i davati[11]) mu od svoga užitka, i ako što zatreba[12]), podati[13]) mu; i potómke ću[14]) njegove poput svoje braće poštovati[15]) i ovu ih vještinu učiti, ako zažele, (da) je uče, bez plate ili pismene obveze[16]); i k nauku i predavanjem i čitavoj ostaloj pouci pripustit ću[17]) svoje sinove i one svoga učitelja i druge učenike, ako su se pismeno zavezali[18]) i zakleli[19]), a inače nikoga[20]).

1) H. iz Kosa, oko g. 440. pr. Hr., glasovit liečnik i osnovalac znanstvenoga liečničtva. — 2) b. l. *ἰατρός*. — 3) zazivajući (*ποιεῖσθαι* M.). — 4) §. 491., 2. — 5) prema (*κατά*) sposobnosti i umieću. — 6) p. o. *συγγραφή*. — 7) *ἐπιτελές τι ποιεῖσθαι* (fut.).

— 8) da ću (naime). — 9) partic. — 10) *ἴσον τινά τινι ἡγεῖσθαι*. — 11) *μεταδιδόναι τινί τινος*. — 12) *ἐν χρείᾳ εἶναί τινος* (partic.). — 13) *παρέχεσθαι* (M.). — 14) i da ću itd. — 15) *ἴσον τινά τινι ἐπικρίνειν*. — 16) t. j. da će mi platiti. — 17) *μετάδοσίν τινί τινος ποιεῖσθαι*. — 18) part. med. perf. od *συγγράφειν*. — 19) part. pas. perf. od *ὁρκίζειν* (upravo: i ako su zakletvom zavezani). — 20) a drugoga nikoga.

31. Svršetak.

Ja ću, koliko budem mogao i znao[1]), ono vladanje, koje je bolestnikom na korist[2]), prepisivati[3]), a što je na štetu[4]), odvraćati; nikomu, pa makar bio (za to) zamoljen[5]), ne ću dati smrtonosna lieka, niti ću koga tako svjetovati[6]), nego čist i nevin svoj život i svoju vještinu sačuvati. U koju god kuću[7]) udjem, ući ću na[8]) korist bolestnikâ, daleko[9]) od svake nepravde i svake zloće. Što god za[10]) liečenja[11]) vidim ili čujem, što se ne smije[12]) da preda javnosti[13]), ili i izvan[14]) njega u[15]) životu ljudskom, zamučat ću misleći, da nije dopušteno takove stvari objavljivati[16]). Ako ovu zakletvu izpunim[17]), neka[18]) kod svih ljudi u svako vrieme[19]) slavljen svoj život i svoju vještinu uživam; ako li je prekršim i krivo se zakunem[20]), neka mi se tomu protivno dogodi!

1) izp. vj. 30., bilj. 5. — 2) *τὰ ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν καμνόντων διαιτήματα*. — 3) direktni govor. — 4) *τὰ δὲ ἐπὶ βλάβῃ*. — 5) ni zamoljen (*αἰτεῖν*). — 6) niti ću komu takav savjet dati *συμβουλίαν ὑφηγεῖσθαι* (DM.). — 7) plur. — 8) *ἐπί* s dat. — 9) *ἐκτὸς ὤν*. — 10) *ἐν*. — 11) *θεραπεία*. — 12) *δεῖ*. — 13) predaje se što javnosti *ἐκκαλεῖταί τι ἔξω*. — 14) *ἄνευ* (t. j. izvan liečenja). — 15) *κατά*. — 16) *ἀπόρρητα εἶναι τοιαῦτα*. — 17) izp. vj. 30. bilj. 7. — 18) *εἴη μοι* s inf. — 19) *εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον*. — 20) krivo se z. *ἐπιορκεῖν*.

32. Lav Androklov.

Sophista Apion[1]) pripoviеda u petoj knjizi svojih[2]) „Aigyptiaka“ ovo, što tvrdi da je na svoje oči u Rimu vidio[3]). Kad su se jednom u Cirku Maximu borbe sa zviermi prikazivale[4]), medju[5]) mnogimi drugimi, kojim se valjalo s divljimi zviermi boriti[6]), iz-

veden bi i rob po imenu Androklo, koji je svomu gospodaru, rimskomu senatoru [7]), utekao. Kad su zvieri bile puštene [8]), pojavi se i lav, koji je svojom ogromnom veličinom i strašnom rikom oči sviju na se obratio [9]). Brzo hoćaše da skoči [10]) na mladića; ali na jednom stade poput psa repom mahati [11]) pa se pritisnu uz njega, koji je od straha bio polumrtav, te (mu) lizaše ruke i noge [12]). Onda mladić dodje opet k sebi [13]) te zagrli i dragaše lava. Budući da su se svi gledaoci čudili i vikali, bi Androklo k Caesaru odveden [14]), i bivši za čudnovat dogadjaj [15]) zapitan pripoviedaše, da [16]) je svomu gospodaru, kad je bio namjestnik u Africi [17]), utekao [18]), jer [19]) je bio do kraja zlostavljen [20]), pa u pustinju pobjegao, gdje je bivši umoren žegom sunčanom pošao [21]) u pećinu, koja je na putu bila [22]).

[1]) oko g. 25. po Hr. — [2]) spolu. — [3]) na svoje oči vidjeti što *αὐτόπτην γίγνεσθαί τινος*. — [4]) davale (abs. gen.). — [5]) *μετά*. — [6]) partic. fut. — [7]) koji je bio (partic.) (jedan) od rimskih senatora (*οἱ ἐκ τῆς Ῥωμαίας βουλῆς*). — [8]) abs. gen. — [9]) *τὰ ὄμματα προσάγεσθαι* (M.); partic. — [10]) h. da skoči = impf. — [11]) stade mahati — partic. prez. — [12]) prev.: pritisnu se te lizaše ruke i noge (čovjeka; spoln.) od straha (dat.) polumrtva. — [13]) opet k sebi doći *ἔμπαλιν ἐν ἑαυτῷ γίγνεσθαι*; partic. — [14]) *προσάγειν πρός τινα*. — [15]) č. d. *τὸ θαῦμα*. — [16]) §. 491., 2. — [17]) namjestnik sam u Africi *ἐπαρχῶ τῆς Λιβύης*; partic. — [18]) partic. — [19]) *διὰ τό* . . . §. 497. — [20]) do kraja zlostaviti *τὰ ἔσχατα αἰκίζεσθαι* M. (k tomu pas. aor.). — [21]) *ὑπέρχεσθαι ὑπό τι*. — [22]) ležala.

33. Svršetak.

A kad se na večer [1]) vratio [2]) lav, koji je ovdje [3]) svoju ložu imao, (Androklo) se uplašen u kutu sakrio; ali lav je polagano k njemu došao pa repom mašući pružio šapu, koja je velikom treskom probodena bila [4]). Opazivši [5]) to izvadio je tresku i gnoj iztisnuo, te je rana brzo zarasla. Od onda ga je lav, kao pas, svuda [6]) pratio [7]) i, što je ulovio, s njim dielio [8]). Tako je dakle tri godine proživio; a onda je bivši težkom bolešću pritisnut ostavio pustinju, da kod ljudi pomoći ište [9]), ali je bio uhvaćen [10]) pa u Rim svomu gospodaru poslan; a on ga je odmah zapovjedio baciti [11]) divljim zvierim. Kad je narod to čuo [12]), povika [13]), neka se čovjek i lav na slobodu puste. Tako [14]) bi Androklo na slobodu pušten [15]) i osim [16]) koječega drugoga dobi i lava na dar.

[1]) *καθ᾽ ἑσπέραν*. — [2]) abs. gen. — [3]) u pećini. — [4]) partic. — [5]) *συνορᾶν*. — [6]) *πανταχοῖ*. — [7]) *συνακολουθεῖν*. — [8]) i od onoga, što (atrakcija) je ulovio, njemu diel dao. — [9]) da (*ὡς*) od (*ἐκ*) ljudi spasenje ište. — [10]) partic. — [11]) kao plien (*βορά*) predati (*προδιδόναι*). — [12]) partic.; §. 363. — [13]) *ἐκβοᾶν* (s ak. c. inf., jer je u *ἐκβοᾶν* pojam *κελεύειν*). — [14]) *οὖν* (postpos.). — [15]) *ἀπελευθεροῦν* (partic.). — [16]) *πρός*.

34. Argivske žene.

Kad je Kleomen, kralj spartanski, pobiedivši Argivce i veoma ih mnogo poubijavši [1]) na grad sâm išao [2]), uhvati žene, koje su u naponu bile [3]), divna volja i srčanost, (da) se za [4]) domovinu neprijateljem opiru [5]). Dok ih je pjesnikinja Telesilla vodila [6]), pograbiše [7]) oružje pa se postaviše na [8]) bedem te se borahu s navaljivači. Kleomena dakle [9]) s velikim gubitkom [10]) odbiše, a drugoga kralja Demarata, koji već u grad prodr'o [11]) i Pamphyliakon [12]) zauzeo bješe, (opet) izagnaše. Pošto se tako grad spasao [13]), pokopaše Argivci žene pale u boju, a onim, koje su ostale žive [14]), dopustiše, (da) za spomen svoga junačtva Enyjalijev kip [15]) postave [16]). Kasnije postaviše i Telesilli kip pred hramom Aphroditinim; a načinjena je, kako gleda [17]) na kacidu, koju u rukama drži [18]) i baš na glavu hoće da metne [19]); a knjige joj leže bačene pred nogama.

[1]) ova je bitka bila g. 510. pr. Hr. — [2]) *βαδίζειν πρός τι*. — [3]) u naponu biti *ἀκμάζειν* (partic.). — [4]) *ὑπέρ*. — [5]) opirati se komu *ἀμύνεσθαί* (M.) *τινα*. — [6]) *ἡγεῖσθαι* (DM.), abs. gen. — [7]) *λαμβάνειν* (part.). — [8]) uz *παρά*. — [9]) *μὲν οὖν*. — [10]) tako da ih je mnogo palo (gen. abs.). — [11]) *ἐντὸς γίγνεσθαι* (partic.). — [12]) zgrada, koja je bila utvrdjeno mjesto. — [13]) *περιγίγνεσθαι* (abs. gen.). — [14]) koje su se spasle *σῴζειν* (partic.). — [15]) Enyjalijev kip = Enyjalija (bojnoga boga). — [16]) *ἱδρύειν* (med. aor.). — [17]) *ἀποβλέπειν* (partic.). — [18]) *κατέχειν* (partic.). — [19]) §. 455., bilj.; „metnuti“ *ἐπιτίθεσθαι*.

35. Vriednost reda [1].

Spominjući koješta drugo mislim, da ne smijem [2]) mimoići, što je Ischomach u razgovoru [3]) o vriednosti i koristi reda za ljude kazao [4]). „Najljepši i najtačniji red, tako je kazao, mislim da sam vidio, kad sam jednom pošao [5]) na velik phoenički brod. Onda sam naime [6]) vidio veoma mnogo stvari [7]) u veoma malenoj posudi razporedjano. Jer s pomoću [8]) mnogih drvenih i pletenih stvari vozi se ono [9]) brod u luku [10]) i u more [11]); s pomoću mnogih stvari, koje se vješenice zovu [12]), plovi, mnogimi je strojevi protiv neprijateljskih brodova naoružan [13]), mnogo oružja za ljude vozi sa sobom [14]) i nosi [15]) sve stvari [7]), kojimi se ljudi u svojih kućah služe, za svaki stol [16]); a pored svega toga pun je [17]) robe, koju gospodar broda dobitka radi sa sobom vozi [18]). I sve, što spominjem [19]), ležaše u prostoru [20]) ne puno [21]) većem nego je srednja soba za deset postelja [22]).

[1]) da je red mnogo vriedan; izp. §. 365. — [2]) čini mi se, da nije vriedno m. — [3]) kad se razgovarao (partic.). — [4]) o redu kazao, kako je vriedna i koristna stvar (izp. bilj. 1.). — [5]) partic. — [6]) *γάρ*. — [7]) *τὰ σκεύη*. — [8]) *διά*. — [9]) *δήπου*. — [10]) voziti u l. *ὁρμίζειν*. — [11]) voziti u m. *ἀνάγειν*. — [12]) s pomoću mnogih (tako) zvanih (*καλούμενος*) vješenica (*τὰ κρεμαστά*). — [13]) *ἀνθοπλίζειν*. — [14]) *συμπεριάγειν*. — [15]) *κομίζειν*. — [16]) *ἡ συσσιτία*. — [17]) *γέμειν*. — [18]) med. — [19]) *λέγειν*. — [20]) *χώρα*. — [21]) §. 414., 4. — [22]) nego u srednjoj sobi itd.; soba za deset p. *στέγη δεκάκλινος*.

36. Nastavak.

Takodjer nadjoh [1]) sve tako položeno [2]), da niti jedno drugo prieči, niti treba tražiti [3]), niti je u neredu [4]), niti se težko odrješuje [5]), tako da bi zadržavanje zadavalo, ako [6]) se treba čim brzo služiti. A pomoćnik krmarev, koji se nadmrnar zove, nadjoh da tako poznaje [7]) mjesto svake stvari [8]), te bi i nenazočan kazao [9]), gdje je koja [10]) položena i koliko ih ima, tako isto, kao što [11]) bi onaj, tko zna čitati [12]), kazao, koliko je slova u imenu Sokrat [13]) i gdje je koje [14]) postavljeno. Vidjeh takodjer (gdje) on sam na [15]) dokolici iztražuje sve, što baš [16]) treba na brodu imati [17]). Začudivši se ogledanju njegovu zapitah ga, što radi. A on reče: „Ogledam,

stranče, ako [18]) bi se što dogodilo, kako stvari na brodu [19]) stoje [20]), da li [21]) čega nedostaje ili je nezgodno položeno [22]). Ako naime bog na moru buru diže [23]), ne valja [24]) tražiti, što treba, ni podavati nješto, što je nezgodno položeno [25]). Jer bog ne pomaže nemarnikom, nego mu valja veliku [26]) zahvalnost pokazivati [27]). ako spasava one, koji posve svoju dužnost čine [28])“.

[1]) *κατανοεῖν*. — [2]) *κείμενος* 3. — [3]) niti treba tražitelja (*μαστευτής*). — [4]) *ἀσυσκεύαστος* 2. — [5]) *δυσλύτως ἔχειν*. — [6]) *ὅταν*. — [7]) *ἐπίστασθαι* (part.). — [8]) svačega (plur.). — [9]) opt. s *ἄν*. — [10]) svašto. — [11]) *οὐδὲν ἧττον ἤ*. — [12]) *τὰ γράμματα ἐπίστασθαι* (part.). — [13]) u Sokr. (gen.). — [14]) svako — [15]) *ἐν*. — [16]) *ἄρα*. — [17]) čim se treba služiti. — [18]) *εἰ* s opt. — [19]) §. 373. — [20]) leže. — [21]) *ἢ εἰ . . . ἢ εἰ*. — [22]) *δυστραπέλως συγκεῖσθαι*. — [23]) dizati buru *χειμάζειν*. — [24]) *οὐκ ἐγχωρεῖ οὔτε . . . οὔτε*. — [25]) *δυστραπέλως ἔχειν* (partic.). — [26]) *πολύς* 3. — [27]) znati. — [28]) *πάνυ καλῶς ὑπηρετεῖν* (partic.).

37. Svršetak.

Vidjevši [1]) dakle ovu tačnost u uredjenju rekoh svojoj ženi, da bi veoma budalasto od nas [2]) bilo, ako mi [3]), gdje naša kuća velike razstavljene posude za svašto ima [4]) i na tvrdoj osnovi stoji [5]), ne bismo svačemu dobro [6]) i zgodno [7]) mjesto našli [8]), dok ljudi na brodovih [9]), ako su i maleni [10]), mjesta nalaze, pa premda se (ljudi) silno ljuljaju, opet [11]) red čuvaju, i premda su u velikom strahu [12]), opet ono što treba nalaze i uzimlju [13]). A i liepo se čini, ako crevlje po redu [14]) stoje [15]), liepo je odjeće vidjeti razpravljene i pokrivače i bakreno sudje i postolje [16]); i možda će se, ne ozbiljan čovjek, nego gizdavac nasmijati (tomu), ako [17]) kažem, da se i zemljani lonci, ako u redu [18]) stoje [19]), pristojno [20]) iztiču“.

[1]) *καθορᾶν*. — [2]) gen. — [3]) rečenice, koje su u hrvatskom subordinirane, treba da budu u grčkom koordinirane: „ako ljudi na brodovih . . ., a mi itd.“ — [4]) gen. abs. — [5]) na tvrdoj osnovi stajati *βεβηκέναι ἐν δαπέδῳ*. — [6]) *καλός* 3. — [7]) *εὐεύρετος* 2. (koje se lako nadje). — [8]) fut. — [9]) izp. vj. 36. bilj. 19. — [10]) partic., izp. §. 503., 5., bilj. 1. — [11]) izp. bilj. 10. — [12]) *ὑπερφοβεῖσθαι*. — [13]) ono što treba (partic.) nalaze da uzimlju, izp. §. 495. —

14) ἐφεξῆς. — 15) leže — 16) τὰ ἀμφὶ τράπεζαν. — 17) što. — 18) εὐκρινῶς. — 19) leže (part.). — 20) εὔρυθμος 2., izp. §. 365.; „izticati se“ φαίνεσθαι.

38 Platon i Pindar.

Kad je Ariston, otac Platonov, na Hymettu nympham žrtvovao [1], Periktiona, žena njegova, koja je dječaka Platona u naručju nosila, hoćaše [2] kod žrtve [3] da pomaže pa položi [4] dječarca pod [5] bližnji mrčov grm, koji je gust i jak [6] bio [7]. A roj pčela sjede [8] (mu) na usne, dok je spavao [9], pa zujaše navješćujući napried rječitost njegovu. Nješto takovo kažu da se i Pindaru dogodilo. Jer kad je u mladenačkoj dobi [10] baš oko podne u Thespiju išao [11], od [12] vrućine uhvati ga umor i san. A on [13], kako bijaše [14], leže malo [15] dalje od [16] puta; i dok je spavao [17], doletješe [18] k njemu pčele pa gradjahu vosak na usnah njegovih. I to [19] kažu da je Pindaru bio uzrok [20], (te) je pjesme spjevavao.

1) abs. gen. — 2) partic. — 3) ἱερουργία. — 4) κατακλίνειν. — 5) ἐν. — 6) πυκνός 3. — 7) partic. — 8) part. §. 363. — 9) partic. (gen.). — 10) mladić (νεανίσκος) po dobi. — 11) partic. — 12) διά. — 13) ὁ μὲν δή. — 14) ὥσπερ εἶχε. — 15) βραχύ. — 16) dalje od ὑπέρ. — 17) partic. — 18) partic. — 19) §. 368. — 20) ἀρχή.

39. Milon Krotonjanin [1]).

Milon Krotonjanin, glasoviti [2]) borac, kaže se, da je jakošću sve svoje vršnjake [3]) prestigao. Pripoviedaju [4]) naime, da je u Olympiji četverogodišnjega bika na ramena digao [5]) pa po trkalištu obnosio, i da je, dok je učenik [6]) Pythagorin bio [7]), kad se u blagovalištu filosofâ stup ganuo [8]), poda nj stao te [9]) sve spasao. Uzdajući se odviše [10]) u svoju snagu kaže se da je ovako konac našao [11]). Putujući kroz gustu šumu zadje s puta [12]) pa nadje ondje veliko drvo, koje je bilo klinovima razciepljeno [13]); i on metnu ruke i noge u razcjep te [14]) nastojaše [15]), da drvo posve razciepi. Ali svojom snagom učini samo to [16]), te klinovi izpadoše; a budući da su dielovi drveta odmah skupa udarili [17]), bi kao u zamci uhvaćen [18]) i posvema bez pomoći hrana divljih zvieri.

1) ὁ Κροτωνιάτης. — 2) ἐπιφανής 2. (sup.). — 3) οἱ καθ' αὑτόν. — 4) φασί. — 5) ἀνατίθεσθαί τινι (partic.). — 6) ὁμιλητής. — 7) partic. — 8) πονεῖν; abs. gen. — 9) partic. — 10) μεῖζον φρονεῖν ἐπί τινι. — 11) med. aor. — 12) neka se konstruira ovisno o λέγεται. — 13) part. — 14) partic. — 15) βιάζεσθαι (DM.) πρός τι, §. 497. — 16) ali imade samo toliko snage (ἰσχύειν, aor.), te (ὥστε) . . . 17) ἐπισυμπίπτειν (abs. gen.). — 18) ἀπολαμβάνειν (part. aor.).

40. Tempe.

Tempe je dolina, koja medju Olympom i Ossom, veoma visokimi gorami, leži [1]) i jedini drum čini [2]), koji iz Thessalije u Makedoniju vodi. Krozsred [3]) nje protječe rieka Penej [4]) polagano i mirno kao [5]) ulje. U njega utječu i ostale rieke te ga čine [6]) velikim, jer mu svoju vodu daju [7]). Gore su naokolo [8]) jablanima i jasenima divne ljepote [9]) obrasle; i tisovi se penju [10]) po stienah i pokrivaju ih, te oko samo zelenilo vidi [11]). Gust bršljan niče [12]) ondje pa uzvijajući se [13]) po visokom drveću poput plemenitih loza srasta se [14]) s njim. Po ravnih su mjestih [15]) sjenice [16]) od lovorika i platana, ne djela ljudske ruke, nego same [17]) nikle [18]), i hladne, bršljanom pokrite pećine, koje ljeti putnikom veoma ugodan zaklon [19]) i okrepu podavaju.

1) partic. — 2) μόνη δὲ οὖσα λεωφόρος. — 3) §. 378., 2. — 4) §. 374., 2., bilj. — 5) δίκην; §. 391. — 6) ἐργάζεσθαι. — 7) ἀνακοινοῦσθαι; partic. — 8) τὰ πέριξ ὄρη. — 9) za čudo kako liepima θαυμαστῶς ὡς . . . — 10) ἀνατρέχειν; partic. — 11) te se vidi, da se sve zeleni (χλοάζειν). — 12) ἐνακμάζειν. — 13) ἀνέρπειν. — 14) perf. od συμφύειν. — 15) τὰ λεῖα. — 16) prepleti (συνδρομή). — 17) αὐτόματος 2. — 18) part. perf. od φύειν. — 19) καταγώγιον.

41. Svršetak.

I na Peneju stoji [1]) gusto [2]) drveće, koje onim, koji plove [3]), najveći dio [4]) dana zrake sunčane odvraća. Mnogi potoci [5]) protječu livade, kojih je voda veoma hladna [6]) i veoma ugodna za piće [7]). U grmovih ovdje i ondje razasute pjevaju ptice te veoma liepo [8])

*

nasladjuju[9]) uši[10]). Thessalci[11]) kažu, da se Apollon po[12]) zapoviedi Zeusovoj ovdje očistio, kad je zmaja Pythona svojimi strielami ubio[13]). Pošto je granu od lovorike odkinuo i lišćem (od) drveta se ovjenčao[14]). (kažu). da je došao u Delphe pa proročište primio[15]). Zato je i žrtvenik kod drveta postavljen[16]) i Delphljani šalju (onamo) svake[17]) devete godine poslanstvo plemenitih dječaka s architheorom. Kad oni dodju[18]), prinose krasnu žrtvu[19]) i viju vience od[20]) iste lovorike, od koje[21]) kažu da se bog ovjenčao. Pa i[22]) kod pythskih igara[23]) daju dobitnikom[24]) vience od[25]) ove lovorike.

[1]) perf. od *φύειν*. — [2]) *δασύς* 3. — [3]) partic. — [4]) *ἐπὶ πλεῖστον*. — [5]) *κρήνη*. — [6]) (potoci) veoma hladne vode (plur. gen.. §. 399.). — [7]) §. 494. — [8]) *εὖ μάλα*. — [9]) gòstê (*ἑστιᾶν*). — [10]) sluh (*ἀκοή* plur.). — [11]) dodaj *μὲν οὖν*. — [12]) *κατά*. — [13]) strielami ubiti *κατατοξεύειν* (partic.) — [14]) partic. — [15]) *παραλαμβάνειν*. — [16]) *κατασκευάζειν*. — [17]) spoln.; §. 371. i §. 408., 1. — [18]) *οἱ δὲ παραγενόμενοι*. — [19]) *μεγαλοπρεπῶς θύειν*. — [20]) *ἀπό*. — [21]) *ἀφ᾽ ἧσπερ*. — [22]) *καὶ μὲν καί*. — [23]) §. 415., 2., a. — [24]) §. 453., 2. — [25]) *ἐκ*.

42. Pythova žena.

Pythes, gospodar[1]) kelaenski, bješe odkrio[2]) zlatan rudnik, pa budući da je bogatstvo, koje mu je iz njega priteklo[3]), nada sve volio, nagonjaše sve gradjane, (da) sidju[4]) pa zlato kopaju i čiste, tako da ništa drugo niesu mogli raditi[5]). Budući dakle da ih je mnogo pogibalo[6]), a svi sustajali, dodjoše žene s maslinovimi granami pred vrata Pythove žene[7]). A ona im kaza[8]), neka odu pa neka se ne boje[9]); na to[10]) pozva one zlatare, u koje se najvećma uzdaše, pa ih zatvori te im zapovjedi, da od zlata grade hljebove i kojekakve[11]) kolače i voće i ona jela, za koja znadijaše, da ih Pythes voli[12]). Sve bijaše gotovo[13]) i Pythes dodje iz tudjine (jer bješe baš[14]) na putu); kad je dakle ručak iskao[15]), metnu žena preda nj zlatan stol, na kojem nije ništa za jelo, nego sve od zlata bilo[16]).

[1]) *δυνάστης* (P. je živio u Xerxovo vrieme; izp. Herod. VII., 27.). — [2]) prevedi: „budući da je . . . odkrio (partic.) i . . . volio". — [3]) *ὁ πλοῦτος ὁ ἐξ αὐτῶν γενόμενος*. — [4]) partic. — [5]) radili (partic.). — [6]) abs. gen. — [7]) dodjoše (partic.) . . . te položiše pribjegarsku granu (*ἱκετηρίαν τιθέναι*; pribjegari bi naime nosili maslinovu granu bielom vunom obavitu, koju bi ondje, kamo bi pribjegli, položili i dotle je ne bi digli, dok im se molba ne bi uslišila). — [8]) *κελεύειν*. — [9]) ne bojati se *θαρρεῖν*. — [10]) sama pak (*αὐτὴ δέ*), pošto je pozvala . . . i zatvorila (partic.), zapovjedi (*προστάττειν*). — [11]) *παντοδαπός*. — [12]) *ἥδεσθαι* (P.); §. 502., a. — [13]) kad je sve načinjeno (*ποιεῖν*) bilo (partic.), dodje (impf. od *ἥκω*, koji ima i aor. značenje) Pythes (*ὁ μὲν Π.*) . . .; a žena njegova itd. — [14]) *τυγχάνειν* aor.; §. 501., b. — [15]) partic. — [16]) koji nije ništa jedivo, nego sve zlatno imao (partic.).

43. Svršetak.

U početku se dakle[1]) Pythes umjetnim tvorevinam[2]) radovaše, kad se pak sit nagledao[3]), zaiska jesti, a ona bi mu sve, što bi baš[4]) zaželio[5]), od zlata načinjeno[6]) doniela. Na to se on ljućaše i vikaše[7]), da je gladan; a ona odgovori: „Ta ti[8]) si nam pribavio obilje samo takovih stvari i ničega drugoga. Obrti[9]) su i umjetnosti posve[19]) izčezle, nitko ne obradjuje polja; njive, koje nas hrane[10]), pustismo[11]) pa kopamo i tražimo nekoristne stvari mučeći sebe i gradjane. Jer od gladi za zlatom[12]) dobara svojih niesi[13]) uživao i pregledao si[14]), da gradjani propadaju[15])". To se Pytha dojmi, ali[16]) kopanje rude posve[19]) ne ukinu, nego (tek) petomu dielu[17]) gradjana zapovjedi naizmjence da rade, a ostale navrati[18]) k obradjivanju polja i k obrtima.

[1]) *τὸ μὲν οὖν πρῶτον*. — [2]) u. t. *τὸ μίμημα*. — [3]) gledanja nasitio (partic.). — [4]) *τυγχάνειν*; izp. vj. 42., bilj. 14., pa §. 486., 2. — [5]) *ποθεῖν*. — [6]) zlatno. — [7]) kad se on ljutio i vikao (partic.) . . ., reče ona. — [8]) *ἀλλὰ σύ γε*. — [9]) jer obrti . . . [10]) partic. — [11]) *ὀπίσω καταλείπειν* (partic.). — [12]) za zlatom gladujući, §. 396., d. — [13]) *οὔτε . . . τε*, §. 513, 4. — [14]) *περιορᾶν* aor. — [15]) *διαφθείρεσθαι*. — [16]) *καί*. — [17]) *τὸ πέμπτον* (t. j. *μέρος*, koje je u *ἀνὰ μέρος* („naizmjence"), što treba rečenici na čelo metnuti). — [18]) partic. — [19]) *πᾶς* 3.

44. Meleagar.

Oenej, kralj kalydonski, oženi se Althaejom, kćerju[1]) Thestijevom, te[2]) rodi s[3]) njom sina Meleagra. Kad je njemu bilo sedam dana[4]), kažu, da su Moire došle[5]) pa rekle, da[6]) će Meleagar onda umrieti, kad izgori cjepanica, koja[12]) na ognjištu gori. Čuvši to Althaeja izvadi[7]) cjepanicu iz vatre pa je ostavi[8]) u kovčegu. Tako je Meleagar odrastao te postao najljepši i najvaljaniji od svojih vršnjaka. A dogodi se[9]), da je Oenej žrtvujući i svim bogovom prinoseći prvine plodova[10]) jedinu Artemidu zaboravio. Na to[11]) se božica razljuti te[12]) posla[13]) nerasta, odlična veličinom i jačinom, koji zemlju pustošaše pa stada i ljude ubijaše[14]). Na ovoga nerasta sazva Meleagar najveće junake[15]) iz čitave Hellade te obeća, da će onomu, koji zvier ubije[16]), kožu dati[17]) kao odličje.

[1]) §. 393., 1. — [2]) partic. — [3]) *ἐκ*. — [4]) gen. qualitatis, §. 399. (abs. gen.). — [5]) *παραγίγνεσθαι* (partic.). — [6]) *ὅτι* s direktnim govorom. — [7]) *ἐξαιρεῖν*. — [8]) ostave radi metnu (*κατατίθεσθαι*) u kovčeg. — [9]) kad je M. odrastao te . . . postao, dogodi se (*συμβαίνειν* s akuz. c. inf.). — [10]) *ἀπαρχαί*. — [11]) *ἐπὶ τούτοις*. — [12]) partic. — [13]) *ἐφιέναι*. — [14]) *διαφθείρειν*. — [15]) *οἱ ἄριστοι*. — [16]) partic. — [17]) *se daturum esse*.

45. Svršetak.

Na ovaj poziv[1]) dodjoše[2]) mnogi drugi pa i[3]) njeka žena iz Arkadije, imenom Atalanta. Kad su se sakupili[4]), častaše ih Oenej devet dana, a deseti im zapovjedi, da u[5]) lov izidu. Kad dakle nerasta obkoliše, biše Hylej i Ankaej od zvieri ubiti[6]), a Eurytiona pogodi[7]) Pelej preko volje[8]) kopljem. Nerasta pogodi[9]) najprije Atalanta u hrbat, zatim[10]) Amphijaraj u oko; a Meleagar ga ubi udarivši (ga) u slabinu, pa dade[11]) kožu Atalanti. Ali sinovi Thestijevi, koji bjehu takodjer izišli[12]), ozlovoljiše se[13]), što[14]) će u nazočnosti[15]) ljudi žena odličje dobiti, pa joj oteše kožu govoreći, da po srodstvu[16]) njim pripada, ako je Meleagar ne će[17]) da uzme. A Meleagar se razljuti[18]) pa ubi sinove Thestijeve te vrati kožu Atalanti. Čuvši to Althaeja ožalosti se[19]) zbog ubistva braće te baci cjepanicu u vatru. I odmah[20]) zapade[21]) Meleagar u težku bolest te naskoro[22]) umrie.

[1]) Pozvani dakle bivši. — [2]) *παραγίγνεσθαι*. — [3]) *καὶ δὴ καί*. — [4]) partic. — [5]) *ἐπί*. — [6]) *διαφθείρω*. — [7]) pogoditi kopljem *κατακοντίζω*. — [8]) *ἄκων* 3. — [9]) *τοξεύειν τινὰ εἴς τι*. — [10]) *δεύτερος*. — [11]) dodaj *λαβών* (pa primivši kožu dade). — [12]) takodjer izići *συνεξιέναι* (impf). — [13]) *δεινὸν ποιεῖσθαι* (ptc.) — [14]) *εἰ* s ind. fut. — [15]) *παρεῖναι*. — [16]) *κατὰ γένος*. — [17]) *προαιρεῖσθαι*. — [18]) ptc. — [19]) ptc. — [20]) *παραχρῆμα*. — [21]) ptc. — [22]) *μετ᾽ οὐ πολὺν χρόνον*.

46. Momos.

Ima priča, da su se njegda Athena i Posidon i Hephaest otimali o to, tko je vještiji[1]), i da je Posidon bika načinio[2]), Athena kuću izumjela, a Hephaest čovjeka stvorio[3]). A kad dodjoše k Momu, kojega[4]) bijahu sudcem izabrali[5]), on ogleda[6]) djela njihova pa svakomu od njih nješto prigovori[7]). Posidonu naime zabavi[8]), što nije biku rogove pod oči, nego na glavu metnuo, jer budući ne može neprijatelja uočiti[9]). Kuću, reče, trebaše Athena da načini prozirnu, da bi se sva djela stanovnikâ[10]) vidjela[11]). A Hephaesta pokudi, što nije čovjeku i na[12]) prsima prozore načinio, koji bi se mogli otvoriti pa vidjeti[13]), što želi i snuje i da li laže ili istinu govori. Odatle kaže se da je i poslovica nastala[14]): „Ovomu[15]) ne bi ni Momos prigovorio".

[1]) o (*περί*) vještinu. — [2]) *ἀναπλάττειν*. — [3]) *συνιστάναι* (aor. med.). — [4]) *ὅσπερ*. — [5]) *προαιρεῖσθαι* (aor.). — [6]) particip. — [7]) *μέμφεσθαι*. — [8]) *ἐπιτιμᾶν τινι ὅτι*. — [9]) *ἐνορᾶν τινι*. — [10]) *πάντα τὰ τῶν ἐνοικούντων*. — [11]) *καθορᾶν*. — [12]) *κατά*. — [13]) *quibus apertis* (*ἀναπεταννύναι*) *manifesta* (*γνώριμος* 3.) *fierent*. — [14]) rečena (aor.). — [15]) *τόν γε τοιοῦτον*.

47. Opomene.

Ako si željan znanja[1]), steći ćeš mnogo znanja[2]). Što znaš, čuvaj vježbanjem[3]), a što se niesi naučio, pribavljaj[4]) pažljivošću[5]); jer je jednako[6]) sramotno, ako (tko) nješto koristno[7]) čuje[8]) pa se ne nauči, i ako nješto dobro, što (mu) prijatelji daju[9]), ne primi. Upotrebljavaj dokolicu u životu[10]) na to, da govore drugih rado

slušaš [11]); jer tako će ti poći za rukom, (da) se lako naučiš ono, što su drugi s mukom našli [12]). Vjeruj, da mnogo poućena čuti [13]) više vriedi [14]) nego blago [15]); jer ovo [16]) naskoro izčezne, a ono ostaje [17]) za sve vrieme, jer je od svih dobara jedina mudrost neprolazna. Ne oklievaj dugim putem [18]) ići k onim, koji što koristno učiti obećavaju [19]); jer je sramotno, da trgovci tolika mora preplove, da [20]) bi svoju imovinu [21]) povećali, a mladići [22]) ni putovanjâ po kopnu ne podnose, da [23]) bi svoj razum usavršili.

[1]) željan znanja *φιλομαθής* 2. — [2]) bit ćeš učen (*πολυμαθής* 2.). — [3]) plur. — [4]) *προσλαμβάνειν*. — [5]) *ἐπιστήμη* (plur.). — [6]) *ὁμοίως*. — [7]) *χρήσιμον λόγον*. — [8]) partic. — [9]) pas.; partic. — [10]) §. 375., 4. — [11]) *εἰς τὴν τῶν λόγων φιληκοΐαν*. — [12]) partic. pas.; §. 412., 5., b. — [13]) *τῶν ἀκουσμάτων πολλά*. — [14]) bolje je. — [15]) *χρήματα*. — [16]) ovo . . . ono *τὰ μέν . . . τὰ δέ*. — [17]) *παραμένειν*. — [18]) izp. *viam ire*. — [19]) partic. — [20]) *ἕνεκα τοῦ . . .*; §. 497. — [21]) *ἡ ὑπάρχουσα οὐσία*. — [22]) *νεώτερος*. — [23]) *ἐπὶ τῷ . . .*; v. bilj. 20.

48. Nastavak.

Kod promišljanja [1]) uzimaj [2]) prošlost [3]) za priliku budućnosti [4]) jer ono, što je nesigurno [5]), najbrže se razbira [6]) iz onoga, što je sigurno. Promišljaj polagano, a izvodi brzo ono, što odlučiš [7]). Ako o [8]) tvojih poslovih [9]) koga za savjet pitati [10]) hoćeš [11]), iztražuj najprije, kako je svojimi upravio. Jer tko se za svoje slabo postarao [12]), ne će nigda o tudjih dobro svjetovati. Za mudre ne drži one, koji se o neznatnih stvarih s velikom brigom [13]) prepiru [14]), nego one, koji o znamenitih stvarih razborito [15]) govore [16]), i ne one, koji drugim blaženstvo obećavaju, a sami su u velikih nevoljah, nego one, koji o sebi čedno govore [17]), a sa stvarima i ljudima postupati umiju [18]) i u promjenah života ne smućuju se, nego nesreću i sreću plemenito i mirno podnositi znadu. A najvećma bi te na promišljanje potaknulo [19]) to, ako bi uzeo na um [20]) nesreću, koju nedostatak promišljanja radja [21]); jer i za zdravlje staramo se najvećma, ako se sjetimo nevolja, koje od bolesti dolaze [22]).

[1]) *βουλεύεσθαι* (partic.). — [2]) čini sebi. — [3]) *τὰ παρεληλυθότα*. — [4]) *τὰ μέλλοντα*. — [5]) neutrum sa spoln. — [6]) *ταχίστην ἔχειν τὴν διάγνωσιν*. — [7]) partic. — [8]) *ὑπέρ*. — [9]) §. 373. — [10]) *χρῆσθαί τινι συμβούλῳ*. — [11]) §. 455., bilj. — [12]) *διανοεῖσθαι* (DP.) *περί τινος* (partic.). — [13]) *ἀκριβέστερον*. — [14]) partic. — [15]) *εὖ*. — [16]) partic. — [17]) *μέτρια λέγειν*. — [18]) mogu. — [19]) n. bi bio potaknut (opt. aor. s *ἄν*) na to, (da) promišljaš. — [20]) *ἐπιβλέπειν*. — [21]) *τὰς συμφορὰς τὰς ἐξ ἀβουλίας*; izp. vj. 47., bilj. 10. — [22]) izp. bilj. 21.

49. Svršetak.

Staraj se za sve, što je za život potrebno [1]), a najvećma vježbaj svoj razum [2]); jer najveće u najmanjem jest plemenit duh [3]) u čovječjem tielu. Nastoj tielom težiti na rad, a dušom na mudrost [4]), da onim [5]) možeš izvesti ono, što odlučiš [6]), a ovom umiješ napried vidjeti [7]) ono, što ti je koristno [8]). Sve, što hoćeš [9]) da kažeš, izpituj [10]) prije razumom [11]); jer mnogim jezik pretječe misao. Govòri samo u dvie zgode [12]), ili o onom, što [13]) pouzdano znaš, ili o onom, o čemu treba [14]) da govoriš; jer samo u tih zgodah [15]) govorenje [16]) je bolje od mučanja, a u drugih je bolje mučati nego govoriti. Ništa od ljudskih stvari ne drži za postojano; jer tako niti ćeš se u sreći [17]) odviše radovati [18]) ni u nesreći [19]) odviše žalostiti [20]). Pravedno siròmaštvo cieni više [21]) nego nepravedno bògatstvo; jer pravednost je toliko bolja od blaga, što ovo [22]) samo živim koristuje, a ona i mrtvim slavu pribavlja.

[1]) *τὰ περὶ τὸν βίον*. — [2]) *φρόνησις*. — [3]) *νοῦς ἀγαθός* — [4]) n. tielom biti ljubitelj rada (*φιλόπονος* 2.), a dušom ljubitelj mudrosti (*φιλόσοφος* 2.). — [5]) *τῷ μέν*. — [6]) partic. — [7]) *προορᾶν*. — [8]) *συμφέρειν*; partic. — [9]) §. 455., bilj. — [10]) *ἐπισκοπεῖν*. — [11]) *γνώμη*. — [12]) čini sebi samo dvie zgode govorenja (*τὸ λέγειν*). — [13]) §. 444. — [14]) *ἀναγκαῖον* (dod. *ἐστίν*). — [15]) *ἐν τούτοις*. — [16]) *ὁ λόγος*. — [17]) *εὐτυχεῖν*. — [18]) *περιχαρῆ εἶναι*. — [19]) *δυστυχεῖν*. — [20]) *περίλυπον εἶναι*. — [21]) uzimaj (*ἀποδέχεσθαι*) radije. — — [22]) *τὰ μέν*.

50. Lotos.

Ako Nil nabuja i poljàne egipatske poplavi, raste u vodi tako zvani [1]) lotos. A imaju dvie vrste ovoga lota, koje se cvjetovima i

plodovima razlikuju [2]). Jer cvjetovi jedne [3]) (vrste) bieli su i čašicam ružičnim slični, ali gotovo dvojinom toliki [4]). Oni pa listovi čine [5]) liep prizor, ako na vodi leže [6]); a onda [7]) kad precvjetaju [8]), spuštaju se malo po malo u vodu, dok ne dopru [9]) na dno, gdje izaspû sjeme. Kad ih Egipćani uberu pa osuše na [10]) suncu, izvade [11]) sjemenke, koje su [12]) nalik na mak, pa ih iztuku te načine hljebove, koje na vatri peku [13]). I korien ovoga lota, koji je [14]) okrugao i toliki, kao jabuka [15]), kažu da je prilično sladak [16]) i da se jede [17]). Cvjetovi su druge vrste crvenkasti; a sjeme je u drugoj čahuri [18]), koja uza to na posebnoj [19]) stabljici iz koriena raste [20]) i oblikom osovljemu satu veoma nalikuje. U njoj je mnogo zrnâ, koja se jedu [21]), tolikih, kao [22]) koščica od maslinke; a jedu [23]) se i sirova i osušena.

1) *καλούμενος*. — 2) partic. — 3) *τὸ μέν*. — 4) *διπλάσιος* (3.) *τῷ μεγέθει*. — 5) *παρέχειν*. — 6) *εἶναι* (partic.). — 7) *μετὰ δὲ ταῦτα*. — 8) partic. — 9) a napokon dopru na dno (*συνάπτειν τῇ γῇ*) pa izaspu s. — 10) *πρός* s ak. — 11) pošto izvade i iztuku (partic.). — 12) partic. — 13) vatrom (dat.) pečene hljebove. — 14) partic. — 15) po (*κατά*) veličini jabuci jednak. — 16) prilično sladku biti *ἐγγλύσσειν*. — 17) jesti se *ἐδώδιμον* (2.) *εἶναι*. — 18) *ἡ κάλυξ*. — 19) *ἄλλος*. — 20) uza to rasti *παραφύεσθαι*. — 21) *συχνὰ τρωκτά*. — 22) t. k. *ὅσον*. — 23) *τρώγειν*.

51. Sybaris.

Dvje sta stadija od Krotona daleko stoji [1]) Sybaris, naselje achaejsko, medju dvie rieke, Krathisom i Sybarisom. Ovaj je grad njegda [2]) tako cvjetao [3]), te premda mu zemljište nije plodno bilo ni zgodne luke imalo [4]), (opet) je nad četiri susjedna plemena [5]) vladao, dvadeset i pet podaničkih [6]) gradova imao, a stanovnici su njegovi okrug od petdeset stadija na rieci Krathisu izpunjavali. Ali razkošje i obiest njihova bila je uzrok [7]), te su ih Krotonjani za sedamdeset dana svega sjaja lišili [8]). Jer toliko su bili u razkošje i mekoputnost ugrezli [9]), te su dječaci do momačke dobi grimizne haljine, a odrasli haljine od [10]) miletske vune nosili. Kod njih je bio običaj one, koji bi javnu gostbu priredili [11]), ako bi se osobito iztakli [12]), zlatnimi vienci častiti i imena im po glasniku oglašivati [13]),

a kuhara, koji bi jela [14]) najbolje zgotovio [15]), ovjenčavati. Takodjer kažu, da su sve zanate, koji buku čine [16]), iz grada izključili i zapovjedili, da se pietli ne drže [17]), da bi im san bio nebunjen [18]). U tih prilikah [19]) izadje [20]) pučki vodj Telys kao tužitelj najznatnijih ljudi pa nagovori Sybarićane, da najbogatije gradjane [21]), pet stotina na broj [22]), prognaju [23]) i imutak njihov zapliene.

1) *ἀπέχειν*. — 2) *τὸ παλαιόν*; §. 391. — 3) toliko se cvjetanjem iztakao ovaj grad njegda. — 4) abs. gen.; imam zgodnu luku *εὐλίμενός* (2.) *εἰμι*. — 5) nad četiri od s. (*πλησίον*) pl. — 6) *ὑπήκοος* 2. (predikat). — 7) Ali poradi (*ὑπό*) razkošja i obiesti njihove itd. — 8) pas. — 9) *ἐκτήκεσθαι* (P.) *τρυφῇ* . . . — 10) načinjene (*ποιεῖν*) od m. v. — 11) *δημοσίᾳ ἑστίασιν ποιεῖσθαι*. — 12) *λαμπρῶς φιλοτιμεῖσθαι* (DP.; partic.). — 13) *ἀνακηρύττειν τινά*; izp. §. 447., 3. — 14) (pred njih) postavljene (*παρατιθέναι*) (stvari); part. aor. plur. neutr. — 15) partic. — 16) partic. (*ποιεῖν*). — 17) *τρέφειν*. — 18) *ἀθόρυβον γίγνεσθαι*. — 19) *ὧδε ἐχόντων τῶν πραγμάτων*. — 20) *γίγνεσθαι* (part.). — 21) najbogatije od gradjana. — 22) kojih je pet stotina bilo (partic.). — 23) *φυγαδεύειν*.

52. Svršetak.

A kad su prognanici u Kroton pobjegli [1]) i kao pribjegari sjeli na žrtvenike, koji su na trgu stajali [2]), posla Telys ka Krotonjanom poslanike, koji bi predaju prognanikâ iskali [3]) ili inače [4]) rat naviestili. U početku [5]) bjehu senat i narod neodlučni, i većina [6]) se naginjaše na to, da se pribjegari predadu [7]); a zatim na Pythagorin savjet [8]) preumiše [9]) te se odlučiše za rat [10]). Kad su dakle Sybarićani s [11]) 300.000 momaka u rat pošli, postaviše im se nasuprot sa 100.000 momaka, koje je vodio [12]) athlet Milon. Boj započe konjaničtvo sybaritsko, koje je protiv Krotonjana poletjelo [13]); a oni, koji su znali [14]), da su Sybarićani svoje konje naučili, (da) uz [15]) gostbe po sviranju frule [16]) igraju, zapovjediše frulačem, koje su zato [17]) sa sobom uzeli [18]), da sviraju igračku pjesmu. Odmah počeše konji neprijateljâ igrati [19]) te smutiše [20]) čitavu vojsku, tako da su ih Krotonjani lako pobili i grad im razorili navedavši [21]) (u nj) rieku Krathis.

1) partic. — 2) izp. §. 375., 4. — 3) predaju čiju iskati *ἐξαιτεῖν τινα*. — 4) ako ne bi prihvatili (*προσδέχεσθαι*; abs. gen.).

— [5]) τὸ μὲν πρῶτον. — [6]) §. 371., bilj. 4. — [7]) ῥέπειν τῇ γνώμῃ πρός τὴν ἀπόδοσιν. — [8]) συμβουλεύειν. — [9]) μεταπίπτειν τῇ γνώμῃ (partic.). — [10]) ἀναιρεῖσθαι (M.) τὸν πόλεμον. — [11]) §. 413., 2. — [12]) ἡγεῖσθαι (DM.). — [13]) partic. — [14]) partic. — [15]) παρά s ak. — [16]) πρὸς αὐλόν. — [17]) ἐπὶ τούτῳ. — [18]) παραλαμβάνειν. — [19]) odmah zaigraše . . . te (partic. konstr.). — [20]) συνταράττειν. — [21]) ἐπάγειν.

53. Grob Kyrov.

Kad Aleksandar na povratku [1]) iz Indije u Pasargadu u Persidi [2]) dodje, dade, kao što je bio običaj [3]) u kraljeva, kad bi god u Persidu [4]) došli, svakoj ženi dukat. Zatim podje ka grobu Kyrovu. Jer, kao što Aristobul pripovieda [5]), bijaše u kraljevskom perivoju u Pasargadi grob Kyra, sina Kambysova, i oko njega bješe zasadjen gaj svakojaka drveća, obilnom vodom natopljen [6]), i visoka [7]) trava rastijaše na livadi. Grob sam bijaše odozdo [8]) od tesana kamenja [9]) u [10]) četverokutnom obliku sagradjen [11]); odozgo bijaše na njemu [12]) pokrita kamena kuća [13]) s [14]) tako uzkim otvorom [15]), koji je unutra vodio [16]), te je i ne velik čovjek samo velikom mukom [17]) proći mogao. U ovoj kući stajaše [18]) zlatan lies, u kojem bješe tielo Kyrovo pokopano, i pod liesom odar; noge njegove bijahu od kovana zlata [19]) i pokrivač (bijaše) od babylonskih tapeta [20]), a kao podloga [21]) bijahu grimizom omaštene kože [22]) I kaftani bijahu [23]) na njemu i druge haljine babylonske radnje [24]) i medske gaće, ogrlice, sablje i obodci od zlata i dragoga kamenja sastavljeni [25]). U sredini odra stajaše [26]) lies, u kojem bijaše [27]) tielo Kyrovo.

[1]) ἐπανιέναι. — [2]) §. 393., 1. — [3]) εἰωθέναι. — [4]) εἰς Πέρσας. — [5]) neka bude glavni glagol. — [6]) κατάρρυτος 2. — [7]) βαθύς 3. — [8]) τὰ μὲν κάτω. — [9]) λίθος τετράπεδος (sing.). — [10]) εἰς. — [11]) ποιεῖν. — [12]) ἐπεῖναι. — [13]) τὸ οἴκημα. — [14]) ἔχειν. — [15]) ἡ θυρίς, ίδος. — [16]) εἴσω φέρειν (partic.). — [17]) πολλά γε κακοπαθεῖν. — [18]) ležaše. — [19]) zlatne kovane (σφυρήλατος 2.). — [20]) τὸ ἐπίβλημα. — [21]) τὸ ὑπόστρωμα (plur.). — [22]) grimizom omaštene kože καυνάκαι πορφυροῖ. — [23]) ležahu. — [24]) ἐργασία. — [25]) χρυσοῦ καὶ λίθων κολλητός 3. — [26]) ležaše. — [27]) koji imadijaše.

54. Svršetak.

U [1]) ogradi, ondje, gdje se ka grobu išlo [2]), bješe malena kuća [3]) sagradjena [4]) za mage, koji [5]) grob Kyrov čuvahu, još od [6]) Kambysa, sina Kyrova, primajući službu [7]) sin od otca. Njim davaše kralj [8]) na dan ovcu i odredjenu mjeru [9]) pšenična brašna i vina i na mjesec konja za žrtvu Suncu [10]). A na grobu bješe persijskim pismom ovo napisano [11]): „Čovječe! ja sam Kyr, sin Kambysov, koji sam Persijancem vlast osnovao [12]) i Azijom vladao Ne zavidi mi ovaj grob“. Aleksandar nadje ovaj grob razvaljen [13]) i oplienjen; osim odra i liesa bješe sve drugo odneseno [14]). I tielo Kyrovo pogrdiše skinuvši poklopnicu (od) liesa i izbacivši tielo [15]). I težinu pokušaše liesu umanjiti, da bi ga odnieti mogli [16]), te ga nješto odbiše a nješto satrše [17]). A kad im to [18]) nije za rukom pošlo, pustiše [19]) lies pa odoše. Aleksandar zapovjedi dakle (svojim), da grob Kyrov iznova [20]) izkite, a otvor nevidljiv učine zazidavši ga nješto [21]) kamenom, a nješto zamazavši liepom; a na liep udari [22]) kraljevski pečat.

[1]) ἐντός (s gen.). — [2]) πρὸς τῇ ἀναβάσει τῇ ἐπὶ τὸν τ. — [3]) τὸ οἴκημα. — [4]) ποιεῖν. — [5]) οἱ δή. — [6]) ἔτι ἀπό. — [7]) čuvanje. — [8]) njim se davaše od (ἐκ) kralja itd. — [9]) τεταγμένα. — [10]) Ἥλιος (Mithras). — [11]) ἐπιγράφειν. — [12]) καθιστάναι (M.). — [13]) διορύττειν. — [14]) i (t. j. „nadje“) osim o. i l. sve drugo odneseno (ἐκφορεῖν). — [15]) ὁ νεκρός. — [16]) i lies pokušaše manje težak (εὔογκος 2.) i tim (ταύτῃ) za nošenje lakši (εὔφορος 2.) učiniti. — [17]) nješto (τὰ μέν) (od) njega odbivši, a nješto (τὰ δέ) satrvši. — [18]) ἔργον. — [19]) ἐᾶν. — [20]) ἐξ ὑπαρχῆς. — [21]) v. bilj. 17. — [22]) ἐμβάλλειν.

55. Brbljavi brijač.

Pripovieda se, da je njeki brijač prvi donio glas [1]) o velikom porazu [2]) Athenjana na Siciliji. On [3]) je naime u Piraeju doznao od roba nječijega od onih, koji su odanle utekli [4]), i odmah ostavi radionicu pa potrča u grad, da bi glas razširio [5]). Kao što se moglo očekivati, nastade buka [6]), narod nagrnu u skupštinu pa tražaše izvor glasu [7]). Dovedoše [8]) dakle brijača pa ga izpitivahu, a on nije onomu, koji mu je kazao [9]), ni imena znao [10]), nego se na bezi-

meno i nepoznato lice pozivao [11]). Na to skupština [12]) vikaše u gnjevu [13]): „Zlotvor neka se udari na muke i razapne! To je izmišljeno i slagano. Tko je još [14]) čuo? Tko je vjerovao?“ Donese se [15]) točak i čovjek bi razapet [16]). Medju tim dodjoše [17]) sa zlim glasom [18]) ljudi, koji su samomu porazu [19]) utekli [20]), na što [21]) se svi kukajući [22]) razidoše i jadnika na točku privezana ostaviše. A kad su ga već kasno pod večer odriešili [23]), zapita dželata, da li su i (to) čuli, kako je vojvoda Nikija poginuo.

[1]) *ἀπαγγέλλειν*. — [2]) *κακοπραγία*; §. 373. — [3]) prev.: kad je . . . doznao (partic.), ostavi odmah (partic.; jedan je particip drugomu podložan). — [4]) part. — [5]) *ἐμβάλλειν εἰς τὴν πόλιν*. — [6]) Budući da je, kao što je naravno bilo (*ὡς εἰκός*), buka nastala, nagrnu (*ἀθροίζεσθαι* P.; partic.) itd. — [7]) *βαδίζειν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τῆς φήμης*. — [8]) pas. — [9]) part. — [10]) partic. — [11]) *ἀναφέρειν τὴν ἀρχήν*. — [12]) *θέατρον* (jer su se narodne skupštine često držale u glumištu); izp. §. 363. — [13]) *δι᾽ ὀργῆς*. — [14]) *ἄλλος*. — [15]) *κομίζειν*. — [16]) *κατατείνειν*. — [17]) *παρεῖναι*. — [18]) *ἀπαγγέλλοντες τὴν συμφοράν*. — [19]) *ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου*. — [20]) partic. — [21]) Svi se dakle . . . . razidoše ostavivši. — [22]) *ἀνευφημεῖν*. — [23]) part. pas.

56. Aleksandar nagovara vojnike, (da) udare na Tyr.

Kad je Aleksandar na Tyr išao [1]), dodjoše mu na putu poslanici tyrski u susret službeno poslani s izjavom [2]), da su Tyrani odlučili činiti, što [3]) bude Aleksandar nalagao. Na to pohvali [4]) grad i poslanike [jer bijahu najugledniji Tyrani pa i kraljev sin bijaše medju njimi [5])] pa zapovjedi, neka na povratku [6]) Tyranom kažu, da hoće [7]) u grad njihov da dodje [8]) i Heraklu da žrtvuje. Jer u Tyru je veoma stara svetinja ovoga boga. Kad su to poslanici Tyranom javili [9]), odlučiše sve ostalo, što Aleksandar nalaže, činiti, ali ni Persijanaca [10]) ni Makedonaca u grad primiti, jer im se to za sada najbolji izgovor i za odluku rata, koja je još nesigurna bila [11]), najsigurnije činilo [12]). Kad je Aleksandru ova viest iz Tyra došla [13]), posla u gnjevu [14]) poslanike natrag; a sam sakupi [15]) hetaere [16]), vojskovodje [17]), taxiarche i ilarche pa (im) progovori ovako [18]):

„Junaci prijatelji [19]) i savezници! Niti vidim naš [20]) polazak u Egipat osiguran, ako su Persijanci gospodari na moru [21]), niti mi se čini bez pogibli Darija progoniti, ako dvolični Tyr pa Egipat i Kypar, koje Persijanci drže [22]), za sobom ostavimo [23]).

[1]) *προχωρεῖν* (partic.). — [2]) *ὡς* s abs. gen. — [3]) *ὅ τι ἄν*; §. 486., 2.; ne mienja se oblik direktnoga govora, izp. §. 486., bilj. — [4]) partic. — [5]) jer (*καὶ γάρ*) bijahu od (ljudi) u Tyru uglednih i ostali (*τὲ . . . καί*) i sin kraljev. — [6]) vrativši se. — [7]) §. 467. — [8]) partic. (*παριέναι*). — [9]) pas. — [10]) koga od Persijanaca. — [11]) partic. — [12]) jer (*ὡς* s abs. ak.) će to za (*εἰς*) sadašnjost (*τὰ παρόντα*) za izgovor (*λόγος*; dat.) najpriličnije i . . . najsigurnije biti (*γίγνεσθαι*). — [13]) kad se A. to iz Tyra (*τὰ ἐκ Τύρου* prislanja se uz glagol mjesto *τὰ ἐν Τύρῳ*) javilo (*ἐξαγγέλλειν*). — [14]) *πρὸς ὀργήν*. — [15]) *συνάγειν* (partic.). — [16]) *ἑταῖροι*, konjanička garda sastavljena od makedonskoga plemstva. — [17]) vodje vojske. — [18]) *ὧδε*. — [19]) *ἄνδρες φίλοι*. — [20]) §. 371., bilj. 1.; izp. §. 375., 4. — [21]) *θαλαττοκρατεῖν*; abs. gen. — [22]) pas.; *ἔχειν*; partic. — [23]) *ὑπολείπεσθαι* (M.) *ὀπίσω*; partic.

57. Nastavak.

A najvećma se bojim za položaj Hellenâ [1]), da će Persijanci krajeve na moru [2]) opet osvojiti [3]), pa, dok bismo mi sa svojom [4]) silom protiv Babylona i Darija pošli [5]), sami s većim [6]) brodovljem rat u Helladu prenieti, gdje Lakedaemonjani očito [7]) s nami ratuju [8]), a grad se Athena [9]) većma od straha [10]) nego od ljubavi [11]) k nama za sada [12]) zauzteže. Ako se pak Tyr razori [13]), sva će Phoenikija naša biti [14]) i phoeničko brodovlje [15]), koje je najveći i najznatniji dio [16]) persijskoga, jamačno [17]) će k nama prieći; jer niti će phoenički mrnari ni pomorski vojnici, ako su njihovi gradovi zauzeti [18]), za druge htjeti [19]) na moru [20]) u pogibao da zalaze. A onda [21]) će Kypar ili bez potežkoće [22]) uz nas pristati ili će se kod prve navale brodovlja [23]) lako uzeti. A ako budemo makedonskimi i phoeničkimi brodovi po moru plovili [24]), i ako nam zajedno Kypar pripadne [25]), onda ćemo jamačno biti sigurni gospodari na moru [26]) i polazak naš u Egipat [27]) lako će onda [28]) za rukom poći [29]).

[1]) *τὰ Ἑλληνικὰ πράγματα*. — [2]) §. 373. — [3]) part. — [4]) §. 371., bilj. 1. — [5]) *προχωρεῖν* (abs. gen.). — [6]) *πολύς* 3. —

[7]) *ἐκ τοῦ εὐθέος*. — [8]) abs. gen. — [9]) *ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις*. — [10]) dat. — [11]) *εὔνοια* (*πρός* s ak.). — [12]) *πρὸς τὸ παρόν*. — [13]) abs. gen. — [14]) sva bi Phoenikija (nama) u vlasti bila (u vlasti sam *ἔχομαι* P.). — [15]) brodovlje Phoeničana. — [16]) *τὸ πλεῖστόν τε καὶ κράτιστον*. — [17]) *εἰκός*; postaje glavni izraz. — [18]) ako su njihovi gradovi u (našoj) vlasti (izp. bilj. 14.); abs. gen. — [19]) *ἀνέχεσθαι* (M.); §. 501., c. — [20]) ploveći. — [21]) *ἐπὶ τῷδε*. — [22]) *οὐ χαλεπῶς*. — [23]) *ἐξ ἐπίπλου* (kao kod kopnene vojske *ἐξ ἐφόδου*). — [24]) abs gen.; izp. pjesničko *mare navigare* (*πλεῖν*). — [25]) abs. gen. — [26]) onda bismo bili s. g. n. m; siguran sam gospodar na moru *θαλαττοκρατῶ βεβαίως*. — [27]) vidi bilj. 2. — [28]) *ἐν ταὐτῷ*. — [29]) *γίγνεσθαι*.

58. Svršetak.

Ako pak Egipat pokorimo [1]), ne valja nam se za [2]) Helladu i za svoju domovinu ništa više bojati [3]), a polazak na Babylon poduzet ćemo [4]) posve sigurni [5]) za položaj u domovini [6]) i zajedno s [7]) većim ugledom, jer smo onda Persijance posve od mora i od kopna s ove strane Euphrata odciepili [8])". Ovim ih govorom [9]) bez potežkoće nagovori, da udare na Tyr; pa i božanski ga znak [10]) skloni [11]) (na to): jer one iste noći učini mu se [12]) u snu [13]), da se on zidu tyrskomu [14]) približava, a Heraklo mu desnicu pruža te ga u grad vodi [15]). To iztumači vidjelac Aristandar (tako), da će se Tyr (samo) s mukom zauzeti [16]), jer [17]) su se i djela Heraklova s mukom dogodila. A [18]) podsjedanje Tyra bješe očito [19]) težko [20]) poduzeće. Jer grad bijaše otok i odsvakuda visokimi zidovi utvrdjen, i more [21]) bješe tada [22]) očito većma u vlasti [23]) Tyrana, jer su Persijanci još imali vlast na moru [24]) i samim je Tyranom još mnogo brodova preostalo [25]).

[1]) part. — [2]) *ὑπέρ*. — [3]) ne preostaje ništa više sumnjiva. — [4]) *ποιεῖσθαι*. — [5]) sa (*μετά*) sigurnošću (*τὸ ἀσφαλές*). — [6]) *τὰ οἴκοι*; §. 373.; izp. §. 375., 5. — [7]) *σύν*. — [8]) jer smo od Persijanaca (§. 402., 1., a) čitavo more i zemlju s ove strane (*ἐπὶ τάδε*) Euphrata (izp. §. 375., 4.) odciepili (*ἀποτέμνεσθαι* M.; partic.). — [9]) *λέγειν*. — [10]) *θεῖόν τι*. — [11]) *ἀναπείθειν*. — [12]) *δοκεῖν*. — [13]) *ἐνύπνιον* (temporalni akuzativ). — [14]) Tyrana. — [15]) *ἀνάγειν*. — [16]) *ὡς* s abs. ak.; izp. vj 56., bilj. — 12 — [17]) . *ὅτι*. [18]) *καὶ γὰρ καί*. — [19]) *φαίνεσθαι* DP. — [20]) *μέγας*. — [21]) *τὰ ἀπὸ θαλάττης*. — [22]) *ἐν τῷ τότε*. — [23]) §. 435., A., b. — [24]) *θαλαττοκρατεῖν*; abs. gen. — [25]) *περιεῖναι*.

59. Agesilaj se sprema na rat protiv Persijanaca.

Kad je Agesilaj u Aziji protiv Persijanaca ratovao [1]), sakupi u početku [2]) proljeća svu vojsku u [3]) Ephesu, pa [4]) hoteći (da) je uvježba izloži nagrade za onu konjaničku četu, koja bi najbolje jahala [5]), i za onu hoplitsku četu, koja bi najjače momke imala [6]); a i za peltaste i strjeljače izloži nagrade, koji bi se najvaljaniji pokazivali. Onda [7]) si mogao vidjeti [8]) vježbališta puna ljudi, koji se vježbaju [9]), i jahalište puno jahača, koji na konjih jašu [10]), i peltaste i strjeljače, gdje [11]) u nišan gadjaju. I čitav grad, u kojem se bavljaše [12]), učini takav, te ga je vriedno bilo vidjeti [13]); jer trg bijaše pun oružja i konja svake vrste [14]) za prodaju [15]), i mjedari i tesari i kovači i kožari svi gotovljahu [16]) ratno orudje, te bi (ti) doista bio pomislio [17]), da je grad radionica ratna. A mogao si se osokoliti [18]), ako si vidio [19]) Agesilaja najprije, a zatim i ostale vojnike, gdje [20]) ovjenčani s vježbališta dolaze [21]) i vience Artemidi prikazuju: jer gdje bi god ljudi bogove poštovali [22]), u oružju se vježbali [23]) i za poslušnost marili [24]), kako nije prilike [25]), da je tu (svagdje) sve puno dobre nade [26]) bilo?

[1]) partic. — [2]) *ἄρχεσθαι*. — [3]) *εἰς*. — [4]) *δέ*. — [5]) i za konjaničke čete, koja bi (od njih) itd. (u direktnom govoru: *ἥτις ἂν* . . . §. 486. bilj.); jahati *ἱππεύειν*. — [6]) i za hoplitske čete, koja bi (od njih) najjača tjelesa imala (*ἄριστα σωμάτων ἔχειν*). — [7]) *ἐκ τούτου*. — [8]) *παρῆν ὁρᾶν*. — [9]) partic. — [10]) na k. j. *ἱππάζεσθαι* (M.; partic.). — [11]) partic. — [12]) bijaše. — [13]) učini (grad) vriedan vidjenja. — [14]) *παντοδαπός* 3. — [15]) *ὤνιος* 2. — [16]) *κατασκευάζειν*. — [17]) *ut putares* (*ἡγεῖσθαι*); izp. §. 462., 2. — [18]) *ἐπιρρώννυσθαι* (P.). ind. aor. s *ἄν*, §. 462., 2.; subjekat neka bude *τὶς*. — [19]) partic. — [20]) part. — [21]) *ἀπιέναι*. — [22]) *σέβειν*; §. 486., 2. i 476., 2., b. — [23]) *πολεμικὰ ἀσκεῖν*. — [24]) *πειθαρχίαν μελετᾶν*. — [25]) *πῶς οὐκ εἰκός* (t. j. *ἐστιν*) *ἐνταῦθα* . . . *εἶναι* (direktno: *ἐνταῦθα* . . . *ἦν*). — [26]) plur.

60. Xanthip.

Kad je Marko Atilije rat sa Sicilije u Afriku prenio [1]), padoše Karthažani u veoma težak položaj [2]); jer osim što [3]) su od Rimljana na kopnu i na moru pobiedjeni bili [4]), udari na njih i [5]) narod numidski te naškodi [6]) zemlji ne manje, nego više od Rimljana. Budući da su ljudi iz zemlje [7]) od straha u grad bježali [8]), nasta poradi množtva ljudi silan glad i zato, što se očekivalo podsjedanje [9]), velika malodušnost. Ali Marko, koji se bojao [10]), da će njegov nasljednik u službi [11]) steći slavu, da je rat svršio [12]), ponudi Karthažanom mir [13]). A oni začuše [14]) to s radošću [15]) pa izaslaše prve ljude u državi [16]) (k njemu), da bi se s njim dogovarali. Ali Marko, kao da je već posve pobiedio [17]), mišljaše, da moraju sve, što [18]) im dopušta, kao [19]) milost i dar od njega primiti, te se Karthažani, koji su vidjeli [20]), da ih, i ako bi posve pokoreni bili [21]), ne može stići [22]) ništa teže od tadašnjih pogodaba [23]), ne obavivši ništa [24]) vratiše. A kad je senat karthažki to saznao [25]), premda je o spasenju gotovo posve očajao [26]), odluči [27]), (da) će radije sve kušati [28]) nego pretrpjeti nješto, što bi neslavno i predjašnjih djela nedostojno bilo [29]).

[1]) abs. gen. — [2]) veoma težak p. *δειναὶ ἀπορίαι*. — [3]) *πρὸς τῷ* . . . §. 497. — [4]) aor. — [5]) *συνεπιτίθεσθαι* (M.; partic.). — [6]) zada ne manju nego veću škodu (*κακὰ ἐργάζεσθαι*). — [7]) *οἱ ἀπὸ τῆς χώρας*; izp. vj. 56., bilj. 13. — [8]) *συμφεύγειν* (abs. gen.). — [9]) poradi očekivanja podsjedanja. — [10]) partic. — [11]) *ὁ διάδοχος γενόμενος τῆς στρατηγίας*. — [12]) *τέλος ἐπιτιθέναι τῷ πολέμῳ*; §. 497. — [13]) *παρακαλεῖσθαί* (M.) *τινα εἰς διαλύσεις*. — [14]) partic. — [15]) *ἄσμενος* 3. — [16]) države. — [17]) *ὡς τῶν ὅλων ἤδη κεκρατηκώς*. — [18]) *πάντα ὅ τι ποτέ*. — [19]) *ἐν*. — [20]) partic. — [21]) p. p. bivati *ὑποχείριον γίγνεσθαι*; partic. — [22]) *καταλαμβάνειν*. — [23]) *τὸ πρόσταγμα*. — [24]) *ἄπρακτος* 2. — [25]) *ἀκούειν* (partic.). — [26]) *σχεδὸν ἀπογιγνώσκειν τινός*; §. 503., 5., bilj. 1. — [27]) *προαιρεῖσθαι* (M.). — [28]) *ἐπὶ πᾶν ἰέναι*. — [29]) pretrpjeti nješto neslavno i . . nedostojno.

61. Nastavak.

Oko ovoga vremena [1]) pristade u [2]) Karthazi jedan od nabirača plaćeničkih, koji su prije u Helladu poslani bili [3]), s [4]) veoma

velikim brojem vojnika [5]); medju njimi bješe i njeki Lakedaemonjanin, Xanthip, čovjek, koji je bio lakonski odgojen [6]) i u vojničtvu veoma izkusan [7]). Kad je dakle on za poraz Karthažana čuo [8]), kako se dogodio, pa još preostalu ratnu silu karthažku i množtvo konjanika i slonova vidio, odmah prosudi i izjavi prijateljem, da Karthažani niesu od Rimljana, nego sami od sebe poradi nevještine svojih vojvoda pobiedjeni [9]). Ove se rieči naskoro razširiše medju narodom [10]), i vojvode pozvaše Xanthipa k sebi, da bi ga saslušali [11]). A kad je on pred njih izišao [12]), dade račun [13]) o svojih riečih te im pokaza [14]), da ako bi njega poslušali [15]) pa ravni kraj [16]) za [17]) marševe i okole i bojeve izabrali [18]), ne bi samo sami sebi sigurnost pribavili, nego i neprijatelje nadvladali [19]). Vojvode [20]) ga poslušaše [21]) te mu odmah predaše [22]) čete; a on izvede [23]) vojsku [24]) pred grad pa je postavi u bojni red. A kad su se na njegovu zapovied [25]) redovi [26]) pomicali pa opet uzmicali i sve se kretnje kako valja izvodile [27]), pokaza se tolika [28]) razlika prema [29]) nevještini predjašnjih vojskovodja, te je množtvo [30]) glasnom vikom [31]) povladjivalo i što prije [32]) s neprijatelji pobiti se željelo, uvjereni budući, da [33]) ih uz vodjenje [34]) Xanthipovo nikakva nezgoda stići [35]) ne će.

[1]) *κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον*. — [2]) *καταπλεῖν εἰς* . . . — [3]) *ἀποστέλλειν*; partic. — [4]) *ἄγων*. — [5]) *στρατιῶται πλεῖστοι*. — [6]) koji je imao diel (*μετέχειν*; part. perf.) u lakonskom odgoju. — [7]) *ἐπιστήμων τὰ πολεμικά*. — [8]) partic. — [9]) *ὅτι συμβαίνει ἡττᾶσθαι*. — [10]) budući da su se . . . razširile (abs. gen.), pozvaše itd. — [11]) *πεῖράν τινος λαμβάνειν*. — [12]) *παριέναι εἰς* . . . (partic.). — [13]) *ἀπολογισμὸν φέρειν*. — [14]) *διηγεῖσθαι* (DM.). — [15]) partic. — [16]) *τὰ ἐπίπεδα τῶν χωρίων*. — [17]) *πρός*. — [18]) *χρῆσθαι*. — [19]) *περιγίγνεσθαι*. — [20]) *οἱ μὲν οὖν στρατηγοί*. — [21]) partic. — [22]) *ἐγχειρίζειν τινί τι*. — [23]) partic. — [24]) *τοὺς στρατιώτας*. — [25]) *κελεύειν*. — [26]) *τῶν τάξεων αἱ μὲν . . . αἱ δέ*. — [27]) *γίγνεσθαι*. — [28]) *τηλικοῦτος*. — [29]) *παρά*. — [30]) §. 371., bilj. 4. — [31]) gl. v. *κραυγή*; metni priedlog *μετά*. — [32]) *ὡς τάχιστα*. — [33]) *ὡς* s part. aor. i *ἄν*; §. 506. — [34]) *ἡγεῖσθαι* (DM.). — [35]) da . . . nikakve nezgode pretrpjeti (*πάσχειν*) ne će.

62. Nastavak.

Vojskovodje vidjevši vojnike tako ohrabrene [1]) izvedoše poslije malo dana vojsku [2]) iz grada. U njoj bješe [3]) 12.000 pješaka i

4000 konjanika; množtvo slonova bijaše[4]) blizu stotine. A kad Rimljani opaziše, (kako) Karthažani po ravnini[5]) marširaju[6]) i u ravnih krajevih[7]) u òkô staju, čudjahu se (doduše) novomu načinu vojevanja[8]), ali se opet žurahu, (da) se što brže neprijateljem približe, pa stadoše prvi dan, pošto su im se približili[9]), u òkô[10]) po prilici[11]) deset stadija daleko[12]) od njih. Drugi dan viećahu vojskovodje karthažke, što u sadašnjih prilikah[13]) raditi valja; ali množtvo, željno boja[14]), sakupljaše se[15]) u gomilah[16]), pozivaše Xanthipa po imenu[17]) pa zahtievaše, (da) ih odmah protiv neprijatelja vodi[18]). A budući da je zajedno i Xanthip vojskovodje zaklinjao, (da) ove zgode ne propuste, zapovjediše[19]) vojnikom[20]), da se spremaju, a Xanthipu prepustiše, da stvar[21]) vodi[22]), kako se god njemu svidja[23]). Dobivši dozvolu postavi on slonove u jednom redu[24]) na[25]) čelo vojske; a falangu karthažku uvrsta[26]) nješto dalje[27]) iza njih. Od plaćenikâ postavi jedne na desno krilo[28]), a najokretnije namjesti[29]) zajedno s konjanici pred jednim i drugim krilom.

[1]) partic. pf. akt. od *ἀναθαῤῥεῖν*. — [2]) *δύναμις*. — [3]) ona bješe. — [4]) *γίγνεσθαι*. — [5]) *διὰ τῶν ὁμαλῶν*. — [6]) *τὰς πορείας ποιεῖσθαι*. — [7]) v. vj. 61, bilj. 16. — [8]) *τὸ καινὸν τοῦ πολέμου*. — [9]) *ἐγγὺς γίγνεσθαι* (partic.). — [10]) *καταστρατοπεδεύεσθαι* (M.). — [11]) *ὡς*. — [12]) *ἀπέχειν*. — [13]) *πρὸς τὰ παρόντα*. — [14]) *προθύμως ἔχειν πρὸς τὴν μάχην*. — [15]) part. — [16]) *κατὰ μέρη*. — [17]) *ἀναβοᾶν τινα κατ᾽ ὄνομα* (part.). — [18]) *ἐξάγειν*. — [19]) *παραγγέλλειν*. — [20]) *τοῖς μὲν στρατιώταις . . . τῷ δὲ Ξ.* — [21]) *τὰ πράγματα* — [22]) *χρῆσθαι*. — [23]) čini da je koristno (*συμφέρειν*). — [24]) *ἐφ᾽ ἑνός*; §. 436., A., c., *β*. — [25]) *ἐν*. — [26]) *καθιστάναι*. — [27]) u umjerenoj (*σύμμετρος* 2.) daljini. — [28]) *τάττω ἐπὶ τῷ δεξιῷ*. — [29]) *προιστάναι*.

63. Nastavak.

Kad su Rimljani vidjeli[1]) neprijatelje, (gdje) se uvrstavaju, podjoše im spremni na boj u susret. A budući da su se navale slonova bojali[2]), postaviše najprije[3]) lake oružanike, a iza njih mnogo manipula jedan za[4]) drugim; a konjaničtvo podieliše na jedno i drugo krilo. Načinivši tako cieli bojni red u jednu ruku kraći nego prije, a u drugu ruku dublji, oni se protiv navale slonova osiguraše, a za boj protiv konjaničtva, koje je njihovo brojem kud i kamo

nadvisivalo[5]), ne postaraše se ništa[6]). A kad je Xanthip vodjam slonova[7]) zapovjedio[8]), da napried krenu[9]) pa redove neprijateljske razbiju, a konjanikom na jednom i drugom krilu, da neprijatelje obkole pa na njih udare[10]), onda[11]) i Rimljani po svom običaju[12]) udariše oružjem (o oružje) pa podjoše uz bojnu viku[13]) protiv neprijateljâ. Rimsko konjaničtvo[14]) naže za kratko vrieme na[15]) jednom i drugom krilu u bieg, jer[16]) su ga Karthažani brojem kud i kamo nadvisivali. A od pješačtva oni, koji su na lievom krilu uvrstani bili[17]), u jednu ruku[18]) da navali slonova izmaknu[19]), a u drugu, što su plaćenike prezirali[20]), udariše na desno krilo karthažko, koje pobiše[21]) i progonjahu do okola.

[1]) part. — [2]) partic. — [3]) *πρώτους μέν*. — [4]) *ἐπί*. — [5]) part.; nadvisujem kud i kamo brojem *πολλαπλάσιός* (3.) *εἰμι*, izp. §. 404., 1., bilj.; njihovo (konjaničtvo) *οἱ παρ᾽ αὐτοῖς* (*ἱππεῖς*). — [6]) *οὐδένα λόγον ποιεῖσθαί τινος*. — [7]) *οἱ ἐπὶ τῶν θηρίων*; §. 436., A., c., *α*. — [8]) abs. gen. — [9]) partic. — [10]) budući da oba glagola imaju zajednički objekat, meće se objekat samo jedan put, i to u onom padežu, s kojim se slaže onaj glagol, koji mu najbliže stoji. — [11]) *τότε δή*. — [12]) kako je kod njih običaj. — [13]) *ἐπαλαλάζειν*. — [14]) dodaj *μὲν οὖν*. — [15]) *ἀπό*. — [16]) *διὰ τό . . .*; izp. §. 497. — [17]) partic. — [18]) *ἅμα μὲν . . . ἅμα δέ*. — [19]) partic. — [20]) partic. — [21]) prevedi: i (*δέ*) kad su njih pobili (partic.), progonjahu ih itd.

64. Nastavak.

A od onih, koji su prema[1]) slonovom uvrstani bili[2]), pogibahu[3]) oni, koji su se prvi (s njimi) sukobili[4]), u gomilama[5]), jer su ih životinje navaljujući potiskivale i gazile[6]); ali skup čitava bojnoga reda[7]) osta[8]) zato, što je bio na duboko sastavljen[9]), njeko vrieme nerazkinut. Ali kad su posljednji redovi[10]), bivši svagdje od konjanikâ obkoljeni, prisiljeni bili, (da) se protiv njih okrenu[11]) i bore, a oni, koji su se kroz sredinu slonova napried[12]) probili[13]), na čitavu i zatvorenu falangu karthažku nagazili[14]) i poginuli, snadje[15]) Rimljane odasvud[16]) nevolja; jer jedne pogaziše[17]) slonovi, a druge poubijaše konjanici kopljima[18]). Pošto ih je većina popadalo[19]), ostali nagoše u bieg. A budući da su ravninom bježali[20]), biše jedni[21]) od slonova i konjanikâ poubijani, a

njeko pet stotina, koji su s vojskovodjom Markom pobjegli [22]), za kratko vrieme stigoše [23]) i žive pohvataše.

[1]) *κατά.* — [2]) part. — [3]) *διαφθείρεσθαι* (P.). — [4]) *συμπίπτειν* (part.). — [5]) *ἀθρόος* 3. — [6]) jer su navaljivanjem životinja potiskivani i gaženi bili (part.). — [7]) *τὸ δὲ τῆς ὅλης τάξεως σύστημα.* — [8]) *διαμένειν.* — [9]) poradi dubljine onih, koji su uvrstani bili (*διὰ τὸ βάθος τῶν ἐφεστώτων*). — [10]) *οἱ ἐσχάτας τὰς τάξεις ἔχοντες.* — [11]) partic. — [12]) *εἰς τὸ πρόσθεν.* — [13]) *διωθεῖσθαι* (M.); s ak., n. pr. kroz množtvo *ὄχλον*; partic. — [14]) partic. — [15]) snadje me nevolja *ἐπόνησα* (od *πονεῖν*). — [16]) *πανταχόθεν.* — [17]) pas. — [18]) poubijati kopljima *κατακοντίζειν* (pas.). — [19]) abs. gen. — [20]) part. — [21]) *οἱ μέν.* — [22]) aor. — [23]) pasiv.

65. Svršetak.

Karthažkih plaćenika [1]) pade oko osam stotina, koji su prema lievomu rimskomu krilu uvrstani bili [2]); a Rimljana spase se oko dvie tisuće [3]), koji su progoneći plaćenike pogibli utekli, te se probiše u Aspis [4]). Karthažani oplieniše [5]) mrtvace pa se puni radosti [6]) s pobjede vratiše u grad vodeći vojskovodju usred uhvaćenikâ. A narod prinese preveseo [7]) ne samo bogovom krasne žrtve [8]), nego proslavi i pobjedu sjajnimi gostbami [9]). A Xanthip, koji je položaj Karthažana tako preokrenuo [10]), odplovi ne dugo za tim, što je bilo razborito i mudro [11]). Jer slavna i izvrstna djela rode [12]) težku zavist [13]) i silnu opast; i ako [14]) ih domorodci, koje podupiru srodnici i mnogi prijatelji [15]), mogu [16]) podnositi, tudjinci bivaju naskoro nadvladani te propadaju [17]).

[1]) *οἱ παρὰ τοῖς K. μ.* — [2]) partic. — [3]) u rimskoj je vojsci bilo 15.000 pješaka i 500 konjanika. — [4]) grad u karthažkoj zemlji, rim. Clupea. — [5]) partic. — [6]) *περιχαρής* 2. — [7]) *ὑπερχαίρειν.* — [8]) *θυσίαν ποιεῖσθαι.* — [9]) *μεγαλοπρεπῶς νικητήρια ἑστιᾶν.* — [10]) *ῥοπὴν διδόναι τοῖς τῶν K. πράγμασι* (part.). — [11]) *βουλευσάμενος φ. καὶ σ.* — [12]) §. 454., bilj. 2. — [13]) plur. *invidias.* — [14]) rečenice su u grčkom jeziku koordinirane: i domorodci ih . . . mogu podnositi, a tudjinci itd. — [15]) poradi srodstava i množtva prijateljâ. — [16]) *οἷόν τ᾽ εἶναι.* — [17]) *διαφθείρεσθαι* (P.).

66. Otačbina.

Da nema ništa sladje od svoje otačbine [1]), to je već davno poznata rieč [2]). Takodjer mislim, da bi svi priznali [3]), da ona pripada medju najvećma cienjene i najčastnije i najsvetije stvari; jer veoma mnogo dobra imamo od otačbine [4]), koja nas je rodila, odgojila i obrazovala. Divimo se veličini i sjaju i dragocjenomu nakitu [5]) drugih gradova, ali rodni grad ljubimo, makar [6]) bio malen i neznatan. I toliko mislim, nije želja za gledanjem nikoga prevarila [7]), te bi poradi [8]) krasnih stvari na drugih mjestih [9]) svoj rodni grad zaboravio. Ako se dakle tko ponosi tim, što je [10]) gradjanin bogatoga i velikoga [11]) grada, čini mi se, da ne zna [12]), koju čast treba otačbini izkazivati. Jer onomu, koji gradove izporediti nastoji [13]), pristoji se za veličinu i ljepotu njihovu pitati [14]), a gdje se gradovi biraju [15]), ne će nijedan valjan čovjek [16]) svoj rodni grad pustiti [17]) pa krasnije izabrati, nego željeti, da bi njegov rodni grad bogatim [18]) gradovom sličan bio.

[1]) *οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος*; izp. Odyss. IX. 34. — [2]) *πολυθρύλητον ἤδη ἐστίν.* — [3]) §. 506. — [4]) otačbina je uzrok. — [5]) *ἡ τῶν κατασκευῶν πολυτέλεια* (ovu rieč pa rieči za: veličinu i sjaj metni u plur.). — [6]) *καίπερ*; §. 503., 5. — [7]) pas. — [8]) *ὑπό.* — [9]) *τὰ παρ᾽ ἄλλοις θεάματα.* — [10]) §. 501., e. — [11]) bogat i velik *εὐδαίμων* 2. — [12]) *ἀγνοεῖν.* — [13]) partic. — [14]) *ἐξετάζειν.* — [15]) *ὅπου δ᾽ αἵρεσίς ἐστι τῶν π.* — [16]) ne će nitko, tko je valjan čovjek (partic.). — [17]) partic. — [18]) *εὐδαίμων* 2.

67. Nastavak.

Zatim je ime otačbina [1]) tako srdačno [2]); jer koje bi drugo ime tko prije izgovorio nego otčevo? A tko otcu dužno poštovanje izkazuje, on treba i otačbinu da poštuje; jer i otac i otčev otac i svi otci njegovi [3]) pripadaju [4]) otačbini. I kako ne bi otačbine poštovao, tko pomisli [5]), da je najprije u [6]) ovoj zemlji sunce ugledao i prve glasove materinskoga jezika tepati [7]) počeo i božanstvo spoznao? Ako je pak komu takav rodni grad pripao [8]), te za podpunije obrazovanje [9]) još drugoga treba, neka i za ovu pouku [10]) otačbini zahvalan bude. Jer ne bi bio ni ime „grad“ poznao, da ga nije u svom rodnom gradu saznao [11]). Pa ljudi, mislim, sabiraju obrazovanje i znanje [12]) zato, da otačbini koriste, kao što i blago

teku zato, da za javne troškove rodnoga grada prinose [13]. I s pravom [14], mislim; jer kako bi tko bio nezahvalan njekomu [15], tko mu je najveća dobročinstva učinio [16]? U najviše država imaju zakoni o [17] zlostavljenju roditeljâ; a otačbinu pristoji se držati zajedničkom materom i plaćati joj odgojninu [18].

[1]) gen. — [2]) najsrdačnije od sviju. — [3]) *οἱ ἄνωθεν πρόγονοι.* — [4]) *κτῆμά εἰσιν.* — [5]) kako ne bi tko o. p., ako p. — [6]) iz ove z. — [7]) *φωνῆς ἐπιχώρια πρῶτα λαλεῖν.* — [8]) pripada mi *λαγχάνω.* — [9]) *πρὸς τὴν τῶν μειζόνων παιδείαν.* — [10]) *παιδεύματα.* — [11]) *μανθάνειν* (partic.). — [12]) *παιδεύματα καὶ μαθήματα.* — [13]) *δαπανᾶν εἰς τὰ κοινά.* — [14]) *εἰκότως.* — [15]) *ἀχαριστίᾳ χρῆσθαι περί τινα.* — [16]) *μέγιστα εὐεργετεῖν*; partic. — [17]) *περί.* — [18]) *τὰ τροφεῖα ἐκτίνειν.*

68. Svršetak.

I nitko, mislim, nije nigda otačbinu tako zaboravio [1], te bi je boraveći [2] u drugom gradu s vida pustio [3]; nego oni, kojim je u tudjini zlo [4], ponovno povikuju, da je otačbina veoma veliko dobro; a oni, kojim je dobro [5], opet misle, da im nedostaje [6] nječega veoma znatna, da (naime) ne žive u otačbini [7], nego u tudjini, pa nastoje vratiti se u rodni grad, kao da [8] nigdje ne mogu sreću bolje [9] uživati nego kod kuće. Za otačbinom čeznu i mladi ljudi [10], a oni, koji su već ostarjeli [11], to većma, što im je pamet veća nego mladim [12]. Bar [13] nastoji i želi svatko od starijih [14], da u [15] otačbini život svrši [16], da ondje, gdje [17] je živjeti počeo, tielo opet vrati zemlji, koja ga je rodila [18] i toliko mu dobročinstava učinila [19], i da nadje mjesta u grobu svojih otaca [20].

[1]) *ἀμνήμων γίγνεσθαι.* — [2]) *διατρίβειν.* — [3]) *ἀμελεῖν.* — [4]) *κακοπραγεῖν.* — [5]) *εὐδαιμονεῖν.* — [6]) *ἐνδεῖσθαί* (DP.) *τινος.* — [7]) *τοῦ . . . οἰκεῖν τὴν π.* — [8]) *ὡς* s part. fut. — [9]) *μεῖζον.* — [10]) *ποθεινὴ μὲν οὖν καὶ νέοις ἡ πατρίς.* — [11]) partic. — [12]) *ὅσῳ πλέον τοῦ φρονεῖν ἢ τοῖς νέοις μέτεστι.* — [13]) *γοῦν.* — [14]) ostarjelih. — [15]) *ἐπί.* — [16]) *καταλύειν.* — [17]) *ὅθεν.* — [18]) partic. — [19]) v. 67., bilj. 16. — [20]) *κοινωνεῖν τῶν πατρῴων τάφων.*

69. Prazno hvastanje.

Njeki Tarautinac, po imenu Euangel, koji u Tarantu nije bio malo ugledan [1], zaželi u pythskih igrah dobiti dobit [2]. (Da) u gimnastičkih igrah [3] dobije dobit, to mu se odmah [4] činjaše nemoguće, jer nije od prirode bio stvoren [5] ni za snagu ni za brzinu; ali (da) će u kitharanju [6] i pjevanju lako dobiti dobit [7], na to se dao nagovoriti [8] od nesretnih ljudi, što su oko njega bili, koji su ga hvalili i vikali [9], kad bi godj i najmanje na kithari zaigrao [10]. Dodje dakle u Delphe krasno nakićen [11], napose u odielu zlatom izvezenom i s preliepim zlatnim lovor-viencem [12], što ga je dao načiniti; a kithara bijaše nješto izvanredno [13], što se ljepote i dragocjenosti tiče [14], sva od čistoga zlata pa šarenimi dragulji i rezanim kamenjem [15] izkićena [16], (na kojem) su Muze, Apollon i Orphej izbočeno uobličeni bili [17], pravo čudo [18] za one, (koji) su vidjeli. Kad dakle napokon i [19] dan natjecanja dodje, bijahu tri natjecatelja; a Euangelu zapade [20], (da) drugi [21] pjeva, i to poslije Thebanca Thespisa, koji se nije rdjavo natjecao [22]. I on udje [23] sav obasjavan zlatom i smaragdima i berylima i hyakinthima, a izticaše se i grimiz odiela, koji se medju zlatom prosjaivaše.

[1]) jedan od (ljudi) u Tarantu ne neuglednih. — [2]) §. 385., 2. — [3]) *τὰ τῆς γυμνῆς ἀγωνίας*; §. 373. — [4]) *αὐτίκα.* — [5]) *εὖ πεφυκέναι πρός τι*; partic. — [6]) *κιθάρα.* — [7]) *κρατεῖν.* — [8]) bi nagovoren. — [9]) partic. — [10]) na kit. zaigr. *ἀνακρούεσθαι*; §. 486. i 476., 2., b. — [11]) i drugim nakitom nakićen (*τοῖς τε ἄλλοις λαμπρός*) a napose (*καὶ δὴ καί*) tim, što je odielo z. i. i p. z. lovor-vienac dao načiniti (partic.; §. 448., 4.). — [12]) *στέφανος δάφνης χρυσῆς.* — [13]) *ὑπερφυές τι χρῆμα.* — [14]) što se . . . tiče *εἰς.* — [15]) *ἡ σφραγίς, ῖδος.* — [16]) *κατακοσμεῖν.* — [17]) *ἐντορεύειν* (abs. gen.). — [18]) *μέγα θαῦμα.* — [19]) *ποτὲ* (enkl.) *καί.* — [20]) zapada mi *λαγχάνω.* — [21]) srednji. — [22]) part. — [23]) §. 451. bilj. 1.

70. Svršetak.

Svim tim zadivi napried [1] gledaoce te ih napuni izvanrednimi [2] nadami. A kad je trebalo, da i pjevati i na kithari igrati počne, on zaigra neskladno i izprekidano [3], odkine u jedan mah tri strune, jer je odviše žestoko [4] na kitharu udario [5], pa počne

pjevati ružno i sitno[6]), te se svi gledaoci nasmijaše[7]), a sudci razljutivši se na drzkost njegovu dadoše ga izšibati i[8]) iz gledališta baciti. Nješto poslije njega[9]) udje njeki Eumel Elejanin sa[10]) starom kitharom, na kojoj su drveni vijci bili[11]), i s odielom, koje je jedva deset drahama vriedno bilo[12]); ali on[13]), budući da je vješto pjevao[14]) i po pravilih[15]) umjetnosti igrao dobi dobit[16]) te bi dobitnikom proglašen pa se podsmievaše Euangelu, koji se uzalud gizdao[17]) svojom kitharom i onim rezanim kamenjem[18]). I kaže se, da mu je rekao[19]): „Euangele! ti nosiš[20]) zlatan lovor, jer si bogat; a ja, koji sam siromašan[21]), delphski. Samo ovu si korist dobio od svoje oprave, da odlaziš, a da te zaradi poraza i ne žale[22]), nego još k tomu mrze[23]) na te zaradi ove nespretne i pretjerane gizde[24])“.

[1]) *προεκπλήττειν.* — [2]) *θαυμαστός* 3. — [3]) *ἀνακρούεσθαι ἀνάρμοστόν τι καὶ ἀσύντακτον.* — [4]) *σφοδρότερον τοῦ δέοντος.* — [5]) *ἐμπίπτειν τῇ κ.* — [6]) *ᾄδειν ἀπόμουσόν τι καὶ λεπτόν.* — [7]) *γέλως παρά τινος γίγνεται.* — [8]) partic.; §. 447.. 3. — [9]) *μικρὸν δ᾿ ἐπισχὼν μετ᾿ αὐτόν.* — [10]) *ἔχων.* — [11]) *κιθάρα ξ. κόλλοπας ἐπικειμένη;* u akt. *κόλλοπας τῇ κ. ἐπιτίθημι*; §. 449., 1.; izp. §. 314., 2., bilj. — [12]) part. — [13]) *οὗτός γε.* — [14]) partic. — [15]) *κατὰ τὸν νόμον.* — [16]) *κρατεῖν.* — [17]) *ἐμπομπεύειν* (partic.). — [18]) *σφραγίς*; izp. vj. 69., bilj. 15. — [19]) *καὶ εἰπεῖν γε λ.* — [20]) *περικεῖσθαι*; izp. bilj. 11. — [21]) partic. — [22]) part. pas. — [23]) part. — [24]) *τρυφή.*

71. Agesilaj pobija Thessalce.

Kad Agesilaj na povratku[1]) iz Azije Thessalijom idjaše, sliedjahu ga Larišani i Krannonjani i Skotušani i Pharsaljani[2]), koji su bili[3]) boeotski saveznici, i svi Thessalci osim onih, koji[4]) tada baš[5]) prognani bijahu, te mu udjahu[6]). On pak vodjaše vojsku njeko vrieme u četverokutu, dok je jednu polovinu[7]) konjaničtva napried, a drugu kod stražnjakâ imao[8]). A kad su Thessalci stražnjake napadali[9]) i u hodu priečili, posla[10]) i konjaničtvo s čela vojske[11]) k stražnjakom osim onih, koji su oko njega bili. Kako[12]) se pak jedni prema drugim postaviše[13]), pomisliše[14]) Thessalci, da nije probitačno[15]) protiv hoplita s konjâ se boriti, pa se okrenuše[16]) te korakom odlažahu, a oni idjahu[17]) veoma oprezno (za njimi). Agesilaj opazi[18]), u čemu[19]) jedni i drugi pogriešiše, pa posla odmah

veoma valjane konjanike iz svoje pratnje[20]) te im zapovjedi, da (onim) drugim (konjanikom) poruče[21]), neka neprijatelje što brže mogu progone i nikakva im okreta više ne dopuste; i oni sami da s njimi na neprijatelje navale. A Thessalci, kad ih vidješe, (gdje) preko očekivanja dolieću, jedni se i ne okrenuše, a drugi biše kušajući to činiti za okretanja[22]) uhvaćeni. A Polycharmo Pharsaljanin, zapovjednik konjanikâ[23]), okrenu se i pade boreći se zajedno sa svojimi pratioci[24]). Kad se to dogodi[25]), pobjegoše Thessalci bez obzira[26]) te ne stadoše prije nego se gore Narthakija[27]) dohvatiše[28]). A Agesilaj postavi spomenik pobjede medju Prasom[29]) i Narthakijem[30]) pa ostade ondje veoma radujući se tomu djelu, jer je one, koji su se svojom konjaničkom vještinom toliko ponosili[31]), pobiedio konjaničtvom, koje[32]) je sâm sastavio[33]).

[1]) *ἐπανιέναι.* — [2]) t. j. stanovnici thessalskih gradova Larise, Krannona, Skotuse i Pharsala. — [3]) partic. — [4]) *πλὴν ὅσοι αὐτῶν.* — [5]) *τυγχάνειν.* — [6]) udjahu (mu) [*κακουργεῖν*] sliedeći [*ἐπακολουθεῖν*] (ga). — [7]) *τοὺς ἡμίσεις μὲν . . . τοὺς ἡμίσεις δέ.* — [8]) partic. — [9]) partic. — [10]) *παραπέμπω.* — [11]) *τὸ ἀπὸ τοῦ προηγουμένου στρατεύματος ἱππικόν.* — [12]) *ὡς.* — [13]) *παρατάττεσθαί* (M.) *τινι.* — [14]) partic. — [15]) *οὐκ ἐν καλῷ ἐστι.* — [16]) partic. — [17]) *ἐπακολουθεῖν.* — [18]) budući da je A. opazio (partic.). — [19]) §. 385., 2. — [20]) *οἱ περὶ αὐτὸν μάλα εὔρωστοι ἱππεῖς.* — [21]) *παραγγέλλειν.* — [22]) *τοὺς ἵππους πλαγίους ἔχοντες.* — [23]) *ἱππαρχῶν, οὔντος.* — [24]) v. bilj. 20. — [25]) §. 454., bilj. 3. — [26]) nasta bezobziran (*ἐξαίσιος* 3.) bieg Thessalaca. — [27]) Pharsalu na jugu. — [28]) *λαμβάνεσθαι* (M.); §. 396., d. — [29]) stoji na sjevernom obronku Narthakija. — [30]) grad pod gorom istoga imena. — [31]) partic. (*μέγιστον φρονεῖν ἐπί τινι*). — [32]) §. 444. — [33]) *συλλέγειν.*

72. Riedko[1]) prijateljstvo.

Eudamida Korinćanin imadijaše[2]) za prijatelje Korinćanina Aretaeja i Sikyonjanina Charixena, koji su bogati bili[3]), dok je on sam veoma siromašan bio[4]). A kad umrie, ostavi oporuku, koja se drugim može[5]) smiešna činiti, ali ne[6]) onomu, koji zna pravo prijateljstvo cieniti. Jer u njoj bješe napisano: „Aretaeju ostavljam svoju mater, da je hrani[7]) i u starosti njeguje[8]), a Charixenu svoju

kćer, da je uda s mirazom [9]), koliko ga najviše [10]) od svoga imutka [11]) dati [12]) može (jer imadijaše staricu mater i kćer već za udaju); ako se pak komu [13]) od njih medju tim [14]) što dogodi, neka drugi [15]) i njegov diel preuzme [16])". Kad se ova oporuka pročitala [17]), oni koji su siromaštvo Eudamidino poznavali [18]), a za prijateljstvo, koje medju njim i onima ljudima bijaše [19]), niesu znali [20]), držahu stvar za šalu [21]) te odoše smijući se [22]); a baštinici, kojim to ostavljeno bješe, kad (za to) čuše, odmah dodjoše, da odredbe oporučne [23]) izvrše [24]). Charixen dakle poživje samo još [25]) pet dana pa umrie. A Aretaej preuze svoj diel i Charixenov [26]), hranjaše mater Eudamidinu i spravi kćer njegovu tako, te je od pet talanata, koje [27]) imadijaše, dva svojoj kćeri, a dva (kćeri) svoga prijatelja dao [28]).

[1]) *θαυμαστός* 3. — [2]) *χρῆσθαι*; §. 414., 1., bilj. — [3]) part.; „bogat" *εὔπορος* 2. — [4]) partic. — [5]) §. 464., 2. — [6]) *οὐ μέντοι τῷ γε . . .* — [7]) §. 495. — [8]) u st. njegovati *γηροκομεῖν*. — [9]) *ἐκδιδόναι μετὰ π.* — [10]) *ὁπόσην ἂν πλείστην*. — [11]) *παρ' αὐτοῦ*. — [12]) *ἐπιδιδόναι*. — [13]) *ἕτερος*. — [14]) *ἐν τοσούτῳ*. — [15]) *ὁ ἕτερος*. — [16]) ima. — [17]) abs. gen. — [18]) *εἰδέναι* (partic.). — [19]) *ἔστι μοι φιλία πρός τινα*. — [20]) *ἀγνοεῖν τι*. — [21]) *ἐν παιδιᾷ τι ποιεῖσθαι*. — [22]) te svatko (§ 444., bilj. 2.) smijući se ode (*ἀπαλλάττεσθαι* DP.). — [23]) *τὰ ἐκ τῶν διαθηκῶν* (§. 373.). — [24]) *διαιτᾶν*. — [25]) *ἐπιβιοῦν* (partic.). — [26]) *τὴν ἐκείνου*. — [27]) atrakcija §. 444. — [28]) *ἐπιδιδόναι* (partic.).

73. Phiditije.

Lykurg je kod Spartanaca našao običaj, da kao ostali Helleni kod kuće ručaju [1]); a budući da je vidio, da se tu najviše lakoumnih djela dogadja [2]), učini zajedničke ručke [3]), koji se phiditije zovu, javne [4]), misleći, da će se tako zakoni [5]) najmanje kršiti [6]). Takodjer naredi za drugove kod stola takovu hranu, te niti se prenapunjaju niti oskudicu trpe. Sastaje se obično po [7]) petnaest (ljudi), kadšto i nješto [8]) više ili manje. Svatko od njih prinosi na mjesec [9]) medimnos ječmena brašna, osam choa vina, pet mina sira, dvie mine smokava i pol [10]), k tomu [11]) za kupovanje smoka [12]) posve malo [13]) novaca. Pa i [14]) tko žrtvu prinese [15]), pošalje [16]) prvine, i tko lov ulovi [17]), (pošalje) diel, i bogataši daju [18]) gdjekad i pšenična hljeba, te stol, dok su skupa [19]), nigda ni prazan ni razkošit [20]) ne biva. Od smoka najvećma je kod njih na glasu crna juha, te stariji mesa [21]) i ne ištu [22]), nego ga mladjim [23]) prepuštaju, a sami juhu srču [24]).

[1]) budući da je L. S. našao (partic.), gdje . . . kod kuće ručaju (*παραλαμβάνειν τοὺς Σπ. οἴκοι σκηνοῦντας*), učini, kad je vidio (partic.). — [2]) *ῥᾳδιουργεῖταί* (P.) *τι*. — [3]) z. r. *συσκήνιον*. — [4]) *ἐξάγειν εἰς τὸ φανερόν*. — [5]) *τὸ προσταττόμενον*. — [6]) §. 506. — [7]) §. 420., d. — [8]) *βραχεῖ τούτων*. — [9]) §. 429., B., d. — [10]) pet polumina. — [11]) *πρὸς τούτοις*. — [12]) kupovanje smoka *ὀψωνία*. — [13]) *μικρόν τι κομιδῇ*. — [14]) *ἄλλως δὲ καί*. — [15]) partic. — [16]) §. 454., bilj. 2. — [17]) l. u. *θηρεύειν*. — [18]) *ἀντιπαραβάλλειν*. — [19]) dok su u odjelih (*διασκηνεῖν*). — [20]) *πολυδάπανος* 2. — [21]) obroka mesa (*κρεάδιον*). — [22]) *δεῖσθαι* (DP.). — [23]) *νεανίσκος*. — [24]) a sami se goste tako, da juhu (§. 396., c.) srču (*καταχεῖσθαι* M.).

74. Nastavak.

Pripovieda se, da je Dionysije lakonskoga kuhača kupio [1]) pa mu zapovjedio, da lakonsku juhu zgotovi. A kad ju je zgotovio [2]), nije ju (Dionysije) jeo, nego upita kuhača, kako [3]) se Lakoncima tako gadno jelo [4]) može račiti [5]). A on reče, da mu nedostaje [6]) začine, koju oni imaju, (naime) truda prije ručka pa kupanja u Eurotu. Zatim [7]) ukinu [8]) Lykurg nepotrebno pijančenje kod pića [9]), koje i tielu i duši [10]) škodi [11]), pa dopusti piti samo, ako [12]) bi tko žedan bio, misleći, da takav napitak najmanje škodi a najvećma oživljava [13]). Ako dakle [14]) tako zajedno ručaju [15]), kako bi tko po [16]) sladkokusnosti ili pijanstvu sebe ili kuću satr'o? Jer u ostalih su državah dakako [17]) ponajviše vršnjaci skupa, medju kojimi i najmanje čednosti ima [18]); a Lykurg ih u Sparti pomieša, da [19]) se mladji osobito [20]) izkustvom starijih obrazuju. Običaj je naime [21]), da se kod phiditija pripovieda, što [22]) tko u državi slavno izvrši; zato [23]) se kod njih [24]) najmanje [25]) dogadja uvredljiva obiest [26]), nepodobština u pijanstvu [27]), nepristojno djelo ili govorenje [28])

[1]) partic — [2]) abs. gen. — [3]) *κατὰ τί*. — [4]) ona, koja je (partic.) tako gadna (*ἀηδής* 2., sup.) — [5]) rači mi se što *ἐν ἐπιθυμίᾳ γίγνομαί τινος*. — [6]) nedostaje mi čega *ἐνδέομαί* (DP.) *τινος*.

— [7]) καὶ μήν. — [8]) ἀποπαύειν (partic.). — [9]) τὰς . . . πόσεις τοῦ πότου (jer se kod Grka istom iza ručka [δεῖπνον] pilo). — [10]) γνώμη (pl.). — [11]) σφάλλω (s akuz.; anaphora sa μέν i δέ). — [12]) ὁπότε; §. 488., 2., b. — [13]) da tako napitak najneškodljiviji i najslastniji biva (γίγνεσθαι). — [14]) γὲ μήν. — [15]) abs. gen.; §. 504., bilj. 1., a. — [16]) ὑπό. — [17]) jer . . . dakako καὶ γὰρ δή. — [18]) παραγίγνεσθαι. — [19]) §. 495. — [20]) τὰ πολλά. — [21]) καὶ γὰρ δὴ ἐπιχώριον. — [22]) §. 486., 2. — [23]) ὥστε. — [24]) ἐκεῖ. — [25]) ἥκιστα μὲν . . . ἥκιστα δέ. — [26]) u. o. ὕβρις. — [27]) nep. u pij. παροινία. — [28]) αἰσχρουργία καὶ αἰσχρολογία.

75. Svršetak.

Takodjer se dječaci, ako ručkom pribivaju [1]), naučavaju bez prostote šaliti se i šalu drugih bez zamjeravanja podnositi [2]). Jer i to se baš broji medju svojstva Lakedaemonjanina [3]), (da) šale podnosi [4]); a ne podnosi li ih, slobodno mu je, (da) ih zabrani, a rugač valja odmah da zašuti [5]). Svakomu od onih, koji ulaze, pokazuje najstariji vrata s riečmi: „Na ova nijedna rieč ne izlazi [6])“. Tko hoće [7]) da bude učestnik stola, kažu, da se ovako izpituje. Svaki od drugova kod stola uzme [8]) komad sredine od hljeba [9]) u ruku pa je šuteći [10]), kao glasovnicu, baci u posudu, koju sluga na glavi nosi, (i to) onaj, tko pristaje [11]), samo tako [12]), a onaj, tko protiv njega glasuje [13]), pošto je dobro [14]) rukom stisne [15]). Nadju li samo jedan takav (komad sredine), ne primaju onoga, koji hoće da pristupi [16]), jer žele [17]), da budu svi drage volje [18]) skupa. Ako dakle zajedničko ručanje [19]) mnogo pomaže tomu, da [20]) drugove kod stola prijateljstvom i dobrohotnošću jedne s drugima spaja, čini [21]) još i ove probitke: oni su [22]) prisiljeni na povratku kući šetati se i starati se, da se od vina ne opijaju [23]), jer znaju [24]), da ne će ostati [25]) ondje, gdje [26]) su ručali, i tminom treba da se kao i [27]) danom služe [28]); jer tko je još za službu sposoban [29]), ne smije sa [30]) svjetiljkom obilaziti.

[1]) part. — [2]) ne zamjeravati, ako se draže; §. 501., e. — [3]) σφόδρα γὰρ δοκεῖ καὶ τοῦτο Λακωνικὸν εἶναι. — [4]) ἀνέχεσθαι (M.; s gen.). — [5]) prestane. — [6]) ἔξω ἐκπορεύεσθαι. — [7]) partic. — [8]) partic. — [9]) komad sredine od hljeba ἀπομαγδαλιά (jer bi njim ruke otrli). — [10]) σιωπῇ; §. 414., 3. — [11]) ὁ δοκιμάζων. —

[12]) samo tako ἁπλῶς. — [13]) tko (ga) izključuje (ὁ ἐκκρίνων). — [14]) σφόδρα. — [15]) partic. — [16]) koji hoće da pristupi ὁ ἐπεισιών. — [17]) partic. — [18]) ἡδόμενος. — [19]) συσκηνία. — [20]) πρὸς τό . . . §. 497. — [21]) ἀπεργάζεσθαι (DM.). — [22]) bivaju. — [23]) σφάλλειν; §. 472. — [24]) partic. — [25]) καταμένειν. — [26]) ἔνθαπερ. — [27]) ὅσα. — [28]) χρῆσθαι; §. 507., 2., b. — [29]) ὁ ἔτι ἔμφρουρος. — [30]) §. 437., A., b., γ.

76. Agesilajeva pobožnost i nesebeznalost [1]).

Agesilaj poštovaše tako ono, što je božansko [2]), te su i neprijatelji njegove zakletve i ugovore za pouzdanije držali nego svoje prijateljstvo, jer sami [3]) su se žacali sastajati [4]), a Agesilaju su se povjeravali. A da nitko ne sumnja, hoću najznatnije [5]) od njih i da spomenem. Persijanac Spithridat bješe doznao [6]), da Pharnabaz (oko toga) radi [7]), (da) se kraljevom kćerju oženi, a njegovu kćer bez vjenčanja hoće da uzme. Pa budući da je to za pogrdu držao [8]), preda [9]) sebe i ženu i djecu i blago Agesilaju. A Kotys, vladalac paphlagonski, ne posluša [10]) kralja, premda mu je jamstvo slao [11]), bojeći se, da ne bi, ako bi ga dobili [12]), ili velike novce platio [13]) ili pače ubit bio [14]), ali u Agesilajev ugovor pouzdavaše se i on te dodje u òkô pa učinivši savez vòlje s Agesilajem nà vôjsku ići s [15]) tisuću konjanika i dvie tisuće peltasta. I Pharnabaz se sasta s Agesilajem na dogovor [16]) te mu obeća, ako ne bude vodjem [17]) čitave vojske postavljen, da će se od kralja odmetnuti; „ako pak, reče, budem vodj, ratovat ću s tobom, Agesilaju, što žešće mogbudem [18])“. Pa premda je tako govorio, (opet) se uzdaše, da mu se ne će ništa dogoditi, što bi protiv uvjerice bilo [19]). Tako velika je i liepa stvar [20]) za sve ostale, a naročito [21]) za vodja, ako je pobožan i vjeran [22]) (čovjek) i ako je kao takav [23]) poznat [24]). Toliko o njegovoj pobožnosti [25]). A što se tiče njegove nesebeznalosti [26]), kakva bi tko veća svjedočanstva (za to) imao od ovih? Jer nigda se nitko nije potužio [27]), (da) bi od Agesilaja bio oplienjen [28]), a mnogi priznavahu, da su mnogo dobra od njega doživjeli [29]). Komu je dakle drago [30]), (da) svoje na [31]) korist drugih daje, kako bi on htio tudje da plieni zato, da [32]) bude na zlu glasu [33])?

[1]) Da je A. pobožan i nesebeznao (δίκαιος) čovjek bio (ἐγένετο). — [2]) σέβεσθαι (DP.) τὰ θεῖα. — [3]) οἵ γε μέν. — [4]) εἰς ταὐτὸν συν-

ἰέναι. — 5) *ἐπιφανής* 2. — 6) prevedi: P. S., koji znadijaše (partic.), da . . ., preda, budući da je . . . držao (partic.) itd. — 7) §. 453., 1. — 8) *ὕβριν τι νομίζειν.* — 9) *ἐγχειρίζειν τινί.* — 10) *ὑπακούειν τινί.* — 11) *δεξιὰν πέμπειν* (partic.). — 12) *λαμβάνειν* (partic.). — 13) *χρήματα πολλὰ ἀποτίνειν.* — 14) *ἀποθνήσκειν.* — 15) *ἔχων.* — 16) *ἀφικνεῖσθαί τινι εἰς λόγους.* — 17) *στρατηγός.* — 18) *ὡς ἂν ἐγὼ δύνωμαι κράτιστα.* — 19) *παράσπονδος* 2. — 20) *κτῆμα.* — 21) *τοῖς τε . . . καί . . . δή.* — 22) ak. c. inf. — 23) *ὄντα,* t. j. *ὅσιόν τε καὶ πιστόν.* — 24) inf. perf. pas. od *γιγνώσκειν.* — 25) *καὶ περὶ μὲν . . . ταῦτα.* — 26) *περί γε μήν.* — 27) *ἐγκαλεῖν.* — 28) *στέρεσθαι* (sa značenjem perf.). — 29) *πολλὰ εὖ πέπονθα* (pazi na annominaciju [paronomasiju]: „mnogi mnogo“. — 30) *ἡδύ ἐστί τινι.* — 31) *ἐπί* s dat. — 32) *ἐφ' ᾧ*; §. 497. i §. 473., bilj. 3., d. — 33) *κακόδοξον εἶναι.*

DIO TREĆI.

1. Lacedaemone honestissimum domicilium senectutis [1].

(Cic. Cat. maior. c. XVIII, §. 63. sq.)

Lysandrum Lacedaemonium dicere aiunt solitum Lacedaemone esse honestissimum domicilium senectutis; nusquam [2]) enim tantum tribuitur [3]) aetati, nusquam est senectus honoratior. Quin etiam [4]) memoriae proditum est, cum Athenis ludis [5]) quidam in theatrum grandis natu [6]) venisset [7]), magno consessu [8]) locum nusquam ei datum a suis civibus [9]), cum autem ad Lacedaemonios accessisset [10]), qui legati cum essent [11]), certo [12]) in loco consederent, consurrexisse omnes illi dicuntur et senem sessum recepisse [13]). Quibus cum [14]) a cuncto consessu plausus esset multiplex datus [15]), dixisse ex iis quendam: Athenienses scire quae recta essent [16]), sed facere nolle.

1) dat. — 2) *οὐκ ἔστι μὲν ὅπου . . . οὐκ ἔστι δ᾽ ὅπου.* — 3) *τοσοῦτον ἀπονέμειν τινί.* — 4) *Ἀλλὰ δὴ καί.* — 5) *θεῶν Ἀθήνησιν ἐπιτελουμένων.* — 6) *τῶν πρεσβυτάτων τις.* — 7) *παριέναι* (part.). — 8) abs. abl.; i7p. §. 504., bilj., b.; „magnus“ *πολύς.* — 9) da mu nitko od gradjana njegovih nije mjesta dao (*παραχωρεῖν τινι τῆς ἕδρας*). — 10) *παραγίγνεσθαι.* — 11) part. — 12) *ἴδιος* 3. — 13) *εἰς ἕδραν παραλαμβάνειν τινά.* — 14) Kad se na to (*ἐπί* s dat.) itd. — 15) *πολὺς κρότος γίγνεται ὑπό τινος.* — 16) *τὰ καλά.*

2. De Gaio Caesare.

Gaius Caesar adulescens [1]) dum Rhodum traicit [2]), in piratas incidit, quos primum [3]) summam pecuniae exigentes derisit, quod [4]) ignorarent, quem cepissent [5]), duplumque daturum se promisit. Deinde cum in custodia haberetur [6]), dum pecuniam cogeret, iussit eos silere neque turbare quietem suam [7]). Orationes quoque et carmina, quae scripserat [8]), eis recitabat et non admodum laudantes

stupidos barbarosque appellabat [9]) minitabaturque per [10]) risum se eos suspensurum, quod et fecit paullo post [11]). Allata enim, qua se redimeret, pecunia [12]) dimissus homines [13]) navesque ex Asia collegit praedonesque correptos in cruces egit [14]).

[1]) *μειράκιον*; izp. §. 504., bilj., b. — [2]) part. — [3]) *καὶ πρῶτον μὲν οὖν*. — [4]) *ὡς* s part. — [5]) koga (u vlasti) imaju. — [6]) in c. habere *φρουρεῖν* (part.). — [7]) *παρέχειν ἡσυχίαν τινὶ κοιμωμένῳ*. — [8]) pisaše (part.) pa im čitaše. — [9]) *ἀποκαλεῖν*. — [10]) *μετά*. — [11]) *μετ' ὀλίγον*. — [12]) *τὰ λύτρα*. — [13]) *ἄνδρες*. — [14]) *προσηλοῦν*.

3. De Callicratida.

Callicratidas Sardes ad Cyrum iuniorem profectus, Lacedaemoniorum socium, ut pecunias ad stipendia classiariis persolvenda impetraret [1]), quo primo venit die [2]), Cyro iussit nuntiari se ab ipso aditum conveniundi petere [3]); cumque responsum esset [4]) Cyrum bibere: „Exspectabo, inquit, donec [5]) biberit". Ac tum quidem, ut sensit conveniundi copiam sibi non fieri [6]), discessit relicta de se rustici hominis opinione [7]). Postridie [8]) cum audivisset iterum eum bibere neque prodire, dixit [9]) maiorem operam impendendam esse, ne quid indignum Sparta ageretur, quam ut pecuniae compararentur [10]), Ephesumque abiit diris eos prosecutus [11]), qui primi sese barbarorum contumeliis exposuissent [12]) eosque docuissent propter divitias aliis insultare; iuravitque coram [13]) praesentibus se, ubi primum [14]) Spartam revertisset, summo studio adnisurum esse, ut [15]) Graecos in concordiam redigeret [16]).

[1]) po novce (§. 436., C., c.) za brodovlje. — [2]) prvi dan. — [3]) *βούλεσθαί τινι ἐντυγχάνειν*. — [4]) a kad je čuo (part.). — [5]) §. 488. — [6]) da nije moguće k njemu doći (*συμβάλλειν τινί*). — [7]) *δόξας ἀγροικότερος εἶναι*. — [8]) §. 415., 2., a. — [9]) part. — [10]) da ne valja toliko nastojati (*σπουδάζειν*), (da) novaca dobije, koliko (da) ništa Sparte nedostojno ne čini. — [11]) *πολλὰ κακὰ ἐπαρᾶσθαί* (M.) *τινι*. — [12]) *ἐντρυφᾶσθαι* (P.) *ὑπό τινος* (part.). — [13]) *πρός* s ak. — [14]) *ὅταν πρῶτον*. — [15]) *πάντα ποιεῖν ὑπέρ τινος*. — [16]) *διαλλάττειν τοὺς Ἕ*.

4. De Pausania.

Pausanias Lacedaemonius magnus homo, sed varius in omni genere vitae [1]) fuit [2]). Nam ut virtutibus eluxit, sic vitiis est obrutus [3]). Huius illustrissimum [4]) est proelium apud Plataeas. Namque illo duce [5]) Mardonius, satrapes regius, Darei gener [6]), in primis omnium Persarum et manu fortis et consilii plenus [7]) cum [8]) CC milibus peditum, quos viritim [9]) legerat [10]), et viginti equitum haud ita [11]) magna manu Graecorum fugatus est [12]) eoque dux ipse cecidit proelio. Qua victoria elatus plurima miscere [13]) coepit [14]) et maiora concupiscere. Sed primum [15]) in eo est reprehensus [16]), quod cum ex [17]) praeda tripodem aureum Delphis posuissent [18]) Graeci, epigramma inscripsisset, in quo haec erat sententia [19]): se cum Graecorum dux barbarorum exercitum delevisset [20]), hunc tripodem Apollini consecrasse. Hos versus Lacedaemonii eraserunt neque aliud scripserunt [21]) quam nomina earum civitatum, quarum auxilio [22]) Persae erant victi.

[1]) *τὰ τοῦ βίου*. — [2]) *γίγνεσθαι*. — [3]) jer premda se vrlinami odlikovao (*λαμπρὸν γίγνεσθαι*; part.), opet ga mane pokvariše (*ἐπισκοτεῖν* s dat.). — [4]) najznamenitije djelo njegovo. — [5]) *στρατηγεῖν*. — [6]) *γαμβρός τε*. — [7]) *καὶ λεγόμενος ἐν τοῖς ἀρίστοις . . . τήν τε ἀνδρείαν καὶ τὴν σοφίαν*. — [8]) *ἔχων*. — [9]) §. 429., B., d. — [10]) aor. — [11]) *οὐ πάνυ*. — [12]) *ἡττᾶσθαι* (P.). — [13]) *πολλὰ νεωτερίζειν*. — [14]) §. 501., c., bilj. 1. — [15]) *καὶ πρῶτον μὲν οὖν*. — [16]) zabaviše mu (*καταμέμφεσθαί* [DM.] *τινος*). — [17]) *ἀπό*. — [18]) *ἀνατιθέναι* (abs. gen.). — [19]) koji je ovo kazivao (*λέγειν*; part.). — [20]) part. — [21]) *ἐπιγράφειν*. — [22]) *συμμαχεῖν*.

5. Pars secunda.

Post id proelium eundem [1]) Pausaniam cum classe communi [2]) Cyprum atque Hellespontum miserunt, ut ex his regionibus barbarorum praesidia depelleret [3]). Pari felicitate in ea re usus [4]) elatius se gerere coepit [5]) maioresque appetere res. Nam cum Byzantio expugnato cepisset [6]) complures Persarum nobiles atque in iis nonnullos regis propinquos, hos clam [7]) Xerxi remisit simulans [8]) ex vinclis publicis [9]) effugisse et cum iis Gongylum Eretriensem, qui litteras regi redderet, in quibus haec fuisse scripta [10]) Thucydides

memoriae prodidit[11]. „Pausanias, dux[12] Spartae, quos Byzanti ceperat, postquam propinquos tuos cognovit[13], tibi muneri misit[14] seque tecum affinitate coniungi[15] cupit. Quare si[16] tibi videtur, des ei filiam tuam nuptum[17]. Id si feceris, et Spartam et ceteram Graeciam sub tuam potestatem se adiuvante[18] te redacturum[19] pollicetur[20]. His de rebus si quid geri[21] volueris, certum hominem ad mare mittas fac[22], per quem in posterum[23] colloquamur[24]".

[1] §. 374., 2., bilj. — [2] ἔχοντα τὰς τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων ναῦς. — [3] ἐκβάλλειν. — [4] ὁμοίως εὐτυχεῖν ταύτην τὴν στρατείαν. — [5] μείζονος ἐμπίμπλασθαι (P.) φρονήματος. — [6] part. — [7] κρύφα τῶν ἄλλων συμμάχων. — [8] λέγειν. — [9] τὸ δημόσιον. — [10] ἐγγράφειν. — [11] pripovieda (λέγειν). — [12] ἡγεμών. — [13] part. — [14] aor. — [15] κῆδος συνάπτεσθαί (M.) τινι. — [16] εἰ οὖν. — [17] συνοικίζειν τινὶ τὴν θ. — [18] συμπράττειν. — [19] ὑποχείριον ποιεῖσθαι. — [20] u grčkom se već ovdje može direktni govor (u 1. licu) početi. — [21] διαπράττειν. — [22] pošalji. — [23] τὸ λοιπόν; §. 391. — [24] τοὺς λόγους ποιεῖσθαι (fut.; §. 485.).

6. Pars tertia.

Rex tot hominum salute tam sibi necessariorum[1] magno opere[2] gavisus confestim cum[3] epistula Artabazum ad Pausaniam mittit, in qua eum collaudat, petit[4], ne cui rei parcat ad ea efficienda, quae[5] polliceretur; si perfecerit[6], nullius rei a se repulsam laturum[7]. Huius Pausanias voluntate cognita[8] alacrior ad rem gerendam factus[9] non callida, sed dementi ratione[10] cogitata[11] patefecit. Non enim mores patrios solum, sed etiam cultum vestitumque mutavit. Apparatu regio utebatur, veste Medica; satellites Medi et Aegyptii sequebantur[12], epulabatur more Persarum luxuriosius[13], quam[14] qui aderant perpeti possent. Aditum petentibus non dabat[15], superbe respondebat[16], crudeliter imperabat[17]. Quibus de rebus cum Graeci, qui Spartam veniebant[18], multas iactarent querimonias[19], a Lacedaemoniis domum revocatus est[20], ut de criminibus illis in eum quaestionem haberent[21]. Cum Spartam venisset[22], causa cognita[23] de iniuriis, quibus homines quosdam privatos affecerat, condemnatus[24], sed a criminibus gravissimis absolutus est[25]. Crimini enim ei dabant, quod

Medorum faveret partibus[26], neque in hac re ulla dubitatio esse videbatur[27].

[1] προσήκων τῷ γένει. — [2] §. 385., 2. — [3] φέρειν. — [4] u njemu ga hvaljaše i moljaše (δεῖσθαι DP.) itd. — [5] πρὸς τὸ πράττειν τι ὧν . . . — [6] part. — [7] οὐκ ἀτυχῶ παρά τινος οὐδὲν ὧν ἐπιθυμῶ. — [8] ἐπιγιγνώσκειν. — [9] πολὺ μᾶλλον ὁρμᾶν ἐπὶ τὸ πράττειν τι. — [10] οὐκ εὐλαβῶς ἀλλ' ἀφρόνως. — [11] διάνοια. — [12] Medjani i Egipćani bijahu mu tjelesna traža (δορυφορεῖν τινα). — [13] δεῖπνα δειπνεῖν πολυτελέστερα. — [14] ἢ ὥστε s inf. — [15] δυσπρόσοδον παρέχειν ἑαυτόν. — [16] ὑπερηφάνους ποιεῖσθαι τὰς ἀποκρίσεις. — [17] τραχύτερον ἄρχειν. — [18] part. — [19] δεινολογεῖσθαι (M.). — [20] pozvaše ga L. natrag (μεταπέμπεσθαι M.). — [21] ἀνακρίνειν τινά. — [22] part. — [23] δίκην ὑποσχών. — [24] τῶν ἰδίᾳ πρός τινας ἀδικημάτων εὐθύνεσθαι (P.). — [25] τὰ μέγιστα ἀπολύεσθαι (P.) μὴ ἀδικεῖν; §. 509., 2., c., bilj. 3. — [26] κατηγορεῖν τινος μηδισμόν. — [27] i to se činjaše da je posve očito (σαφής 2.)

7. Pars quarta.

Quam ob rem Lacedaemonii eum publice iam non emiserunt; ipse vero privatim sumpta triremi[1] Hermionide iniussu[2] Lacedaemoniorum Hellespontum proficiscitur[3], ut ipse dicebat[4], ad bellum, quod cum Persis gerebant Graeci[5], re autem, ut cum rege negotia transigeret[6]. Eadem igitur, cum advenisset[7], moliri coepit[8] neque Byzantio vi oppugnato ab Atheniensibus eiectus[9] Spartam rediit, sed Colonas, qui locus in agro Troade est[10], se contulit et cum barbaris occulte agebat. Id postquam Lacedaemonii rescierunt[11], caduceatorem cum clava[12] ad eum miserunt, in qua more illorum[13] erat scriptum: nisi domum reverteretur, se hostem eum iudicaturos[14]. Hoc nuntio commotus sperans[15] se etiam tum pecunia et potentia instans periculum posse depellere domum rediit. Huc ut venit[16], ab ephoris in custodiam publicam est coniectus[17]. Licet enim ephoris hoc facere[18] regi. Hinc vero ut exiret effecit[19]; nec cum[20] ipse, qui eum coarguere vellent[21], ad iudicium sese exhibuisset, exstitit, qui accusatoris partes caperet[22]. Neque tamen eo magis carebat suspicione[23]. Nam opinio manebat[24] eum cum rege habere societatem[25].

[1]) uze t. (pa) . . . — [2]) οὐ κελεύειν. — [3]) πλεῖν. — [4]) λόγῳ μὲν . . . ἔργῳ δέ. — [5]) ἐπὶ τὸν Ἑλληνικὸν πόλεμον. — [6]) τὰ πρὸς βασιλέα πράγματα πράττειν; §. 495. — [7]) ἀφικνεῖσθαι (part.). — [8]) μηχανᾶσθαι (DM.). — [9]) ἐκ τοῦ Β. βίᾳ ὑπ' Ἀ. ἐκπολιορκηθείς. — [10]) εἰς Κολωνὰς τὰς Τρῳάδας. — [11]) part. — [12]) et clavam (scytalam). — [13]) ὡς ἐν ἔθει ἐστὶν αὐτοῖς. — [14]) πόλεμόν τινι προαγορεύειν. — [15]) πιστεύειν. — [16]) part. — [17]) εἰσπίπτειν; §. 447., 2. i 437., A., b., α. — [18]) δρᾶν; §. 387. — [19]) διαπραξάμενος (naime τὸ ἐξελθεῖν) ἐξῆλθε. — [20]) abs. gen. — [21]) ad iudicium (eorum), qui . . . (part.). — [22]) ne bi (γίγνεσθαι) tužitelja. — [23]) ali opet (ἀλλ' ὅμως) davaše povoda sumnji (παρέχειν ὑποψίας *suspiciones*). — [24]) ἐνόμιζον γὰρ ἔτι. — [25]) πράττειν πρός τινά τι.

8. Pars quinta.

Est genus quoddam hominum, quod Hilotae vocantur [1]), quorum magna multitudo agros Lacedaemoniorum colit [2]) servorumque munere fungitur [3]). Hos quoque sollicitare spe libertatis [4]) existimabatur. Sed quod harum rerum nullum erat apertum crimen [5]), quo argui posset [6]), non putabant [7]) de tali tamque claro viro suspicionibus [8]) oportere iudicari [9]) et exspectandum, dum se ipsa res aperiret [10]). Interim Argilius quidam adulescentulus [11]), cui intima familiaritate coniunctus erat [12]) Pausanias, cum epistulam ab eo ad Artabazum accepisset [13]) eique in suspicionem venisset [14]) aliquid in ea de se esse scriptum [15]), quod nemo eorum rediisset, qui super tali causa eodem missi erant [16]), vincla epistulae laxavit signoque detracto [17]) cognovit, si pertulisset, sibi esse pereundum [18]). Has ille litteras ephoris tradidit. Non est praetereunda gravitas Lacedaemoniorum hoc loco [19]). Nam ne huius quidem indicio [20]) impulsi sunt, ut [21]) Pausaniam comprehenderent, neque prius vim adhibendam [22]) putaverunt [23]) quam se ipse indicasset.

[1]) §. 368. — [2]) §. 363. — [3]) ὑπηρετεῖν πρὸς τὰ δουλικὰ διακονήματα. — [4]) ἐλευθέρωσίν τινι ὑπισχνεῖσθαι (DM.). — [5]) ali budući da za to niesu imali (part.) pouzdana svjedočanstva (φανερὸν σημεῖον). — [6]) kojim bi ga bili obličili (διελέγχειν). — [7]) *non putare oportere* οὐκ ἀξιοῦν. — [8]) ἐκ. — [9]) κρίσιν ποιεῖσθαι (M.). — [10]) διακαλύπτεσθαι (P.); §. 488. — [11]) νεανίσκος τις Ἀργίλιος (iz

Argila grada u Bisaltiji na Strymonskom zaljevu). — [12]) οἰκειοτάτῳ τινὶ χρῆσθαι. — [13]) part. — [14]) i posumnjao (ὑποπτεύειν μὴ . . .). — [15]) ἐγγράφειν. — [16]) pomišljajući (κατὰ ἐνθύμησίν τινα), da se nijedan od glasnikâ prije njega (οἱ πρὸ ἑαυτοῦ ἄγγελοι) nije vratio (πάλιν ἀφικνεῖσθαι). — [17]) pošto je . . . odriešio (λύειν). — [18]) *mihi pereundum est* δεῖ ἐμὲ ἀποθανεῖν. — [19]) ἄξιον δέ μοι δοκεῖ ἐν τούτῳ λόγον ποιήσασθαι καὶ τῆς . . . — [20]) μηνύειν (abs. gen.). — [21]) πείθεσθαι (P.) ὥστε. — [22]) βίᾳ χρῆσθαι. — [23]) δοκεῖ μοι.

9. Pars sexta.

Itaque huic indici [1]), quid fieri vellent, praeceperunt [2]). Fanum Neptuni est Taenari, quod violari [3]) nefas putant [4]) Graeci. Quo cum ex composito [5]) supplex confugisset [6]) adulescentulus ille, tugurium exstruxit saepto bipartito divisum [7]) atque in eo ex ephoris quosdam abscondidit. Pausanias ut audivit [8]) hominem supplicem ad Taenarum confugisse [9]), perturbatus eo venit et quaerit, causae quid sit tam repentini consilii [10]). Huic ille quid ex litteris comperisset, aperit [11]) atque exprobrat, quod et ipsi, qui praecipua erga eum fuisset fide [12]), tam praeclaram [13]) rettulisset gratiam. Modo [14]) magis Pausanias perturbatus orare coepit, ne nimis graviter [15]) de iis rebus succenseret; quodsi eam veniam (sibi) dedisset [16]) eaque, quae agerentur [17]), non impedisset, magno ei praemio futurum [18]). His rebus ephori cognitis [19]) satius putarunt [20]) in urbe eum comprehendi [21]). Quo cum essent profecti [22]) et Pausanias placato [23]), ut putabat, adulescentulo revertisset, in via, cum iam in eo esset, ut comprehenderetur [24]), ex [25]) vultu cuiusdam ephori intellexisse fertur, qua re [26]) accederet [27]), cumque alter ob benivolentiam [28]) furtim nutu ei signum dedisset [29]), in aedem Minervae, quae Chalcioecos vocatur, paucis ante gradibus [30]) quam qui eum sequebantur [31]) confugit.

[1]) μηνύειν (part. aor.). — [2]) dadoše naputak (εἰσηγεῖσθαί [DM.] τινι), što treba da učini. — [3]) ἀσεβεῖν περί τι (akt. konstr.). — [4]) ἄγος ἡγεῖσθαι (M.). — [5]) ἀπὸ παρασκευῆς. — [6]) καταφεύγειν (part.). — [7]) σκηνᾶσθαι (M.) διπλῆν διαφράγματι καλύβην. — [8]) part. — [9]) οἴχεσθαι; §. 453., 2. — [10]) zašto je tako iznenada to odlučio (δοκεῖ μοι). — [11]) part. — [12]) πιστότατον γίγνεσθαι περί τινα (part.). — [13]) τοιοῦτος 3. — [14]) ἤδη. — [15]) ἄγαν. —

[16]) συγγνώμην ποιεῖσθαι πρός τι (jer *eam veniam* jednako je *veniam eius rei*). — [17]) τὰ πραττόμενα. — [18]) primit će veoma veliku zahvalu (μεγίστας ἀπολαμβάνειν χάριτας). — [19]) pošto su ephori to čuli (part.). — [20]) προαιρεῖσθαι. — [21]) τὴν σύλληψιν ποιεῖσθαι. — [22]) ἀφικνεῖσθαι. — [23]) pošto je . . . ublažio (part.). — [24]) §. 455., bilj. — [25]) kad je vidio (part.) lice itd. — [26]) ἐφ' ᾧ. — [27]) χωρεῖν. — [28]) dat. — [29]) ἀφανεῖ τινι νεύματι χρῆσθαι καὶ δηλοῦν (abs. gen.). — [30]) μικρὸν φθάνειν. — [31]) καταδιώκειν (part.).

10. Pars extrema.

Haud procul aberat [1]) fanum [2]), atque in aediculam haud magnam templi [3]) ingressus, ne sub divo [4]) laboraret, quiescebat. Hinc ne exire posset, statim ephori valvas eius aediculae obstruxerunt tectumque sunt demoliti, quo celerius sub divo interiret. Et cum iam in eo esset [5]), ut animam efflaret, ex aedicula eduxerunt adhuc spirantem [6]). Qui cum eductus esset [7]), statim extremum vitae spiritum edidit [8]). Huius corpus [9]) cum eodem nonnulli dicerent [10]) inferri oportere, quo ii, qui ad supplicium essent dati [11]), displicuit pluribus [12]) et alicubi in propinquo [13]) infoderunt. Inde posterius dei Delphici [14]) responso [15]) erutus atque [16]) eodem loco sepultus est, ubi [17]) vitam posuerat [18]) (etiam nunc in fani vestibulo [19]) situs est, ut litterae in lapidibus incisae [20]) declarant); cumque simul deus Lacedaemonios iussisset [21]), quasi piaculum esset [22]), quod admisissent [23]), duo corpora pro uno Minervae reddere, statuae duae ex aere factae [24]) pro [25]) Pausania deae consecratae sunt [26]).

[1]) blizu bješe . . . [2]) τέμενος. — [3]) koji je pripadao onomu, što τέμενος znači. — [4]) ὑπαίθριος 2.; §. 369. — [5]) §. 455., bilj.; abs. gen. — [6]) ἔμπνους 2. — [7]) part. — [8]) ἀποθνῄσκειν. — [9]) njega. — [10]) κελεύειν. — [11]) οὗπερ τοὺς κακούργους. — [12]) većina ne pristade (οὐ συνδοκεῖ τινι); izp. §. 371., bilj. 4. — [13]) πλησίον που. — [14]) ὁ θεὸς ὁ ἐν Δελφοῖς. — [15]) χρᾶν; abs. gen. — [16]) part. — [17]) οὗπερ. — [18]) τὸν βίον τελευτᾶν. — [19]) τὸ προτεμένισμα. — [20]) στῆλαι τῇ γραφῇ. — [21]) abs. gen. — [22]) §. 503., 2. — [23]) τὸ πεπραγμένον. — [24]) χαλκοῦς 3. — [25]) ὡς ἀντὶ Π. — [26]) posvetiše.

11. De Aristide.

Aristides, Lysimachi filius [1]), Atheniensis aequalis fere fuit [2]) Themistocli [3]). Qui cum de forma rei publicae constituenda [4]) magno opere dissentirent [5]), magna inter eos exorta est contentio [6]). Nam Aristides cum esset [7]) animo mansueto [8]) moribusque probis [9]) neque id ageret in re publica gerenda, ut gratiam vel gloriam sibi compararet [10]), sed iustitia prudentiaque rei publicae consulere vellet [11]), non poterat facere [12]), quin Themistocli, qui novis studebat rebus [13]) populumque ad multa eius modi incitabat [14]), saepius resisteret atque repugnaret; Themistocles vero, cum Aristide florente [15]) intellegeret [16]) se rei publicae principatum obtinere [17]) non posse [18]), de adversario ex urbe eiciendo moliebatur [19]). Qua in re cognitum est [20]), quanto [21]) antestaret [22]) eloquentia innocentiae. Quamquam [23]) enim adeo excellebat Aristides abstinentia, ut unus post hominum memoriam, quem quidem nos audierimus [24]), cognomine Iustus sit appellatus [25]), tamen a Themistocle collabefactus testula illa [26]) per decem annos exul patria carere [27]) iussus est [28]).

[1]) §. 393., 1. — [2]) γίγνεσθαι. — [3]) gen. — [4]) περὶ τῆς πολιτείας. — [5]) πολὺ διαφέρεσθαι (P.; part.). — [6]) πολλὴν ἅμιλλαν ποιεῖσθαι πρός τινα. — [7]) part. — [8]) πρᾶος φύσει. — [9]) καὶ καλὸς κἀγαθὸς τὸν τρόπον. — [10]) πολιτεύεσθαι (M.) πρὸς χάριν. — [11]) (πολιτεύεσθαι) ἀπὸ τοῦ βελτίστου μετὰ δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης. — [12]) bješe prisiljen. — [13]) νεωτερίζειν (part.). — [14]) παροξύνειν. — [15]) ἐν ἀξιώματι εἶναι ὑπὸ τοῦ δήμου; §. 437., A., b., α. — [16]) part. (καταμανθάνω, ὅτι . . .). — [17]) πρωτεύειν ἐν τῇ πόλει. — [18]) οἷόν τ' εἶναι. — [19]) βουλεύεσθαι (M.) ὅπως . . . — [20]) onda se mogaše vidjeti; izp. §. 462., 2. — [21]) ὅσῳ. — [22]) ὑπερβάλλειν (s gen.). — [23]) καίπερ; §. 503., 5. i bilj. — [24]) ὥστε ἐφ' ὅσον γε ἀνθρώπων μνήμη ἀφικνεῖται, ἕνα, ὥς γε ἡμεῖς ἀκούομεν itd. — [25]) λαμβάνειν τὴν τοῦ Δικαίου προσηγορίαν. — [26]) τῷ ἐξοστρακισμῷ; §. 371. — [27]) φεύγειν τὴν ἑαυτοῦ. — [28]) zapovjediše mu Athenjani.

12. Pars secunda.

Cum testulis nomina inscriberentur [1]), dicitur homo quidam rusticus litterarumque rudis [2]) Aristidi tamquam uni de plebe [3])

testulam tradidisse ac[4]) petiisse, ut inscriberet nomen Aristidis. Quem cum ille interrogasset[5]), num Aristidem nosset, „Non equidem, inquit[6]), verum stomachor, quod[7]) passim Iustum dici[8]) audiam". Tum[9]) Aristidem ferunt tacitum[10]) nomen suum testulae inscripsisse eamque homini reddidisse. Nec vero[11]) decem annos[12]) patria caruit[13]). Nam postquam Xerxes in Graeciam descendit, sexto fere anno, quam erat expulsus[14]), populi scito in patriam restitutus est[15]). Reversus in patriam[16]), cum apud Salamina Graeci cum barbaris contenderent proelio navali[17]), fortissimos civium imposuit in naves actuarias[18]) et[19]) Psyttalīam insulam haud procul a Salamine sitam[20]) cepit omnesque, qui eam tenebant[21]), barbaros concīdit. Quo facto[22]) insulam hominibus armatis[23]) saepsit, ut Graecos, qui navibus fractis[24]) ad litora insulae deferrentur[25]), servarent, barbaros obtruncarent.

[1]) γράφεται τὰ ὄστρακα (abs. gen.). — [2]) ἀγράμματος 2. — [3]) ὡς ἑνὶ τῶν τυχόντων. — [4]) part. konstr. — [5]) abs. gen. — [6]) οὐδέν, εἶπεν, οὐδὲ γιγνώσκω τὸν ἄνθρωπον. — [7]) §. 501, e. — [8]) τὸν Δίκαιον. — [9]) kad je to čuo. — [10]) σιωπᾶν. — [11]) οὐ μέντοι. — [12]) § 371. — [13]) φεύγοντα διατελεῖν; §. 501., b. — [14]) pošto je, odkad je bio prognan (ἐξοστρακίζειν), gotovo šest godina prošlo (gen. abs.). — [15]) Athenjani ga narodnim zaključkom pozvaše natrag (ψηφίζεσθαί [M.] τινι τὴν κάθοδον). — [16]) κατιέναι. — [17]) διαναυμαχεῖν πρός τινα (abs. gen.). — [18]) τὸ ὑπηρετικόν (πλοῖον). — [19]) part. konstr. — [20]) ἀπέχειν. — [21]) φυλάττειν. — [22]) pošto je to učinio (καταπράττειν; part.). — [23]) τοῖς ὅπλοις. — [24]) διαφθείρειν. — [25]) ἐκφέρεσθαι (P.; part.).

13. Pars tertia.

Idem praetor fuit Atheniensium apud Plataeas in proelio, quo barbarorum exercitus fusus Mardoniusque interfectus est[1]). Neque tamen ullum huius in re militari factum tam illustre est, quam quae dedit iustitiae et aequitatis et innocentiae documenta, in primis quod eius aequitate factum est[2]), cum in communi classe esset Graeciae simul dux cum Pausania[3]), ut summa imperii maritimi[4]) ab[5]) Lacedaemoniis transferretur ad Athenienses. Namque ante id tempus et mari et terra duces erant[6]) Lacedaemonii. Tum autem et intemperantia Pausaniae et iustitia factum est[7]) Aristidis, ut omnes fere civitates Graeciae ad Atheniensium societatem se applicarent[8]) et adversus barbaros hos duces deligerent sibi[9]).

[1]) ἀποθνήσκειν. — [2]) ali ipak (οὐδὲ μέντοι) nikakvim vojničkim djelom ne steče toliku slavu kao svojom pravednošću . . ., naročito (μάλιστα δέ) što je svojom . . . učinio (part.), te (ὥστε s inf.); „innocentia" ἀδωροδοκία. — [3]) ἐπεὶ Παυσανίου στρατηγοῦντος τοῦ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων ναυτικοῦ αὐτὸς ἦρχε τῶν Ἀθηναίων. — [4]) ἡ κατὰ θάλατταν ἡγεμονία. — [5]) ἐκ. — [6]) ἔχειν ἡγεμονίαν. — [7]) ἐγένετο ὥστε. — [8]) μετατάττεσθαι (M.) παρ' Ἀθηναίους. — [9]) καθίστασθαι (M.).

14. Pars extrema.

Quos quo facilius repellerent Graecosque in Asia liberarent, ad[1]) classes aedificandas[2]) exercitusque comparandos[3]) quantum pecuniae quaeque civitas daret[4]), Aristides delectus est, qui constitueret[5]), eiusque arbitrio[6]) quadringena et sexagena talenta quotannis Delum sunt collata. Id enim commune aerarium esse voluerunt[7]). Hic qua fuerit abstinentia nullum est certius indicium quam[8]) quod, cum tantis rebus praefuisset[9]), in tanta paupertate decessit, ut qui efferretur non[10]) reliquerit. Quo factum est, ut de publico[11]) efferrent eum Athenienses filiasque de communi aerario[12]) dotibus datis[13]) collocarent. Lysimacho autem filio eius Alcibiade rogante[14]) populus centum iugera agri arboribus consiti[15]), centum iugera sationis[16]), minas argenti centum quaternasque in diem[17]) drachmas dono[18]) dedit. Decessit autem Aristides fere post annum quartum, quo Themistocles Athenis erat expulsus[19]).

[1]) §. 497. — [2]) ναυπηγεῖσθαι (M.) τὰς ναῦς. — [3]) παρασκευάζεσθαι (M.). — [4]) treba da prinosi (δεῖ εἰσφέρειν). — [5]) Ἀριστείδην προκρίναντες ἐκέλευσαν ὁρίσαι. — [6]) τὴν ἐπιγραφὴν τῶν χρημάτων ποιεῖσθαι. — [7]) καθίστασθαι (M.). — [8]) τῆς δὲ δικαιοσύνης τούτου μέγιστον τεκμήριον ὅτι itd. — [9]) τοσούτων πραγμάτων κύριος γενόμενος. — [10]) μηδὲ τὰ ἐντάφια. — [11]) δημοσίᾳ οὖν. — [12]) ἀπὸ κοινοῦ. — [13]) μετὰ προικός. — [14]) ψήφισμα γράφειν. — [15]) γῆς πεφυτευμένης. — [16]) ψιλῆς (γῆς). — [17]) §. 408., 1. — [18]) δωρεά. — [19]) ἐκπίπτειν (aor.).

15. Quosdam a diis mortem praemium pietatis consecutos esse[1].

(Cic. disp. Tusc. I, 47, 113 sq.)

Cydippae Argiae sacerdotis Cleobis et Biton filii praedicantur. Nota fabula est. Cum enim illam ad solemne et statum sacrificium curru vehi ius esset[2] satis longe[3] ab oppido ad fanum morarenturque iumenta, tunc iuvenes ii, quos modo[4] nominavi[5], veste posita[6] corpora oleo perunxerunt[7], ad iugum accesserunt[8]. Ita sacerdos advecta in fanum, cum currus esset ductus a filiis[9], precata a dea dicitur[10], ut illis praemium daret pro pietate, quod maximum[11] homini dari posset a deo; post epulatos cum matre adulescentes somno se dedisse[12], mane inventos esse mortuos. Simili precatione Trophonius et Agamedes usi dicuntur, qui cum Apollini Delphis templum exaedificavissent[13], venerantes deum[14] petiverunt mercedem non parvam quidem operis et laboris sui, nihil certi[15], sed quod esset optimum homini. Quibus Apollo se id daturum[16] ostendit[17] post eius diei diem tertium[18], qui ut illuxit[19], mortui sunt reperti.

1) *ἀπολαμβάνειν*; naslov treba kazati podložnom izričnom rečenicom; §. 467. — 2) *ἔδει.* — 3) *μάλα μακράν.* — 4) *οὕσπερ.* — 5) *λέγειν.* — 6) *ἀποδύεσθαι* (prevedi: „pošto su . . . odložili i namazali se“; part.). — 7) *λίπα ἀλείφεσθαι* (M.). — 8) *ὑποδύεσθαι ὑπὸ τὴν ζεύγλην.* — 9) prevedi: „dok su sinovi vukli“ (*ἄγειν*; abs. gen.). — 10) *κατεύχεσθαι* (M.). — 11) *κράτιστον.* — 12) *κατακοιμᾶσθαι* (DP.). — 13) part. — 14) *εὐχὰς ποιεῖσθαι πρὸς τὸν θεόν.* — 15) *οὐδὲν σαφές.* — 16) *ἀποδιδόναι.* — 17) *ἐπαγγέλλεσθαι* (M.). — 18) t. j. četvrti dan. — 19) kad ovaj (dan) osvanu itd.

16. De ominibus quibusdam ex hominum vocibus captis[1].

(Cic. de divin. I, 46, 103 sq.).

L. Paullus consul iterum[2], cum ei bellum ut cum rege Perse gereret obtigisset, ut ea ipsa die domum ad vesperum rediit[3], filiolam suam Tertiam, quae tum erat admodum parva[4], osculans

animum advertit tristiculam[5]. „Quid est“, inquit, „mea Tertia? quid tristis es[6]?“ „Mi pater“, inquit, „Persa periit[7]“. Tum ille artius puellam complexus[8]: „Accipio“, inquit, „mea filia omen“. Erat autem mortuus catellus eo nomine[9]. L. Flaccum, flaminem Martialem, ego audivi, cum diceret[10] Caeciliam Metelli, cum vellet[11] sororis suae filiam in matrimonium collocare[12], exisse in quoddam sacellum[13] ominis capiendi causa[14], quod fieri more veterum solebat[15]. Cum virgo staret et Caecilia in sella sederet neque diu ulla vox exstitisset[16], puellam defatigatam petiisse a matertera, ut sibi concederet, paulisper[17] ut in eius sella requiesceret, illam autem dixisse: „Vero[18], mea puella[19], tibi concedo meas sedes[20]“. Quod omen res consecuta est[21]. Ipsa enim brevi mortua est, virgo autem nupsit cui Caecilia nupta fuerat[22].

1) *Περὶ λόγων τινῶν δι᾽ οἰωνοῦ ληφθέντων.* — 2) *ὕπατος τὸ δεύτερον αἱρεθείς.* — 3) prevedi: „kad se onoga dana, kojega je bio za vojskovodju u ratu protiv kralja P. odredjen (*ἀναγορεύειν*, aor. pas. *ἀναρρηθῆναι*) , . . vratio (part.)“. — 4) *παιδίσκην ἄγαν ἔτι νέαν οὖσαν.* — 5) *λύπην τινὰ ἔχειν.* — 6) *λυπεῖσθαι* (P.) *ἐπί τινι.* — 7) mrtav je. — 8) *μᾶλλον ἀσπάζεσθαι* (M.). — 9) *οὕτω προσαγορεύεσθαι* (P.). — 10) *λέγοντος ὅτι.* — 11) §. 455., bilj. — 12) *γάμῳ ζευγνύναι.* — 13) *εἰς καλιάδα τινὰ εἰσιέναι.* — 14) *πρὸς τὸ* . . . — 15) *ὡς εἰώθεσαν οἱ παλαιοί* (rečenica neka se u predjašnju umetne). — 16) *γίγνεσθαι* (abs. gen.). — 17) *ὀλίγον τι.* — 18) *μάλιστά γε.* — 19) *τέκνον.* — 20) izp. III. dio, vj. 1., bilj. 9. — 21) znak *(omen)* se izpunio (*ἐπιτελεῖν*). — 22) *ὁ τῆς Καικιλίας ἀνήρ.*

17. Pertinax imperator a militibus seditiosis[1] occiditur.

Cum Pertinax imperator id ageret, ut iustitia ac clementia fortunatos redderet[2] cives, soli milites praetoriani, qui praesentem rerum statum[3] haud aequo ferebant animo[4] veteremque illam licentiam[5] raptandi et violenter se gerendi inter epulas vinaque[6] affectabant, consilium inierunt Pertinacem e medio tollere, gravem ipsis atque onerosum[7], alterumque eius loco imponere rebus Romanis[8], qui effrenatam ipsis redderet[9] licentiam. Itaque[10] confestim haud opinato[11] cunctisque otium agitantibus turbidi ac fu-

rentes [12]) ex castris ad imperatorias aedes meridie ipso cursu feruntur [13]), dum hastas protendunt [14]) gladiosque nudant. Re subita [15]) insperataque perterriti cubicularii palatini [16]), cum pauci plurimis, inermes armatis resistere non auderent [17]), relicta [18]) sua quisque statione [19]) (diversi) alii alio diffugerunt [20]).

[1]) *στασιάζω* (part. aor.). — [2]) Dok je P. . . . činio (abs. gen.). — [3]) *τὰ παρόντα πράγματα.* — [4]) *ἀγανακτεῖν ἐπί τινι* (part.). — [5]) *ἡ πρότερον ἐξουσία.* — [6]) *ἔν τε ἀσωτίαις καὶ κραπάλαις.* — [7]) *ὡς . . . ὄντα.* — [8]) *καθιστάναι τινὰ ἡγεμόνα τῶν Ῥωμαίων.* — [9]) *πάλιν παρέχειν.* — [10]) *τοίνυν* (postpositivno). — [11]) kad nitko nije slutio. — [12]) *θυμῷ καὶ ἀλόγῳ ὁρμῇ χρησάμενοι.* — [13]) *δρόμῳ φερόμενον ἐπεισιέναι* (s dat.). — [14]) part. — [15]) *τῷ δὲ παραδόξῳ τοῦ πράγματος.* — [16]) *οἱ ἐν τῇ βασιλείῳ ὑπηρεσίᾳ.* — [17]) ne opirahu im se (*μένειν πρός τινα*), nego itd. — [18]) pošto su . . . ostavili. — [19]) *ἡ τεταγμένη χώρα.* — [20]) *διασκεδάννυσθαι* (P).

18. Pars secunda.

Pauci tamen ex fidelissimis enuntiato [1]) militum concursu [2]) suadebant Pertinaci, ut fuga sibi consuleret [3]) populique auxilio se traderet. Illi autem, tametsi [4]) rectum in praesens consilium dare [5]) videbantur, persuaderi non potuit, cum indecorum existimaret [6]) atque illiberale minimeque dignum [7]) imperatoria maiestate [8]) atque vita ante acta [9]) fuga [10]) aut latebris [11]) salutem quaerere, sed occurrere [12]) periculo et in medium procedere [13]) decrevit [14]), ut verba faceret ad milites, sperans se persuasurum animosque furentes in praesens placaturum [15]). Egressus igitur cubiculo factusque irruentibus obviam quaerebat [16]) causas tam subiti motus [17]) iisque persuadere conabatur, ne quid turbulenter agerent [18]), etiam tum habitum oris [19]) gravem moderatumque retinens [20]) paremque imperatoriae dignitati [21]), nihil pavidum, nihil obnoxium, nihil denique supplice dignum prae se ferens [22]).

[1]) javiše pa . . . (part. konstr.). — [2]) *ἔφοδος.* — [3]) (da) bježi. — [4]) *καίπερ.* — [5]) *ὠφέλιμα συμβουλεύειν.* — [6]) part. — [7]) *ἀνάξιος* 2. — [8]) *βασιλεία.* — [9]) *προγενόμενος.* — [10]) *φεύγειν.* — [11]) *λανθάνειν.* — [12]) *ὁμόσε χωρεῖν* (s dat.). — [13]) *προιέναι.* — [14]) *προαιρεῖσθαι* (M.). — [15]) da će ih odvratiti od bezumne žestine (*καταπαύειν τινὰ τῆς ἀλόγου ὁρμῆς*). — [16]) *πυνθάνεσθαι* (DM.). — [17]) *τῆς ὁρμῆς.* — [18]) *δι' ὀργῆς πράττειν τι.* — [19]) *τὸ σχῆμα.* — [20]) *μένειν ἐν* . . . [21]) i svoje carsko dostojanstvo čuvajući. — [22]) ne pokazujući (*ἐνδείκνυσθαι* M.) držanje uplašena (čovjeka) ili očajnika ili molitelja.

19. Pars tertia.

„Me quidem, o milites, inquit, si occiditis [1]), rem facitis haud magnam [2]) aut gravem seni, qui non sine gloria [3]) ad summam senectutem venit [4]), si quidem humanae vitae finis certe est aliquis necessarius [5]). Si vero vos [6]), quos principis curae custodiaeque adhibitos [7]) pericula decet propulsare, ipsi caedem feceritis [8]) neque civili tantum, sed imperatorio quoque sanguine dextras pollueritis, videte, ne id vel in praesens flagitiosum sit vobis vel in posterum periculosum. Nam conscius mihi sum me ne ulla quidem vos affecisse iniuria [9]). Quod si de [10]) Commodi doletis interitu, nihil profecto mirum, si utpote [11]) homo natus [12]) morte affectus est [13]); sin dolo necatum putatis [14]), non meum sane [15]) id crimen [16]), quippe quem ipsi scitis [17]) ab omni etiam suspicione procul abesse [18]) eaque, quae tunc acta sunt [19]), non magis quam vos cognovisse [20]), ut [21]), si quid suspicionis obortum est [22]), in alios culpam conferatis oporteat [23]). Ceterum ne illo quidem [24]) exstincto quicquam vobis defieri patiemur [25]), quod [26]) modeste atque ex dignitate vestra [27]), non autem manus in me intentando [28]) expetieritis".

[1]) da budem od vas ubit (*ἀναιρεῖν*); §. 497. — [2]) nije ništa itd. (*οὐδέν τι μέγα* . . .). — [3]) *ἐνδόξως.* — [4]) *πρὸς μακρὸν γῆρας ἐλαύνειν.* — [5]) jer svakomu životu ljudskomu treba (*ἀνάγκη*) da bude kraj postavljen (*ἐπιτιθέναι*). — [6]) izp. bilj. 1. — [7]) koji ste (part.) čuvari i stražari . . . — [8]) *αὐτὸν φονέα γίγνεσθαι.* — [9]) *λυπεῖν τινά τι*; §. 502., bilj. 3. — [10]) *ἐπί.* — [11]) *ἅτε.* — [12]) *ὤν.* — [13]) *τελευτὴ καταλαμβάνει τινά.* — [14]) ako mislite, da se iz prievare (*ἐξ ἐπιβουλῆς*) dogodilo. — [15]) *γὲ* (enkl.) *δή.* — [16]) *τὸ ἁμάρτημα.* — [17]) *ἴστε γάρ* itd. — [18]) *ἔξω πάσης ὑποψίας εἰμί.* — [19]) *πράττειν* (part.). — [20]) *οὐδὲν ἧττον ἀγνοεῖν.* — [21]) *ὥστε.* — [22]) ako možda (*τί* enkl.) sumnjate (*ὑποπτεύειν*). — [23]) *ἐπιφέρειν τινὶ τὸ ἔγκλημα.* — [24]) *ἀλλ' ὅμως καί* itd. — [25]) treba da vam ne fali (*ἐνδεῖ*) ništa od onoga. — [26]) *ἃ ἄν.* — [27]) *κατ' ἀξίαν.* — [28]) *ἄνευ τοῦ βιάζεσθαί με.*

20. Pars extrema.

Quae cum loqueretur [1]), iam quidam ex iis permotum iri videbantur [2]). Ac conversi [3]) haud pauci iam abire coeperunt principis venerabilis senectutem veriti. Sed ceteri impetu facto [4]) senem adhuc verba facientem [5]) obtruncant. Commisso [6]) tam crudeli facinore perturbati ipso scelere [7]), ut [8]) occurrerent [9]) incursui populi, quem indignissime laturum id facinus persuasum habebant [10]), in castra reverti properant [11]) portisque clausis [12]) muro sese continent [13]) dispositis per turres custodiis [14]), ut se defenderent, si populus in castra impetum fecisset [15]). Sed ubi caedis illius fama [16]) per [17]) populum dedita est [18]), tumultu luctuque omnia compleri [19]), discurrere universi furentibus similes, praecipue vero senatus [20]) indigne id ferre communemque eam calamitatem existimare parente optimo ac principe [21]) orbatus [22]). Hunc vitae finem habuit [23]) Pertinax mense tertio quam imperium nactus est [24]).

[1]) part. — [2]) šćaše (§. 455., bilj.) već njeke od njih nagovoriti. — [3]) ἀποστρέφεσθαι (DP.). — [4]) ἐπιπίπτειν. — [5]) λαλεῖν. — [6]) δρᾶν (aktivna konstrukcija). — [7]) δέει τῶν τετολμημένων. — [8]) ἐθέλειν. — [9]) φθάνειν. — [10]) i dobro znajući (ἐπιστάμενοί τε), da . . . — [11]) δρόμῳ ἀναχωρεῖν. — [12]) akt. konstr. — [13]) ἐντὸς τείχους μένειν. — [14]) φρουρὰς ἐπὶ τῶν πύργων καθιστάναι. — [15]) προσβάλλειν τῷ τείχει. — [16]) glas (λόγος) o (περί) ubistvu (ἀναίρεσις) cara. — [17]) εἰς. — [18]) διαφοιτᾶν. — [19]) ταραχὴ κατέχει πάντας. — [20]) senatori (οἱ τὴν σύγκλητον βουλὴν νέμοντες). — [21]) προστάτης. — [22]) jer su izgubili (ἀποβάλλειν). — [23]) χρῆσθαι. — [24]) pošto je gotovo tri mjeseca vladao (βασιλεύειν).

21. De Agesilao.

Agesilaus ut intellexit [1]) iniquo animo ferre [2]) socios continentes expeditiones, cum ipsi, qui plurimi essent, paucos Lacedaemonios sequi cogerentur [3]), ut ostenderet haud exiguum esse Lacedaemoniorum numerum [4]), omnes socios iussit inter sese [5]) permixtos sedere, seorsim [6]) Lacedaemonios. Tum praeconis voce primum figulos surgere iussit [7]) et, postquam hi consurrexerunt, fabros, tum sutores ceterosque deinceps opifices. Quo factum est, ut [8]) omnes fere [9]) consurgerent socii, nemo Lacedaemoniorum; his

enim per leges non licet [10]) tractare ullam sordidam artem vel addiscere. Ridens igitur Agesilaus: „Videtis“, inquit, „quanto [11]) nos plures quam vos emiserimus milites“.

[1]) αἰσθάνεσθαι (part.); §. 502., a. — [2]) δυσχεραίνειν διά τι. — [3]) dok . . . sliede (part.). — [4]) βουλόμενος ἐξελέγξαι τὸ τῶν Λακεδαιμονίων πλῆθος. — [5]) μετ᾽ ἀλλήλων. — [6]) ἰδίᾳ ἐφ᾽ ἑαυτῶν. — [7]) κηρύττειν. — [8]) tako (οὖν) ustadoše itd. — [9]) §. 496. — [10]) zabranjeno je (ἀπείρηται). — [11]) ὅσῳ.

22. De amicitia.

(Cic. Lael. c. 6—7, §. 20—22.)

Amicitia nihil aliud est nisi omnium divinarum humanarumque rerum [1]) cum [2]) benivolentia et caritate consensio; qua quidem [3]) haud scio an [4]) excepta [5]) sapientia nihil melius homini sit a diis (immortalibus) datum. Divitias alii [6]) praeponunt, bonam alii valetudinem, alii potentiam, alii honores, multi etiam voluptates. Beluarum hoc quidem extremum [7]), illa autem superiora [8]) caduca et incerta, posita [9]) non tam [10]) in consiliis nostris [11]) quam in fortunae temeritate [12]). Qui autem in virtute summum bonum [13]) ponunt [14]), praeclare illi quidem [15]), sed haec ipsa virtus amicitiam et gignit et continet [16]), nec sine virtute amicitia esse ullo pacto potest [17]).

[1]) περὶ τῶν τε θείων καὶ τῶν ἀνθρωπίνων. — [2]) μετά. — [3]) γέ (enkl.). — [4]) οὐκ οἶδ᾽ ὅ τι. — [5]) πλήν. — [6]) οἱ μέν τινες . . . οἱ δέ. — [7]) καὶ μὴν τὸ μὲν ἔσχατον τοῦτο . . . — [8]) τὰ ἐπάνω. — [9]) κείμενος. — [10]) τοσοῦτον . . . ὅσον. — [11]) εὐβουλία (sing.). — [12]) τὸ ἀγχίστροφον τῆς τύχης. — [13]) τὸ τῶν ἀγαθῶν τέλος. — [14]) νομίζειν (part.). — [15]) κάλλιστα μὲν γιγνώσκουσι. — [16]) τίκτει τε καὶ συνέχει. — [17]) καὶ οὐκ ἔστιν οὐδαμῶς itd.

23. Materia instituta porro tractatur.

Tantas autem habet [1]) amicitia opportunitates [2]), quantas vix queo dicere [3]). Principio [4]) qui potest esse vita vitalis, ut ait En-

nius, quae non in amici mutua benivolentia conquiescat[5])? Quid dulcius quam habere, quicum omnia audeas sic loqui[6]) ut tecum? Quis esset tantus fructus[7]) in prosperis rebus[8]), nisi haberes[9]), qui illis aeque ac[10]) tu ipse gauderet[11])? Adversas[12]) vero ferre[13]) difficile esset sine eo, qui illas gravius etiam quam tu ferret[14]). Denique ceterae res, quae expetuntur[15]), opportunae sunt[16]) singulae rebus fere singulis[17]), divitiae ut utare[18]), opes[19]) ut colare[20]), honores ut laudere, voluptates ut gaudeas, valetudo ut dolore careas[21]) et muneribus fungare corporis[22]); amicitia res plurimas continet[23]); quoquo te verteris, praesto est[24]), nullo loco excluditur[25]), numquam intempestiva, numquam molesta est. Itaque non aqua, non igni, ut aiunt, pluribus[26]) locis utimur, quam amicitia, quae et secundas res[27]) splendidiores facit et adversas[28]) partiens[29]) communicansque leviores.

[1]) *παρέχεσθαι* (M.). — [2]) *ὠφέλεια.* — [3]) *περιλαμβάνειν τῷ λόγῳ.* — [4]) *καὶ πρῶτον μὲν οὖν.* — [5]) *ἀναπαύσεως τυγχάνειν διὰ τῆς ἐξ ἀμοιβῆς εὐνοίας.* — [6]) *ᾧ περὶ πάντων ἐξείη ἂν λόγους συμβαλεῖν οὐδὲν ἧττον* itd. — [7]) *ἡδονή.* — [8]) *εὐτυχία* plur. — [9]) kad ne bi nikoga bilo (abs. gen.). — [10]) *ἐξ ἴσου*; §. 411., 3. — [11]) *συνήδεσθαι* (P.); part. — [12]) *ἀτυχία*; izp. bilj. 8. — [13]) *καρτερικῶς ἔχειν πρός τι.* — [14]) part.; §. 506. — [15]) koje ljudi ištu. — [16]) *συμφέρειν.* — [17]) *πρὸς ἕκαστ᾽ ἄττα.* — [18]) *πρὸς τὸ χρῆσθαι.* — [19]) *ἀξίωμα.* — [20]) *θεραπείας τυγχάνειν.* — [21]) *πρὸς τὸ μὴ ἀλγηδόνι ἐνέχεσθαι.* — [22]) *τὰ τοῦ σώματος πράττειν.* — [23]) *πλείστων τῶν τοῦ βίου ἐφάπτεσθαι* (M.). — [24]) *πάρεστι.* — [25]) *ἀπείργειν.* — [26]) *ὥστε οὐκ ἔστιν ὅτε πλέον* itd. — [27]) *εὐτυχία*; izp. bilj. 8. — [28]) *ἀτυχία.* — [29]) §. 497.

24. Materia tractata absolvitur.

Cumque plurimas et maximas commoditates amicitia contineat, tum illa nimirum praestat omnibus, quod[1]) bonam spem praelucet in posterum[2]) nec debilitari animos aut cadere[3]) patitur. Verum enim amicum qui intuetur[4]), tamquam exemplar aliquod intuetur sui. Quocirca et absentes adsunt et egentes abundant et imbecilli valent et, quod difficilius dictu est[5]), mortui vivunt; tantus[6]) eos honos, memoria, desiderium prosequitur amicorum. Ex quo[7]) illorum beata mors videtur, horum vita laudabilis. Quod

si[8]) exemeris ex rerum natura[9]) benivolentiae coniunctionem, nec domus ulla nec[10]) urbs stare[11]) poterit, ne agri quidem cultus[12]) permanebit. Id si minus intellegitur[13]), quanta vis amicitiae concordiaeque sit[14]), ex dissensionibus atque ex discordiis percipi potest[15]). Quae enim domus[16]) tam stabilis, quae tam firma civitas est, quae[17]) non odiis et discidiis funditus[18]) possit everti[19])? Ex quo quantum boni sit[20]) in amicitia, iudicari potest[21]).

[1]) „ali medju tolikimi i takovimi probitci, koje prijateljstvo pruža, taj (*τόδε γε*) treba najvećma cieniti, što itd.“. — [2]) *ἀγαθὴν ἐλπίδα ἐμφαίνειν εἰς τὸ ὕστερον.* — [3]) *καὶ οὐκ ἐᾷ καταπίπτειν τῷ θυμῷ οὐδ᾽ ἀθυμεῖν.* — [4]) part. — [5]) *ὃ ἴσως παραδοξότερόν ἐστι.* — [6]) *τοσαύτη γοῦν.* — [7]) *ὅθεν.* — [8]) *ἐὰν ἄρα.* — [9]) *ἐκ τῶν ἀνθρώπων.* — [10]) *οὐδεμία οὔτε . . . οὔτε . . .* — [11]) *ὀρθοῦσθαι* (P). — [12]) *οὐδὲ μέντοι ἡ γεωργία.* — [13]) „ako (*ἐάν*) pak tko još ne (*μήπω*) može (*οἷόν τ᾽ εἶναι*) razumjeti“. — [14]) koliku silu (*δύναμις*) ima. — [15]) *ἔξεστι.* — [16]) *οἶκος.* — [17]) *ὥστε.* — [18]) *πρόρριζος* 2. — [19]) *ἀνατρέπειν* (opt. sa *ἄν*). — [20]) *ἐνεῖναι.* — [21]) može se lako razabrati (*διακρίνειν*).

25. Animum esse immortalem.

(Cic. Cat. mai. c. 21—23, §. 77—85.).

Equidem non video, cur[1]), quid ipse sentiam de morte, non audeam vobis[2]) dicere, quod eo cernere[3]) mihi melius videor, quo ab ea propius absum[4]). Ego[5]) vestros patres, P. Scipio, tuque, C. Laeli, viros clarissimos mihique amicissimos, vivere arbitror et eam quidem vitam, quae est vita sola nominanda[6]). Nam dum sumus inclusi in his compagibus corporis, munere[7]) quodam necessitatis et gravi[8]) opere perfungimur[9]); est enim animus caelestis[10]) ex altissimo[11]) domicilio depressus et quasi demersus in terram, locum divinae naturae aeternitatique contrarium. Sed credo deos immortales[12]) sparsisse[13]) animos in corpora humana, ut essent[14]), qui terras tuerentur[15]), quique caelestium ordinem[16]) contemplantes[17]) imitarentur eum vitae modo atque constantia[18]). Nec me solum ratio ac disputatio[19]) impulit[20]), ut ita crederem[21]), sed nobilitas etiam summorum[22]) philosophorum et auctoritas.

[1]) τί ποτε. — [2]) πρὸς ὑμᾶς. — [3]) κατανοεῖν. — [4]) ὅσῳ ἧττον πόρρω ἀφέστηκα. — [5]) ἐγὼ τοίνυν. — [6]) χρὴ καλεῖν. — [7]) λειτουργία. — [8]) ἐπαχθής 2. — [9]) ἐπιτελεῖν. — [10]) prevedi kao da stoji: „animus est caelestis, ex altissimo enim itd.". — [11]) μετέωρος 2. — [12]) οἱ ἀεὶ ὄντες θεοί. — [13]) μετοικίζειν. — [14]) opt.; §. 470. — [15]) καταθεᾶσθαι τὰ ἐπίγεια; part. fut. — [16]) ἡ τῶν οὐρανίων εὐταξία. — [17]) θεωρεῖν (part.). — [18]) βίῳ σώφρονι καὶ εὐσταθεῖ. — [19]) ζήτησις καὶ μελέτη. — [20]) πείθειν. — [21]) ταύτην τὴν γνώμην ἔχειν. — [22]) ἐπιφανής.

26. Pars secunda.

Audiebam Pythagoram Pythagoreosque, incolas paene nostros [1]), qui essent Italici philosophi quondam [2]) nominati, numquam dubitasse [3]), quin ex universa mente divina delibatos animos haberemus [4]). Demonstrabantur [5]) mihi praeterea, quae Socrates supremo vitae die [6]) de immortalitate animorum disseruisset, is qui [7]) esset omnium sapientissimus Apollinis oraculo iudicatus. Quid multa [8])? sic mihi persuasi, sic sentio [9]), cum [10]) tanta celeritas animorum sit, tanta memoria praeteritorum futurorumque prudentia [11]), tot artes, tantae scientiae, tot inventa, non posse [12]) eam naturam, quae res eas contineat [13]), esse mortalem; cumque semper agitetur [14]) animus nec principium motus habeat, quia se ipse moveat [15]), ne finem quidem [16]) habiturum esse motus, quia [17]) numquam se ipse sit relicturus; et cum simplex animi natura esset neque haberet in se quicquam admixtum dispar sui atque dissimile, non posse eum dividi, quod si non possit [18]), non posse interire; magnoque esse argumento [19]) homines scire pleraque ante, quam [20]) nati sint, quod iam pueri [21]), cum artes difficiles discant [22]), ita celeriter res innumerabiles arripiant, ut eas non tum primum accipere videantur, sed reminisci et recordari [23]). Haec Platonis fere [24]).

[1]) ἐπιχωρίους σχεδόν τι ἡμῖν ὄντας. — [2]) τὸ πάλαι. — [3]) §. 502., bilj. 4. — [4]) ὡς οὐκ (§. 509., 2., bilj. 2.) εἰσὶν αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ἀποσπάσματα τοῦ κατὰ τὸν κόσμον θείου. — [5]) διηγεῖσθαι (M.; akt. konstr.). — [6]) τῇ τελευταίᾳ τ. β. — [7]) ὅσπερ. — [8]) ἀλλὰ τί δεῖ πολλὰ λέγειν; — [9]) οὕτω γὰρ πέποιθα καὶ ἔχω τὴν γνώμην. — [10]) ἐπειδή. — [11]) σύνεσις. — [12]) οἷόν τ' εἶναι. — [13]) περιέχειν (part.). — [14]) κινεῖν. — [15]) διὰ τὸ . . . §. 497. — [16]) μηδέ γε. — [17]) διὰ τὸ . . . — [18]) ἀδύνατόν ἐστι. — [19]) τεκμήριόν τε μέγα εἶναι (τοῦ εἰδέναι). — [20]) §. 488., bilj. 1. — [21]) izp. vj. 2., bilj. 1. — [22]) part. — [23]) oba izraza prevedi glagolom ἀναμιμνήσκεσθαί (P.) τινος. — [24]) καὶ τοιαῦτα μὲν οὖν Πλάτωνος.

27. Pars tertia.

Apud Xenophontem autem moriens Cyrus maior haec dicit: „Nolite arbitrari, o mei carissimi filii, me, cum [1]) a vobis discessero, nusquam aut nullum [2]) fore. Neque enim, dum eram vobiscum [3]), animum meum videbatis, sed eum esse in hoc corpore ex iis rebus [4]), quas gerebam [5]), intellegebatis [6]). Eundem igitur esse creditote [7]), etiamsi nullum videbitis. Nec vero [8]) clarorum virorum [9]) post mortem [10]) honores permanerent, si nihil eorum ipsorum animi efficerent [11]), quo diutius [12]) memoriam sui teneremus [13]). Mihi quidem numquam persuaderi potuit [14]) animos, dum in corporibus essent mortalibus, vivere, cum exissent [15]) ex iis, emori, nec vero (tum) animum esse insipientem, cum ex insipienti corpore evasisset [16]), sed, cum omni admixtione corporis liberatus [17]), purus et integer esse coepisset [18]), tum esse sapientem [19]). Atque etiam [20]) cum hominis natura morte dissolvitur [21]), ceterarum rerum perspicuum est quo quaeque discedant [22]); abeunt enim illuc omnia, unde orta sunt; animus autem solus nec cum adest [23]) nec cum discedit [24]) apparet [25]). Iam vero [26]) videtis [27]) nihil esse morti tam simile [28]) quam somnum. Atqui [29]) dormientium animi maxime declarant divinitatem suam [30]); multa enim, cum remissi [31]) et liberi sunt, futura [32]) prospiciunt. Ex quo intellegitur [33]), quales futuri [34]) sint, cum se plane corporis vinculis relaxaverint [35]). Quare [36]), si haec ita sunt [37]), sic me colitote [38]), ut deum; sin una est interiturus [39]) animus cum corpore, vos tamen [40]) deos verentes [41]), qui hanc omnem pulchritudinem [42]) tuentur [43]) et regunt [44]), memoriam nostri pie inviolateque [45]) servabitis".

[1]) ἐπειδάν. — [2]) οὐδὲν οὐδαμοῦ. — [3]) μεθ' ὑμῶν. — [4]) dat.; §. 444. — [5]) διαπράττεσθαι (M.). — [6]) καταφωρᾶν; §. 502., b. — [7]) ὡς οὖν οὔσης αὐτῆς, κἂν μὴ . . ., οὕτω τὴν γνώμην ἔχετε. — [8]) οὐδὲ μήν. — [9]) dat. — [10]) φθιμένοις. — [11]) ἀποτελεῖν. — [12]) χρόνιος 3. (neka se konstruira kao predikat objektu). — [13]) συντηρεῖν (opt. s ἄν). — [14]) οὔτοι ἔγωγε οὔποτε ἐπείσθην. — [15]) ἀπαλ-

λάττεσθαι (DP.). — 16) δίχα γίγνεσθαί τινος. — 17) παντελῶς ἀπολύεσθαι (P.). — 18) γίγνεσθαι. — 19) φρόνιμος 3. — 20) καὶ δὴ καί. — 21) abs. gen. — 22) τῶν μὲν ἄλλων ἕκαστα δῆλά ἐστιν ὅποι itd. — 23) part. — 24) ἀπιέναι. — 25) vidi se. — 26) δὲ καί. — 27) ἐννοεῖν ὅτι. — 28) bliže (ἐγγύτερον). — 29) καὶ μήν. — 30) čine se najvećma božanske (θειότατον καταφαίνεσθαι DP.). — 31) ἀνιέναι (ἵημι). — 32) gen. — 33) ὅθεν ἔστιν ἰδεῖν. — 34) ὁποῖός τις. — 35) παντελῶς ἀπολύεσθαι (P.). — 36) οὖν. — 37) ἔχειν. — 38) θεραπεύειν. — 39) συναποθνήσκειν τινί. — 40) ἀλλ' ὑμεῖς γε. — 41) φοβεῖσθαι (DP.). — 42) ὅλον τὸν κόσμον τοῦτον. — 43) συνέχειν ἀκήρατον (part.). — 44) διοικεῖν. — 45) ὁσίως.

28. Pars quarta.

Cyrus quidem haec moriens. Nos si placet nostra videamus [1]. Nemo umquam mihi [2], Scipio, persuadebit aut patrem tuum Paulum aut duos avos, Paulum et Africanum, aut Africani patrem aut patruum aut multos praestantes viros [3], quos enumerare [4] non est necesse [5], tanta esse conatos [6], quae ad posteritatis memoriam pertinerent [7], nisi animo cernerent [8] posteritatem ad se pertinere [9]. An censes (ut de me ipso aliquid more senum [10] glorier) me tantos labores diurnos nocturnosque [11] domi militiaeque [12] suscepturum fuisse, si iisdem finibus gloriam meam, quibus vitam, essem terminaturus [13]? Nonne multo melius fuisset [14] otiosam aetatem et quietam sine ullo labore [15] et contentione traducere [16]? Sed nescio quomodo animus erigens se [17] posteritatem ita semper prospiciebat [18], quasi [19], cum excessisset [20] e vita, tum denique [21] victurus esset [22]. Quod quidem ni ita se haberet [23], ut animi immortales essent, haud optimi cuiusque animus [24] maxime ad immortalitatis gloriam [25] niteretur [26].

1) θεωρεῖν. — 2) οὐδέποτε. — 3) ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἀρίστων. — 4) διελθεῖν. — 5) δεῖ. — 6) τηλικούτοις ἐπιχειρεῖν πράγμασι. — 7) da bi svoju slavu potomstvu predali (πρὸς τὸ . . .). — 8) προνοεῖν. — 9) συνῆφθαί πως αὐτοῖς τοὺς ἐπιγενομένους. — 10) ἐν τρόπῳ γερόντων. — 11) danju i noću; §. 408., 1. — 12) ἐν στρατείαις. — 13) τοὺς αὐτοὺς τῷ βίῳ ὅρους ἔχειν τῆς δόξας. — 14) ἆρ' οὐ πολὺ κάλλιον ἦν. — 15) χωρὶς πραγμάτων. — 16) διάγειν. — 17) ἀνορθοῦσα δέ πως ἑαυτὴν ἡ ψυχή. — 18) τὰ τῶν ὑστέρων προ-

ορᾶν. — 19) ὡς s part. — 20) ἀπαλλάττεσθαι (DP.). — 21) τότε δή. — 22) μέλλω ζῆν. — 23) σχολῇ γε τοίνυν, εἰ μὴ ταῦτα οὕτως εἶχε (s ak. i inf.). — 24) οἵ γε ἄριστοι. — 25) za bezsmrtnom slavom. — 26) ἐπείγεσθαι (P.) εἴς τι.

29. Pars quinta.

Qnid? [1] quod sapientissimus quisque [2] aequissimo animo [3] moritur, stultissimus iniquissimo [4], nonne [5] vobis videtur is animus, qui plus cernat [6] et longius, videre se ad meliora proficisci [7], ille autem, cui obtusior sit acies [8], non videre? Equidem efferor studio [9] patres vestros, quos colui [10] et dilexi [11], videndi [12]; neque vero eos solum convenire [13] aveo, quos ipse cognovi, sed illos etiam, de quibus audivi et legi et ipse [14] conscripsi. Quo quidem [15] me proficiscentem [16] haud sane quis facile [17] retraxerit [18] nec tamquam Peliam [19] recoxerit [20]; et si quis deus mihi largiatur [21], ut ex hac aetate repuerascam et in cunis vagiam, valde recusem nec vero velim quasi decurso spatio [22] a calce [23] ad carceres revocari. Quid enim habet vita commodi [24]? quid non potius laboris [25]? Sed habeat sane [26], habet certe tamen [27] aut satietatem aut modum. Non lubet [28] enim mihi deplorare vitam, quod multi et ii [29] docti saepe fecerunt; neque me vixisse paenitet [30], quoniam [31] ita vixi, ut non frustra me natum existimem, et ex vita ita discedo [32], tamquam ex hospitio, non [33] tamquam ex domo. Commorandi [34] enim natura deversorium nobis, non habitandi [35] dedit.

1) τί δέ; — 2) οἱ μὲν σοφώτατοι. — 3) ἀτάρακτος τὴν γνώμην. — 4) τεθορυβημένος — 5) οὐκ οὖν. — 6) διορᾶν; part. — 7) πρὸς βίον ἀμείνονα μεθίστασθαι. — 8) ἀμβλύτερον βλέπειν (part.). — 9) ἐκφέρεσθαι (P.) πόθῳ τοῦ . . . — 10) τιμᾶν (aor.). — 11) ἀγαπᾶν. — 12) θεᾶσθαι (aor.). — 13) συγγίγνεσθαι (aor.). — 14) καὶ αὐτὸς ἔτυχον . . . — 15) οἷ δή. — 16) ἀποχωρεῖν. — 17) οὐδεὶς ἂν οἶμαι. — 18) ἀποτρέπειν. — 19) §. 374., 2., bilj. — 20) ἀναπέττειν. — 21) διδόναι (s inf.). — 22) διατρέχειν τὸ στάδιον (akt. konstr.). — 23) τέρμα. — 24) σύμφορον. — 25) ἐπίπονον. — 26) καὶ ἐχέτω γε δή. — 27) ἔχει μέντοι. — 28) φίλον ἐστί τινι. — 29) καὶ σοφοί. — 30) μεταμέλει μοι; §. 501., e. — 31) ἐπειδή. — 32) ἀναχωρεῖν. — 33) ἀλλ' οὐ. — 34) διατριβή. — 35) κατοίκησις.

30. Pars extrema.

O [1]) praeclarum diem, cum [2]) in illud divinum animorum concilium coetumque proficiscar cumque ex hac turba [3]) et colluvione discedam [4])! Proficiscar enim non ad eos solum viros, de quibus ante dixi [5]), verum etiam ad Catonem meum, quo [6]) nemo vir [7]) melior natus est, nemo pietate praestantior [8]); cuius a me corpus est crematum [9]) [quod contra decuit, ab illo meum [10])], animus vero non me deserens, sed respectans [11]) in ea profecto loca discessit [12]), quo mihi ipsi cernebat [13]) esse veniendum [14]). Quem ego meum casum fortiter ferre [15]) visus sum, non quo [16]) aequo animo [17]) ferrem, sed me ipse consolabar [18]) existimans [19]) non longinquum inter nos [20]) digressum et discessum fore. His mihi rebus, Scipio, (id enim te cum Laelio admirari solere dixisti) levis [21]) est senectus, nec solum non [22]) molesta, sed etiam iucunda. Quod si [23]) in hoc erro, qui animos hominum immortales esse credam [24]), libenter [25]) erro, nec mihi hunc errorem, quo delector, dum [26]) vivo, extorqueri volo [27]); sin mortuus, ut quidam minuti [28]) philosophi censent, nihil sentiam [29]), non vereor [30]), ne hunc errorem meum philosophi mortui [31]) irrideant. Quod si [32]) non sumus immortales futuri [33]), tamen [34]) exstingui [35]) homini suo [36]) tempore optabile est. Nam habet natura, ut aliarum rerum omnium, sic vivendi [37]) modum. Senectus autem aetatis est peractio [38]), tamquam fabulae, cuius defetigationem fugere debemus, praesertim [39]) adiuncta [40]) satietate. Haec habui [41]) de senectute quae dicerem; ad quam utinam perveniatis [42]), ut ea, quae ex me audistis, re experti [43]) probare possitis [44]).

[1]) ὦ; §. 406., 1., bilj. 1. — [2]) kojega. — [3]) ἡ ἐνθάδε τύρβη. — [4]) pošto otidem (ἀπαλλάττεσθαι [DP.]; part.). — [5]) koje baš spomenuh (λέγειν). — [6]) οὗ γε. — [7]) ἀνὴρ οὐδὲ εἷς. — [8]) ἢ πρὸς τοὺς γονέας εὐσεβέστερος. — [9]) kojega tielo ja na lomaču položih; ἐμβάλλειν τῇ πυρᾷ. — [10]) premda bi naprotiv (τοὐναντίον) trebalo, da (bude) moje od njega (na lomaču položeno); §. 505. — [11]) ἀφορᾶν πρός τινα. — [12]) οἴχεται ἀποχωροῦσα εἰς τοῦτον δὴ τὸν χῶρον. — [13]) γιγνώσκειν. — [14]) πορευτέον ἐστί. — [15]) aor. — [16]) οὐχ ὡς s part. — [17]) ἀλύπως. — [18]) part. — [19]) ὡς s abs. gen.; §. 503., 2., bilj. — [20]) ἡμῖν. — [21]) ἀνεπαχθής 2. — [22]) οὐχ ὅπως. — [23]) ὥστε εἰ . . . — [24]) σφάλλεσθαί (P) τι πεισθέντα itd. | [25]) ἄσμενος 3. — [26]) ἕως ἂν ἔτι. — [27]) neka mi nitko ne otme (ἀφαιρεῖν; opt. s ἄν). — [28]) οὐδενὸς ἄξιοι. — [29]) ἐπαισθάνεσθαί τινος. — [30]) φοβεῖσθαι (DP.). — [31]) οἱ τοιοῦτοι φιλόσοφοι ἀποθανόντες. — [32]) εἰ δ' ἄρα. — [33]) μέλλειν. — [34]) ἀλλ' οὖν. — [35]) umrieti. — [36]) ἐν καιρῷ. — [37]) βίος. — [38]) u grč.: „života kao igrokaza posljednji čin (ἐξόδιον)“. — [39]) ἄλλως τε καί. — [40]) προσγίγνεσθαι. — [41]) ἔχειν s inf. — [42]) da (εἴθε) bi vam zapalo (γίγνεσθαι), (da) je dostignete (ἀφικνεῖσθαι πρός τι)! — [43]) πεῖραν λαμβάνειν. — [44]) συναινεῖν (opt. poradi predjašnjega opt.; §. 470., 1., bilj. 1.).

RJEČNICI.

Hrvatsko-grčki rječnik.

A.

a *δέ*; a on *ὁ δέ*
Abradat *Ἀβραδάτης, ου*
Achaejac *Ἀχαιός*
Achaja *Ἀχαιία*
Acheront *Ἀχέρων, οντος*
Acherusijski *Ἀχερούσιος* 3.
Achillej *Ἀχιλλεύς*
Aegospotam *οἱ Αἰγὸς ποταμοί*
Aeolija *Αἰολία*
Aeoljanin *Αἰολεύς*
Aeschin *Αἰσχίνης, ου*
Aeschyl *Αἰσχύλος*
Aesopov *Αἰσώπειος* 2.
Aetna *Αἴτνη*
Afrika *Λιβύη*
Agesilaj *Ἀγησίλαος*
Agis *Ἆγις, ιδος*
Aigyptiaka *τὰ Αἰγυπτιακά*
Akarnanjanin *Ἀκαρνάν, ᾶνος*
ako *εἰ*
Akragant *(Agrigentum) ἡ Ἀκράγας, αντος*
akropola *ἡ ἀκρόπολις, εως*
Alexandar *Ἀλέξανδρος*
ali *ἀλλά; δέ*
Alkibijad *Ἀλκιβιάδης, ου*
Alkmaeonovac *Ἀλκμαιωνίδης, ου*
Alphej *Ἀλφειός*
Althaeja *Ἀλθαία*
Amasis *Ἄμασις, ιδος*
Amazonka *ἡ Ἀμαζών, όνος*
Amphidamant *Ἀμφιδάμας, αντος*
Amphijaraj *Ἀμφιάραος*
Amphiktyonci *οἱ Ἀμφικτύονες*
Amphinom *Ἀμφίνομος*
Amphipol *ἡ Ἀμφίπολις, εως*
Amprakija *Ἀμπρακία*
Amykla *αἱ Ἀμύκλαι*
Anacharsis *Ἀνάχαρσις, ιδος*
Anapija *Ἀναπίας, ου*
Anaxagora *Ἀναξαγόρας, ου*
Androklo *Ἀνδροκλῆς, έους*
Ankaej *Ἀγκαῖος*
Antalkida *Ἀνταλκίδας, ου*
Antigon *Ἀντίγονος*
Antipatar *Ἀντίπατρος*
Aphrodita *Ἀφροδίτη*
Apion *Ἀπίων, ωνος*
Apollon *Ἀπόλλων, ωνος*
architheor *ἀρχιθέωρος*
Ares *Ἄρης, εως*
Aretaej *Ἀρεταῖος*
Argileonida *Ἀργιλεωνίς, ίδος*
Argivac *Ἀργεῖος*
argivski *Ἀργεῖος* 3.
Argos *τὸ Ἄργος, ους*
Arijaej *Ἀριαῖος*
Aristagora *Ἀρισταγόρας, ου*

Aristandar Ἀρίστανδρος
Aristid Ἀριστείδης, ου
Aristip Ἀρίστιππος
Aristobul Ἀριστόβουλος
Ariston Ἀρίστων, ωνος
Aristotel Ἀριστοτέλης, ους
Arkadija Ἀρκαδία
Arkadjanin Ἀρκάς, άδος
Armenija Ἀρμενία
Artaxerxes Ἀρταξέρξης (s pridievkom Μνήμων), ου
Artemida Ἄρτεμις, ιδος
Asklepijad Ἀσκληπιάδης, ου
Asklepije Ἀσκληπιός
Aspis ἡ Ἀσπίς, ίδος
Astyjag Ἀστυάγης, ους
Atalanta Ἀταλάντη
Athena (boginja) Ἀθηνᾶ
Athena (grad) Ἀθῆναι; u A. Ἀθήναζε
Athenjanin Ἀθηναῖος
athlet ἀθλητής, οῦ
Athos ὁ Ἄθως (akuz. — ω)
Atilije Ἀτίλιος
attički Ἀττικός 3.
Attika ἡ Ἀττική (γῆ)
Azija Ἀσία

B.

Babylon ἡ Βαβυλών, ῶνος
Babylonija Βαβυλωνία
babylonski Βαβυλώνιος 3. i 2.
bacati se ῥιπτεῖν
baciti ῥιπτεῖν; ἀπορριπτεῖν; βάλλειν; (vatru) ἀναφυσᾶν; b. iz ... ἐκβάλλειν
badava (= bezplatno) προῖκα
bakreno sudje τὰ χαλκία
barbarin βάρβαρος
basna μῦθος; λόγος
baš (= ovaj čas) ἄρτι; ἀρτίως; (pred adj.) πάνυ; μάλιστα
baštinik κληρονόμος
bedem ἡ ἔπαλξις, εως
beryl ὁ i ἡ βήρυλλος
bez ἄνευ
bezbožan ἀσεβής 2.; (o stvarih) ἀνόσιος 2., οὐχ ὅσιος 3.
bezbožnost ἀσέβεια
bezbrižno ἀλύπως
bezčastan ἄτιμος 2.
bezimeni ἀνώνυμος 2.
bezobraština τὸ θράσος
bezposličiti ἀργὸν (2.) εἶναι
bezsmrtan ἀθάνατος 2.
bezsmrtnik ὁ ἀθάνατος
biediti συκοφαντεῖν
bieg φυγή
biel λευκός 3.
Bijas Βίας, αντος
bik ταῦρος
biljega σκοπός
birati ἐκκρίνειν; αἱρεῖσθαι M.
biti (budem, kao perfektivni glagol) γενέσθαι
biti se μάχεσθαι DM.; biti se na moru ναυμαχεῖν
bitka μάχη
bivati γίγνεσθαι
bježati φεύγειν (od čega, akuz.)
blag πρᾶος, πραεῖα, πρᾶον
blago τὸ ἀγαθόν; (= imutak) οὐσία, ἡ δύναμις, εως; τὸ κτῆμα, τὸ χρῆμα (i plur.)
blagovalište συσσίτιον
blato πηλός

blažen εὐδαίμων 2.; ζηλωτός 3.
blaženstvo εὐδαιμονία
blebetati φλυαρεῖν
blizu ἐγγύς; πλησίον; (kod broja) ἐγγύς (που)
bližnji ὁ πλησίον
Boeoćanin Βοιωτός
Boeotija Βοιωτία
bog θεός
bogat πλούσιος 3.; εὔπορος 2.; μακάριος 3.; b. biti πλουτεῖν
bogataš ὁ πλούσιος
bògatstvo πλοῦτος
boginja θεά; ἡ θεός
boj μάχη; ὁ ἀγών, ῶνος; ἡ παράταξις, εως
boja τὸ χρῶμα
bojati se φοβεῖσθαι (DP.) (s akuz.); δεδιέναι; ὑποπτεύειν
bojazan ὑπόνοια
bojevit μάχιμος 3. i 2.
bojna kola τὸ ἅρμα; bojna pjesma ὁ παιάν, ᾶνος; bojni red, v. red
bok μηρός
bolest ἡ νόσος; ἀρρωστία
bolestnik ὁ κάμνων, οντος
bolji κρείττων 2.; βελτίων 2.
borac ἀθλητής, οῦ
borba sa zviermi θηριομαχία
boriti se μάχεσθαι DM.; ἀγωνίζεσθαι DM.
bosti παίειν
božanski θεῖος 3.
božanstvo τὸ θεῖον; ὁ θεός; ὁ δαίμων, ονος
božica θεά; ἡ θεός
braniti se ἀπολογεῖσθαι (DM.)
Brasida Βρασίδας, ου
brat ἀδελφός
brbljav ἀδολεσχικός 3.
brbljavac ἀδολέσχης, ου
brbljavost ἀδολεσχία
brežuljak λόφος
briga ἐπιμέλεια
brijač κουρεύς
Britanija Βρεταννία
brod ἡ ναῦς, νεώς; τὸ πλοῖον
brodar ναύτης, ου
brodovlje στόλος; τὸ ναυτικόν; αἱ νῆες
broj ἀριθμός
bršljan κιττός
brz ὠκύς 3. (poet.)
brzina τὸ τάχος; ἡ ὠκύτης, ητος
brzo ταχύ, ταχέως; što brže (mogu) ὅτι τάχιστα
bud — bud εἴτε — εἴτε
budalast βλακικός 3.
budući da ὡς, ἐπεί
budućnost τὸ μέλλον, οντος (i plur.)
buka βοή; ταραχή; ψόφος
Bulis Βοῦλις, ιδος
bura ὁ χειμών, ῶνος
Busiris Βούσιρις, ιδος

C.

Caesar Καῖσαρ, αρος
car βασιλεύς
carski βασιλικός 3., carsko dostojanstvo τὸ τοῦ βασιλέως ἀξίωμα
Chaeroneja Χαιρώνεια
Charite αἱ Χάριτες, των
Charixen Χαρίξενος

Charmid *Χαρμίδης, ου*
Chijanin *Χῖος*
choa *ὁ χοῦς, χοῶς* (plur. *χόες, χοῶν*)
Ciceron *Κικέρων, ωνος*
ciel *πᾶς* 3.; *σύμπας* 3.; *ὅλος* 3.
cieniti *τιμᾶν*; veoma c. *περὶ πολλοῦ τι ποιεῖσθαι*
cienjen *τίμιος* 3. i 2.
cio, v. ciel
Circus Maximus *Κίρκος Μάξιμος*
cjepanica = ugarak *(titio) δαλός*
Clodije *Κλώδιος*
Consualska svetkovina (u Rimu u slavu Consa = Neptuna dne 21. kolovoza) *ἡ τῶν Κωνσουαλίων ἑορτή*
crevlja *τὸ ὑπόδημα*
crn *μέλας* 3.
crtati *διηγεῖσθαι* DM.
crvenkast *ὑπέρυθρος* 2.
cvieće, v. cviet
cviet *τὸ ἄνθος*
cvietanje *τὸ ἄνθος*; (preneseno) *εὐτυχία*
cvrčati *τρίζειν (τετριγέναι)*

Č.

čast *τιμή*
častan *τίμιος* 3. i 2.; *σεμνός* 3.
častiti *τιμᾶν*; (= gostiti) *ξενίζειν*
častnik *ἡγεμών, όνος*
čaša *ποτήριον*; *ἡ κύλιξ, ικος*
čašica *ἡ κάλυξ, υκος*
čedan *μέτριος* 3.; *σώφρων* 2.
čednost *εὐκοσμία*; *σωφροσύνη*; *ἡ αἰδώς, οῦς*
čekati *προσμένειν*; *περιμένειν*
čelo (vojske) *τὸ στόμα*; *μέτωπον*
često *πολλάκις*
četa; čete *ἡ δύναμις, εως* (i plur.); *τὸ στράτευμα*; *στρατιά*; četa konjanička *ἡ ἱππικὴ τάξις, εως*; četa hoplitska *ἡ ὁπλιτικὴ τάξις, εως*
četverogodišnji *τετραετής* 2.
četverokut *πλαίσιον*
četverokutan *τετράγωνος* 2.
četveroprežna kola *τὸ τέθριππον*
čeznuće *πόθος*
činiti *ποιεῖν*; *πράττειν*; č. sebi M.; č. dobro *εὖ ποιεῖν*; č. zlo *κακῶς ποιεῖν*; *κακουργεῖν*; č. krivo (nepravdu) *ἀδικεῖν*; č. se *δοκεῖν (videri)*; č. se = pokazivati se *φαίνεσθαι* DP.
čist *καθαρός* 3.; *ἀκήρατος* 2.; *ἐλεύθερος* 3. i 2.; (prenes.) (pored *καθαρός* 3.) *ἁγνός* 3.; čisto *καθαρῶς*
čistiti *καθαίρειν*
čitanje i pisanje *τὰ γράμματα*
čitati *ἀναγιγνώσκειν*
čitav *πᾶς* 3.; *ἅπας* 3.; *σύμπας* 3.; *ὅλος* 3.; (= netaknut) *ἀκέραιος* 2.
čovjek *ἄνθρωπος*; *ἀνήρ, ἀνδρός (vir)*
čudan *θαυμαστός* 3.; *θαυμάσιος* 3.; *δαιμόνιος* 3.; *τεράστιος* 2.
čuditi se čemu *θαυμάζειν τι*
čudjenje *τὸ θαῦμα, ατος*
čupati *σπαράττειν*
čuti *ἀκούειν*; *πυνθάνεσθαι* DM.; *μανθάνειν*
čuvanje *φυλακή*

čuvar *φύλαξ, ακος*
čuvati *φυλάττειν, διαφυλάττειν*; *σῴζειν, διασῴζειν*; *τηρεῖν, διατηρεῖν*; *φρουρεῖν*; čuvati se *εὐλαβεῖσθαι* DP.

Ć.

ćelav *φαλακρός* 3.
ćud *τρόπος*; *ἡ φύσις, εως*
ćutjeti; ćutim što *ἐγγίγνεταί μοί τι*

D.

da! *ναί*; (u želji) *εἴθε, εἰ γάρ, ὡς*; da li *εἰ*; da li — ili *πότερον — ἤ*
Daedal *Δαίδαλος*
dakako *δῆλον ὅτι*; *εἰκότως*; (= prirodno je, da . . . .) *εἰκός (ἐστι)* s inf. ili ak. s inf.
dakle *οὖν*; *ἄρα*; *δή*; *τοίνυν*
daleko sam *ἀπέχω* (s gen.)
daljina *τὸ διάστημα*
Damis *Δᾶμις, ιδος*
dan *ἡμέρα*; na dan (= svaki dan) *ὁσημέραι, εἰς ἡμέραν*
danak *δασμός*; *φόρος* (i plur.); *ἡ σύνταξις, εως*
danas *τήμερον*
dar *δῶρον*; *δωρεά*; na dar *δωρεάν*
Darije *Δαρεῖος*
darik *δαρεικός*
dati *διδόναι*; *παρέχειν*; d. zakon *νόμον τιθέναι* (o narodu *τίθεσθαι*); d. komu diel od čega (u čemu) *μεταδιδόναι τινί τινος*;
dati se na što *τρέπεσθαι* (M.) *πρός τι*; *ἀντέχεσθαί* (M.) *τινος*
Datis *Δᾶτις, ιδος*
davač *δοτήρ, ῆρος*
davati *διδόναι*; *παρέχειν*
Delphi *Δελφοί*
Delphljanin *Δελφός*
delphski *Δελφικός* 3.
Demarat *Δημάρατος*
Demetra *Δημήτηρ, Δήμητρος*
Demosthen *Δημοσθένης, ους*
Derkylida *Δερκυλίδας, ου*
desni *δεξιός* 3.
desnica *ἡ δεξιά*; pružati komu desnicu *δεξιοῦσθαί* (DM.) *τινα*
dičiti se *φιλοτιμεῖσθαι* (DP.), *καυχᾶσθαι* (DM.), *αὐχεῖν ἐπί τινι*
diel *τὸ μέρος*; *ἡ μερίς, ίδος*; dati komu diel od čega *μεταδιδόναι τινί τινος*; imati diel (u čemu) *μετέχειν (τινός)*
dieliti (s kim) *κοινωνεῖν*
diete *τέκνον*; *ὁ (ἡ) παῖς, παιδός*
Dika *Δίκη*
dim *καπνός*
Diogen *Διογένης, ους*
Diomedont *Διομέδων, οντος*
Dionysova svetkovina *τὰ Διονύσια*
Dionysije *Διονύσιος*
Dioskuri *οἱ Διόσκουροι*
divan *θαυμαστός* 3.; *θαυμάσιος* 3.; *δαιμόνιος* 3.
diviti se čemu *θαυμάζειν τι*
divlja zvier *θηρίον*
djeca, v. diete
dječak *ὁ παῖς, παιδός*
dječarac *τὸ παιδίον*
djedovi *(maiores) οἱ πρόγονοι*

djelo ἔργον; ἡ πρᾶξις, εως; τὸ πεπραγμένον
djevica ἡ παρθένος
djevojka ἡ παρθένος
do μέχρι, ἄχρι s gen.
dob ἡλικία
doba ὥρα
dobar ἀγαθός 3.; καλός 3.; χρηστός 3.
dobitak τὸ κέρδος
dobiti λαμβάνειν; τυγχάνειν (τινός); (= primiti) δέχεσθαι DM.; d. što na dar δωρεάν τι λαμβάνειν; dobiti dobit νικᾶν
dobivati k tomu προσλαμβάνειν
dobro (adv.) εὖ; καλῶς; dobro mi je εὖ πάσχω
dobro (subst.) τὸ ἀγαθόν; τὸ κτῆμα; τὸ χρῆμα
dobročinac ὁ εὐεργετῶν (οῦντος); ὁ εὐεργετήσας (αντος)
dobročinstvo εὐεργεσία
dobrohotnost εὔνοια
dobrostiv εὔνους 2.
doći ἔρχεσθαι; ἀφικνεῖσθαι (DM.); aor. ἦκον; prije doći προαφικνεῖσθαι DM.; doći ka komu προσιέναι τινί; doći u susret ἐντυγχάνειν; doći u pohode παραγίγνεσθαι (DM.) πρός τινα
dodati προστιθέναι
dogadjati se (gdje) ἐγγίγνεσθαι; dogadja mi se što γίγνεταί ili συμβαίνει μοί τι; πάσχω τι
dogoditi se γίγνεσθαι DM.; συμβαίνειν (vidi i „dogadjati se")
dogotoviti ἐκτελεῖν
dogovarati se βουλεύεσθαι M.; d. se s kim o čemu εἰς λόγους συμβαίνειν τινὶ περί τινος
dogovoriti se s kim κοινολογεῖσθαί (M.) τινι
doista ἀληθῶς; ὄντως
dojahati προσελαύνειν
dojmiti se koga κινεῖν τινα
dok ἕως (ἄν)
dokaz τεκμήριον
dokazati ἐξελέγχειν
dokazivati δηλοῦν
dokolica σχολή
dolaziti φοιτᾶν
doletjeti προσπέτεσθαί (DM.) τινι
dolietati κατὰ κράτος προσελαύνειν ili ἐπελαύνειν
dolina ἡ κοιλάς, άδος
domaći ἐπιχώριος 2.
domišljat, v. rečenica
domovina ἡ πατρίς, ίδος; ἡ οἰκεία (γῆ)
domorodac ὁ ἐγχώριος
donieti φέρειν; προσφέρειν; d. sa sobom κομίζειν
donositi φέρειν; προσφέρειν
dopustiti (dopuštati) ἐᾶν; ἐφιέναι; ἐπιτρέπειν; συγχωρεῖν; ὁμολογεῖν; διδόναι; dopušteno je ἔξεστι
dorasti ἀκμάζειν; dorastao (par) ὅμοιος 3.
dorski Δώριος 2.
doručkovati ἀριστᾶν
dosjetljiv ἀστεῖος 3.
dosta ἅλις (s gen.; §. 403.)
dostojan ἄξιος 3.; dostojno ἀξίως
dosuditi komu što τιμᾶν τινί τινος
doticati se ἅπτεσθαι, ἐφάπτεσθαι (DM.)

dovesti ἄγειν; dovesti natrag u domovinu κατάγειν
dovoljan ἄξιος 3.
dovući k — προσφέρειν s dat.
doznati πυνθάνεσθαι (DM.)
dozvola ἐξουσία
dozvoliti ἐπιτρέπειν; ἐφιέναι; συγχωρεῖν; διδόναι
dragati κατασπάζεσθαι (DM.)
dragocjen πολυτελής 2.
dragocjenost πολυτέλεια
dragovoljno (ὁ, ἡ) ἐθελοντής, οῦ
dragulj ἡ λίθος; draguljima obložen λιθοκόλλητος 2.
drahma δραχμή
dražestan χαρίεις 3.
dražiti σκώπτειν
drûg ἑταῖρος; drug kod stola σύσκηνος, σύσσιτος, συνδειπνῶν, οῦντος
drugarica robinja ἡ ὁμόδουλος
drugdje ἄλλοθι
drugi ἄλλος 3.; (od dvojice) (ὁ) ἕτερος 3.; drugi dan ἡ ὑστεραία ἡμέρα
drugovati s kim συνεῖναί, ὁμιλεῖν, χρῆσθαί τινι
družba ὁμιλία
družiti se s kim συνεῖναί, συγγίγνεσθαί (DM.), ὁμιλεῖν, χρῆσθαί τινι
družtvo ὁμιλία
drva τὰ ξύλα
drveće, v. drvo
drven ξύλινος 3.
drvo δένδρον
drzkost ἡ τόλμα
držanje τὸ σχῆμα
držati ἔχειν; (= misliti) νομίζειν, ἡγεῖσθαι (DM.), ὑπολαμβάνειν; držati se čega διαμένειν ἔν τινι
država ἡ πόλις, εως
dubok βαθύς 3.; duboka starost μακρὸν γῆρας
dućan σκηνή
dug μακρός 3.; ne dugo zatim μετ' ὀλίγον
dugovati ὀφείλειν
dukat ὁ χρυσοῦς, οῦ
duša ψυχή
dužan (= koji se duguje) προσήκων, ουσα, ον; δίκαιος 3.
dužina τὸ μῆκος
dužnost, vidi §. 393., 2.
dva puta δίς
dvoličan ἀμφίβολος 2.
dvor (kraljev) αἱ θύραι
dvostruk διπλάσιος 3.; διπλοῦς 3.
džara ὑδρία
dželat ὁ δημόσιος

E.

ebanovina ἡ ἔβανος
Egipat ἡ Αἴγυπτος
Egipćanin Αἰγύπτιος
Eion ἡ Ἠιών, όνος
Elejanin Ἠλεῖος
Elida ἡ Ἦλις, ιδος; ἡ Ἠλεία
Enyjalije Ἐνυάλιος
Epaminonda Ἐπαμεινώνδας, ου
Ephes ἡ Ἔφεσος
ephor ἔφορος
epigram τὸ ἐπίγραμμα
Epimenid Ἐπιμενίδης, ου
Erechthej Ἐρεχθεύς

Euangel Εὐάγγελος
Euboeja Εὔβοια
Eudamida Εὐδαμίδας, ου
Eumolpo Εὔμολπος
Euphrat Εὐφράτης, ου
Euripid Εὐριπίδης, ου
Eurot Εὐρώτας, ου
Eurymedont Εὐρυμέδων, οντος
Eurytion Εὐρυτίων, ωνος
Evropa Εὐρώπη

F.

falanga ἡ φάλαγξ, γγος
Filip Φίλιππος
filosof φιλόσοφος
filosofija φιλοσοφία
frula αὐλός
frulač αὐλητής, οῦ

G.

gaće αἱ ἀναξυρίδες
gadjati ἱέναι (u nišan ἐπὶ στόχον)
gaj τὸ ἄλσος
gaziti καταπατεῖν
gdje (god) (relat.) ὅπου
gdjekad ἔστιν ὅτε
Geraneja Γεράνεια
gizdavac κομψός
glad λῑμός
gladnu biti πεινῆν
gladovati πεινῆν
glas *(fama)* φήμη; (= slava) δόξα; zao glas ἀδοξία; na glasu biti εὐδοκιμεῖν
glasnik κῆρυξ, ῡκος; ἄγγελος
glasovnica ἡ ψῆφος
glava κεφαλή; sudi mi se o glavi κρίνομαι θανάτου
gledalac θεατής, οῦ
gledalište θέατρον
gledanje ἡ ὄψις, εως
gledati βλέπειν; ὁρᾶν; θεᾶσθαι; g. na što ἀποβλέπειν εἴς (πρός) τι, ἐπιβλέπειν τι
globa ζημία
glumac ὑποκριτής, οῦ; tragički g. ὁ τῶν τραγῳδιῶν ὑποκριτής
gniezdo νεοττιά
gnjila κέραμος ὁ
gnoj ὁ πῦος
godina τὸ ἔτος; ἐνιαυτός; svake g. κατ' ἔτος
gol γυμνός 3.
goniti διώκειν
gora τὸ ὄρος
Gorga Γοργώ, οῦς
Gorgija Γοργίας, ου
Gorgona Γοργώ, οῦς i όνος
gorjeti κάεσθαι (P.)
gospodar κύριος; δεσπότης, ου; (= gazda) οἰκονόμος; g. broda ναύκληρος
gospodarica κυρία
gost ξένος
gostba εὐωχία
gostiti se ἑστιᾶσθαι (DP.)
gotovo σχεδόν; ὀλίγου; μικροῦ
govor λόγος
govoriti λέγειν; λαλεῖν; g. zlo κακῶς λέγειν, κακὰ λέγειν
govornik ῥήτωρ, ορος
grabiti ἁρπάζειν
grad ἡ πόλις, εως
graditelj τέκτων, ονος

graditi ποιεῖν (sebi M.); πλάττειν; (= zidati) οἰκοδομεῖν; graditi se προσποιεῖσθαι (DM.) s inf.; v. kuća
gradjanin πολίτης, ου
gradjenje οἰκοδομία
gradjevina τὸ οἰκοδόμημα
gradnja ἐργασία
grana ὁ κλών, κλωνός; κλάδος
grditi koga ἐπιτῑμᾶν τινι
griešiti ἁμαρτάνειν
grimiz πορφύρα
grimizna haljina ἡ ἁλουργίς, ίδος
Grk Ἕλλην, ηνος
grm θάμνος (i plur.)
grmlje, v. grm
grob τάφος
grobni stup στήλη
grom κεραυνός
grozan φοβερός 3.; δεινός 3.
gubiti ἀποβάλλειν
guska ὁ χήν, χηνός
gust δασύς 3.; (o šumi) βαθύς 3.
gvozden σιδηροῦς (σιδήρεος) 3.
gymnopaedije αἱ γυμνοπαιδίαι

H.

Habronich Ἁβρώνιχος
Had ὁ Ἅιδης, ου (had ᾅδης)
Halikarnas ἡ Ἁλικαρνᾱσός
Halikarnašanin Ἁλικαρνασεύς
haljina ἱμάτιον; ὁ χιτών, ῶνος; ἡ ἐσθής, ῆτος
Halonnes ἡ Ἁλόννησος
Halys ὁ Ἅλυς, υος
Helena Ἑλένη
Hellada ἡ Ἑλλάς, άδος
Hellen Ἕλλην, ηνος
hellenski Ἑλληνικός 3.
Hellespont ὁ Ἑλλήσποντος
Hephaest Ἥφαιστος
heraklejski Ἡράκλειος 3.
Heraklo Ἡρακλῆς, έους
Herodot Ἡρόδοτος
Hesiod Ἡσίοδος
hinjenje ἡ προσποίησις, εως
hippagret ἱππαγρέτης, ου
Hipparch Ἵππαρχος
Hippokrat Ἱπποκράτης, ους
hitnja τὸ τάχος
hladan ψυχρός 3.
hladnik (Sonnenschirm); nositi hladnik σκιαδηφορεῖν
hljeb ἄρτος
hod πορεία
Homer Ὅμηρος
hoplit ὁπλίτης, ου
hoplitska četa ἡ ὁπλῑτικὴ τάξις, εως
Hore αἱ Ὧραι, ῶν
hotimice ἐπίτηδες
hotjeti v. htjeti
hrabar ἀνδρεῖος 3.
hram ἱερόν; ὁ νεώς
hrana τροφή; (= jelo, jela) σῖτος; (= plien) βορά
hranitba τροφή
hraniti τρέφειν
hrbat νῶτον (obično plur.)
htjeti βούλεσθαι (DP.); ἐθέλειν; μέλλειν; ἀξιοῦν
hvala ἔπαινος; (= pohvalni govor) ἐγκώμιον; (= zahvala) ἡ χάρις, ιτος
hvaliti ἐπαινεῖν; εὐλογεῖν; ζηλοῦν; hvaliti (komu) χάριν ἔχειν

hvastanje ἀλαζονεία
hvastati se αὐχεῖν; καυχᾶσθαι DM.
hvastavac ἀλαζών, όνος
hvastavost τὸ μεγάλαυχον
hvatati se ἁλίσκεσθαι
Hygijeja Ὑγίεια
hyjakinth ἡ ὑάκινθος
Hyjakinth Ὑάκινθος
Hyjakinthije τὰ Ὑακίνθια
Hylej Ὑλεύς
Hymet Ὑμηττός

I.

i καί; pred negat. glagolom οὐδέ (μηδέ); i ne οὐδέ
ići ἰέναι; βαδίζειν; χωρεῖν; (o vojsci) πορεύεσθαι (DP.); ἐλαύνειν; ići u drugu zemlju μετανίστασθαι εἰς ἄλλην χώραν; ići (na koga) προσελαύνειν; ići (s kim) συμπορεύεσθαι (DP.); ići (za kim) ἕπεσθαι, (ἐπ)ακολουθεῖν; ići za čim θηρᾶν, διώκειν τι
igda ποτέ (enkl.)
igračka pjesma τὸ ὀρχηστικὸν μέλος
igrati (=plesati) ὀρχεῖσθαι (DM.); igrati na kithari κιθαρίζειν (početi igrati na k. κιθαρίσαι)
igrokaz τὸ δρᾶμα
ilarch ἴλαρχος
ili ἤ; ili . . . ili ἤ . . . ἤ; da li ili . . . πότερον . . . ἤ
Ilijada ἡ Ἰλιάς, άδος
imati ἔχειν; κεκτῆσθαι; ima (imaju) = jest (jesu)
ime τὸ ὄνομα; imenom (po imenu) (τὸ) ὄνομα (kao akuz. obzira)
imutak οὐσία; τὰ χρήματα
inače τὰ ἄλλα (τἄλλα)
Indija ἡ Ἰνδικὴ (χώρα)
Indijanac Ἰνδός
instinkt ἡ φυσικὴ διάθεσις (-εως)
Intaphren Ἰνταφρένης, ους
ipak ὅμως; μέντοι
Iphikrat Ἰφικράτης, ους
Ischomach Ἰσχόμαχος
iskati ζητεῖν; χρῄζειν (τινός); ἐπιθυμεῖν (τινος); ἐπιζητεῖν τι; (= zahtievati) αἰτεῖν (od koga M. παρά τινος), ἀξιοῦν s (ak. i) inf.
iskra ὁ σπινθήρ, ῆρος
Istham Ἰσθμός
isti ὁ αὐτός 3.; (= ipse) αὐτός 3.
istina ἀλήθεια; τἀληθῆ; istinu govoriti ἀληθῆ λέγειν; ἀληθεύειν
istiniti ἀληθής 2.; ἀληθινός 3.
izabrati αἱρεῖσθαι M.
izagnati ἐξωθεῖν
izaslati ἐκπέμπειν
izasuti ἐκχεῖν
izašiljati ἐκπέμπειν
izbaciti ἐκβάλλειν
izbaviti ἐλευθεροῦν; ἀπαλλάττειν; ἀπολύειν (τινά τινος)
izbor ἡ αἵρεσις, εως
izčeznuti ἀπολείπειν; izčezao φροῦδος 3. i2.
izdajnik προδότης, ου
izdati προδιδόναι
izgorjeti (neprelazno) κατακάεσθαι (P.)
izgovor ἡ πρόφασις, εως
izgovoriti ἐκφωνεῖν

izgubiti ἀποβάλλειν; ἀπολλύναι; izgubljen sam ἀπόλωλα.
izići ἐξιέναι; προιέναι; ἐκβαίνειν
izjava λόγος
izjaviti λέγειν; φάναι
izkazivati ἀπονέμειν
izkititi κοσμεῖν
izključiti ἐξορίζειν
izkustvo ἐμπειρία
izlaziti ἐξορμᾶσθαι (DP.); ἐξιέναι; (o suncu) ἀνατέλλειν, ἀνίσχειν
izložiti (nagradu) προτιθέναι
izmaći ἀποχωρεῖν; i. čemu ἐκκλίνειν τι
izmisliti πλάττειν
iznaći ἐξευρίσκειν
iznenada ἐξ ἀπροσδοκήτου; ἐξαπίνης; ἐξαίφνης; παραχρῆμα
iznieti προφέρειν
iznositi (kod broja) εἶναι
izpasti ἐκπίπτειν
izpitati ἐξετάζειν
izpitivati δοκιμάζειν; ἀνακρίνειν
izporediti παραβάλλειν
izpraćati προπέμπειν; παραπέμπειν
izpunjavati πληροῦν; συμπληροῦν; ἐμπιμπλάναι
izraditi ποιεῖν
izreći (tvrdnju) τίθεμαι M.; (presudu) κρίνειν
izsisati ἐκχυλίζειν
izšibati μαστιγοῦν
iztaknuti se διαφέρειν
izticati se διαφέρειν; ἐμπρέπειν; φαίνεσθαι DP.
iztisnuti ἐκπιέζειν
iztok ἡ ἕως, ἕω
iztraživati ἐξετάζειν; σκοπεῖν (i M.)
iztući πτίσσειν
iztumačiti ἐξηγεῖσθαι DM.
izumjeti ἐπινοεῖν
izvaditi ἐξαιρεῖν
izvesti ἐξάγειν; (u kazalištu itd.) εἰσάγειν
izvoditi ἐξάγειν; ἄγειν; ἐπιτελεῖν
izvor πηγή; κρήνη
izvoz ἐξαγωγή
izvrstan παράδοξος 2.
izvršiti ποιεῖν; διαπράττειν
izvrština τὸ ἀγαθόν
izvući ἐξαιρεῖν

J.

jablan ἡ αἴγειρος
jabuka μῆλον
jačina ἡ ἰσχύς, ύος; ῥώμη
jad τὸ πάθος
jadikovati οἰμώζειν
jadnik ὁ ἄθλιος
jahač ἱππεύς
jahalište ἱππόδρομος
jak ἰσχυρός 3.
jakost ἡ ἰσχύς, ύος; ῥώμη
jamačno σαφῶς; πάντως
jao οἴμοι
jarèbica ὁ (ἡ) πέρδιξ, ικος
jasan δῆλος 3.; φανερός 3.; πρόδηλος 2.
jasen μελία
jasle φάτνη
jastrieb ὁ γύψ, γυπός
java; na javu doći δημοσιοῦσθαι (P.)
javan; v. trošak
javiti ἀγγέλλειν; ἀπαγγέλλειν; διαγγέλλειν; παραγγέλλειν; προσαγγέλλειν; i φράζειν

javljati σημαίνειν
javor ἡ πλάτανος
ječmeno brašno τὰ ἄλφιτα
jedan (jedini) εἷς, μία, ἕν; (= njeki) τὶς enkl.; jedan od dvojice (ὁ) ἕτερος 3.; jedan . . . drugi ὁ μέν . . . ὁ δέ; jedan i drugi ἑκάτερος 3.; jedan drugoga itd. (o dvojici) ἀλλήλοιν itd., (o više njih) ἀλλήλων itd.
jedini μόνος 3.
jediv ἐδώδιμος 2.
jednak ἴσος 3.; ὅμοιος 3.
jednoć (jednom) ποτέ (enkl.)
jednom; na jednom ἐξαπίνης; ἐξαίφνης; παραχρῆμα
jednostavan ἁπλοῦς 3.; (preneseno) εὐτελής 2.
jedva μόγις
jegulja ἡ ἔγχελυς, υος
jelo τὸ βρῶμα; βρωτόν; plur. τὰ σιτία ili σῖτα
jer ὅτι; γάρ
jesen φθινόπωρον
jesti ἐσθίειν
jezero λίμνη
jezgrovit συνεστραμμένος 3.
jezik ἡ γλῶττα
Jonija Ἰωνία
Jonjani οἱ Ἴωνες
još ἔτι; još k tomu προσέτι; ne još οὔπω; još nigda οὔποτε, οὐδέποτε
jug μεσημβρία
juha ζωμός
Julija Ἰουλία
junački ἀνδρεῖος 3.; (adv.) ἀνδρείως
junačtvo ἀνδρεία; ἀριστεία; εὐψυχία
jutro ἡ ἕως, ἕω

K.

kacida ἡ κόρυς, υθος; τὸ κράνος
kad ὅτε; ὡς; ἐπεί; ἐπειδή; kad god ὁπότε (s opt. za prošlost)
kadšto ἐνίοτε
kaftan ὁ κάνδυς, υος
kakav (interog.); ποῖος 3. (relat.); οἷος 3.; (= njekakav) τίς enkl.
kako? πῶς; (relat.) ὡς, ὅπως; i = kojim načinom (τρόπος)
Kallibije Καλλίβιος
Kallipid Καλλιπίδης, ου
Kalydon ὁ Καλυδών, ῶνος
Kambys Καμβύσης, ου
kàmên λίθος
kàmen λίθινος 3.
kamenje οἱ λίθοι
kamenovati καταλεύειν
kao ὡς; ὥσπερ; (= poput) καθάπερ; kao što ὡς; ὥσπερ; kao . . . . tako ὥσπερ . . . . οὕτω(ς)
Karanin Κάρ, αρός
Kardusi Καρδοῦχοι
Karija Καρία
Karthaga ἡ Καρχηδών, όνος
Karthažanin Καρχηδόνιος
kasnije ὕστερον
kasno ὀψέ
Katon Κάτων, ωνος
kazalište θέατρον
kazan ζημία (osobito globa); ποινή (pokora); τιμωρία; δίκη
kazati λέγειν; φάναι; φράζειν; kazati napried προειπεῖν
kazivati λέγειν; φράζειν
kazniti ζημιοῦν; κολάζειν; τιμωρεῖσθαι (DM.); k. se δίκην διδόναι

kći ἡ θυγάτηρ, τρός
Kedrija (u Kariji) Κεδρεῖαι
Kekrop Κέκροψ, οπος
Kelaena Κελαιναί
Kentaurin Κένταυρος
Kerdylion Κερδύλιον
Kerkyranin Κερκυραῖος
Kilikija Κιλικία
kip ὁ ἀνδριάς, άντος; τὸ ἄγαλμα; ἡ εἰκών, όνος
kiša ὄμβρος
kithara κιθάρα
klasje ὁ στάχυς, υος (plur.)
klati (ἀπο)σφάττειν
Klearch Κλέαρχος
Kleombrot Κλεόμβροτος
Kleomen Κλεομένης, ους
Kleon Κλέων, ωνος
klin ὁ σφήν, σφηνός; klinovima razciepiti σφηνοῦν
Klit Κλεῖτος
knjiga ἡ βίβλος; βιβλίον
Knošanin Κνώσιος
koješta πολλά
koji? τίς, τί; koji od dvojice? πότερος; koji (relat.) ὅς 3.; koji god ὅστις 3.; koji mu drago ὁστισοῦν 3.
kolač ὁ πλακοῦς, οῦντος; τὸ πέμμα
kolik (relat.) ἡλίκος 3.
koliko (čega)? πόσος 3.; (relat.) ὅσος 3., ὁπόσος 3.
kolut δακτύλιος (plur. i αἱ ἀμφιδέαι)
komedijaš δεικηλίκτης (dor. -τας)
komora τὸ οἴκημα
konac (životu) τελευτή
konj ἵππος; konj utrkivalac ὁ ἀγωνικὸς ἵππος; s konja se boriti ἱππομαχεῖν
konjanička četa ἡ ἱππικὴ τάξις, εως; konjanička vještina ἡ ἱππική (τέχνη)
konjaničtvo τὸ ἱππικόν; οἱ ἱππεῖς, έων
konjanik ὁ ἱππεύς
konsul ὁ ὕπατος
kopanje rude ἡ περὶ τὰ μέταλλα πραγματεία
kopati ὀρύττειν
koplje τὸ δόρυ, ατος; λόγχη
kopnena vojska ἡ πεζὴ στρατιά
kopno ἡ ἤπειρος; γῆ; po kopnu κατὰ γῆν; na kopnu i na moru καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν
korak τὸ βῆμα, ατος; korakom βάδην
korien ῥίζα
Korinćanin Κορίνθιος
Korinth ἡ Κόρινθος
korinthski Κορίνθιος 3.; Κορινθιακός 3.
korist ὠφέλεια; τὸ συμφέρον, οντος; korist dobivati od čega ὀνίνασθαί τί τινος ili ἀπό τινος
koristan χρήσιμος 2. i 3.; ὠφέλιμος 2. i 3.; εὔχρηστος 2.; συμφέρων, ουσα, ον
koristiti (koristovati) ὀνινάναι; ὠφελεῖν
koriti μέμφεσθαι (DM.); ψέγειν; ἐπιτιμᾶν (s dat.); λοιδορεῖσθαι (M.)
kororednik ὁ χοροποιός
kosa ἡ θρίξ, τριχός (plur.)
koščica od masline ὁ πυρήν (-ῆνος) ἐλάας
košnica τὸ σμῆνος
košulja ὁ χιτών, ῶνος
Kotys Κότυς, υος

kovač σιδηρεύς
kovčeg κίστη; ἡ λάρναξ, ακος
kovina μέταλλον
koža τὸ δέρμα; δορά
kožar σκυτεύς, έως
kradja κλοπή
kraj τόπος; χώρα; χωρίον; kraj (npr. krova) τὸ πέρας, ατος; (= svršetak) τὸ τέλος; kraj od noge ἄκρος ὁ πούς ili ὁ ποὺς ἄκρος
krajnji ἔσχατος 3.
kralj βασιλεύς
kraljevanje βασιλεία
kraljevati βασιλεύειν
kraljevski βασίλειος 2.; βασιλικός 3.; kraljevski dvor τὰ βασίλεια
Krannonjanin Κραννώνιος
krasan καλός 3.; λαμπρός 3.
krasti κλέπτειν
kratak βραχύς 3.; σύντομος 2.; za kratko vrieme μετ᾽ ὀλίγον
Krathis ὁ Κρᾶθις, ιδος
kratkorekost βραχυλογία
kratkovječan ἐφήμερος 2.
Krećanin Κρής, ητός
krenuti (na put) ὁρμᾶσθαι (DP.); krenuti napried προχωρεῖν, χωρεῖν εἰς τὸ πρόσθεν, προάγειν
krepost ἀρετή
Kreta Κρήτη
kretnja ἡ κίνησις, εως
krilat πτηνός 3.
krilo πτερόν; (vojske) τὸ κέρας, ως
Kriton Κρίτων, ωνος
kriv (ὁ) ἀδικῶν, ἀδικήσας; (onaj, koji je) kriv ὁ αἴτιος (3.); (onaj, koji) nije kriv ὁ ἀναίτιος (2.); krivo mi se dogadja ἀδικέομαι P.
krivda ἀδικία
krivnja αἰτία
krivudati ἑλίττεσθαι
krmar κυβερνήτης
Kroes Κροῖσος
Kroton ἡ Κρότων, ωνος
Krotonjanin Κροτωνιάτης, ου
krov ὀροφή
kršiti παραβαίνειν
kruh ἄρτος; τὰ σιτία
kruna στέφανος
Ktesiphont Κτησιφῶν, ῶντος
kuća οἶκος; οἰκία; τὸ οἴκημα; kuću graditi οἰκοδομεῖν; kući οἴκαδε; kod kuće οἴκοι
kućanin ὁ οἰκεῖος
kud i kamo πολύ
kuditi ψέγειν
kuhač μάγειρος
kuhar μάγειρος
kupanje λουτρόν
kupiti ἀγοράζειν; ὠνεῖσθαι (DM. s aor. πρίασθαι)
kušati βασανίζειν; πειρᾶν i obično πειρᾶσθαι (DP.); kušati koga πειρᾶσθαί (DP.) i ἀποπειρᾶσθαί τινος
kut μυχός
Kydnos ὁ Κύδνος
Kypar ἡ Κύπρος
Kyr Κῦρος

L.

ladja ἡ ναῦς, νεώς; πλοῖον
lagati ψεύδεσθαι (M.)
lak *(levis)* κοῦφος 3.; *(facilis)* ῥᾴδιος 3.; lak oružanik ὁ ψιλός

lakat ὁ πῆχυς, εως
Lakedaemon ἡ Λακεδαίμων, ονος
Lakedaemonjanin Λακεδαιμόνιος
lakedaemonski Λακεδαιμόνιος 3.
lako ῥᾳδίως; εὐμαρῶς
lakómstvo πλεονεξία
Lakonac Λάκων, ωνος
lakonski Λακωνικός 3.
Lapith Λαπίθης, ου
Larišanin Λαρισαῖος
laskati komu κολακεύειν τινά
lastavica ἡ χελῑδών, όνος
Lasthen Λασθένης, ους
lav ὁ λέων, οντος
lažan ψευδής 2.
lèći κατακλίνεσθαι (P.); lèći jaja ἐπῳάζειν
Leochar Λεωχάρης, ους
Leonida Λεωνίδης, ου
lernaejski Λερναῖος 3.
Lesbos ἡ Λέσβος
letjeti πέτεσθαι (DM.); (= trčati) τρέχειν
Leuktra τὰ Λεῦκτρα
ležati κεῖσθαι; ležati na čemu ἐπικεῖσθαι
ležište (za životinje) κοίτη; (za ljude, od site i sl.) ἡ στιβάς, άδος
li; ne li? ἆρ᾽ οὐ; li (= ako) εἰ; li (= a, pak) δέ; li (u indir. pit.) εἰ; li . . . ili πότερον . . . ἤ
Libon Λίβων, ωνος
Libyja Λιβύη
lice τὸ εἶδος; (= osoba) πρόσωπον
liečnik ἰατρός
liek φάρμακον
liep ὁ πηλός
liep καλός 3.
lies ἡ πύελος
lievi ἀριστερός 3.; λαιός 3.
list (= pismo) τὰ γράμματα; (na drvetu) φύλλον
lišavati στερεῖν, ἀποστερεῖν (τινά τινος ili τινός τι)
lišće τὰ φύλλα
lišiti στερεῖν, ἀποστερεῖν (τινά τινος ili τινός τι); ἀφαιρεῖσθαί (DM. τινά τι); συλᾶν
livada ὁ λειμών, ῶνος; πεδίον
lizati λείχειν
ljepota τὸ κάλλος
ljetni θερινός 3.
ljeto τὸ θέρος; θέρους ὥρα; θερινὴ ὥρα
ljevica ἡ ἀριστερά ili ἡ λαιά
ljiljan κρίνον
ljubaznost τὸ φιλόστοργον
ljubiti ἀγαπᾶν
ljubovnik ἐραστής, οῦ
ljudi, v. čovjek (plur.)
ljudski ἀνθρώπινος 3.; ljudski rod τὸ ἀνθρώπων γένος
ljuljati se σαλεύειν
ljutiti se ὀργίζεσθαι (DP.); θυμοῦσθαι (DP.); δυσφορεῖν; δυσχεραίνειν
lochag λοχᾱγός
Lokranin Λοκρός
lonac (zemljan lonac) χύτρα
lončar κεραμεύς
lotos λωτός
Lotophag Λωτοφάγος
lov θήρα
loviti θηρᾶν; θηρεύειν
lovor (lovorika) δάφνη
loza ἡ ἄμπελος

loža κοίτη
lubanja κρανίον
Lucije Λεύκιος
lučki nasip τὸ διάζευγμα
ludost μωρία
lûk τόξον
luka ὁ λιμήν, ένος
lukavština πανουργία
Lusitanac Λυσιτανός
Lydjanin Λυδός
lydski Λυδικός 3.
Lykaonija Λυκαονία
Lykurg Λυκοῦργος
Lysandar Λύσανδρος
Lysija Λυσίας, ου
Lysiklo Λυσικλῆς, έους
Lysimach Λυσίμαχος

M.

mač μάχαιρα
mag μάγος
magarac ὄνος
Magnesija Μαγνησία
mah; u jedan mah ἅμα
mahati (repom) σαίνειν
mahnitost μανία; (= ludost) μωρία
mak ἡ μήκων, ωνος
Makedonac Μακεδών, όνος
Makedonija Μακεδονία
makedonski Μακεδονικός 3.
malen (mali) μικρός 3.
malko μικρός 3.
malo (čega) ὀλίγος 3.; malo po po malo κατ' ὀλίγον; κατὰ μικρόν
malodušnost ἀθυμία; δυσθυμία
mana κακία
Manija Μανία
manipul τὸ τάγμα
manje (čega) ἐλάττων 2.; najmanje (čega) ἐλάχιστος 3.; najmanje ἥκιστα
Marathon ὁ Μαραθών, ῶνος
mariti za što φροντίζειν τινός; λόγον ἔχειν τινός; ἀντέχεσθαί (M.) τινος; mariti za koga προσέχειν τὸν νοῦν τινι
Marko Μάρκος
marljivost ἐπιμέλεια
marš πορεία
maslina ἐλάα; divlja maslina ἀγριελάα
maslinka ἐλάα
mati μήτηρ, μητρός
Mausol Μαύσωλλος
mazgar ὀρεωκόμος
mazgov ὁ ὀρεύς
Medija Μηδία
medimnos μέδιμνος
medja ὅρος; ὅριον
Medjanin Μῆδος
medju μεταξύ (s gen.); medju tim ἐν τούτῳ
medski Μηδικός 3.
Medusa Μέδουσα
medvjed ὁ i ἡ ἄρκτος
Megara τὰ Μέγαρα
Megaranin Μεγαρεύς
mekoputnost μαλακία
Meleagar Μελέαγρος
Melet Μέλητος
Meljanin Μήλιος
Messena Μεσσήνη
Messenjanin Μεσσήνιος
metnuti τιθέναι; m. pred koga παρατιθέναι; m. u što ἐμβάλλειν
metoek μέτοικος

mienjati μεταλλάττειν
Milećanin Μιλήσιος
Milet ἡ Μίλητος
miletski Μιλήσιος 3.
militi se ἀρέσκειν
Milon Μίλων, ωνος
milost ἡ χάρις, ιτος
milostiv ἵλεως, ων; milostivu biti εὐμενῶς ἔχειν
Miltijad Μιλτιάδης, ου
mimoići παρέρχεσθαι; παραλείπειν
mina μνᾶ
Minoa ἡ Μινῴα
Minos Μίνως, ωος
Minotauro Μινώταυρος
mir ἡσυχία; εἰρήνη
miraz ἡ προίξ, κός
mirno ἡσύχως; πρᾴως
mirovanje ἡσυχία
mirovati ἡσυχάζειν
misao διάνοια
misliti οἴεσθαι (DP.); νομίζειν; ἡγεῖσθαι (DM.); δοκεῖν
mišljenje γνώμη; διάνοια
mjed χαλκός; od mjedi χαλκοῦς 3.
mjedar χαλκοτύπος
mjeden χαλκοῦς 3.
mjenjački posao ἡ δανειστικὴ ἐργασία; mjenjački stol τράπεζα
mjera; s mjerom μετρίως
mjesec (dana) ὁ μήν, μηνός; na mjesec (= svaki mjesec) κατὰ μῆνα
mjesto τόπος; χώρα; χῶρος; χωρίον; na kojem mjestu? ποῦ;
mlad νέος 3.
mladenačka nestašnost ἡ νεότης, τητος
mladi (ptići) νεοττοί
mladić νεανίας; νέος; νεανίσκος
mnogi πολύς 3.; συχνός 3.; mnogo (čega) πολύς 3.; mnogo (adv.) πολύ
množtvo τὸ πλῆθος
moć imati ἰσχύειν
moćan δυνατός 3.
moći οἷόν τε εἶναι; ἱκανὸν εἶναι; δύνασθαι (DP.); ἔξεστί μοι; ἔχειν
moguće je οἷόν τέ ἐστι
Moira Μοῖρα
molba ἡ δέησις, εως
molitelj ὁ ἱκετεύων, οντος
moliti (koga za što) δεῖσθαί (DP.) (τινός τι); ἱκετεύειν; moliti se bogovom εὔχεσθαι (DM.) τοῖς θεοῖς
momačka dob ἡ τῶν ἐφήβων ἡλικία
momak ὁ παῖς, δός; ἀνήρ, ανδρός
momčad οἱ ἄνδρες
momče παιδάριον
Momos Μῶμος
morati δεῖ (χρή, ἀνάγκη) s ak. c. inf.
more θάλαττα; τὸ πέλαγος
možda ἴσως
mrčov grm αἱ μυρρίναι
mreža δίκτυον
mrieti ἀποθνήσκειν
mrnar ὑπηρέτης, ου
mrtav νεκρός 3.; τεθνηκώς, ἀποθανών, τελευτήσας 3.
mrtvac ὁ νεκρός
mrtvačke žrtve prinositi ἐναγίζειν
mrziti na koga μισεῖν τινα
mrzovoljast δύσκολος 2.

mržnja τὸ μῖσος; ἔχθρα
mučanje σιωπή; σιγή
mučati σιωπᾶν; σιγᾶν
mučiti ἀποκναίειν
mudar σοφός 3.; εὖ φρονῶν 3. (za lica), σώφρων 2. (za stvari)
mudrac φιλόσοφος
mudro συνετῶς
mudrost σοφία
muka πόνος; s mukom σὺν πόνῳ, μόλις, σχολῇ, χαλεπῶς
Mummije Μόμμιος
Murena Μουρρήνας, α
mutan θολερός 3.
Muza Μοῦσα
muž ἀνήρ, ανδρός
mužjak ἄρρην, ενος
Mykala Μυκάλη
Mynd ἡ Μύνδος
Myndjanin Μύνδιος
mysterije τὰ μυστήρια
Mytilenjanin Μυτιληναῖος

N.

na to ἔνθα
nabirač plaćenički ξενολόγος
nabrojiti καταλέγειν
nabujati πλήρη (od πλήρης 2.) γίγνεσθαι
način τρόπος
načiniti ποιεῖν (i M.); πλάττειν; ἐργάζεσθαι (DM.)
naći εὑρίσκειν
nada ἡ ἐλπίς, ίδος
nada sve περιττῶς
nadati se ἐλπίζειν
nadjačavati περιγίγνεσθαι DM.
nadmrnar πρῳρεύς τῆς νεώς
nadpis τὸ ἐπίγραμμα
nadvladanu bivati ἡττᾶσθαι (P.)
nagaziti na što περι-, ἐν-, ἐπιτυγχάνειν τινί; ἐμπίπτειν εἴς τι
nagnuti τρέπεσθαι (M., u bieg εἰς φυγήν); n. u bieg φεύγειν
nagon ἡ φυσικὴ διάθεσις (εως)
nagoniti ἀναγκάζειν; ἐπικεῖσθαι; βιάζεσθαι (DM., k tomu aor. pas. ἐβιάσθην s pas. znač.)
nagovarati πείθειν; παρακελεύεσθαί (DM.) (τινι)
nagovoriti πείθειν
nagrada ἀριστεῖον plur.; ἆθλον; μισθός
naime γάρ
naizmjence ἐναλλάξ; ἀνὰ μέρος
najam; dati u najam ἐκμισθοῦν
najbolji ἄριστος 3.; najbolje (adv.) ἄριστα
najmanje (čega) ἐλάχιστος 3.; adv. ἥκιστα
najmiti μισθοῦν (i M.)
najmljen μισθωτός 3.
najprije (τὸ) πρῶτον; (= prvi) πρῶτος 3.
najvećma μάλιστα
nakititi κοσμεῖν
naklapati λαλεῖν
nakvasiti βρέχω
nalágati προς-, ἐπιτάττειν; ἐπαγγέλλειν; ἐντέλλεσθαι (DM.); ἐπιστέλλειν; (= zapovjediti) κελεύειν
namjera ἡ πρόθεσις, εως
namjestnik ὕπαρχος
naokolo ići περιθεῖν; περιτρέχειν

napadati ἐπιέναι πρός τινα; ἐπιτίθεσθαί (M.) τινι; ἐφορμᾶν ili ἐπιχειρεῖν τινι; προσβάλλειν τινί
napeti ἐντείνειν
napisati γράφειν; ἀναγράφειν
napitak πότος
napokon τελευταῖος 3.; adv. τέλος (akuz. obzira), τὸ τελευταῖον; napokon reče τελευτῶν εἶπε
napor πόνος
napredovati ἐπιδιδόναι
napried ἔμπροσθεν; n. vidjeti προγιγνώσκειν; n. krenuti, v. krenuti
napuniti πληροῦν; συμπληροῦν; ἐμπιμπλάναι; n. se ἐμπίμπλασθαι (P.)
narav ἡ φύσις, εως
narediti τάττειν; ἐπιτάττειν; προστάττειν; ἐντέλλεσθαι (DM.)
naricati ὀδύρεσθαι M.
naročito μάλιστα
narod (pleme) τὸ ἔθνος; (u političkom smislu) δῆμος
Narthakion Ναρθάκιον
naručje (= ruke) αἱ ἀγκάλαι
narugati se komu σκώπτειν τινά
narukvica ψέλιον
naselje ἀποικία
nasilje ἡ ὕβρις, εως
nasititi ἐμπιμπλάναι (τινός)
naskoro τάχα, ταχύ, ταχέως; ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ
naslada ἡδονή; s nasladom ἡδέως
nasljedstvo διαδοχή
nasmijati se čemu καταγελᾶν τινος
nastati (nastajati) γίγνεσθαι
nastavak τὰ ἐχόμενα
nastojati πειρᾶσθαι (DP.) s inf.; ἐπιχειρεῖν; σπεύδειν (τι); ἐπιθυμεῖν (τινος)
naškoditi βλάπτειν
natjecanje ὁ ἀγών, ῶνος; ἅμιλλα
natjecatelj ὁ ἀγωνιζόμενος
natjecati se ἀγωνίζεσθαι (DM.)
natjerati ἀναγκάζειν
natovariti ἐπισάττειν
natrag pozvati, v. pozvati
naučavati se ἐθίζεσθαι (P.)
naučiti διδάσκειν; n. se μανθάνειν
nauditi κακοῦν
nauk παδεία; παραγγελία
navala προσβολή; ἡ ἔφοδος; ἡ ἐπιχείρησις, εως
navaliti na koga ἐπιέναι πρός τινα; ἐπιτίθεσθαί (M.) τινι; ἐφορμᾶν ili ἐπιχειρεῖν τινι; προσβάλλειν τινί; στρατεύεσθαι (M.) ἐπί τινα; ἐκστρατεύεσθαι
navaljivač ὁ προσβάλλων τινί
naviestiti καταγγέλλειν
naviknuti se ἐθίζεσθαι P.
navješćivati napried μαντεύεσθαι
navoditi ἄγειν
navratiti τρέπειν ili προτρέπειν τινὰ ἐπί i πρός τι
naznačiti ὑποδεικνύναι
nazočnu biti παρεῖναι
nazvati ὀνομάζειν; προσαγορεύειν; καλεῖν; λέγειν
ne; i ne οὐδέ; ne još οὔπω; ne više οὐκέτι (μηκέτι); ne . . . ni(ti) οὐ . . . οὐδέ (μή . . . μηδέ)
nebrojeni ἀναρίθμητος 2.; ἀνάριθμος 2.; μυρίος 3.

nedostajati ἀποστατεῖν (lični glagol)
nedostojan ἀνάξιος 2.
nedužnost ἀβλάβεια
nego (= *sed*) ἀλλά; (= *quam*) ἤ; prije nego πρίν
neizkusan ἄπειρος 2. (τινος)
nejasnoća ἀσάφεια
nekoristan ἄχρηστος 2.; ἀνωφελής 2.
nekriv (ὁ) μὴ ἀδικῶν (ἀδικήσας)
nema (čega) = nije
nemar ἀμέλεια
nemarnik ὁ, ἡ βλάξ, βλᾱκός
nemir θόρυβος
nemoćan ἀχρεῖος 2.
nemoguć ἀδύνατος 2.
nenazočnu biti ἀπεῖναι
neodlučnu biti ἀπορεῖν
nepokopan ἄταφος 2.
nepokrit γυμνός 3.
nepošteno μὴ καλῶς
nepotreban οὐκ ἀναγκαῖος 3.
nepoznat ἄγνωστος 2.
nepozvan ἀνεπάγγελτος 2.
nepravda ἀδικία; τὸ ἄδικον; po nepravdi ἀδίκως; nepravdu činiti ἀδικεῖν
nepravedan ἄδικος 2.
nepredobitan ἄμαχος 2.
neprestani ἀδιάλειπτος 2.; συνεχής 2.
neprijatelj πολέμιος (*hostis*); ἐχθρός (*inimicus*)
neprijateljski πολέμιος 3.
neprilika ἀσχολία
nepristojno ἀπρεπῶς
neprolazan ἀθάνατος 2.
neradljiv ἀργός 2.
nerast κάπρος
nerazboritost ἀβελτερία
nerazkinut ἀδιάσπαστος 2.
nerodica ἀφορία
nesebeznalost ἡ εἰς τὰ χρήματα δικαιοσύνη
nesiguran ἄδηλος 2.; ἀφανής 2.
neslavan ἄδοξος 2.; ἀπρεπής 2.
nesposoban ἀδύνατος 2.
nespretan ἄτεχνος 2.
nesreća ἀτυχία (često plur.); τὸ κακόν (i plur.); (= nezgoda) συμφορά, ἀτυχία, τὸ ἀτύχημα
nesretan ἄθλιος 3.; ταλαίπωρος 2.; κατάρατος 2.
nestalan ἀβέβαιος 2.
nestašica ἀπορία
neškodljiv ἀβλαβής 2.
neugledan ἀφανής 2.
neuk ἀμαθής 2.; ἰδιώτης, ου
nevidljivo učiniti ἀφανίζειν
nevin ὅσιος 3.
nevještina ἀπειρία
nevještu biti ἀπείρως ἔχειν
nevolja ἀπορία; (= bol) λύπη
nezakonit priedlog παράνομα (plur. neutr. od παράνομος 2.)
nezgoda τὸ πταῖσμα; τὸ δεινόν
neznatan ἀφανής 2.; ἄσημος 2.; μικρός 3.; φαῦλος 3.
ni οὐδέ (μηδέ); ni . . . ni οὔτε οὔτε (μήτε . . . μήτε)
nigda οὐδέποτε (μηδέποτε); nigda više οὐκέτι (μηκέτι)
nigdje οὐδαμοῦ (μηδαμοῦ)
nijedan οὐδείς (μηδείς) 3.
Nika Νίκη
nikakav οὐδείς (μηδείς) 3.; nikakav više = ne više

Nikija Νικίας, ου
Nikomach Νικόμαχος
Nil Νεῖλος
nišan στόχος
ništa οὐδὲν (μηδέν); ništa više οὐδὲν (μηδὲν) ἔτι
nit (paučine) ἀράχνιον
niti οὐδέ; niti . . . ni(ti) οὔτε . . . οὔτε (μήτε . . . μήτε)
nitko οὐδείς (μηδείς)
Nitokrida Νίτωκρις, ιδος
nječiji τινός (enkl.)
njega θεραπεία
njegda ποτέ (enkl.); τὸ πάλαι
njegdje πού (enkl.)
njegovati θεραπεύειν
njeki τὶς (enkl.)
njeko (kod broja) ἴσως
nješto τὶ (enkl.)
njetko τὶς (enkl.)
njiva ἀγρός
noć ἡ νύξ, νυκτός
noga ὁ πούς, ποδός
nos ἡ ῥίς, ῥινός (plur.)
nositi φέρειν; ἄγειν; (košulje; nješto na glavi) φορεῖν; n. jaja τίκτειν ᾠά
novac τὸ νόμισμα; novci ἀργύριον; τὸ νόμισμα; (= imutak) τὰ χρήματα
nožnica κολεός
Numidjani οἱ Νομάδες
nužda ἀνάγκη
nympha νύμφη

O.

oba ἄμφω; ἀμφότεροι 3.
obasjavati περιλάμπειν
obavezivati περιδεῖν
obavijati περιελίττειν
obaviti; ne obavivši ništa ἄπρακτος 2.
obavljati διοικεῖν
obdariti κοσμεῖν δώροις
obećanje ἡ ὑπόσχεσις, εως; obećanja činiti ὑποσχέσεις ποιεῖσθαι
obeća(va)ti ὑπισχνεῖσθαι (M.); ἐπαγγέλλεσθαι (M.); διομολογεῖν
obhod πομπή
običaj τὸ ἔθος; običaj je kod njih ἐν ἔθει ἐστὶν αὐτοῖς; ἐν ἔθει καθέστηκεν αὐτοῖς
običavati εἰωθέναι
obični κοινός 3.; obično ὡς ἐπὶ τὸ πολύ
obiest ἡ ὕβρις, εως
obilan πολύς 3.
obilaziti πορεύεσθαι (DP.)
obilje εὐπορία
obilovati εὐπορεῖν
objavljivati σημαίνειν
objeda αἰτία; τὸ ἔγκλημα
obkoliti κυκλοῦν; περιίστασθαι
obkoljavati περιέχειν
obkop τὸ ἔρυμα
oblakšavati se κουφίζεσθαι P.
oblast οἱ ἄρχοντες
obličiti αἱρεῖν (P. ἁλίσκεσθαι)
oblik μορφή; τὸ σχῆμα; τὸ εἶδος
obnositi περιφέρειν
obodac τὸ ἐνώτιον (obično plur.)
obojica ἄμφω; ἀμφότεροι 3.
obol ὀβολός
oboljeti νοσεῖν
obradjivanje polja γεωργία
obradjivati ἐργάζεσθαι (DM.)

*

obrasao κατάφυτος 2.
obrazovanje παιδεία
obrazovati παιδεύειν (i M.)
obronak κρημνός
obrt τέχνη; ἐργασία
obteći περιρρεῖν Aor. P. s act. znač.
obteretiti βαρύνειν
obtužba κατηγορία; τὸ ἔγκλημα
obtužiti γράφεσθαι (M.) γραφήν (τινα)
obući ἐνδύειν
obuhvatiti περιλαμβάνειν; περιέχειν
očajnik ἀποδειλιῶν (part. od ἀποδειλιᾶν)
očekivanje προσδοκία; preko o. παραδόξως, παρὰ δόξαν ili γνώμην
očekivati προσμένειν; περιμένειν; προσδοκᾶν
očistiti καθαίρειν; διακαθαίρειν; o. se καθαίρεσθαι (M.)
od; od kad, od kako ἐξ οὗ; od onda ἐκ τούτου; od svakuda πάντη
odakle (relat.) ὅθεν
odanle ἐκεῖθεν
odar κλίνη
odaslati ἀποπέμπειν
odatle ἔνθεν; ἐντεῦθεν
odbijati ἀνανεύειν
odbiti (= odsjeći) ἀποτέμνειν; παρακόπτειν; (navalu) ἀποκρούειν, ἀμύνεσθαι (M.); (uzkratiti) ἀρνεῖσθαι (DP.), ἀπειπεῖν
odgajati παιδεύειν
odgoj παιδεία; ἀγωγή
odgojiti τρέφειν; ἀνατρέφειν (i M.); παιδεύειν (i M.)
odgovor proročišta χρησμός
odgovoriti ἀποκρίνεσθαι (DM.); često = kazati, reći
odielo ἱμάτιον; ἐσθής, ῆτος; ὁ χιτών, ῶνος
odjenuti ἀμφιεννύναι
odkad ἐξ οὗ
odkako ἐξ οὗ
odkinuti ἀπορρηγνύναι; ἀφαιρεῖν; ἀποσύρειν
odkriti (naići na što) ἐντυγχάνειν τινί; (= javiti) φράζειν
odlaziti ἀπιέναι; ἀποχωρεῖν
odličan διαφέρων, ουσα, ον; ἔνδοξος 2.
odličje ἀριστεῖον
odlikovati τιμᾶν; προτιμᾶν
odložiti τιθέναι
odlučiti γιγνώσκειν; διαγιγνώσκειν; ψηφίζεσθαι (M.); δοκεῖ μοι
odlučivati βουλεύεσθαι (M.)
odluka ἡ κρίσις, εως; διάνοια; τὸ διανόημα
odmah εὐθύς; εὐθέως; αὐτίκα; παραυτίκα; παραχρῆμα; τὴν ταχίστην
odmazda; odmazdu dati ποινὴν τίνειν
odmetnuti se ἀφίστασθαι (M.) τινος
odolievati ὑφίστασθαι (M.)
odonda ἐκ τούτου
odozgo ἄνω; ἄνωθεν
odploviti πλεῖν; ἀποπλεῖν; ἐκπλεῖν
odrasti ἐκτρέφεσθαι (P.); αὐξάνεσθαι (P.); odrasao ἡβήσας, σασα, αν
odrediti ἱδρύειν; odredjen τεταγμένος 3.; ἀπότακτος 2.

odriešiti λύειν
od svakuda πάντη
oduzeti ἀφαιρεῖν
odvesti ἄγειν; ἀπάγειν
odvraćati ἀπείργειν; ἀποστέγειν; ἀμύνεσθαι (DM.); (koga) ἀπαγορεύειν τινί
odvratiti ἀποτρέπειν; ἀπερύκειν; ἀποστέγειν; ἀμύνεσθαι (DM.)
Odyssej Ὀδυσσεύς
Odysseja Ὀδύσσεια
Oenej Οἰνεύς
Oenomaj Οἰνόμαος
Oenophyta τὰ Οἰνόφυτα
oganj τὸ πῦρ, πυρός
oglasiti ἀναγορεύειν
ogledalo κάτοπτρον
ogledanje ἡ ἐπίσκεψις, εως
ogledati ἐπισκοπεῖν; θεᾶσθαι (DM.)
ognjište ἐσχάρα
ograda περίβολος
ogrlica στρεπτός (plur.)
ogroman παμμεγέθης 2.; θαυμάσιος 3.
ohrabriti se ἐπιρρώνυσθαι (P.)
ojačati ἰσχύειν
oklievati ὀκνεῖν; κατοκνεῖν; μέλλειν
oklop ὁ θώραξ, ᾱκος
oklopnik ὁπλίτης
oko (kod broja) εἰς
oko ὀφθαλμός
òkô (tabor) στρατόπεδον; u oko stajati στρατοπεδεύεσθαι (M.)
okolišnjak ὁ περίοικος, περίχωρος
okrenuti ἀναστρέφειν; okrenuti se στρέφειν (i P.), ἀναστρέφειν, μεταστρέφεσθαι (DP.)
okrepa ἀναψῡχή
okret ἀναστροφή; μεταβολή
okretan εὐκίνητος 2.
okriviti koga s čega καταγιγνώσκειν τινός τι
okrug κύκλος; okrugom κύκλῳ
okrugao στρογγύλος 3.
oligarchija ὀλιγαρχία
olovan μολύβδινος 3.
Olymp Ὄλυμπος
Olympija Ὀλυμπία
olympijada ἡ ὀλυμπιάς, άδος
olympijske igre τὰ Ὀλύμπια
Olympiodor Ὀλυμπιόδωρος
Olynth ἡ Ὄλυνθος
on (naglašeno) οὗτος 3.
onaj ἐκεῖνος 3.
onakav τοιοῦτος 3.
onako οὕτω(ς)
onda (= tada) τότε; ἔνθα; (= poslije) εἶτα, ἔπειτα; od onda ἐκ τούτου
ondje ἐκεῖ; ἐνταῦθα; ἔνθα; αὐτοῦ; (= na istom mjestu) αὐτόθι
opačina κακία; πονηρία
opadanje διαβολή
opak πονηρός 3.; κακός 3.; μοχθηρός 3.
opast διαβολή
opaziti αἰσθάνεσθαι (DM.); γιγνώσκειν; συνιέναι (ἵημι); κατανοεῖν
opeka κέραμος
opet αὖ; αὖθις; πάλιν; (= ipak) ὅμως
opijati (opiti) se μεθύσκεσθαι (P.)
oplieniti διαρπάζειν; σῡλᾶν; (mrtva neprijatelja) σκῡλεύειν
opomena ἡ παραίνεσις, εως

opomenuti παρακαλεῖν; κελεύειν
oponašati μῑμεῖσθαι (DM.; i s perf. pas.)
oporuka διαθήκη (obično plur.)
oprava σκευή
opremanje brodova τριηραρχία
oprezno σωφρόνως
oprostiti ἀφιέναι (ἵημι)
oproštenje συγγνώμη
orao ἀετός
orni vol βοῦς γεωργικός
Orphej Ὀρφεύς
orudje ratno τὰ πολεμικὰ ὅπλα
oružan ὡπλισμένος 3.
oružanik; lak oružanik ψῑλός
oružje ὅπλον (plur.)
osedlati ἐπισάττειν
osigurati se ἀσφάλειαν ἑαυτῷ παρασκευάζειν; osiguran ἀσφαλής 2.
osim πλήν s gen.
oskudicu trpjeti ἐνδεᾶ (od ἐνδεής 2.) γίγνεσθαι
osnivanje ἡ κτίσις, εως
osnova ἐπιβουλή
osnovati οἰκίζειν
osobito διαφερόντως
osovlji sât κηρίον (τῶν) σφηκῶν
Ossa Ὄσσα
ostajati διαμένειν; καταμένειν; ὑπομένειν; (kod koga) καρτερεῖν, παραμένειν
ostali οἱ ἄλλοι 3.; (= preostali) οἱ λοιποί, τὸ λοιπόν
ostarjeti γηράσκειν
ostati μένειν; διαμένειν; καταμένειν; ὑπομένειν
ostaviti (ostavljati) καταλείπειν; ἐκλείπειν; ἀπολείπειν; (= pustiti) ἀφιέναι; o. iza sebe καταλείπειν, ἀπολείπειν
osuditi koga na što καταγιγνώσκειν, καταψηφίζεσθαί (M.) τινός τι
osušen αὖος 3.
osveta τῑμωρία
osvetiti čije umorstvo τῑμωρεῖν τινι τὸν φόνον; osvetiti se komu za što τῑμωρεῖσθαί (M.) τινά τινος
osvetnik ὁ τῑμωρός (osvetnica ἡ τῑμωρός)
osvojiti κρατεῖν, ἐπικρατεῖν τινος
oštro ἰσχῡρῶς
otac πατήρ, πατρός; otci (*maiores*) οἱ πρόγονοι
otačbina ἡ πατρίς, ίδος
oteti ἀφαιρεῖσθαί (M.) τινά τι
otići ἀπιέναι; ἀποχωρεῖν
otimati se ἐρίζειν; o. se s kim oko čega ἀμφισβητεῖν τινί τινος (§. 396., e)
otočanin νησιώτης, ου
otok ἡ νῆσος
otrov ἰός (*vīrus*); κώνειον (*cicūta*)
otvoriti ἀνοίγειν; o. se ἀνοίγεσθαι (P.)
ovaj οὗτος 3.; (= sliedeći) ὅδε 3.
ovaki ὅδε 3.
ovako οὕτω(ς); ὧδε
ovakovi τοιοῦτος 3.
ovca πρόβατον
ovdje ἐνταῦθα; ἐνθάδε; ovdje i ondje ἔνθα καὶ ἔνθα, ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ
ovjenča(va)ti στεφανοῦν; o. se στεφανοῦσθαι (M.)
ovuda ἐνταῦθα; ἐνθάδε

ozbiljan σεμνός 3.
ožalostiti se λῡπεῖσθαι (P.)
oženiti se γαμεῖν (τινα)

P.

pa καί; δέ
pače καί
padati πίπτειν
Paedaret Παιδάρητος
pak δέ
Palamed Παλαμήδης, ους
palinodija παλινῳδία
pamet νοῦς
pametan συνετός 3.; σώφρων 2.; ἔμφρων 2.; εὖ φρονῶν; σοφός 3.
Pamphylijakon Παμφῡλιακόν
Pan Πάν, Πᾱνός
Panaen Πάναινος
Panakeja Πανάκεια
Pangaejska gora τὸ Πάγγαιον ὄρος
Paphlagonac Παφλαγών, όνος
Paros ἡ Πάρος
Parthena ἡ παρθένος (djevica)
Parthenon ὁ Παρθενών, ῶνος
pas ὁ i ἡ κύων, κυνός
Pasargada Πασαργάδαι
pasti πίπτειν; καταπίπτειν; (u boju) πίπτειν, ἀποθνήσκειν, ἀπόλλυσθαι; pasti u što καταπίπτειν εἴς τι, περιπίπτειν τινί, γίγνεσθαι ἔν τινι
pauk ἀράχνη
Pausanija Παυσανίας, ου
paziti ὁρᾶν; (na što) διατηρεῖν (τι)
pčela μέλιττα
pečat σημεῖον
pečen ὀπτός 3.
peći (preneseno) λυπεῖν
pećina σπήλαιον; ἄντρον
Pelej Πηλεύς
Pelop Πέλοψ, οπος
peloponneski Πελοποννησιακός 3.
Peloponnežanin Πελοποννήσιος
peltast πελταστής, οῦ; πελτοφόρος
Penej Πηνειός
pentelski mramor ὁ Πεντέλησι λίθος
Periktiona Περικτιόνη
perivoj παράδεισος
Persephona Περσεφόνη
Persepol ἡ Περσέπολις, εως
Persida Περσίς, ίδος
Persijanac Πέρσης, ου
persijski Περσικός 3.; p. kralj ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς, i samo βασιλεύς §. 374., 2.; p. rat ὁ Μηδικὸς πόλεμος
phalanga ἡ φάλαγξ, γγος
Phaleron τὸ Φάληρον
Pharnabaz Φαρνάβαζος
Pharsaljanin Φαρσάλιος
Pheraula Φεραύλας
Phidija Φειδίας, ου
phiditije τὰ Φειδίτια
Philippid Φιλιππίδης, ου
Phlijunćanin Φλιάσιος
Phoeničanin Φοῖνιξ, ῑκος
phoenički Φοῖνιξ, ῑκος (fem. Φοίνισσα); Φοινῑκικός 3.
Phoenikija Φοινίκη
Phokion Φωκίων, ωνος
Phokylid Φωκυλίδης, ου
Phrasije Φράσιος
Phryžanin Φρύξ, υγός
pietao ὁ ἀλεκτρυών, όνος
Pigres Πίγρης, ητος
pijan μεθύων, ουσα, ον

pijanstvo *οἰνοφλυγία*
piljar *κάπηλος*
Pindar *Πίνδαρος*
Piraej *ὁ Πειραιεύς, ῶς*
Pirithoj *Πειρίθοος* (-*θους*)
pisati *γράφειν*
Pisatida *ἡ Πισᾶτις, ιδος*
pismo *τὰ γράμματα*
Pison *Πείσων, ωνος*
pitanje *τὸ ἐρώτημα*
pitati *ἐρωτᾶν*; *ἀνερωτᾶν*; *πυνθάνεσθαι* (DM.)
piti *πίνειν*
Pittak *Πιττακός*
Pižanin *Πισαῖος*
pjesma *ᾠδή*; *τὸ ᾆσμα*; epska *τὰ ἔπη*
pjesnik *ποιητής, οῦ*; p. komedija *κωμῳδιοποιός*
pjesnikinja *ποιήτρια*
pješačtvo *οἱ πεζοί*
pješak *πεζός*
pjevanje *ᾠδή*
pjevati *ᾄδειν*; *ποιεῖν*; pjevati početi *ᾆσαι*
plaća *μισθός*
plaćenik *μισθοφόρος*
plakati *δακρύειν*
plamen *ἡ φλόξ, γός*
plašt *ἱμάτιον*
plata *μισθός*
Plataeja *Πλαταιαί*
platana *ἡ πλάτανος*
platiti *ἀποδιδόναι*; *ὑποτελεῖν*
Platon *Πλάτων, ωνος*
pleme *τὸ ἔθνος*; *φῦλον*
plemenit *εὐγενής* 2.; *ἀγαθός* 3.; *καλός* 3.; *χρηστός* 3.; *ἐσθλός* 3.; plemenito *γενναίως*
plemenitost *ἡ γενναιότης, ητος*; *μεγαλοφροσύνη*
pleten *πλεκτός* 3.
plethar *τὸ πλέθρον*
plien *τὰ λάφυρα*; (lov) *θήρα*
plieniti *ἀποστερεῖν*
Plistoanax *Πλειστοάναξ, ακτος*
plod *καρπός*
plodan *ἐνεργός* 2.; *εὐδαίμων* 2.
ploviti *πλεῖν*
Plutarch *Πλούταρχος*
Pluton *Πλούτων, ωνος*
pobiediti *νικᾶν τινα*; *κρατεῖν τινος*; *τρέπεσθαι* (M.); pobiedjenu bivati *ἡττᾶσθαι* (P.)
pobi(ja)ti *τρέπεσθαι* (M.; *εἰς φυγήν*); pobiti se *συμβάλλειν*, *συνάπτειν μάχην*
pobjeći *φεύγειν*; *καταφεύγειν*
pobjeda *νίκη*
pobjedjivati *νικᾶν*
pobožan *εὐσεβής* 2.; (o stvarih) *ὅσιος* 3.
pobožnost *εὐσέβεια*
počastiti *τιμᾶν*
početak *ἀρχή*
početi *ἄρχεσθαι* (DM.); *κατάρχειν*; p. se *ἄρχεσθαι* (M.)
počinjati *ἄρχεσθαι* (M.)
počivati *ἡσυχάζειν*; *παύεσθαι* (M.)
poći *ἰέναι*; *πορεύεσθαι* (DP.); *βαίνειν*; p. u rat *στρατεύειν* (i M.); p. u susret *ἀντεξιέναι*; p. za rukom *συμβαίνειν*; p. protiv koga *ὁρμᾶν ἐπί τινα*; p. (na brod) *ἐπαναβαίνειν ἐπί τι*
podavati *διδόναι*; *παρέχειν* (i M.)
podići *ἱστάναι*; *ἀνιστάναι*; *κατασκευάζειν*; *ποιεῖν*; podići (tužbu)

γράφεσθαι (DM.); podići se *ἐπιπολάζειν*
podieliti *καταμερίζειν*
podloga *τὸ ὑπόδημα*
podložiti *ὑποτιθέναι*
podložnik *ἀρχόμενος*; *κατήκοος* (*τινι* i *τινος*)
podmititi *διαφθείρειν*
podne *μεσημβρία*; *μεσοῦσα ἡ ἡμέρα*
podnositi *φέρειν*; *ὑποφέρειν*; *ὑπομένειν*
podnožje *τὸ βάθρον*; *θρανίον*
podpora *τὸ ἔρεισμα*
podsjedanje *πολιορκία*
podsjedati *πολιορκεῖν*
podsmievati se komu *καταγελᾶν τινος*; podsmievaju mi se *καταγελῶμαι*
podstava *βάθρον*
poduzeće *ἔργον*
podvostručiti *διπλασιάζειν*
podzemlje *ὁ ᾅδης, ου*
pogaziti *καταπατεῖν*
pogibao *κίνδυνος*; bez p. *ἀκίνδυνος* 2., *ἀσφαλής* 2.; u p. zalaziti *κινδυνεύειν*
pogibati *ἀπόλλυσθαι* (M.); *διαφθείρεσθαι* (P.)
poginuti, v. pogibati
pogledati na koga *ἀποβλέπειν εἴς τινα*
pogodba *ὁμολογία*
pogoditi *πλήττειν*
pogrditi *λωβᾶσθαι* (DM.)
pogriešiti *ἁμαρτάνειν*
pogrješka *ἁμαρτία*; *τὸ ἁμάρτημα*
pogubiti *ἀπολλύναι*; *διαφθείρειν*; *καταδιαφθείρειν*; *ἀναιρεῖν*
poharati *διαφθείρειν*
pohode, v. doći
pohvaliti *ἐπαινεῖν*
pohvatati žive *ζωγρεῖν*
pojas *ζώνη*
pojaviti se *ἐπιφαίνεσθαι* (P.); *προιέναι*
pokajati se; kajem se *μεταμέλει μοι*
pokazati *δεικνύναι*; *ἐπιδεικνύναι*; (= dokazati) *δεικνύναι*, *ἀποφαίνειν*; p. se *φαίνεσθαι* (M. s jakim aor. P.)
pokazivati, v. pokazati
pokliznuti se *ἐξολισθάνειν*
poklopnica *τὸ πῶμα*
pokojni *ἀποθανών* 3.
pokopati *θάπτειν*
pokoran *κατήκοος* (*τινι* i *τινος*)
pokoravati se *πείθεσθαι* (P.); *ὑπακούειν*
pokoriti *καταστρέφειν* (i M.); *παρίστασθαι* (M.)
pokraj *παρά* s ak.; pokraj čega teći *παραρρεῖν*
pokriti *στεγάζειν*; (= osjeniti) *ἐπισκιάζειν*
pokrivač *τὸ στρῶμα*; *τὸ περιπέτασμα*
pokrivati (= osjenjivati) *ἐπισκιάζειν*
pokuditi *ἐπιπλήττειν τινί*
pokušati *πειρᾶν* i obično *πειρᾶσθαι* (DP.)
pokvariti *διαφθείρειν*
polagano *βραδέως*; *σχολῇ*
polazak *πορεία*; (vojske) *στρατεία*, *στόλος*
polaziti (na vojsku) *πορεύεσθαι* (DP.); (= postajati) *γίγνεσθαι*

Polemarch Πολέμαρχος
poletjeti ἀναπέτεσθαι (DM.); (o konjaničtvu) κατὰ κράτος προσελαύνειν ili ἐπελαύνειν
poljàna πεδίον
polje ἀγρός: na polju (= vani) ἔξω; p. obradjivati γεωργεῖν
položiti τιθέναι; (na što) ἐμβάλλειν; položenu biti κεῖσθαι
polumina ἡμιμναῖον
polumrtav ὁ i ἡ ἡμιθνής, ῆτος
Polycharmo Πολύχαρμος
pomagati ὑπηρετεῖν, ὑπουργεῖν τινι; βοηθεῖν; ἐπιβοηθεῖν; προσβοηθεῖν; παρίστασθαι; p. čemu συμβάλλεσθαι (M.) πρός —; p. komu kod čega συμπράττειν τινί τι
pomast μύρον
pomicati se προϊέναι
pomiešati ἀναμιγνύναι
pomirba ἡ διάλυσις, εως
pomisliti οἴεσθαι (DP.); ἡγεῖσθαι (DM.); δοκεῖν; λογίζεσθαι (DM.); ἐννοεῖν (i DP.); ἐνθυμεῖσθαι (DP.)
pomoć ἐπικουρία; bez pomoći ἀχρεῖος 2.
pomoći βοηθεῖν; ἐπιβοηθεῖν; προσβοηθεῖν
pomoćnik διάκονος; σύμμαχος
pomorski vojnik ἐπιβάτης, ου
pomorstvo τὰ ναυτικά
Pompej Πομπήιος
ponajviše μάλιστα; ὡς τὰ πολλά
ponositi se σεμνύνεσθαι (M.); p. se čim μεγαλύνεσθαι (μέγα φρονεῖν) ἐπί τινι
ponovno (= često) συνεχῶς
popadati πίπτειν; (u boju) πίπτειν, ἀποθνήσκειν
poplaviti κατακλύζειν
popodne δείλη
popraviti ἀκεῖσθαι (DM.)
poput ὡς; δίκην, τρόπον (s gen.)
poraz ἧττα
poreći (tvrdnju) ἀνατίθεσθαι (M.)
poricanje ἡ ἄρνησις, εως
poručiti λέγειν; φάναι
porušiti διαλύειν
posao ἔργον; τὸ πρᾶγμα
Posidon Ποσειδῶν, ῶνος
poslanik πρεσβευτής (plur. πρέσβεις, εων); ἄγγελος
poslanstvo; svečano p. πομπή
poslastica (smok) ὄψον
poslati πέμπειν; ἀποπέμπειν; ἀποστέλλειν; p. natrag ἀποπέμπειν ὀπίσω; p. po koga μεταπέμπεσθαί (M.) τινα
posljednji ὕστατος 3.
poslovica παροιμία; spominjati se kao poslovica παροιμιάζεσθαι (P.)
poslušan εὐπειθής 2.
poslušati πείθεσθαι (DP.)
poslužiti se χρῆσθαι
postajati γίγνεσθαι
postarati se ἐπιμέλεσθαι (DP.)
postati γίγνεσθαι
postaviti ἱστάναι; καθιστάναι; ἀνιστάναι; τιθέναι; κατασκευάζειν; ποιεῖν; (o vojsci) τάττειν; p. u njekakav položaj καθιστάναι εἴς τι; p. se nasuprot ἀντιτάττεσθαι, παρατάττεσθαι (M.), ἀνθίστασθαι (M.)
postići τυγχάνειν

postizati διαπράττεσθαι (M.)
postojan βέβαιος 3. i 2.
postojanost ἀνδρεία
postupati (postupiti) s kim χρῆσθαί (DM.) τινι
posuda θήκη; ἄγγειον
posušiti αὐαίνειν
posve παντελῶς; τελέως; παντάπασι(ν); i πᾶς 3.; „posve" pred adj. izreci superlativom!
posvećen ἱερός 3.
posvema παντάπασι(ν)
posvetiti ἀνατιθέναι
pošiljati πέμπειν
poštenje ἀνδραγαθία
poštovanje τιμή
poštovati τιμᾶν; θεραπεύειν
potaknuti παροξύνειν; ἐγείρειν
potežkoća; bez p. οὐ χαλεπῶς
potiskivati ἐξωθεῖν
potok lave ὁ ῥύαξ, ακος
potómak ἔκγονος
potomstvo οἱ ἐπιγιγνόμενοι; ὁ μέλλων αἰών
potrčati συντείνειν δρόμῳ (πρός τι)
potreban ἀναγκαῖος 3.
potrošiti ἀναλίσκειν
poubijati ἀποκτείνειν; κατακόπτειν; διαφθείρειν
pouka ἡ μάθησις, εως
pouzdan πιστός 3.
pouzdanik συνήθης, ους
pouzdanje ἡ πίστις, εως; τὸ φρόνημα
pouzdano σαφῶς
pouzda(va)ti se πιστεύειν (u što, dat.)
povećati što πλέον τι ποιεῖν
povesti ἄγειν
povikivati ἀνακαλεῖν
povjeriti (povjeravati) ἐπιτρέπειν; ἐγχειρίζειν; (gradnju) μισθοῦν
povladjivati ἐπισημαίνεσθαι (DM.)
povod ἡ πρόφασις, εως
povoljan αἱρετός 3.
povratak kući ἡ οἴκαδε ἄφοδος
povrće τὰ λάχανα
poziv; bez p. αὐτεπάγγελτος 2.
pozivati καλεῖν; προκαλεῖσθαι (M.); κελεύειν, ἀξιοῦν (s inf.)
pozlaćen ἐπίχρυσος 2.
poznati γνωρίζειν; διαγιγνώσκειν
poznavati γιγνώσκειν; ἐπιγιγνώσκειν; γνωρίζειν; ἐπίστασθαι (DP.); εἰδέναι; ne p. ἀγνοεῖν
pozornica σκηνή
pozvati καλεῖν (na ručak ἐπὶ τὸ δεῖπνον); μεταπέμπεσθαι (DM.) natrag p. ἀνακαλεῖν (i M.); (= zapovjediti) κελεύειν
požuda ἐπιθυμία
praćakati se πάλλεσθαι (P.)
prah ἡ κόνις, εως
Pras ἡ Πράς, Πραντός
prastar ἀρχαῖος 3.
prati λούειν; πλύνειν
pratiti προπέμπειν
prav δίκαιος 3.
pravda τὸ δίκαιον; po pravdi δικαίως
pravedan δίκαιος 3.
pravednost δικαιοσύνη
pravi ἀληθής 2.; ἀληθινός 3.
pravo; s pravom δικαίως; ὀρθῶς; εἰκότως
prazan ἔρημος 2. i 3.; κενός 3.; μάταιος 3. i 2.

prebivati οἰκεῖν
prebjeg αὐτόμολος
precvjetati ἀπανθεῖν
pred ἐναντίον
predati παραδιδόναι; p. se ἐνδίδοσθαι (M.)
predavanje ἡ ἀκρόασις, εως
predjašnji πρότερος 3.
prednji ὁ, ἡ, τὸ ἔμπροσθεν
prekomjernost ὑπερβολή
preko volje ἄκων, ουσα, ον
prekršiti παραβαίνειν
prelaziti διιέναι; διαβαίνειν
premaći se ἐπιλείπειν
premalen ἐλάττων 2.
premetnuti ἀναχαιτίζειν
premostiti ζευγνύναι
prenapunjati ὑπερπληροῦν
prenieti μεταφέρειν; μετάγειν
prenuti se ὁρμᾶν
preostajati ὑπολείπεσθαι (DP.)
preostali λοιπός 3.
prepelica ὁ ὄρτυξ, υγος
prepirati se ἐρίζειν
prepisivati (preneseno) ἐπιτάττειν
preploviti (preplovljivati) διαπλεῖν; διαπερᾶν
preporučivati συμβουλεύειν
prepustiti (prepuštati) komu što παραχωρεῖν τινί τι; ἐπιτρέπειν τινί τι; παραδιδόναι τινί τι
presta(ja)ti παύεσθαι (M.); λήγειν
prestići koga περιγίγνεσθαί τινος
prestizati φθάνειν
presuda ἡ κρίσις, εως; presudu izreći κρίσιν ποιεῖσθαι
preteći φθάνειν
preti se δικάζεσθαι (DM.); ἀγωνίζεσθαι (DM.)
pr(e)tjecati προτρέχειν
pretjeran περιττός 3.
pretrpjeti πάσχειν, ὑπομένειν
preuzeti παραλαμβάνειν
prevariti ἐξαπατᾶν; prevariti se u čemu ψεύδεσθαί (P.) τινος
prevelik παμμεγέθης 2.; θαυμάσιος 3.
prezirati koga καταφρονεῖν τινος
pribaviti (pribavljati) παρασκευάζειν; παρέχειν; ποιεῖν
pribivati παρεῖναι
pribjegar ἱκέτης, ου
približavati (približiti) se ἐπιέναι (εἶμι); προσιέναι; προσβαίνειν; προσάγειν (τινί)
priča λόγος
priečiti ἐμποδίζειν; κωλύειν (koga u čemu τινά τινος)
prieći διαβαίνειν (τι); ὑπερβαίνειν (τι); μεταχωρεῖν
priestolje θρόνος
prigovoriti μέμφεσθαι (DM.); ψέγειν; ἐπιτιμᾶν (s dat.)
prihvatiti δέχεσθαι, ἀποδέχεσθαι, προσδέχεσθαι (DM.); p. se ἐφάπτεσθαι (DM.; s gen.)
prijatelj φίλος
prijateljski φίλος 3.; φίλιος 3.
prijateljstvo φιλία
prijazno φιλικῶς
prijaznost ἡ φιλοφρόνησις, εως
prije πρότερον; πρόσθεν; ἔμπροσθεν; prije nego πρίν
prikazivati ἀνατιθέναι
priličan εὐπρεπής 2.
prilika τὸ παράδειγμα; (= zgoda) καιρός
primati (primiti) δέχεσθαι (u grad

πόλει), ἀποδέχεσθαι, προσδέχεσθαι, ὑποδέχεσθαι (DM.); λαμβάνειν; ἀναλαμβάνειν; παραλαμβάνειν
prinieti εἰσφέρειν
prinositi φέρειν; προσφέρειν; (žrtvu) θύειν; p. mrtvačke žrtve ἐναγίζειν
pripadati (medju) εἶναι (s gen. ili ἐν); προσήκειν
pripasti γίγνεσθαι; προσγίγνεσθαι
pripoviedanje λόγος
pripoviedati λέγειν; διηγεῖσθαι (DM.)
pripovjediti, v. pripoviedati
pripraviti παρασκευάζειν (i M.)
priroda ἡ φύσις, εως
prisiliti ἀναγκάζειν
pristajati (s brodom) κατιέναι (εἶμι); p. uz koga γνώμην ἔχειν πρός τινα
pristanište ἔφορμος
pristati uz koga προσχωρεῖν τινι
pristojati se προσήκειν; πρέπειν
pritisnuti (o bolesti) καταλαμβάνειν; p. se προσπτύσσεσθαι (P.)
privezati ἐνδεῖν
prividjanje δόξα
prividnost δόξα
privući k sebi προσάγεσθαι (M.)
priznati ὁμολογεῖν; συγχωρεῖν; ἀποδιδόναι
priznavati ὁμολογεῖν; (bogove) νομίζειν
prizor ἡ ὄψις, εως; τὸ ὅραμα; τὸ θέαμα
probitak τὸ ἀγαθόν
probiti se διαπίπτειν
probosti περιπείρειν
pročitati ἀναγιγνώσκειν
proći διαπορεύεσθαι (DP.); (o vremenu) παριέναι, προϊέναι
prodaja; na prodaju ὤνιος 3. i 2.
proda(va)ti πωλεῖν; πιπράσκειν (aor. ἀπεδόμην)
prodirati χωρεῖν
proglasiti njekoga dobitnikom ἀνακηρύττειν
prognanik φυγών, όντος (φεύγων); ὁ φυγάς, άδος
prognati; prognan ὁ, ἡ φυγάς, άδος; prognanu bivati ἐκπίπτειν; prognanu biti φεύγειν
progoniti διώκειν; καταδιώκειν
progovoriti λέγειν; progovoriti komu προσαγορεύειν (aor. προσειπεῖν) τινα
proklinjanje κατάρα
prokopati διορύττειν
prolazak ἡ δίοδος
prolazan φθαρτός 3.; θνητός 3.
prolaziti παριέναι (εἶμι); ἐξιέναι; διεξιέναι (s akuz.)
proletjeti παραπέτεσθαι (DM.)
prolietati παραπέτεσθαι (DM.)
proljeće τὸ ἔαρ (ἦρ)
promašiti ἁμαρτάνειν
promisliti se λογίζεσθαι (DM.) βουλεύεσθαι (M.)
promišljanje εὐβουλία
promišljati se, v. promisliti se
promjena μεταβολή
propadati ἀπόλλυσθαι (M.)
propustiti παριέναι (ἵημι); διαλείπειν
proricati χρησμῳδεῖν
proročište μαντεῖον

proročtvo λόγιον
prosjaivati διαφαίνεσθαι (DP.)
prost (= neznatan) φαῦλος 3.
prostota βωμολοχία
prosuditi λογίζεσθαι, συλλογίζεσθαι (DM.)
prosuti καταδαπανᾶν
protivan ἐναντίος 3.; protivno τοὐναντίον, τἀναντία
protivnik ἐναντίος; ὑπεναντίος
protjecati διαρρεῖν; φέρεσθαι (P.)
provaliti ἐμβάλλειν; εἰσβάλλειν
proziran διαφανής 2.
prozor ἡ θυρίς, ίδος
proživjeti διαβιοῦν; καταβιοῦν; βιοῦν
prsi στέρνον; τὸ στῆθος
pružati παρέχειν (i M.)
pružiti προτείνειν
prvenstvo ἡγεμονία
prvi πρῶτος 3.
prvine ἀπαρχή (sing.)
psikati συρίττειν (τινά)
pšeničan hljeb ἄρτος; pšenično brašno ἄλευρον (i plur.)
ptica ὁ, ἡ ὄρνις, ῑθος
pučki vodj δημαγωγός; pučki tribun δήμαρχος
pun μεστός 3.
Pupije Πούπιος
pustinja ἡ ἔρημος i ἐρήμη (χώρα)
pustiti ἐᾶν; ἀφιέναι (ἵημι); p. na slobodu ἐλεύθερόν τινα ἀφιέναι
pustošiti καταφθείρειν; λῡμαίνεσθαι (DM.); δῃοῦν; πορθεῖν
put ἡ ὁδός; putem (na putu) κατὰ τὴν ὁδόν, ἐν τῇ ὁδῷ; na putu biti ἀπόδημον εἶναι
putni drug συνοδοιπόρος
putnik ὁδοιπόρος
puto δεσμός (plur. τὰ δεσμά)
putovanje πορεία
putovati ὁδοιπορεῖν
Pyrrho Πύρρος
Pythagora Πῡθαγόρας, ου
Pythes Πύθης, ου
Pythodor Πυθόδωρος
Python Πύθων, ωνος
pythske igre τὰ Πύθια

R.

računati λογίζεσθαι (DM.); (k čemu) τιθέναι (ἔν τισιν ili εἴς τινας)
radije μᾶλλον
radionica ἐργαστήριον
raditi ἐργάζεσθαι (DM.); πράττειν; ποιεῖν
rado ἑκών, οὖσα, όν
radost ἡδονή
radovati se χαίρειν; ἥδεσθαι (P.)
rame ὦμος
rana τὸ τραῦμα
raniti τιτρώσκειν; τραυματίζειν
rasti φύεσθαι (M.)
rat πόλεμος
ratno orudje τὰ πολεμικὰ ὅπλα; r. sila ἡ δύναμις, εως (i plur.); r. vještina τὰ στρατηγικά
ratovati s kim ili protiv koga πολεμεῖν τινι ili πρός τινα
ravnina πεδίον; τὰ ἐπίπεδα; τὸ ὁμαλόν
razapeti στρεβλοῦν
razasipati (preneseno) ὑβρίζειν
razasuti διασπείρειν

razbiti διασπᾶν; τρέπεσθαι (M.)
razbojnik λῃστής, οῦ
razborit σώφρων 2.; φρόνιμος 2.; ἐπιεικής 2.; φρενήρης 2.; razborito φρονίμως
razciepiti κατασχίζειν; διιστάναι
razcjep ἡ διάστασις, εως
razderati διαρρηγνύναι
razdrmati κῑνεῖν
razgovarati se διαλέγεσθαι (DP.)
razgovor οἱ λόγοι
razgrabiti διαρπάζειν
razići se σκεδάννυσθαι (P.)
razkalašnost ἀκολασία
razkošje τρυφή
razlika διαφορά
razlikovati διορᾶν; r. se διαφέρειν
razljutiti se ὀργίζεσθαι (DP.); ἀγανακτεῖν
razmišljati διανοεῖσθαι (DP.)
razoriti καθαιρεῖν; ἐξαιρεῖν; διαπορθεῖν
razporedjati διαχωρίζειν
razpoznavati γνωρίζειν; διαγιγνώσκειν
razpraviti χωρίζειν
razsipan ἄσωτος 2.
razstaviti διαχωρίζειν; χωρίζειν
razširiti διασπείρειν; nješto se razširuje medju ljude διαδίδοταί τι εἰς τοὺς ἀνθρώπους
raztopiti τήκειν; r. se τήκεσθαι (P.)
raztrgnuti διαρρηγνύναι
razum νοῦς; διάνοια
razumjeti συνιέναι (ἵημι); ἐπίστασθαι (DP.); εἰδέναι
rdjavo φαύλως; κακῶς
rečenica λόγος; domišljata r. τὸ ἀπόφθεγμα
reći λέγειν; φάναι; εἰπεῖν
red ἡ τάξις, εως; bojni red ἡ τάξις, εως; postaviti u bojni red διατάττειν εἰς μάχην
rep οὐρά
Rheginjanin Ῥηγῖνος
riba ὁ ἰχθύς, ύος
rieč τὸ ῥῆμα; (govor) λόγος; često glagol λέγειν ili φάναι
rieka ποταμός
rika βρυχηθμός
Rim Ῥώμη
Rimljanin Ῥωμαῖος
ris ὁ λύγξ, λυγκός
rječitost εὐγλωττία
rob δοῦλος; οἰκέτης, ου; ἀνδράποδον
roba τὰ φορτία
roditelji οἱ γονεῖς, έων
roditi τίκτειν; γεννᾶν (i M.); r. se γίγνεσθαι
rodjak οἰκεῖος
rodjenje ἡ γένεσις, εως
rodni grad ἡ πατρίς, ίδος
rog τὸ κέρας, ως
roj ἑσμός
Romul Ῥωμύλος
ručak δεῖπνον; ἡ ἑστίασις, εως
ručati δειπνεῖν; r. zajedno συσκηνεῖν
rudnik zlatan τὰ μέταλλα χρῡσοῦ
rugač ὁ σκώπτων, οντος
ruka ἡ χείρ, χειρός; r. ljudska χεὶρ ἀνθρωπίνη; za rukom poći προχωρεῖν; u jednu . . . u drugu ruku μέν . . . δέ
ruža τὸ ῥόδον
ružični = ružâ

S.

sabirati συλλέγειν; συναγείρειν
sablja ὁ ἀκινάκης, ου
sačuvati φυλάττειν, διαφυλάττειν; τηρεῖν, διατηρεῖν
sada νῦν; ἐν τῷ παρόντι; sad ... sad ποτὲ μέν ... ποτὲ δέ
sadašnji παρών, οὖσα, όν
sagraditi κατασκευάζειν; ποιεῖν
sagriešiti ἀδικεῖν
sakriti ἐπικρύπτειν; κατακρύπτειν (i M.); s. se λανθάνειν
sakrivati συγκρύπτειν; ἀποκρύπτεσθαι (M.)
sakupiti συλλέγειν; συναγείρειν; συνάγειν; s. se συλλέγεσθαι (P.), συνιέναι (εἶμι)
sakupljati συστρέφεσθαι (P.)
Salamina ἡ Σαλαμίς, ῖνος
salietati koga (molbami) προσκεῖσθαί τινι
sam αὐτός 3. (ipse)
samo μόνον; μόνος 3.; ne samo ... nego i οὐ (μὴ) μόνον ... ἀλλὰ καί
san ὕπνος
Sardes αἱ Σάρδεις, εων
sastajati se συνιέναι (εἶμι)
sastati ἀπαντᾶν, συναντᾶν τινι
sasvim (pred adj. i adv.) πάνυ, μάλα
satkati συνυφαίνειν
satrti συνθλᾶν; καταγνύναι; διαφθείρειν
sav πᾶς 3.; σύμπας 3.; ὅλος 3.; nada sve περιττῶς; sve udilj ἀεί
savez συμμαχία; s. učiniti συμμαχίαν ποιεῖσθαι
saveznički σύμμαχος 2.
saveznik σύμμαχος; saveznik (saveznica) sam συμμαχέω
savjetnik σύμβουλος
saznati πυνθάνεσθαι (DM.)
sazvati συγκαλεῖν
sažaljavati συναλγεῖν
selo κώμη
Semiramida Σεμίραμις, ιδος
senat βουλή; ἡ σύγκλητος
Seriphljanin Σερίφιος
sestra ἀδελφή
Sicilija Σικελία
sići καταβαίνειν
siguran ἀσφαλής 2.; σαφής 2.; φανερός 3.; sigurno πάντως
sigurnost ἀσφάλεια
Sikyonjanin Σικυώνιος
sila βία; (moć) ἡ δύναμις, εως, ἡ ἰσχύς, ύος; ratna sila ἡ δύναμις, εως (i plur.)
silan δεινός 3.; (= jak) ἰσχυρός 3.; (= velik) μέγας 3.
sin υἱός; παῖς, παιδός
sir τυρός
siromašan πένης, ητος; ἄπορος 2.; siromašnu biti πένεσθαι
siròmaštvo πενία
sirov ἀπαλός 3.
sjaj ἡ λαμπρότης, ητος; εὐδαιμονία
sjajno μεγαλοπρεπῶς
sjećati se ἀναμιμνήσκεσθαι (DP.); μεμνῆσθαι
sjedati καθίζεσθαι (M.)
sjedjeti καθῆσθαι; s. do koga παρακαθῆσθαι
sjeme τὸ σπέρμα (plur.)
sjemenka τὸ σπέρμα

sjena σκιά
sjesti καθίζειν i καθίζεσθαι (M.)
sjetiti se ἀναμιμνήσκεσθαι (DP.); μεμνῆσθαι
sjever ἄρκτος
sjutra αὔριον
skakati ἅλλεσθαι (DM.)
skeptar σκῆπτρον
skinuti ἀφαιρεῖν
skloniti se παροξύνεσθαι (P.)
skočiti ἐπιφέρεσθαι (P.)
Skopa Σκόπας
skoro τάχα, ταχύ, ταχέως; ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ
Skotušanin Σκοτουσαῖος
skupa biti συνεῖναι
skupoća σιτοδεία
skupština ἐκκλησία
Skytha Σκύθης, ου
slabina ὁ κενεών, ῶνος
slabo (= zlo) κακῶς
sladkokusnost λιχνεία
slágati συντιθέναι; slagati se συμφωνεῖν
slàgati komu ψεύδεσθαι (M.) πρός τινα
slama τὸ κάρφος, ους (i plur.)
slastan ἡδύς 3.
slati πέμπειν
slava δόξα
slavan ἔνδοξος 2.; ἐπιφανής 2.; slavnu biti εὐδοκιμεῖν
slaviti δοξάζειν; (boga) ὑμνεῖν
slavno καλῶς
sličan ὅμοιος 3.; παραπλήσιος 3.; προσφερής 2.
sličnost ἡ ὁμοιότης, ητος
sliediti ἕπεσθαι (DM.); ἀκολουθεῖν
slikanje γραφή
slikar ζωγράφος
sloboda ἐλευθερία; na slobodu pustiti ἐλεύθερόν τινα ἀφιέναι
slobodan ἐλεύθερος 3.; s. od poreza, carine itd. ἀτελής 2.; slobodno je ἔξεστί τινι
slon ὁ ἐλέφας, αντος
slonova kost ὁ ἐλέφας, αντος; od slonove kosti ἐλεφάντινος 3.
slovo τὸ γράμμα
složiti se ὁμολογεῖν; συμφάναι
slučaj τύχη
sluga διάκονος
slušati ἀκούειν; προσέχειν τινί; (= pokoravati se) πείθεσθαί (DP.) τινι, ὑπακούειν
slutiti εἰκάζειν; ὑποτοπεῖσθαι (DM.); ὑπονοεῖν; (= očekivati) προσδοκᾶν
služba božja θεραπεία
službeno ἀπὸ τοῦ κοινοῦ; δημοσίᾳ
služiti δουλεύειν; s. u vojsci στρατεύεσθαι (M.); s. se čim χρῆσθαί (M.) τινι
smaragd ἡ σμάραγδος
smetati ἐμποδίζειν; κωλύειν; ἐνοχλεῖν τινι (za pas. vidi §. 449., 1.)
smieh ὁ γέλως, ωτος
smiešan γελοῖος 3.
smiešiti se μειδιᾶν; διαμειδιᾶν
smijati se γελᾶν; s. se komu καταγελᾶν τινος
smjeti; ne smije (smiju) οὐκ ἔξεστι
smok ὄψον (i plur.)
smokva σῦκον
smrt θάνατος

smrtnik ὁ θνητός
smrtonosan θανάσιμος 2.
smućivati se ταράττεσθαι (P.)
smutnja ταραχή
snaga ῥώμη; ἡ δύναμις, εως
snovati βουλεύεσθαι (M.); ἐπινοεῖν
Sokrat Σωκράτης, ους
sol οἱ ἅλες
Solon Σόλων, ωνος
sophista σοφιστής, οῦ
Sophoklo Σοφοκλῆς, έους
Sosija Σωσίας, ου
spajati što su čim συνάπτειν τινί τι
Sparta Σπάρτη
Spartanac Σπαρτιάτης, ου
spartanski Λακεδαιμόνιος 3.
spasavati σῴζειν
spasenje σωτηρία
spasitelj ὁ σωτήρ, ῆρος
spasti σῴζειν; s. se σῴζεσθαι (P.)
spavati καθεύδειν; κοιμᾶσθαι (DP.)
Sperthija Σπερθίας, ου
Spithridat Σπιθριδάτης, ου
spjeva(va)ti ποιεῖν
spolja ἔξω
spomen τὸ ὑπόμνημα
spomenik μνημεῖον; τὸ μνῆμα; s. pobjede τρόπαιον; postaviti s. pobjede τρ. στῆσαι ili στήσασθαι
spomenuti ὀνομάζειν
spominjati što μνημονεύειν τι; μνήμην ποιεῖσθαί (M.) τινος
spor βραδύς 3.; sporo βραδέως
sposoban δυνατός 3.; ἱκανός 3.; οἷός τε s inf.
sposobnost ἡ δύναμις, εως
spoznati γιγνώσκειν; γνωρίζειν
spraviti (= udati) kćer ἐκδιδόναι θυγατέρα
spravnu biti ἐθέλειν
spreman ἕτοιμος 3.; s. na boj εἰς μάχην παρεσκευασμένος; spremnu biti ἐθέλειν
sprematі ποιεῖν (i M.); παρασκευάζειν (i M.); s. se παρασκευάζεσθαι (M.)
spremnost προθυμία
spuštati se κατακλίνεσθαι (P.)
spužva σπογγιά
sramotan αἰσχρός 3.
srčano γενναίως; τεθαρρηκότως
srčanost θυμός; τόλμα; τὸ θάρρος
srdačan οἰκεῖος 3.
srditi; srdi me ἀγανακτέω
srebrni rudnik τὰ ἀργυρεῖα
srebro ἄργυρος; (izradjeno) ἀργύριον
sreća εὐτυχία i plur., εὐπραξία i plur. *(res secundae)*; εὐδαιμονία *(beatitudo)*; τύχη *(fortuna)*
sredina τὸ μέσον; često adj. μέσος 3., npr. sredina puta μέση ἡ ὁδός
srednji μέσος 3.; *(mediocris)* μέτριος 3., σύμμετρος 2.
sretan εὐδαίμων 2.; sretnim cieniti μακαρίζειν; sretnu biti εὐτυχεῖν
srodan συγγενής 2.; οἰκεῖος 3.
srodstvo συγγένεια
stabljika καυλός
stadij στάδιον (plur. obično στάδιοι)
stado ἀγέλη
stajati ἑστάναι (inf. od ἕστηκα)
stalan ἀσφαλής 2.; βέβαιος 3. i 2.
stan ἡ οἴκησις, εως

stanovati οἰκεῖν
stanovnik ὁ ἐνοικῶν, οῦντος; ὁ κατοικῶν, οῦντος
star παλαιός 3. *(vetus)*; ἀρχαῖος 3. *(antiquus)*; γεραιός 3. *(senex)*; stariji πρεσβύτερος 3.; najstariji πρεσβύτατος 3.
starati se ἐπιμέλεσθαι (DP.); ἐπιμέλειαν ἔχειν; φροντίζειν
starica ἡ πρεσβῦτις, ιδος
starinski ἀρχαῖος 3.
starost τὸ γῆρας
stati ἵστασθαι (aor. στῆναι); s. poda što ὑποδύεσθαι (M.)
steći κτᾶσθαι (DM.); λαμβάνειν
Stesichor Στησίχορος
stići καταλαμβάνειν; ἐγκαταλαμβάνειν
stid ἡ αἰδώς, οῦς
stidjeti se αἰσχύνεσθαι (DP.)
stiena πέτρα
stih στίχος; τὸ ἔπος
stisnuti πιέζω
stol τράπεζα; (= stolno družtvo) συσσίτιον
stopa ὁ πούς, ποδός
strah φόβος; τὸ δέος; bez straha ἀδεῶς
strana; sa svake strane ἀμφοτέρωθεν
stranac ξένος
strast ὀργή
strašan φοβερός 3.; δεινός 3.
strašljiv δειλός 3.
straža φυλακή
stražar φρουρός
stražnjaci ἡ οὐρά; οἱ ὄπισθεν
stražnji ὁ, ἡ, τὸ ὄπισθεν
striela τὸ τόξευμα; τὸ βέλος
strjeljač τοξότης, ου; ἀκοντιστής, οῦ
strm ὀχυρός 3.
stroj μηχανή; τὸ μηχάνημα, ατος
strop ὀροφή
struna χορδή
stup ὁ κίων, ονος; στῦλος
stvar τὸ πρᾶγμα
sud; doći na sud ἄγεσθαι (P.) εἰς τὸ δικαστήριον
sudac δικαστής, οῦ; κριτής, οῦ; (kod natjecanja) ἀγωνοθέτης, ου
sudbina τύχη
suditi κρίνειν
suh; suha zemlja (suho) γῆ; ἡ ἤπειρος
sumnjati (= ne vjerovati) ἀπιστεῖν
sumnjiv ὕποπτος 2.
sunce ἥλιος
susjed γείτων, ονος
susjedni πρόσοικος 2.
susret; u susret doći ἐντυγχάνειν; u s. poći ἀντεξιέναι
sustajati ἀπαγορεύειν
sušiti se ξηραίνεσθαι (P.)
suza δάκρυον
svadja ἡ διάστασις, εως
svagda ἀεί
svagdje πάντῃ; πανταχοῦ
svaki πᾶς 3.; ἕκαστος 3.; svake godine κατ᾽ ἔτος
svakojak παντοῖος 3.; svakojako ἐκ παντὸς τρόπου
svašto ἕκαστα (plur.)
svatba γάμος (i plur.)
svatko πᾶς; ἕκαστος
sve udilj ἀεί

svećenica ἱέρεια
svećenik ἱερεύς
svemir τὰ πάντα
svet ἱερός 3.; ἅγιος 3.
svetinja τὸ ἱερόν
svetkovati ἄγειν
sviestan sam σύνοιδα ἐμαυτῷ
sviet κόσμος
svietao λαμπρός 3.
svirač αὐλητής, οῦ
svirala αὐλός; svirati u sviralu αὐλεῖν
svirati αὐλεῖν
svjedočanstvo τεκμήριον
svjedok μάρτυς, υρος
svjetiljka φανός
svjetina οἱ πολλοί
svjetovati συμβουλεύειν
svladati κρατεῖν (τινος)
svoj vlastiti ἴδιος 3.; οἰκεῖος 3.
svojevoljno ἑκών, οῦσα, όν
svojstvo τὸ ἦθος, ους
svršetak τὸ τέλος
Sybarićanin Συβαρίτης, ου
Sybaris ἡ Σύβαρις, ιδος
Syennesis ὁ Συέννεσις, εως
Syrakužanin Συρακόσιος

Š.

šala τὸ σκῶμμα
šapa ὁ πούς, ποδός
šaren ποικίλος 3.
šetati se περιπατεῖν
ševa κορυδός (upravo: krunica)
širina τὸ εὖρος
škoditi βλάπτειν
škodljiv βλαβερός 3.
šteta βλάβη
štetovati βλάπτεσθαι (P.)
štit ἡ ἀσπίς, ίδος
što? τί; (= nješto) τὶ (enkl.); (= koji) ὅς 3.; (= jer) ὅτι; što . . . to ὅσῳ . . . τοσούτῳ; što manje (čega) ὡς sa superl. od ὀλίγος 3.
štogod τὶ (enkl.); što god. (relat.) ὅ τι
šuma ὕλη
šutjeti σιωπᾶν; σιγᾶν

T.

tä ἀλλά
tačan ἀκριβής 2.
tačnost ἀκρίβεια
tada τότε
tadašnji ὁ, ἡ, τὸ τότε
tajna τὸ ἀπόρρητον
tajni ἀπόρρητος 2.
takav τοιοῦτος 3.
tako οὕτω(ς); ὧδε: tako isto ὁμοίως; tako da ὥστε; tako mi Zeusa νὴ Δία
takodjer καί
takovi τοιοῦτος 3.
taktik τακτικός
talanat τάλαντον
tamnica τὰ δεσμά
tamo ἐκεῖ; (= na istom mjestu) αὐτόθι
Tanagra ἡ Τάναγρα
Tanagranin Ταναγραῖος
Tarant ὁ Τάρας, αντος
Tarantinac Ταραντῖνος
Tarsos ἡ Ταρσός

taxiarch ταξίαρχος
te καί; (= tako te) ὥστε
teći ῥεῖν; t. pokraj čega παραρρεῖν
teći (što) κτᾶσθαι (DM.)
Telesilla Τελέσιλλα
Telys Τῆλυς, υος
Tempe τὰ Τέμπη
teret τὸ βάρος; φορτίον; τὸ ἄχθος; τὸ φόρημα
tesar τέκτων, ονος
težak βαρύς 3.; (preneseno) χαλεπός 3.; (o bolesti) ὀξύς 3., δεινός 3.
tèžênje γεωργία
težina τὸ βάρος
težiti (na što) ὀρέγεσθαι (DP.), ἐφίεσθαι (M.) (s gen.)
Thales Θαλῆς, gen. Θάλεω, dat. Θαλῇ
Theba Θῆβαι
Thebanac Θηβαῖος
Themistoklo Θεμιστοκλῆς, έους
Theokrit Θεόκριτος
Theron Θήρων, ωνος
Thesej Θησεύς
Thespija Θέσπιαι
Thespis Θέσπις, ιδος
Thessalac Θετταλός
Thessalija Θετταλία
Thestije Θέστιος
Thibron Θίβρων, ωνος
Thračanin Θρᾷξ, ᾳκός
Thrakija Θρᾴκη
Thrasyl Θρασύλος
tiek τὸ ῥεῦμα
tielo τὸ σῶμα
Tigris Τίγρης, ητος
Timolaj Τιμόλαος
tiranin τύραννος
tis ἡ σμῖλαξ, ακος
Tissaphren Τισσαφρένης, ους
tišina σιγή
Tit Τίτος
tjelesni stražari οἱ ἑταῖροι
tjeme κορυφή
tkanje ὑφή
tkati ὑφαίνειν
tko (= njetko) τὶς (enkl.); (relat.) ὅς, ὅστις
tli τὸ ἔδαφος
tmina ὁ ili τὸ σκότος
to . . . što τοσούτῳ . . . ὅσῳ
točak τροχός
toliki τηλικοῦτος 3.; τοσοῦτος 3.; toliko (čega) τοσοῦτος 3.; toliko (adv.) τοσοῦτον; isto toliko (čega) τοσοῦτος 3.; toliko (s kompt.) . . . što τοσούτῳ . . . ὅσῳ
topal θερμός 3.
tovar φόρτος; φορτίον
Toxaris ὁ Τόξαρις, ιδος
tragički, v. glumac
Traljani οἱ Τράλλεις, εων
trava πόα; φυτόν (pl.)
tražiti ζητεῖν; ἐπιζητεῖν; μαστεύειν
trebati δεῖσθαι (DP.); trebati još προσδεῖσθαι (DP.); treba što δεῖ τινος; treba δεῖ (χρή, ἀνάγκη) s (ak. i) inf.
treska ὁ σκόλοψ, οπος
trg ἀγορά
trgovac ἔμπορος
triem στοά
Triphylski Τριφυλιακός 3.
Tripodisk Τριποδίσκος
trkalište στάδιον
Trojanac ὁ Τρώς, Τρωός

trošak; o javnom trošku ἀπὸ κοινοῦ; δημοσίᾳ
trpjeti (za što) δίκην διδόναι (τινός)
truba ἡ σάλπιγξ, ιγγος
trud πόνος
truditi se πονεῖν
tu ἔνθα; ἐνταῦθα
tudj ξένος 3.; ἀλλότριος 3.
tudjin ξένος
tudjina ἡ ξένη
tudjinac ξένος
tuga λύπη
tugovati s kim συνάχθεσθαί (P.) τινι
tumač ἑρμηνεύς
tužba γραφή
tužitelj κατήγορος; μηνυτής, οῦ
tužiti κατηγορεῖν
tvrd σκληρός 3.; ἰσχυρός 3.; ἐχυρός 3.
tvrditi φάναι; λέγειν
tvrdnja λόγος
Tyr ἡ Τύρος
Tyranin Τύριος

U.

ubilac φονεύς; ὁ φονεύσας, αντος
ubistvo φόνος
ubiti ἀποκτείνειν; καταβάλλειν
ublažiti καταπραΰνειν
ubrati δρέπειν
učenik μαθητής, οῦ
učestnik sam čega μετέχω τινός
učestvovati κοινωνεῖν τινος; συνεπιλαμβάνεσθαί (M.) τινος
učešće κοινωνία
učiniti ποιεῖν (i M.); učiniti (da —) ἀπεργάζεσθαι (DM.), ποιεῖν; u. krivo ἀδικεῖν; u. kakvo zlo komu κακόν τί τινα ἐργάζεσθαι (DM.), ἀδικεῖν τινα
učitelj διδάσκαλος
učiti διδάσκειν; u. se μανθάνειν
ući εἰσιέναι
udaja; (djevojka) za udaju ὡραία γάμου
udaljiti se ἀπιέναι; (iz domovine) ἀποδημεῖν; udaljenu biti od čega ἀπέχειν τινός
udaranje u kitharu ἡ κιθάρισις, εως
udarati παίειν; u. se na prsi παίεσθαι ili κόπτεσθαι (M.) τὰ στέρνα
udariti παίειν (aor. akt. πατάξαι, aor. pas. πληγῆναι); u. na koga ἐπιέναι πρός τινα, στρατεύεσθαι (M.) ἐπί τινα, ἐπιτίθεσθαί (M.) τινι, ἐφορμᾶν ili ἐπιχειρεῖν τινι, προσβάλλειν τινί; u. (iznenada) προσπίπτειν (τινί); (o gromu) κατασκήπτειν; u. nječim (o nješto, te zvuči) συμψοφεῖν τινι; u. na muke βασανίζειν, στρεβλοῦν
udati se γαμεῖσθαί (M.) τινι
udilj; sve u. ἀεί
ugarak *(titio)* δαλός
ugled τὸ ἀξίωμα; ἡ ἀξίωσις, εως
ugledan λαμπρός 3.; ἐλλόγιμος 2.; εὐδόκιμος 2.; ἐπιφανής 2.; γνώριμος 2. i 3.
ugledati ὁρᾶν
ugodan ἡδύς 3.
ugoditi χαρίζεσθαί (DM.) τινι

ugovor αἱ σπονδαί
uho τὸ οὖς, ὠτός
uhvaćenik ὁ αἰχμάλωτος
uhvatiti λαμβάνειν; καταλαμβάνειν; συλλαμβάνειν; (o stanju, npr. o bolesti) παρίστασθαί τινι; uhvatiti se = uhvaćenu biti ἁλίσκεσθαι
ukinuti καταλύειν
ukrasti κλέπτειν
ulaziti εἰσιέναι
ulje ἔλαιον
uloviti θηρᾶν
umetnuti ἐμβάλλειν
umieće γνώμη
umirati ἀποθνήσκειν; τελευτᾶν
umjeti ἐπίστασθαι (DP.); εἰδέναι
umjetnik τεχνίτης, ου
umjetnost τέχνη
umor κόπος
umoriti ταλαιπωρεῖν
umorstvo φόνος
umrieti ἀποθνήσκειν; τελευτᾶν
uništenje ἡ κατάλυσις, εως
uništiti ἀφανίζειν; καταλύειν
unositi εἰσφέρειν
upadati (upasti) ἐμπίπτειν
upitati ἐρωτᾶν; ἐρέσθαι; πυνθάνεσθαι (DM.)
uplašen κατεπτηχώς, υῖα, ός
upotrebiti (upotrebljavati) χρῆσθαι (DM.); καταναλίσκειν
upraviti čim διοικεῖν τι
upravo (tačno) ἀκριβῶς; σαφῶς; ἱκανῶς
ura ὥρα
Uran Οὐρανός
uredjenje κατασκευή
uresiti κοσμεῖν
usaditi ἐμφύειν
usavršiti što βέλτιόν τι καθιστάναι
usjeći ἐγκολάπτειν
usna τὸ χεῖλος
uspievati αὐξάνεσθαι (P.); kako posao uspieva? ἐν τίνι ἐστὶ τὰ πράγματα
uspomena μνήμη
usred = u sredini
usta τὸ στόμα
ustati ἀνίστασθαι
ustav πολιτεία
usuditi (usudjivati) se τολμᾶν
uteći φεύγειν; ἀποφεύγειν; ἐκφεύγειν; διαφεύγειν; ἀποδιδράσκειν; ἐκτὸς γίγνεσθαι
utjecati εἰσβάλλειν; συρρεῖν
utjer(iv)ati εἰσπράττεσθαι M.
utvrda τὸ ἐπιτείχισμα; utvrdu sagraditi τειχίζειν
utvrditi (utvrdjivati) τειχίζειν; ὀχυροῦν
uviek ἀεί
uvjerljivo πιθανῶς
uvježbati ἀσκεῖν
uvrebati κατανοεῖν
uvrstati τάττειν; παρατάττειν
uvrstavati se παρατάττεσθαι (M.)
uzak στενός 3.
uzalud μάτην
uzdati se θαρρεῖν; u. se u koga πιστεύειν τινί
uzdržanje ἐγκράτεια
uzdržati σῴζειν; διαφυλάττειν
uzeće ἡ ἅλωσις, εως
uzeti λαμβάνειν; (osvojiti) αἱρεῖν, λαμβάνειν; na juriš αἱρεῖν βίᾳ ili κατὰ κράτος; opet uzeti ἀναλαμβάνειν

uzimati λαμβάνειν; u. na um ἐνθυμεῖσθαι (DP.)
uzletjeti ἀναπέτεσθαι (DM.)
uzmaći (uzmicati) χωρεῖν; ἀναχωρεῖν (πάλιν); ὑποχωρεῖν
uzor τὸ παράδειγμα
uzrok αἰτία; τὸ αἴτιον
užitak βίος
uživati što προσφέρεσθαί (M.) τι; ἀπολαύειν (s fut. M.) τινός

V.

vaditi ἕλκειν
valjan ἱκανός 3.; ἀγαθός 3.; γενναῖος 3.; χρηστός 3. (kompt. κρείττων, sup. ἄριστος, κράτιστος)
valjaonica κναφεῖον
vàljati; valja δεῖ (χρή, ἀνάγκη) s (ak. i) inf.; valja da ja μέλλω; kako valja ἐν κόσμῳ; valjati za — δοκεῖν
váljati se καλινδεῖσθαι (M.)
varati ἐξαπατᾶν
vatra τὸ πῦρ, πυρός
večer ἑσπέρα
već ἤδη
većina οἱ πλεῖστοι
većma μᾶλλον; najvećma μάλιστα
vedrina εὐδία
veličanstven σεμνός 3.
veličina τὸ μέγεθος
velik μέγας 3.
velim λέγω; φημί
veoma μάλα; κάρτα; σφόδρα; πολύ; πάνυ; često superl.
veseliti; veseli me χαίρω
veseo ἱλαρός 3.
Vesta Ἑστία
Vesuv Οὐεσσουΐον
vidjelac ὁ μάντις, εως
vidjelo τὸ φῶς, φωτός
vidjenje θέα
vidjeti βλέπειν; ὁρᾶν; θεᾶσθαι (DM.); (intellegere) καταμανθάνειν, γιγνώσκειν
viećati λογίζεσθαι (DM.); βουλεύεσθαι (M.)
vieće βουλή; συνέδριον
viek ljudski γενεά
vienac στέφανος
vika κραυγή
vikati βοᾶν
vino οἶνος
visok ὑψηλός 3.
više; ne više οὐκέτι (μηκέτι); više puta toliki πολλαπλάσιος 3.
vitez ἱππεύς
viti διαπλέκειν
vječan ἀθάνατος 2.
vjenčanje γάμος
vjera δόξα
vjeran πιστός 3.
vjerovati πιστεύειν; (= misliti) οἴεσθαι (DP.), νομίζειν, ἡγεῖσθαι (DM.)
vješt ἐπιστήμων 2.; τεχνικός 3.; δεινός 3.; ἀγαθός 3.
vještak sam u čemu ἐπαΐω περί τινος
vještina τέχνη; εὐτεχνία
vješto δεξιῶς
vježbalište γυμνάσιον
vježbanje μελέτη; ἡ ἄσκησις, εως
vježbati γυμνάζειν; ἀσκεῖν; v. se γυμνάζεσθαι (M.)

vlada ἀρχή; βασιλεία
vladalac ὁ ἄρχων, οντος; τύραννος
vladanje ἀρχή; βασιλεία
vladati ἄρχειν; βασιλεύειν; δυναστεύειν; v. nad kim ἐπάρχειν τινός
vlast ἀρχή; βασιλεία; pod vlašću sam čijom ἄρχομαι (P.) ὑπό τινος
vlastiti ἴδιος 3.; οἰκεῖος 3.
voće ἡ ὀπώρα (plur.)
voda τὸ ὕδωρ, -ατος
voditi ἄγειν; ἡγεῖσθαι (DM.); φέρειν
vodj ἡγεμών, όνος; ὁ ἡγούμενος
vojna στρατεία
vojničko djelo ἔργον πολεμικόν
vojničtvo τὰ πολεμικά
vojnik στρατιώτης, ου
vojska στρατός; στρατιά; τὸ στράτευμα; nà vôjsku ἐπὶ στρατείαν; nà vôjsku ići (poći) στρατεύειν (i M.), ἐκστρατεύεσθαι (M.)
vojskovodja στρατηγός; ἡγεμών, όνος
vojvoda στρατηγός; ἡγεμών, όνος; ὁ ἡγούμενος
vol ὁ βοῦς
volja ἡδονή; (za što) σπουδή, ὁρμή; imati volju βούλεσθαι (DP.), ἐθέλειν
voljeti αἱρεῖσθαι (M.) (μᾶλλον), προαιρεῖσθαι (M.); (= ljubiti) φιλεῖν, ἀγαπᾶν
vosak κηρός
vozar πορθμεύς
voziti ἄγειν
vračanje μαντική
vraćati se ἀποστρέφεσθαι (DP.)
vrata θύρα (i plur.)
vratiti ἀποδιδόναι; (dobročinstva) ἀμείβεσθαι (DM.); v. se ἐπανιέναι, ὑποστρέφεσθαι (DP.); v. se kući ἀπονοστεῖν
vrelo πηγή
vriedan ἄξιος 3.
vrieme χρόνος; pravo v. καιρός; njeko vrieme χρόνον τινά, τέως
vrlina ἀρετή
vrsta τὸ εἶδος; τρόπος
vrstnoća ἀρετή
vršnjak ὁμῆλιξ, ικος; ἡλικιώτης, ου
vrtar κηπουρός
vruće (moliti) λιπαρῶς
vrućina τὸ καῦμα
vrvca τὸ στέμμα; ταινία
vuk λύκος
vuna τὰ ἔρια

Z.

zabat (upravo orao) ἀετός
zaboraviti ἐκλανθάνεσθαι, ἐπιλανθάνεσθαι (DM.)
zabraniti ἀπαγορεύειν
začina τὸ ἥδυσμα
začuditi se čemu θαυμάζειν τι
začuti ἀκούειν
zaći s puta ἀποπλανᾶσθαι (P.) τῆς ὁδοῦ
zadavati παρέχειν
zadovoljnu biti čim ἀγαπᾶν i στέργειν τι, ἀρκεῖσθαί (P.) τινι
zadržati ἔχειν
zadržavanje διατριβή
zagrliti περιλαμβάνειν; περιέχειν

zahtievati ἀξιοῦν s inf.
zahvalnu biti χάριν εἰδέναι ili ἔχειν
zahvalnost ἡ χάρις, ιτος; z. znati χάριν εἰδέναι ili ἔχειν
zaigrati ὀρχεῖσθαι (DM); z. na kithari κιθαρίζειν
zaiskati αἰτεῖν
zajednički κοινός 3.; adv. κοινῇ
zajedno (s) ὁμοῦ; ἅμα
zaklati σφάττειν; ἀποσφάττειν
zakleti se ὀμνύναι
zakletva ὅρκος
zaklinjanje ὅρκος
zaklinjati ἐπιμαρτύρεσθαι (DM.); z. se ὀμνύναι
zaključi(va)ti ψηφίζεσθαι (M.)
zakon νόμος
zakraljevati βασιλεύειν
zakraljiti se βασιλεύειν
zalaziti (o suncu) δύεσθαι
zamazati ἐμπλάττειν
zamjeravati μέμφεσθαι (DM.); ὀργίζεσθαι (DP.); ἀγανακτεῖν; δυσφορεῖν; δυσχεραίνειν; χαλεπαίνειν
zamka πάγη
zamoliti koga za što δεῖσθαί (DP.) τινός τι
zamučati σιγᾶν
zanat τέχνη; ἐργασία
zanemarivati ὀλιγωρεῖν
zao κακός 3.; πονηρός 3.; φαῦλος 3.; (= težak) χαλεπός 3.; v. glas
zaostajati λείπεσθαι (P. s FM.); ἡττᾶσθαι (P.); zaostajem za čim δεύτερός (3.) εἰμί τινος
zapad ἡ δύσις, εως; ἑσπέρα

zapaliti ἐμπιμπράναι
zapasti u περιπίπτειν τινί
zapitati ἐρωτᾶν (aor. ἐρέσθαι); ἀνερωτᾶν; πυνθάνεσθαι (DM.)
zapjevati ᾄδειν
zaplakati δακρύειν
zaplieniti δημεύειν
započeti ἄρχεσθαι (DM.); κατάρχειν
zapovied τὸ πρόσταγμα
zapovjediti κελεύειν; ἐπιτάττειν; προστάττειν; ἐπαγγέλλειν; ἐντέλλεσθαι (DM.)
zapovjedničtvo ἡγεμονία
zapovjednik ὁ ἄρχων, οντος
zapušten od boga ἄθεος 2.
zarasti (o rani) ἀπουλοῦσθαι (P.)
zaroniti (u vodu) καταδύεσθαι
zasaditi φυτεύειν
zasluživati ἄξιον (3.) εἶναι
zaspati κοιμᾶσθαι (DP.)
zašto? διὰ τί
zašutjeti σιωπᾶν; σιγᾶν
zateći se ὑποδύεσθαι
zatim εἶτα; ἔπειτα; μετὰ ταῦτα; (kao partikula za nastavljanje) τοίνυν; γὲ (enkl.); μήν
zato τῶνδε ili τούτων ἕνεκα; (posljedična partikula) οὖν
zator καταφθορά
zatvoriti κατειργνύναι; (vrata) κλείειν; zatvoren (o falangi) συντεταγμένος 3.
zaustaviti ἱστάναι
zauzdati χαλινοῦν
zauzeti κατέχειν; z. se (pas.) ἁλίσκεσθαι
zauztezati κατέχειν
zavaditi se διίστασθαι (M.)

zavidjeti komu što φθονεῖν τινί τινος
zavist φθόνος
zavjetni dar τὸ ἀνάθημα
zavojštiti στρατεύειν (i M.)
zazidati ἐνοικοδομεῖν
zazivati ἐπικαλεῖσθαι (M.)
zazoran ὕποπτος 2.
zaželjeti što χρῄζειν τινός; ἐπιθυμεῖν τινος; ἐπιζητεῖν τι; (= zahtjeti) ἀξιοῦν
zbiti se γίγνεσθαι; συμβαίνειν
zbrojiti κεφαλαιοῦν
zdjela ὁ λέβης, ητος
zdravlje ὑγίεια
zemaljski ὁ, ἡ, τὸ ἐν τῇ γῇ
zemlja γῆ; (= kraj) χώρα
zemljan, v. lonac
zemljište χώρα
Zenon Ζήνων, ωνος
Zenis Ζῆνις, ιος
Zeus Ζεύς, Διός; tako mi Zeusa νὴ Δία
zgoda καιρός
zgodan εὔστοχος 2.
zgotoviti παρασκευάζειν (i M.)
zgrabiti συλλαμβάνειν
zid τὸ τεῖχος
zima ὁ χειμών, ῶνος; (= studen) τὸ ψῦχος
zlatan χρυσοῦς 3.; v. rudnik
zlatar ὁ περὶ τὸ χρυσίον τεχνίτης, ου
zlato χρυσός; (izradjeno) χρυσίον; zlatom izvezen χρυσόπαστος 2.
zlo τὸ κακόν
zloća κακία; πονηρία; ἡ κακότης, ητος
zlostavljenje ἡ κάκωσις, εως

zlotvor ἀλάστωρ, ορος
zmaj ὁ δράκων, οντος
zmija ὁ ὄφις, εως
značaj τὸ ἦθος; τρόπος i τρόποι
znak (božji) τὸ τέρας; znak dati σημαίνειν
znamenit ἄξιος (3.) λόγου; ἀξιόλογος 2.; ὀνομαστός 3.; ἔνδοξος 2.; διαφέρων, ουσα, ον; μέγας 3.
znanac ὁ γνώριμος; (= prijatelj) ἑταῖρος
znanje ἐπιστήμη
znanost ἐπιστήμη
znatan δυνατός 3.; ἄξιος (3.) λόγου; μέγας 3.
znati ἐπίστασθαι (DP.); εἰδέναι; znam sâm o sebi σύνοιδα ἐμαυτῷ; ne znati ἀγνοεῖν
zraka sunčana ἡ ἀκτίς, ῖνος
zub ὁ ὀδούς, όντος
zujati ὑπᾴδειν
zvati καλεῖν; (nazivati) ὀνομάζειν, προσαγορεύειν; zvati sretnim μακαρίζειν
zvier (divlja) θηρίον

Ž.

žacati se αἰδεῖσθαι (DP.); ὀκνεῖν
žaliti ἐλεεῖν (zaradi čega ἐπί τινι); ž. na koga ἄχθεσθαί (P.) τινι
žalost λύπη
žalostnik ὁ ἐν πένθει ὤν
ždral ἡ γέρανος
žednu biti διψῆν
žega τὸ καῦμα (i plur.)
želja ἐπιθυμία; ž. za čašću φι-

λοτῑμία; ž. za gledanjem ἡ κατὰ τὴν θέαν ἡδονή
željan časti φιλότῑμος 2.
željeti εὔχεσθαι (DM.); ὀρέγεσθαι (DP.); ἐρᾶν (τινος); (= htjeti) βούλεσθαι (DP.), ἐθέλειν; (= zahtievati) ἐπιθῡμεῖν (τινος), ἀξιοῦν
željezan σιδηροῦς 3.
željezo σίδηρος
žena γυνή, γυναικός
ženka ἡ θήλεια
žezlo σκῆπτρον
žito σῖτος
živ, ptc. prez. od ζῆν; v. pohvatati; živo ἐρρωμένως; živo biće ζῷον
živjeti ζῆν; βιοῦν; (= nastavati) διαιτᾶσθαι; kako živiš? πῶς ἔχεις; živim dobro καλῶς ἔχω
život βίος; život ljudski ὁ τοῦ ἀνθρώπου βίος; za moga života κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλικίαν
životinja ζῷον; (slika životinje) ζῴδιον
žrtva θυσία; τὸ θῦμα; žrtva zahvalnica za spasenje τὰ σωτήρια; žrtvu prinositi (prinieti) θύειν
žrtvenik βωμός
žrtvovati θύειν
žuriti se σπεύδειν; ἐπείγεσθαι (P.)

X.

Xanthip Ξάνθιππος
Xenophont Ξενοφῶν, ῶντος
Xerxes Ξέρξης, ου

Latinsko-grčki rječnik.

A.

abeo ἄπειμι; ἀπαλλάττομαι (DP.); ako je odlaziti = uzmicati: ἀναχωρέω
abscondo (in tugurio) κρύπτω (ἐντὸς εἰς καλύβην)
abstinentia ἡ ἐλευθεριότης, ότητος
absum ἄπειμι; ἀπέχω
abundo aliqua re εὐπορέω τινός; ἀφθονίαν ἔχω τινός
accipio λαμβάνω; δέχομαι (DM.); ἀναλαμβάνω; = doznajem πυνθάνομαι (DM.)
addisco προσμανθάνω
adeo τοσοῦτον; καὶ . . . δή; δή; γέ (enkl.)
adhuc ἔτι
admiror θαυμάζω
admisceo ἐπιμίγνῡμι
admodum λίαν
adsum πάρειμι
adulescens νέος
adulescentulus νεανίσκος
adveho προσκομίζω
adversarius ἀνταγωνιστής, οῦ
aedes ἱερόν
aedicula οἰκίδιον; τὸ οἴκημα
Aegyptius Αἰγύπτιος
aequalis ἡλικιώτης, ου
aequitas ἐπιείκεια
aerarium ταμιεῖον; = državna blagajna τὸ δημόσιον
aetas ἡλικία; (= život) βίος
aeternitas ἡ ἀϊδιότης, τητος
affecto ποθέω
affero προσκομίζω; κομίζω
Africanus Ἀφρικανός
Agamedes Ἀγαμήδης, ους
ager ἀγρός; χωρίον; χώρα
ago ἄγω; = radim: πράττω; ago cum aliquo πράττω πρός τινα
Alcibiades Ἀλκιβιάδης, ου
amicitia φιλία
amicus φίλος 3.; προσφιλής 2.; (subst.) ὁ φίλος
anima ψῡχή; v. efflo
animadverto αἰσθάνομαι (DM.); γιγνώσκω
animus ψῡχή; θῡμός; animum adverto, v. animadverto
annus τὸ ἔτος
aperio ἀποφαίνω
Apollo Ἀπόλλων, ωνος
apparatus παρασκευή (i plur.)
appeto ἐφίεμαι (M.); ἐπιθῡμέω
aqua τὸ ὕδωρ, ατος
arbitror ἡγέομαι (DM.); οἴομαι (DP.); νομίζω

argentum ἄργυρος; (izradjeno) ἀργύριον
Argīus (adj.) Ἀργεῖος 3.
Aristīdes Ἀριστείδης, ου
armatus καθωπλισμένος 3.; (subst.) ὁ ὁπλοφόρος
arripio συναρπάζω
ars τέχνη
Artabazus Ἀρτάβαζος
auctoritas τὸ ἀξίωμα
audeo τολμάω
audio ἀκούω
aureus χρυσοῦς 3.
auxilium βοήθεια
aveo ἐπιθυμέω
avus πάππος

B.

barbarus βάρβαρος 2.
beatus μακάριος 3.; εὐδαίμων 2.
bellum πόλεμος
belua θηρίον
benivolentia εὔνοια
bibo πίνω
Biton Βίτων, ωνος
bonus ἀγαθός 3.; bonum τὸ ἀγαθόν
brevis ὀλίγος 3.; brevi ὀλίγῳ χρόνῳ
Byzantium Βυζάντιον

C.

cado (u boju) ἀποθνήσκω
caduceator κῆρυξ, ῡκος
caducus ἀβέβαιος 2.
Caecilia Καικιλία
caelestis οὐράνιος 3.; ἐπουράνιος 2.
Caesar Καῖσαρ, αρος
calamitas συμφορά
Callicratidas Καλλικρατίδας, α
capio λαμβάνω; εἰσδέχομαι (DM.); = hvatam συλλαμβάνω; = osvajam αἱρέω; = zarobljujem αἰχμάλωτόν τινα λαμβάνω; kao P. ἁλίσκομαι
carcer δεσμωτήριον; carceres = ograde u trkalištu αἱ βαλβῖδες
caritas φιλοστοργία
carmen τὸ ποίημα
carus προσφιλής 2.
castra στρατόπεδον; c. loco στρ. ποιέομαι
casus συμφορά
catellus κυνίδιον
Cato Κάτων, ωνος
causa αἰτία
celeritas τὸ τάχος
celeriter ταχέως
censeo ἡγέομαι (DM.)
certus ἀσφαλής 2.; (pouzdan) πιστός 3.; βέβαιος 2. i 3.
ceteri οἱ ἄλλοι
Chalcioecos Χαλκίοικος
civilis ἐμφύλιος 2.
civis πολίτης, ου
civitas ἡ πόλις, εως
clarus ἐπιφανής 2.; ἐλλόγιμος 2.; ἔνδοξος 2.
claudo κλείω
clava σκυτάλη
clementia ἐπιείκεια
Cleobis Κλέοβις, ιος
coarguo ἐλέγχω
coetus ὁμῑλία

cognosco γιγνώσκω; κατανοέω
cogo συνάγω; συλλέγω; nagonim ἀναγκάζω
collabefio καθαιρέομαι (P.)
collaudo ἐπαινέω
colligo συνάγω
colloco (filiam) ἐκδίδωμι (i M.) (θυγατέρα)
colluvio ταραχή
Commodus Κόμμοδος
commoveo ἀναπείθω
communico 1. tr. ἀνακοινόομαί (M.) τί τινι. — 2. intr. κοινωνέω τινός
communis κοινός 3.
compages συναρμογή
comperior καταμανθάνω
complures πολλοί
comprehendo συλλαμβάνω
concedo συγχωρέω
concīdo ἀποκτείνω
concilium ἡ ὁμήγυρις, εως; ἡ σύνοδος
concordia ὁμόνοια
concupisco aliquid γλίχομαί (DM.) τινος
confero συμφορέω; συνάγω; se conferre μεθίστασθαι (εἰς τόπον τινά)
confestim εὐθύς; αἰφνιδίως
confugio καταφεύγω
coniunctio σύνδεσμος
conor ἐπιχειρέω
conscius sum σύνοιδα
conscribo συγγράφω
consecro ἀνατίθημι
consedeo συγκάθημαι
consensio ὁμόνοια
consessus συνέδριον
consilium βουλή; c. ineo βουλεύομαι (M.)
consolor παραμυθέομαι (DM.)
consurgo συνανίσταμαι; ὑπανίσταμαι
contentio φιλονῑκία
continens συνεχής 2.; preneseno ἐγκρατής 2., σώφρων 2.
contrarius ἐναντίος 3.
corpus τὸ σῶμα
corripio συναρπάζω
crimen τὸ ἔγκλημα
crudelis ὠμός 3.
cubiculum δωμάτιον
cultus θεραπεία; ἡ περὶ τὸν βίον θεραπεία; δίαιτα
cunae ἡ κοιτίς, ίδος
cupio ἐπιθυμέω; ἐφίεμαι
currus ἅμαξα
custodia publica εἱρκτή
Cydippe Κυδίππη
Cyprus Κύπρος
Cyrus Κῦρος

D.

Dareus Δαρεῖος
dea ἡ θεός
decedo (de vita) ἀποθνήσκω; τελευτάω
decet πρέπει; προσήκει; i δεῖ, χρή
declaro δηλόω; ἀποφαίνω
defatigor κοπιάω
defendo ἀμύνομαι (DM.)
defetigatio ἡ ἔκλυσις, εως
deinceps ἑξῆς
deinde ἔπειτα; εἶτα

delector ἥδομαι (P.)
deleo διαφθείρω
Delphi Δελφοί
Delus ἡ Δῆλος
demergo ἐμβάπτω
demolior ἀφαιρέω
depello ἀποτρέπομαι (M.)
deploro ἀπολοφύρομαι (DM.)
deprimo καταπιέζω
derideo aliquem καταγελάω τινός
descendo καταβαίνω
desero ἐγκαταλείπω
desiderium πόθος
deversorium καταγώγιον
dexter δεξιός 3.; dextra ἡ δεξιά
dico λέγω
dies ἡμέρα
difficilis χαλεπός 3.; δυσχερής 2.
digressus ἡ ἀποχώρησις, εως
dimitto ἀπολύω
discedo ἀπαλλάττομαι (DP.)
discessus ἡ διάζευξις, εως
discidium διχοστασία
disco μανθάνω
discordia ἡ στάσις, εως
discurro διαθέω
dispar διάφορος 2. (τινος)
dissensio διαφορά; ἡ στάσις, εως
dissero διαλέγομαι (DP.)
dissimilis ἀνόμοιος 2.
dissolvo διαλύω
diu πολὺν χρόνον
divido διαιρέω
divinus θεῖος 3.
divitiae τὰ χρήματα; πλοῦτος
do δίδωμι
doceo διδάσκω
doleo δυσχεραίνω (τινί ili ἐπί τινι)
domicilium ἡ οἴκησις, εως; τὸ οἴκημα
domus οἰκία; οἶκος; domi οἴκοι; domum οἴκαδε
dormio καθεύδω; κοιμάομαι (DP.)
dubito ἀμφισβητέω
dulcis ἡδύς 3.
duplum τὸ διπλάσιον
dux ἡγεμών, όνος; στρατηγός

E.

educo ἐξάγω
effero (pokopavam) θάπτω; (preneseno) αἴρω; P. αἴρομαι ἐπί τινι
efficio ποιέω
efflo animam ἀποψύχω
effrenatus ἄνετος 2.
effugio ἀποδιδράσκω
egeo ἐνδεής εἰμί τινος; δέομαί (DP.) τινος; ἀπορέω τινός
egredior ἔξειμι; ἐκβαίνω
eicio ἐκβάλλω
eloquentia ἡ ἐν τοῖς λόγοις δεινότης, τητος
emitto ἐκπέμπω
emorior ἀποθνῄσκω
enim γάρ
Ennius Ἔννιος
enuntio διαγγέλλω
Ephesus ἡ Ἔφεσος
ephorus ἔφορος
epigramma τὸ ἐπίγραμμα
epistula ἐπιστολή; τὰ γράμματα
epulor εὐωχέομαι (DP.)
eques ἱππεύς
equidem γέ (enkl.); δή

erado ἐκκολάπτω
Eretriensis Ἐρετριεύς
error ψευδοδοξία; τὸ ἁμάρτημα
eruo ἐξορύττω
etiamtum καὶ τότε δή
exaedifico ἐξοικοδομέω
excello προέχω; διαφέρω
exemplar τὸ παράδειγμα
exeo ἔξειμι
exercitus στρατός; στρατιά
exhibeo me ad iudicium καθίστημι ἐμαυτὸν εἰς κρίσιν
exigo αἰτέω
eximo ἐξαιρέω
existimo ἡγέομαι (DM.); οἴομαι (DP.); νομίζω
expeditio στρατεία
expeto αἰτέω
exprobro ἐξονειδίζω
expugno ἐκπολιορκέω
exspecto ἀναμένω; προσμένω
exstinguor (preneseno) τελευτάω
extremus ἔσχατος 3.

F.

faber τέκτων, ονος
fabula λόγος; (= igrokaz) τὸ δρᾶμα
facilis ῥάδιος 3.; facile ῥαδίως
facinus ἔργον; τὸ πεπραγμένον
facio πράττω
fanum ἱερόν
fere σχεδόν
fero φέρω
fidelis πιστός 3.
figulus κεραμεύς
filia θυγάτηρ, τρός
filiola θυγάτριον
filius υἱός; παῖς, παιδός
finis τὸ τέλος; τελευτή; (medja) ὅρος
firmus ἀσφαλής 2.
Flaccus Φλάκκος
flagitiosus ἀνόσιος 2.
flamen Martialis ὁ τοῦ Ἄρεως ἱερεύς
fortis μάχιμος 3.; (preneseno) γενναῖος 3.; fortiter γενναίως
fortunatus εὐδαίμων 2.
frustra μάτην
fugio φεύγω
fundo 3., preneseno kao P. ἡττάομαι (P.)
furo ἐνθουσιάζω
futurum τὸ μέλλον, οντος

G.

Gaius Γάιος
gaudeo χαίρω; ἥδομαι (P.); εὐφραίνομαι (DP.)
genus τὸ γένος
gladius τὸ ξίφος
glorior καυχάομαι (DM) ili αὐχέω (ἐπί τινι)
Gongylus Γογγύλος
Graecia ἡ Ἑλλάς, άδος
Graecus Ἕλλην, ηνος; adj. Ἑλληνικός 3.
gratia ἡ χάρις, ιτος; τὸ ἀξίωμα
gravis βαρύς 3.; δεινός 3.; σεμνός 3.; graviter fero βαρέως φέρω
gravitas σωφροσύνη; τὸ σεμνόν

H.

hasta τὸ δόρυ, ατος
Hellespontus Ἑλλήσποντος
Hermionis Ἑρμιονίς, ίδος
Hilotae οἱ Εἵλῶται
homo ἄνθρωπος; ἀνήρ
honestus εὐσχήμων 2.; καλός 3.;
honeste καλῶς, ἀμέμπτως
honor τιμή
honoratus ἔντιμος 2.
hospitium ξενοδοκεῖον
humanus ἀνθρώπινος 3.

I.

ignis τὸ πῦρ, πυρός
ignoro ἀγνοέω
illiberalis ἀνελεύθερος 2.
illuc ἐκεῖσε
illucesco ὑποφαίνω
imbecillus ἀσθενής 2.; ἀσθενῶν (-έων)
imitor ἀπομιμέομαι (DM.)
immortalis ἀθάνατος 2.
immortalitas ἀθανασία
impedio διακωλύω
imperator βασιλεύς
imperatorius βασίλειος 2.; βασιλικός 3.; imp. aedes τὰ βασίλεια
impono ἐντίθημι; ἐμβιβάζω
incertus ἐπισφαλής 2.
incido in aliquid περιπίπτω τινί
includo ἐγκατακλείω
incursus ἡ ἔφοδος
inde ἐντεῦθεν; ἐκεῖθεν; = zatim ἐκ τούτου, εἶτα, ἔπειτα, μετέπειτα
indecorus ἀπρεπής 2.
indico ἐνδείκνυμι
indignus ἀνάξιος 2.; indigne fero δεινῶς φέρω; χαλεπῶς διαφέρω
inermis ἄνοπλος 2.
infero ἐπιφέρω; ἐμβάλλω
infodio κατορύττω
ingredior εἴσειμι
innocentia ἡ χρηστότης, τητος
innumerabilis ἀναρίθμητος 2.; μυρίος 3.
inscribo ἐγγράφω; ἐπιγράφω
insipiens ἄφρων 2.
insperatus ἀνέλπιστος 2.
instans (periculum) ὁ μέλλων (κίνδυνος)
insula ἡ νῆσος; i. parva νησίδιον
insulto alicui ὑβρίζω εἴς τινα
integer ἀκέραιος 2.
intellego αἰσθάνομαι (DM.); καταμανθάνω; γιγνώσκω
intemperantia ὑπερηφανία
intempestivus ἄκαιρος 2.
intereo ἀπόλλυμαι (DM.)
interitus τελευτή
interrogo πυνθάνομαι (DM.)
intueor aliquem ἀποβλέπω εἴς τινα
invenio εὑρίσκω
inventum τὸ εὕρημα
irrideo aliquem καταγελάω τινός
irruo εἰσπίπτω
Italicus Ἰταλικός 3.
itaque οὖν
iterum αὖθις
iubeo κελεύω
iucundus ἡδύς 3.
iudicium ἡ κρίσις, εως; (sudnica) δικαστήριον

iudico κρίνω; (= držim) νομίζω
iugerum πλέθρον
iumentum ὑποζύγιον
iunior νεώτερος 3.
iuro ὄμνυμι
iustitia δικαιοσύνη
iuvenis νέος; νεανίας, ου; νεανίσκος

L.

labor πόνος; σπουδή
laboro πονέω; ταλαιπωρέω
Lacedaemon ἡ Λακεδαίμων, ονος
Lacedaemonius Λακεδαιμόνιος
Laelius Λαίλιος
laudabilis ἐπαίνου ἄξιος 3.
laudo ἐπαινέω; εὐλογέω
laxo χαλάω
legatus πρέσβευτής; plur. οἱ πρέσβεις
lego (čitam) ἀναγιγνώσκω
lego (biram) ἐκλέγω
levis κοῦφος 3.
lex νόμος
liber ἐλεύθερος 3.; αὐτόνομος 2.
libero ἐλευθερόω
licentia ἐξουσία
licet ἔξεστι
littera τὸ γράμμα; litterae τὰ γράμματα, ἐπιστολή
litus ἀκτή
locus τόπος; loco (alicuius) ἀντί
longinquus μακρός 3.
longius πορρωτέρω
loquor λέγω
luctus τὸ πένθος
Lysander Λύσανδρος
Lysimachus Λυσίμαχος

M.

magis μᾶλλον
magnus μέγας 3.; Cyrus maior Κ. ὁ πρεσβύτερος
mane ἕωθεν
manus χείρ; (četa) ἡ δύναμις, εως
Mardonius Μαρδόνιος
mare θάλαττα
matertera ἡ τηθίς, ίδος
Medicus Μηδικός 3.
medius μέσος 3.
Medus Μῆδος
memoria μνήμη (v. prodo)
mens νοῦς
mensis ὁ μήν, μηνός
merces μισθός
meridie ἀκμαζούσης ἡμέρας
Metellus Μέτελλος
miles στρατιώτης, ου
mina μνᾶ
Minerva Ἀθηνᾶ
minitor ἀπειλέω
mirus παράδοξος 2.
mitto πέμπω; ἀποπέμπω; ἀποστέλλω
moderatus σώφρων 2.
modeste εὐπρεπῶς
modus μέτρον; in modum (poput) τρόπον
molestus χαλεπός 3.; ἀηδής 2.
morior ἀποθνήσκω
moror βραδύνω
mors θάνατος
mortalis θνητός 3.
mortuus ἀποθανών, οῦσα, όν; τεθνηκώς, υῖα, ός
mos τὸ ἔθος; more κατὰ τὸν τρόπον

*

motus φορά
moveo κινέω
multitudo τὸ πλῆθος; ὄχλος
multus πολύς 3.
munus δῶρον
muto μεταλλάττω; μεταβάλλω

N.

nascor γίγνομαι
natura ἡ φύσις, εως
navis πλοῖον; n. longa μακρὰ ναῦς
necessitas ἀνάγκη
Neptunus Ποσειδῶν, ῶνος
nobilis εὐγενής 2., nobiles οἱ εὐγενεῖς, οἱ εὐπατρίδαι
nobilitas δόξα; = nobiles, v. napried
nolo οὐκ ἐθέλω
nomen τὸ ὄνομα
nomino καλέω
nonnulli τινὲς; ἔνιοι
notus περιβόητος 2.
novi γιγνώσκω
nubo alicui γαμέομαί (M.) τινι
nudo gladium σπάομαι (M.) ξίφος
numquam οὐδέποτε (μηδέποτε)
nunc νῦν
nuntio εἰσαγγέλλω
nuntius ἀγγελία

O.

obstruo ἀποικοδομέω
obtrunco ἀναιρέω; ἀποσφάττω
obviam fio ὑπαντάω (i M.); obviam eo ἀνθίσταμαι
occīdo ἀναιρέω; φονεύω
occulte κρύφα; λαθραίως
odium ἀπέχθεια
oleum ἔλαιον
omen οἰωνός; omen capio οἰωνὸν λαμβάνω
onerosus ἐπαχθής 2.
opifex χειροτέχνης, ου
oppidum ἡ πόλις, εως
optabilis εὐκταῖος 3.
opus ἔργον; opus est s abl. δεῖ τινος; s inf. δεῖ, χρή
oraculum χρησμός
oratio λόγος
orior γίγνομαι
oro δέομαι (DP.)
osculor καταφιλέω
otiosus σχολαῖος 3.; ἀργός 2.; ἀργῶν (-οῦντος) 3.
otium σχολή; otium agito ἐν ἡσυχίᾳ διατρίβω

P.

parco alicui φείδομαί (M.) τινος
parens πατήρ, -τρός; parentes οἱ γονεῖς, -έων
pars τὸ μέρος
partior μερίζομαι (M.; što s kim τι πρός τινα)
parvus μῑκρός 3.
passim ἔνθα καὶ ἔνθα; πανταχοῦ
patefacio ἐκφαίνω
patrius πάτριος 3. i 2.
patruus πάτρως, ω
paucus ὀλίγος 3.
Paulus Παῦλος
paupertas πενία

Pausanias Παυσανίας, ου
pecunia ἀργύριον; τὰ χρήματα
pedes πεζός
Pelias Πελίας, ου
percipio καταμανθάνω
perfero ἀποφέρω
perficio διαπράττομαι (M.)
periculosus ἐπικίνδῡνος 2.
periculum κίνδῡνος
permaneo διαμένω; παραμένω
permisceo ἀναμίγνυμι
perpetior φέρω
Persa Πέρσα
Perses Περσεύς
persuadeo πείθω; ἀναπείθω
perterreo διαταράττω
Pertinax Περτίναξ, ακος
perturbo διαταράττω
peto αἰτέω (i M.); δέομαι (DP.); i κελεύω τινά s inf.
philosophus φιλόσοφος
piaculum τὸ ἄγος
pie εὐσεβῶς
pietas εὐσέβεια
pirata πειρατής, οῦ; λῃστής, οῦ
placeo alicui ἀρέσκω τινί; si placet εἰ δοκεῖ
placo καταπραΰνω
Plataeae Πλαταιαί
polliceor ὑπισχνέομαι (DM.)
polluo μιαίνω
pono τίθημι
populus τὸ ἔθνος; δῆμος
porta πύλη
posterus ὕστερος 3.; in posterum ὕστερον; posterius ὕστερον
potentia ἡ δύναμις, εως
potius μᾶλλον
praecipue μάλιστα
praeclarus καλός 3.; κάλλιστος 3.; praeclare καλῶς
praeda τὰ λάφυρα
praedico ὑμνέω
praedo λῃστής, οῦ
praemium ἀμοιβή
praepono alicui aliquem προτῑμάω τινά τινος ili πρό τινος
praesens παρών, οῦσα, όν; in pr. εἰς τὸ παρόν
praesidium φρουρά; οἱ φρουροί
praeterea πρὸς τούτοις
praeteritus παρεληλυθώς, υῖα, ός; -ta τὰ -θότα
praetor στρατηγός; πραίτωρ, ορος
praetorianus miles δορυφόρος
precatio εὐχή
primum πρῶτον
princeps ἄριστος; (rimski car) βασιλεύς
principium ἀρχή
privatim ἰδίᾳ
privatus ἴδιος 3.; homo pr. ἰδιώτης, ου
procul μακράν
prodeo πρόειμι
prodo ἀπαγγέλλω; memoriae prodo παραδίδωμι; (izdajem) προδίδωμι
proelium μάχη
profecto μέντοι; τοί (enkl.)
proficiscor πορεύομαι (DP.); παραγίγνομαι (DM.) εἴς i ἐπί τινα ili τι
promitto ὑπισχνέομαι (DM.)
propinquus ὁ συγγενής, οῦς; ὁ προσήκων, οντος
propulso ἀπείργω
prosequor συνακολουθέω τινί

prospicio προοράω
protendo διατείνομαι (M.)
Psyttalia Ψυττάλεια
publicus δημόσιος 3.; publice δημοσίᾳ
Publius Πόπλιος
puella παιδίσκη
purus καθαρός 3.
puto ἡγέομαι (DM.); οἴομαι (DP.)
Pythagoras Πυθαγόρας
Pythagoreus ὁ Πυθαγόρειος

Q.

quaero ζητέω; ex ili ab aliquo ἐρωτάω i ἐπερωτάω τινά τι; πυνθάνομαί (DM.) τινός τι
quamobrem τοιγαροῦν
quiesco ἡσυχάζω
quietus ἡσύχιος 2.
quocirca τοιγαροῦν
quoque καί; δέ
quotannis καθ' ἕκαστον ἔτος

R.

rapto ἁρπάζω
recito ἀναγιγνώσκω
recuso παραιτέομαι (DM.)
reddo ἀποδίδωμι
redeo ἐπαναχωρέω; ἐπάνειμι
refero (gratiam) ἀποδίδωμι (χάριν)
regio χώρα; χωρίον
regius βασιλικός 3.
relinquo λείπω; ἀπολείπω; καταλείπω
remitto ἀποπέμπω
repello ἀποκρούομαι (M.)
reperio εὑρίσκω
repuerasco ἀνανηπιεύομαι (DM.)
repugno ἀντιτείνομαι (M.)
requiesco ἀναπαύομαι (M.)
res τὸ πρᾶγμα; res publica πολιτεία, ἡ πόλις, εως
rescisco ἐκπυνθάνομαι (DM.)
resisto ἐναντιόομαι (DP.)
revertor ἐπάνειμι
revoco ἀνακαλέω
rex βασιλεύς
Rhodus ἡ Ῥόδος
rideo γελάω
risus ὁ γέλως, ωτος
rusticus ἀγροῖκος 2.

S.

sacerdos ἱερεύς; (fem.) ἱέρεια
sacrificium θυσία
saepe (saepius) πολλάκις
saepio περιστέφω
Salamis ἡ Σαλαμίς, ῖνος
salus σωτηρία
sanguis τὸ αἷμα
sapiens σοφός 3.
sapientia σοφία
Sardes αἱ Σάρδεις, εων
satietas κόρος
satrapes σατράπης, ου
scientia ἐπιστήμη
scio ἐπίσταμαι (DP.); οἶδα
Scipio Σκηπίων, ωνος
scribo γράφω
scytala σκυτάλη
sedeo κάθημαι; καθέζομαι
sella δίφρος

senectus τὸ γῆρας, ως
senex γέρων, οντος; πρεσβύτης, ου
sentio αἰσθάνομαι (DM.); φρονέω; γιγνώσκω
sepelio θάπτω
sequor ἕπομαι (DM.); ἀκολουθέω
servo φυλάττω; ἐκσῴζω
signum τεκμήριον (znak); ὁ ἀνδριάς, άντος (kip); ἡ σφραγίς, ῖδος (pečat)
sileo σιωπάω; σιγὴν ἄγω
similis ὅμοιος 3.; προσεικώς, υῖα, ός
simplex ἁπλοῦς 3.
simul — simul ἅμα μέν — ἅμα δέ
situs sum κεῖμαι
societas ἑταιρεία
socius κοινωνός; σύμμαχος
soleo εἴωθα
sollemnis μεγαλοπρεπής 2.
sollicito ἐμβάλλω εἰς στάσιν
solus μόνος 3.
somnus ὕπνος
sordida ars βάναυσος τέχνη
soror ἀδελφή; sororis filia ἀδελφιδῆ
spero ἐλπίζω
snlendidus λαμπρός 3.
stabilis εὐσταθής 2.; ἀκίνητος 2.
statim εὐθύς; παραχρῆμα
statua ὁ ἀνδριάς, άντος
status τεταγμένος 3.
stomachor ἄχθομαι (DP.)
stultus ἀβέλτερος 2.; ἄφρων 2.
stupidus ἀναίσθητος 2.; ἄφρων 2.
suadeo συμβουλεύω
succenseo θυμόομαι (DP.) ἐπί τινι
summa τὸ πλῆθος
sumo λαμβάνω
supplex ἱκέτης, ου
surgo ἀνίσταμαι
suscipio ὑπομένω
suspendo ἀνακρεμάννυμι
suspicio ὑποψία
sutor σκυτεύς

T.

Taenarus ὁ Ταίναρος
tamquam οἷον
tectum ὀροφή; ὄροφος; (kuća) ἡ οἴκησις, εως, τὸ οἴκημα
templum νεώς
tempus χρόνος; καιρός
terra γῆ
Tertia Τερτία
theatrum θέᾱτρον
Thucydides Θουκυδίδης, ου
tollo (e medio) ἀναιρέω
tracto ἐργάζομαι (DM.)
trado ἐγχειρίζω; παρα-, ἐπί-, ἀναδίδωμι
traicio 1. tr. διαπεράω; διακομίζω. — 2. intr. διαπεράω; διαβαίνω
transfero μεταφέρω
tripus ὁ τρίπους, οδος
triremis ἡ τριήρης, ους
Trophonius Τροφώνιος
tum τότε

U.

unde ὅθεν
urbs ἡ πόλις, εως
utor χράομαι (DM.)

V.

vagio κλαυθμυρίζω
valeo ἰσχύω; δύναμαι (DP.); ἐρρωμένος εἰμί
valetudo εὐεξία
valvae αἱ θύραι
varius ἀβέβαιος 2.
veho κομίζω
venerabilis σεμνός 3.
venio ἀφικνέομαι (DM.)
verba facio ad aliquem διαλέγομαί (DP.) τινι
vereor αἰδέομαι (DP.); (bojim se) δέδοικα
versus στίχος
verto τρέπω
verus ἀληθινός 3.; vere ἀληθῶς
vespera ἑσπέρα; ad vesperum καθ' ἑσπέραν
vestis ἡ ἐσθής, ῆτος
vestitus σκευή
via ἡ ὁδός
victoria νίκη
video ὁράω; θεάομαι (DM.); (= intellego) καταμανθάνω, αἰσθάνομαι (DM.); videor φαίνομαι (DP.), δοκέω
vinco νικάω; P. ἡττάομαι
vinculum δεσμός; plur. τὰ δεσμά
violenter me gero ὑβρίζω εἴς τινα
vir ἀνήρ, ἀνδρός
virgo ἡ παῖς, παιδός; ἡ παρθένος
virtus ἀρετή; ἀνδρεία
vita ζωή; βίος
vitalis βιωτός 3.
vivo ζάω; βιόω
voco καλέω
volo βούλομαι (DP.); ἐθέλω
voluntas προθυμία
voluptas ἡδονή
vox φωνή
vultus πρόσωπον

Rom

Rum

E. Ruvens

Gimnazijalac 1911. V. raz.